

Rīgas domes
Labklājības departaments

GADAGRĀMATA

„SOCIĀLĀ SISTĒMA UN VESELĪBAS
APRŪPE RĪGĀ 2017. GADĀ”

RĪGĀ, 2018

RĪGAS DOMES
LABKLĀJĪBAS
DEPARTAMENTS

AUTORI

Atbildīgā redaktore:

Irēna Kondrāte, Rīgas domes Labklājības departamenta direktore

Projekta koordinatori:

Mārtiņš Moors, Sociālās pārvaldes priekšnieks

Inga Solovjova, Veselības pārvaldes priekšiece

Gadagrāmatas autori:

Agnese Igaune, Sociālo pakalpojumu sektora ģimenēm un bērniem vadītāja

Aldis Strapcāns, Sociālo pakalpojumu sektora pilngadīgām personām galvenais speciālists – eksperts

Aldis Virbulis, RSAC „Gaiļezers” direktors

Andris Izinkēvičs, Finanšu nodaļas, Projektu koordinācijas sektora vadītājs

Antuāna Kalviške, Sociālās palīdzības administrēšanas nodaļas vadītājas vietniece

Baiba Skuja, Sociālās palīdzības administrēšanas nodaļas vadītāja

Benita Brūdere, Finanšu nodaļas vadītājas vietniece

Dagnija Kamerovska, Rīgas patversmes direktore

Daina Nereta, Finanšu nodaļas vadītāja

Diāna Grenčmane, Finanšu nodaļas, Projektu koordinācijas sektora galvenā speciāliste

Edgars Kainaizis, Sociālo pakalpojumu sektora pilngadīgām personām galvenais speciālists

Ervins Alksnis, Rīgas Sociālā dienesta vadītājs

Ginta Ozoliņa, Iedzīvotāju informēšanas nodaļas galvenā speciāliste

Gunta Grīse, Veselības aprūpes pieejamības uzraudzības nodaļas vadītāja

Gunta Purvēna, Sabiedrības veselības veicināšanas un profilakses nodaļas apmācību un informācijas sektora galvenā speciāliste

Ieva Grietēna, Sabiedrības veselības veicināšanas un profilakses nodaļas apmācību un informācijas sektora vadītāja

Iļona Dzene, Sociālo pakalpojumu sektora pilngadīgām personām galvenā speciāliste

Inga Ešenalde, Sociālo pakalpojumu sektora ģimenēm un bērniem galvenā speciāliste

Juris Osis, Nodarbinātības, sociālā darba un prakses pētījumu nodaļas vadītājs

Kaspars Jasinkevičs, Rīgas pašvaldības Bērnu un jauniešu centra direktors

Kristīne Stahanova Finanšu nodaļas galvenā speciāliste – eksperte

Laura Kalniņa, Juridiskās nodaļas vadītāja

Liene Baumanē, Personāla un kvalitātes nodaļas vadītāja

Līga Birnbauma, Sociālo pakalpojumu sektora pilngadīgām personām galvenā speciāliste

Līga Sarkanbārde, Sociālo pakalpojumu sektora ģimenēm un bērniem galvenā speciāliste

Lita Brice, Iedzīvotāju informēšanas nodaļas vadītāja

Ruta Klimkāne, Sociālo pakalpojumu administrēšanas nodaļas vadītāja, pārvaldes priekšnieka vietniece

Sandra Rancāne, Sociālo pakalpojumu sektora ģimenēm un bērniem galvenā speciāliste – eksperte

Sanija Ruduka, Veselības aprūpes pieejamības uzraudzības nodaļas galvenā speciāliste – eksperte

Skarleta Kalniņa, Nodarbinātības, sociālā darba un prakses pētījumu nodaļa galvenā speciāliste – eksperte

Solvita Rudoviča, RSAC „Mežciems” direktore

Taiga Kantāne, Sociālo pakalpojumu sektora pilngadīgām personām galvenā speciāliste

Velga Rudzīte, Sociālo pakalpojumu sektora pilngadīgām personām vadītāja

Vivita Ķīkule, Sabiedrības veselības veicināšanas un profilakses nodaļas vadītāja, Veselības pārvaldes priekšnieces vietniece

Zenta Čevere, Sociālo pakalpojumu sektora pilngadīgām personām galvenā speciāliste

SATURS

AUTORI.....	2
IEVADS	5
AKTUĀLIE NOTIKUMI 2017. GADĀ.....	6
RĪGAS DOMES LABKLĀJĪBAS DEPARTAMENTS	9
IEDZĪVOTĀJU SOCIĀLĀ STRUKTŪRA RĪGĀ.....	10
PAŠVALDĪBAS SOCIĀLĀS PALĪDZĪBAS, SOCIĀLO PAKALPOJUMU SISTĒMAI, VESELĪBAS APRŪPEI UN VESELĪBAS VEICINĀŠANAI IZLIETOTIE RĪGAS PILSĒTAS BUDŽETA LĪDZEKĻI	12
LABKLĀJĪBAS DEPARTAMENTA PAKĻAUTĪBAS IESTĀDES, PĀRRAUDZĪBAS KAPITĀLSABIEDRĪBAS UN LĪGUMORGANIZĀCIJAS.....	13
RĪGAS PAŠVALDĪBAS IESTĀDES, KURAS SNIEDZ SOCIĀLOS PAKALPOJUMUS UN SOCIĀLO PALĪDZĪBU.....	17
Rīgas Sociālais dienests.....	17
Rīgas pašvaldības Bērnu un jauniešu centrs	19
Rīgas patversme.....	25
Sociālās aprūpes centrs „Mežciems”	26
Sociālās aprūpes centrs „Gaiļezers”	28
Sociālās aprūpes centrs „Stella maris”	30
SOCIĀLIE PABALSTI.....	33
Sociālo pabalstu saņēmēju struktūra	34
GMI pabalsts un dzīvokļa pabalsts.....	35
Pārējie pašvaldības sociālie pabalsti.....	38
Iespējamie iemesli testēto sociālo pabalstu saņēmēju skaita izmaiņām:.....	38
Rīgas domes Vienotās informācijas sistēmas lietojumprogramma Sociālās palīdzības administrēšanas sistēma	39
SOCIĀLIE PAKALPOJUMI	40
Sociālais darbs un sociālie pakalpojumi ģimenēm un bērniem	42
Sociālie pakalpojumi ģimenēm ar bērniem	45
Dienas centri un dienas aprūpes centri bērniem un jauniešiem.....	47
Dienas aprūpes centri bērniem	48
Sociālie pakalpojumi bērniem ar funkcionāliem traucējumiem.....	49
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dzīvesvietā bērnam ar funkcionāliem traucējumiem un viņa ģimenei.....	50
Krīzes centri.....	52
Īslaicīgās uzturēšanās mītne.....	53
Konsultatīvie krīzes centri.....	53
Ārpusģimenes aprūpe	54
Aizbildnība.....	54
Audžuģimenes.....	54
Bērnu ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas	56
Sociālais darbs ar bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās	58
Sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām.....	62
Sociālās aprūpes pakalpojumi dzīvesvietā	62
Aprūpe mājās.....	63

Materiālais atbalsts aprūpes nodrošināšanai mājās	63
„Drošības pogas” pakalpojums.....	64
Silto pusdienu piegāde mājās	64
Pavadoņa – asistenta pakalpojums.....	65
Dienas un kopienas centri pilngadīgām personām.....	65
Dienas aprūpes centri personām ar demenci.....	66
Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi personām ar garīga rakstura traucējumiem.....	67
Specializētās darbnīcas	68
Grupu mājas (dzīvokļi).....	69
Citi sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām ar invaliditāti.....	71
Samaksa transporta pakalpojumiem personām, kurām ir apgrūtināta pārvietošanās	71
Vides pieejamība	74
Pabalsts mājokļa pielāgošanai.....	74
Pacēlāju ierīkošana dzīvojamajās mājās.....	74
Valsts finansētais invalīdu asistenta pakalpojums personām ar invaliditāti.....	75
Sociālais darbs stacionārajās ārstniecības iestādēs.....	75
Īslaicīgas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi institūcijā	77
Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi institūcijā	78
Sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām bez noteiktas dzīvesvietas vai krīzes situācijā nonākušām personām.....	82
Rīgas patversme un naktspatversmes	82
Pansijas pakalpojums	84
Sociālās rehabilitācijas centrs bezpajumtniekiem	84
Rīgas patversmes Dienas centrs	84
Mobilā brigāde ielu sociālajam darbam ar bezpajumtniekiem	85
Zupas virtuves	86
Ēdiena piegāde un izdalīšana Rīgas mazaizsargātajiem iedzīvotājiem.....	87
NODARBINĀTĪBAS JAUTĀJUMU KOORDINĀCIJA	88
Bezdarba situācijas raksturojums Rīgā	88
RSD reģistrēto darbaspējīgo nestrādājoši klientu skaita izmaiņas	89
Sociālais darbs ar bezdarbniekiem	91
Atbalsta pakalpojumi bezdarbniekiem	93
Pašvaldības sabiedriskie darbi.....	94
Aktīvais nodarbinātības pasākums „Algotie pagaidu sabiedriskie darbi”.....	97
VESELĪBAS APRŪPES PIEEJAMĪBAS NODROŠINĀŠANA.....	100
VESELĪBAS VEICINĀŠANA	103
Projekts „Mēs par veselīgu Rīgu!”	104
SADARBĪBA AR NEVALSTISKAJĀM ORGANIZĀCIJĀM.....	112
Personu ar invaliditāti nevalstisko organizāciju konsultatīvā padome.....	112
Finansiāls atbalsts Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta programmas „Sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām” ietvaros	112
ĪSTENOTIE PROJEKTI	115
INFORMĀCIJAS SNIEGŠANA IEDZĪVOTĀJIEM	118

IEVADS

Mūsu valsts simtgadē Rīgas domes Labklājības departaments atzīmēs savu divdesmitgadi. Šo gadu laikā izveidojusies un stiprinājusies galvaspilsētas Sociālā sistēma, kļūstot par neapstrīdamu līderi nozares mērķu un uzdevumu īstenošanā.

Veselības nozares reformas valstī, viennozīmīgi, iespaido arī pašvaldības veselības aprūpes jomu - atkal esam jaunu izaicinājumu priekšā.

Taču būt par labklājības jomas flagmani ARĪ IR PATIESS IZAICINĀJUMS!

Šādu izaicinājumu pieņemt un godam realizēt var tikai spēcīga, saliedēta un profesionāla komanda. Un mēs tāda esam!

Tāpēc, lai arī kādi izaicinājumi sagaidāmi – MĒS ESAM MĒS! Latvijas 100gadē, Labklājības departamenta 20gadē un turpmāk!

Irēna Kondrāte

Rīgas Domes Labklājības departamenta direktore

Mūsu laikā liela nozīme profesionālo uzdevumu risināšanā ir starpinstitucionālai un starpprofesionālai sadarbībai, jo reti ir situācijas, kuras var atrisināt tikai vienas nozares ietvaros. Tāpēc sadarbība ar citiem speciālistiem ir ne tikai sociālā darba speciālista tiesības, bet gan pienākums. Un ir tikai likumsakarīgi, ka 2017.gadā starpprofesionālu sadarbība kā nozīmīgs sociālo problēmu risināšanas aspekts izskanēja arī plašāk - sabiedrībā, medijos un sociālo darbinieku profesionālajās diskusijās. Sociālie darbinieki zina, ka cilvēku rīcību nosaka dažādi spēki - gan tādi, kuri rodas pašā personā, gan sociālajā vidē. Individuālās problēmas nav tikai individuāla nespēja dzīvot pēc sabiedrībā pieņemtajām rakstītajām un nerakstītajām normām, bet arī sabiedrībā pastāvošo procesu izpausme, tāpēc sociālo problēmu cēlonis un sekas reti ietekmē tikai vienu nozari vai atsevišķu personu grupu. Sociālām problēmām ir sistēmiska ietekme uz visu sabiedrību kopumā, kas izpaužas ātrākā vai ilgākā laika perspektīvā. Tomēr tikai sociālā darba profesijai nepieciešamība pēc sociālām izmaiņām ir noteikta kā pienākums neatkarīgi no tā, kur sociālā darba organizācijas hierarhijā sociālais darbinieks strādā. Sociālās izmaiņas nav nodalāmas no sociālā darba, tās neattiecas tikai uz dažiem speciālistiem sociālā darba profesijā, bet ir katra sociālā darbinieka mērķis katru dienu. Tāpēc mēs Rīgā pastāvīgi analizējam esošo praksi un attīstām jaunus sociālos pakalpojumus un sociālā darba formas, par ko vairāk varat lasīt šajā gadagrāmatā.

Paldies visiem, kuri sniedz nenovērtējamu ieguldījumu Rīgas sociālās sistēmas darbībā un attīstībā!

Mārtiņš Moors

Rīgas Domes Labklājības departamenta Sociālās pārvaldes priekšnieks

Rīgas pašvaldības ārstniecības iestādes turpināja attīstīties, piedāvājot jaunus pakalpojumus. Rīgas 1.slimnīcā darbu uzsāka Sāpju centrs, un veiksmīgi risinot pārrunas ar Veselības ministriju nu šis pakalpojums pieejams arī par valsts budžeta līdzekļiem. Saņemta Latvijas Būvniecības Gada balva 2017 - atzinība par rūpīgu veikumu Rīgas 1. slimnīcas 13. korpusa fasādes atjaunošanā Bruņinieku ielā 5k-1. Rīgas veselības centrā atklāta topošo vecāku skola un darbu uzsāka suns pavadonis.

Pagājušajā gadā rīdzinieku veselības veicināšanai piedāvājām daudz jaunu aktivitāšu, tādas kā Veselīga uztura skolas Ēdiena gatavošanas meistarklases Rīgas Centrāltirgū, pirmsskolas bērnu vecākiem nodarbības par pirmās palīdzības sniegšanu bērnam, kā arī sākumskolas bērniem, fizioterapeita vadībā vadītas dinamiskās pauzes un pedagogiem lekcijas par to nozīmi skolēnu balsta, kustību, stājas nostiprināšanai, tika izveidots galda kalendārs "Veselības veicināšanas kalendārs sēdoša darba veicējiem 2018. gadam".

Tika uzsākta Eiropas Savienības fonda finansētā projekta "Mēs par veselīgu Rīgu" realizācija, kura ietvaros rīdziniekiem piedāvātas visdažādākās aktivitātes. Arī Rīgas veselības centrs ir iesaistījies dažu aktivitāšu realizēšanā, kā piemēram virssvara kabineta pakalpojums bērniem, kas ir ļoti pieprasīts. Iesaiste projekta piedāvātajās aktivitātēs ir izaicinājums arī pašiem rīdziniekiem, ja grib paspēt nobaudīt kaut vai dažas no tām, jo aktivitāšu ir daudz un tās notiek gandrīz katru dienu. Bet par to vai to rezultātā rīdziniekiem mainīsies viņu veselīga dzīvesveida paradumi un attīstīsies jaunas iemaņas spriest vēl pāragri.

Atskatoties uz paveikto un domājot par nākotni, visiem departamenta, pakļautības un ārstniecības iestāžu darbiniekiem, kā arī mūsu jaukajiem sadarbības partneriem, novēlu veiksmi un izdošanos. Lai laika ritējumam nepietrūktu krāsainības un gandarījuma par paveikto! Lai netrūkst jaunas idejas tuvojoties mērķim – veselīgs rīdzinieks veselā Rīgā!

Inga Solovjova

Rīgas Domes Labklājības departamenta Veselības pārvaldes priekšiece

AKTUĀLIE NOTIKUMI 2017. GADĀ

- * 2017. gadā sociālo pakalpojumu jomā notika darbs pie vairāku elektronisko sistēmu izveides un ieviešanas: sociālo pakalpojumu administrēšanas elektroniskā sistēma, klientu vajadzību pēc sociālās aprūpes pakalpojumiem izvērtēšanas administrēšanas elektroniskā sistēma (ApSis), sociālo pakalpojumu rindu administrēšanas elektroniskā sistēma ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas pilngadīgām personām (turpmāk – SAC) pakalpojumam, veselības aprūpes pakalpojumu uzskaites SAC elektroniskā sistēma, klienta elektroniskās lietas koncepcijas izstrāde.
- * 2017. gadā attīstīti vairāki jauni sociālie pakalpojumi: individuālas sociālās rehabilitācijas programmas personām ar garīga rakstura traucējumiem, sociālās rehabilitācijas programmas bērniem un jauniešiem ar uzvedības traucējumiem, pansijas pakalpojums, „Drošās vides” pakalpojums (aprūpe ģimeniskā vidē ārpusģimenes aprūpē nonākušiem Rīgas pašvaldībā deklarētiem bērniem vecumā no 0 līdz 3 gadiem, maksimāli saīsinot laiku, kad bērns atrodas ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā).
- * Veikti grozījumi Rīgas domes (turpmāk – RD) 2012. gada 4. septembra saistošajos noteikumos Nr.184 „Rīgas pilsētas pašvaldības sniegto sociālo pakalpojumu saņemšanas un samaksas kārtība” (veikti redakcionāli labojumi atbilstoši aktualitātēm; iekļautas ģimenes tipa SAC prasības; paredzēts SAC pakalpojuma līdzfinansējuma palielinājums līgumorganizācijām no EUR 250 uz EUR 400 mēnesī vienai personai, ģimenes tipa SAC – līdz EUR 640 mēnesī, lai veicinātu investoru ieinteresētību attīstīt SAC pakalpojumu Rīgā vai tās tuvākajā apkārtnē; iekļauti jauni pakalpojumi – kopienas centra un aprūpētās dzīvesvietas pakalpojumi; paredzēta iespēja ģimenes asistenta pakalpojumu saņemt vēl vienai mērķgrupai – pilngadīgām personām ar pazīmēm par garīga rakstura traucējumiem).
- * 2017. gadā apstiprināšanai RD virzīts saistošo noteikumu projekts „Par transporta pakalpojumu samaksas kārtību personām ar funkcionāliem traucējumiem, kuras nevar pārvietoties ar sabiedrisko transportu” (spēkā no 21.02.2018.), kurā tika precizēta līdz 20.02.2018. spēkā esošajos RD 2007. gada 3. jūlija saistošajos noteikumos Nr.83 „Transporta pakalpojumu samaksas kārtība Rīgas pašvaldībā personām, kurām ir apgrūtināta pārvietošanās un kuras nevar pārvietoties ar sabiedrisko transportu”, noteiktā samaksas transporta pakalpojumiem piešķiršanas kārtība (veikti redakcionāli labojumi atbilstoši aktualitātēm; precizēts vienreizējās samaksas izmantošanas biežums; vienkāršota samaksas saņemšanas kārtība (nav jāiesniedz informācija par nepieciešamo hemodialīzes procedūru skaitu, nav jāiesniedz Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija (turpmāk – VDEĀVK) atzinums, izziņas no Uzņēmumu reģistra, piešķirtos līdzekļus Rīgas Sociālais dienests (turpmāk – RSD) var pārskaitīt transporta pakalpojuma sniedzējam, ja Persona iesniegumā to norādīs)).
- * 2017. gadā apstiprināšanai RD virzīts RD 2006. gada 14. novembra saistošo noteikumu Nr.59 „Par Rīgas pilsētas pašvaldības pabalstu mājokļa pielāgošanai personām, kuras pārvietojas riteņkrēslā” grozījumu projekts (spēkā no 21.02.2018.) (veikti redakcionāli labojumi atbilstoši aktualitātēm; ņemot vērā tirgus cenas, noteikts pabalsta mājokļa pielāgošanai apmēra palielinājums no EUR 2 134 uz EUR 4 000).
- * 2017. gadā apstiprināšanai RD virzīts RD lēmums par grozījumiem sociālā darba deleģēšanas līgumā stacionārajām ārstniecības iestādēm (turpmāk – slimnīcas), paredzot pašvaldības dotācijas apmēra palielinājumu slimnīcām no 2018. gada. Par pamatu dotācijas apmēra palielinājumam ņemts vidējās algas palielinājums RSD sociālajiem darbiniekiem 2017. gadā, kā arī dotācijā iekļauts finansējums sociālajām garantijām, kas līdz šim dotācijā nebija iekļauts (piemēram, „atvaļinājuma pabalsts”, supervīzijas, braukšanas atvieglojumi sabiedriskajā transportā un veselības apdrošināšanas polise).
- * 2017. gada 1. februārī stājās spēkā Rīgas domes 20.12.2016. saistošie noteikumi Nr. 235 „Par kārtību, kādā Rīgas pilsētas pašvaldība piešķir pabalstus par aizbildņa pienākumu pildīšanu”. Pabalsta apmērs:
aizbildnim, kurš aprūpē bērnu, kuram viens vai abi vecāki ir miruši ir EUR 50 mēnesī;
aizbildnim, kurš aprūpē divus (vai vairāk) aizbildnībā esošus bērnus, ir EUR 60 mēnesī par otro un katru nākamo aizbildnībā esošu bērnu.

- * No 2017. gada 1. februāra Daugavpils ielas 41 siltā ēdiena izsniegšanas vieta maina adresi, un tiek pārcelta uz jaunām, plašākām telpām Maskavas ielā 250.
- * 24. aprīlī notika starptautiska augsta līmeņa konference „Veselība visās politikās – sabiedrības veselības politikas īstenošana praksē”, ko rīkoja RD sadarbībā ar Rīgas domes Ārlietu pārvaldi un Rīgas domes Labklājības departamentu (turpmāk – RD LD), kā arī atbalstīja Eiropas komisija un Pasaules Veselības organizācija.
- * 16. maijā tiek atklāts īslaicīgās mītnes pakalpojums Maskavas ielā 221, ko nodrošina biedrība „Latvijas Samariešu apvienība”. Īslaicīgās uzturēšanās mītnē „Austra” paredzētas vietas līdz 50 klientiem diennaktī, kas kopā ar pašreizējo pakalpojumu sniedzēju – biedrību “Latvijas Sarkanais krusts” nodrošinās ar īslaicīgu dzīvesvietu 102 krīzes situācijā nonākušas personas.
- * No 3. jūlija zupas virtuve, kas atradās Āgenskalna tirgus rajonā skvērā starp Mazo Nometņu ielu un Zeļļu ielu, tika pārcelta uz Daugavgrīvas ielu 1 nodibinājuma „Latvijas evaņģēliski luteriskās Baznīcas Diakonijas centra” biroja ēkas teritoriju.
- * 4. augustā, Dzirciema ielā 24 RSD Kopienas centra „Ābelzieds” teritorijā tika atklāts jauns sporta laukums Kopienas centra apmeklētājiem.
- * 16. septembrī Lucavsalā, norisinājās viena no Eiropas Sociālā fonda projekta 9.2.4.2./16/I/021 „Mēs par veselīgu Rīgu!” aktivitātēm - Veselīga dzīvesveida diena, piedāvājot plašu informatīvu un izklaidējošu programmu visiem rīdziniekiem un Rīgas viesiem.
- * 27. oktobrī Rīgas sociālās aprūpes centrs (turpmāk – RSAC) „Stella maris” komanda piedalījās starptautiskajās aprūpes personāla sacensībās. 18 komandu konkurencē ieguva divas nominācijas – „Labākais komandas darbs” un „Labākā institūcija”, kā arī saņēma ceļojošo kausu.
- * 21. decembrī svinīgā ceremonijā ceturto reizi tika pasniegta „Gada balva sociālajā nozarē 2017” galvaspilsētas labākajiem sociālās un veselības aprūpes nozares darbiniekiem. Konkursu organizēja Rīgas domes Sociālo jautājumu komiteja sadarbībā ar LD, lai apzinātu un godinātu tos sociālās un veselības aprūpes nozares darbiniekus Rīgas pilsētas pašvaldības iestādēs, kuri ar izcilību veic savus darba pienākumus, sniedzot atbalstu rīdziniekiem, kā arī veicinātu izpratni par sociālās nozares un medicīnas darbinieku darbu, popularizētu un celtu tā prestižu sabiedrībā, paaugstinātu darbinieku motivāciju un piederības izjūtu savai profesijai.
- * Nominācijā „Leonīda Kurdjomova balva” par augsti profesionālām, izcilām zināšanām, atbildīgu, godprātīgu darbu, īpašiem nopelniem savā nozarē un ieguldījumu kolektīva saliedēšanā saņēma - Rīgas Sociālā dienesta Sociālās palīdzības nodaļas vadītāja Iveta Zilgalve, kura sociālajā nozarē nostrādājusi 22 gadus, un Gunta Freimane – SIA „Dzemdību nams”, vecmāte, kura savā profesijā nostrādājusi 46 gadus.
- * Rīgas domes pateicības rakstus par ieguldīto nesavtīgo, pašai ziedzīgo darbu Rīgas pilsētas iedzīvotāju sociālās labklājības un veselības aprūpes nozares nodrošināšanā saņēma Jeļena Mironova – SIA „Rīgas 1. slimnīca” kardioloģe, Alla Daņilova – RSAC „Stella maris” aprūpētāja, Anita Seipule – Rīgas patversmes vecākais sociālais darbinieks, Inese Rama – RSD, Sociālā darba nodaļa, vecākais sociālais darbinieks un Vanda Vīksna – SIA „Dzemdību nams”, neonatologs.

* RD LD nominācijā „Iedzīvotāju paldies” apbalvojumu saņēma Dace Klodža RSAC „Gaiļezers” sociālā aprūpētāja un Māris Saba SIA „Rīgas 1. slimnīca” ķirurgs. Nominācijā „Jaunā cerība” sociālajā nozarē – Signe Stepiņa – Rīgas pašvaldības bērnu un jauniešu centrs (turpmāk – RPBJC) „Pārdaugava” vecākais sociālais darbinieks; Elīna Akmeņlauka – RSAC „Gaiļezers”, sociālais darbinieks; Ina Vicinska – RSD sociālais darbinieks; Jeļena Šilova – RSD sociālais darbinieks. Veselības aprūpes nozarē: Madara Ciekure – SIA „Rīgas 2. slimnīca” operāciju māsa; Ieva Priede – RSAC „Gaiļezers” fizioterapeite; Līva Ušpele – SIA „Dzemdību nams” ārste; Kārlis Baltacis – SIA „Rīgas 1. slimnīca” medicīnas iekārtu inženieris – fiziķis. „Inovātīvākais darbinieks” balvas saņēma sociālajā nozarē – Linda Ūzuliņa - RPBJC „Imanta” audzinātāja; Marina Dedova – RSAC „Stella maris” aprūpētāja, un veselības aprūpes nozarē Anna Miskova – SIA „Dzemdību nams” ginekologs – dzemdību speciālists, un Sarmīte Maščinska – SIA „Rīgas 1. slimnīca” juriste. „Komandas līdera” titulu ieguva Ira Vetrova – RPBJC „Imanta” struktūrvienības vadītāja, Marika Jamonte – RSD sociālā darbiniece, un Natalja Gudina – Salkova – SIA „Rīgas 1. slimnīca” virsmāsa un Juris Šleiers – SIA „Dzemdību nams” Jaundzimušo intensīvās terapijas nodaļas vadītājs. Nominācijā „Saskarsmes eksperts” tika apbalvotas Lilita Rozenberga RSAC „Mežciems” lietvede un Inta Reča – Rīgas patversmes sociālais darbinieks, bet veselības aprūpes nozarē Mārtiņš Pukinskis – SIA „Rīgas 1. slimnīca” Iepirkumu nodaļas vadītājs, Iveta Glodena – SIA „Rīgas veselības centrs” filiāles „Ķengarags” zobu higiēnists. Titulu „Speciālists-skaitļu eksperts” sociālajā nozarē saņēma Larisa Nazarova – RSAC „Gaiļezers” Finanšu plānošanas un uzskaites nodaļas vadītāja un Silvija Markāne – RSD Finanšu plānošanas un uzskaites nodaļas vadītājas vietniece, un veselības nozarē Aija Uldriķe – SIA „Rīgas veselības centrs” iepirkumu speciāliste, Ilze Daukste – SIA „Rīgas 2. slimnīca” Informātikas un medicīnas statistikas nodaļas vadītāja. Nominācijā „Sociālā gadījuma eksperts” apbalvots veselības aprūpes jomā tika Raivis Pētersons – SIA „Rīgas 1. slimnīca” fizioterapeits un Ilona Endele – SIA Rīgas veselības centrs „Imanta” klientu un pacientu reģistratore, bet sociālajā nozarē Inga Vēciņa – RPBJC „Apīte” struktūrvienības vadītāja un Marika Gaile RSD vecākais sociālais darbinieks. „Žūrijas atzinības balvu” ieguva Aija Garoza RSAC „Mežciems” aprūpētāja; Gaļina Dragņeva RPBJC „Vita” vecākā medicīnas māsa; Jeļena Molotkova RPBJC „Ziemeļi” vecākā medicīnas māsa; Juris Jostsons RSD datu bāzes analītiķis, Armīns Krauze SIA „Rīgas 1. slimnīca” Endoskopijas nodaļas vadītājs un Karīna Petrone SIA „Rīgas 1. slimnīca” virsmāsa.

RĪGAS DOMES LABKLĀJĪBAS DEPARTAMENTS

Rīgas domes Labklājības departaments ir Rīgas pilsētas pašvaldības vadošā iestāde Rīgas pilsētas pašvaldībai noteiktās kompetences ietvaros sociālo pakalpojumu, sociālās palīdzības, veselības aprūpes pieejamības, veselības veicināšanas un profilakses, tostarp atkarību izplatības ierobežošanas un iedzīvotāju nodarbinātības veicināšanas jautājumos.

Labklājības departamenta mērķis ir izveidot stabilu un atbildīgu sociālo sistēmu, kura sniedz minimālo materiālo nodrošinājumu, kā arī atbalstu sociālo problēmu risināšanā un personu sociālās funkcionēšanas spēju samazināšanās gadījumā, nodrošina veselības aprūpes pieejamību un veselības veicināšanas pasākumus.

Labklājības departamenta darbības prioritātes ir noteiktas Rīgas pilsētas attīstības stratēģijā, Rīgas pilsētas sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sistēmas attīstības stratēģijā, kā arī citos plānošanas dokumentos.

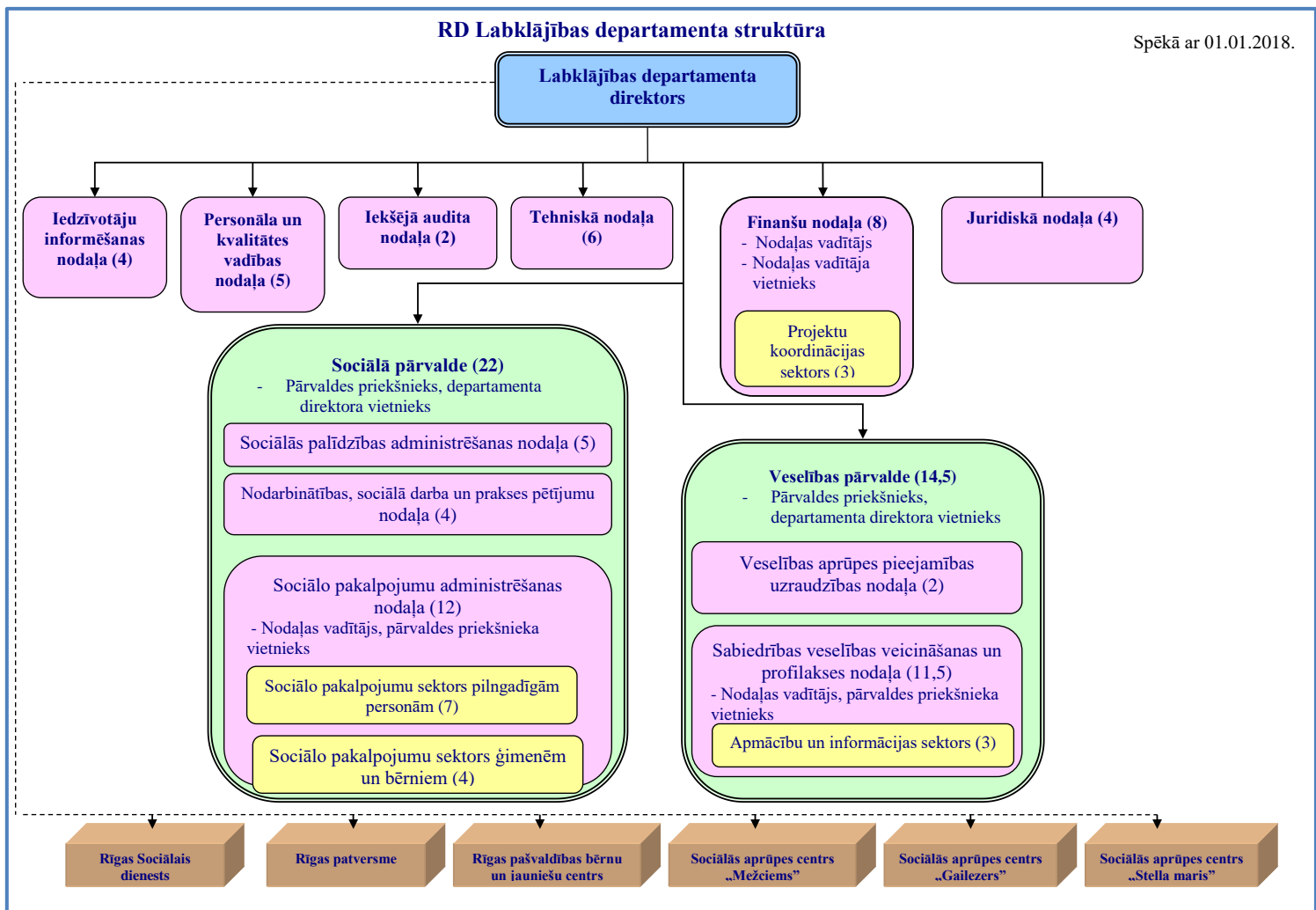
Labklājības departaments ir tieši pakļauts Rīgas domes priekšsēdētājam, tā darbību pārrauga Rīgas domes Sociālo jautājumu komiteja.

2017. gadā Labklājības departamentā saņemti 1 960 dokumenti, dažādām juridiskām un fiziskām personām nosūtīti 1 750 dokumenti. Elektroniski parakstīti – 1 621 dokuments. Kopējais reģistrēto dokumentu skaits – 5 021 (tajā skaitā dienesta korespondence, izziņas un pārskata dokumenti). Sagatavoti 20 Rīgas domes lēmuma projekti, 136 rīkojumi pamatdarbības nodrošināšanai, noslēgti 430 dažādi līgumi, kā arī notikuši 43 iepirkumi.

2017. gada nogalē Labklājības departamentā strādāja 66 speciālisti, viņu vidū 61 darbinieks ar augstāko izglītību, no tiem 28 darbinieki ar maģistra un divi ar doktora grādu, 5 ar vidējo speciālo izglītību. 2017. gadā 2 darbinieki turpināja izglītību doktorantūrā.

RD Labklājības departamenta struktūra

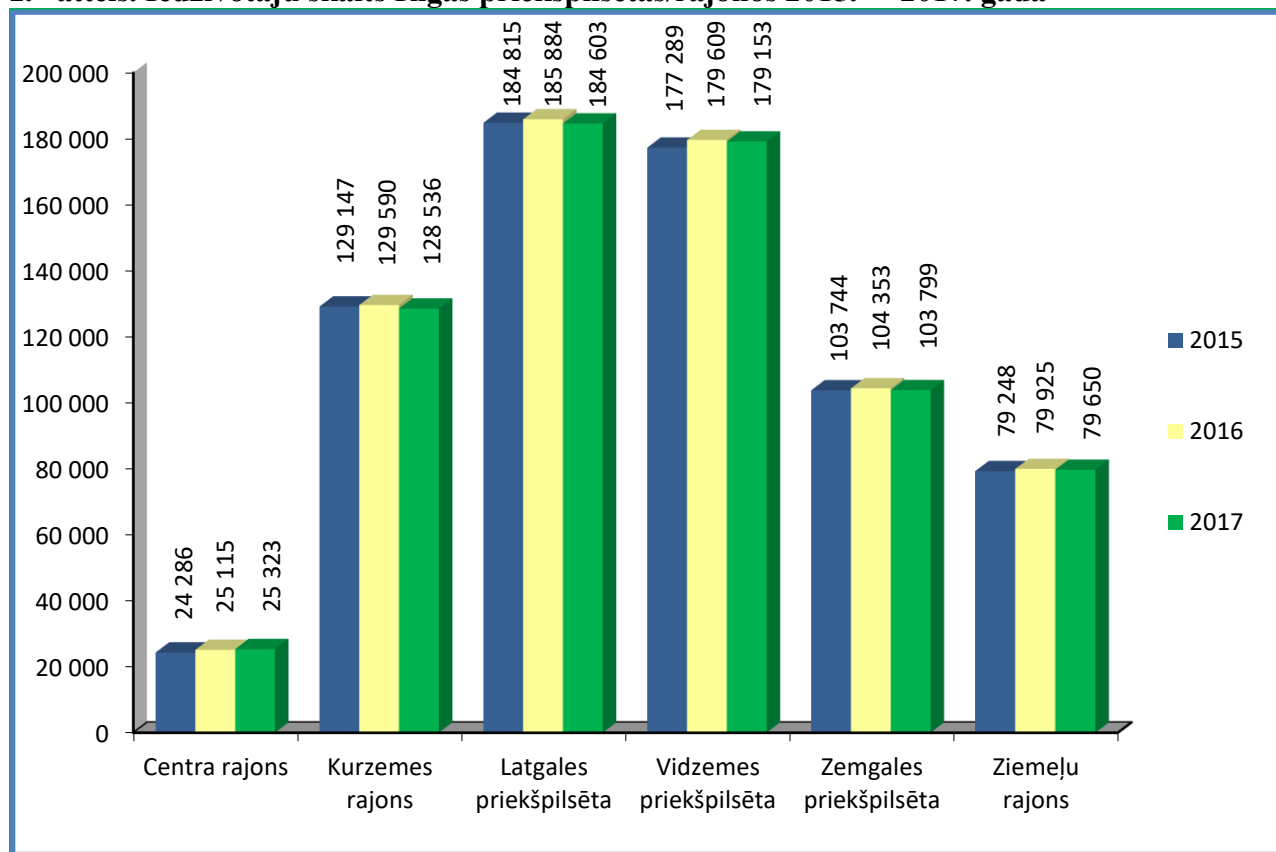
Spēkā ar 01.01.2018.

IEDZĪVOTĀJU SOCIĀLĀ STRUKTŪRA RĪGĀ

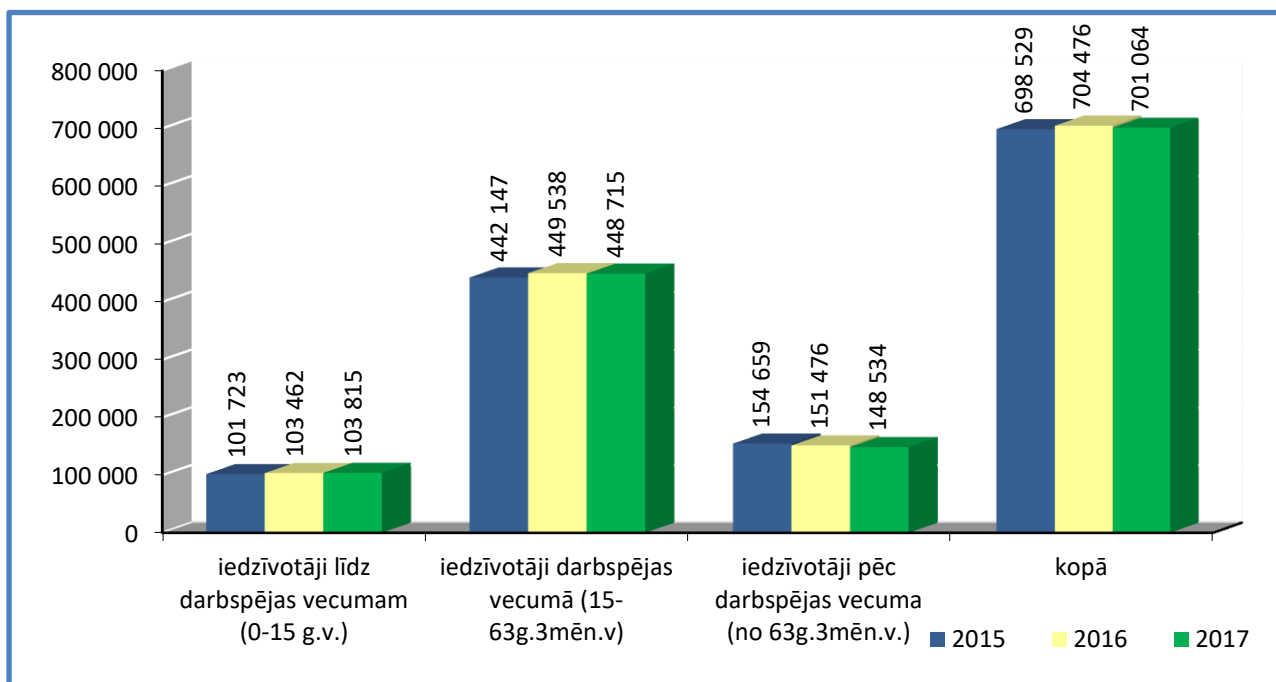
2018. gada 1. janvārī savu dzīvesvietu Rīgā ir deklarējuši **701 064** iedzīvotāji¹.

1. attēls. Iedzīvotāju skaits Rīgas priekšpilsētās/rajonos 2015. – 2017. gadā¹

Vislielākais iedzīvotāju skaits ir Latgales priekšpilsētā – 26% no kopējā iedzīvotāju skaita Rīgas pašvaldībā, Vidzemes priekšpilsētā – 25%, Kurzemes rajonā 18%, Ziemeļu rajonā – 11%, savukārt Centra rajonā tikai 4%.

2. attēls. Iedzīvotāju vecuma struktūra Rīgā 2015. – 2017. gadā¹

¹ Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati www.pmlp.gov.lv.

No Rīgas pilsētā deklarēto personu kopskaita 2017. gadā 14,8% iedzīvotāju nebija sasnieguši darbspējas vecumu (no 0g. – līdz 15 g.), savukārt darbspējas vecumā (no 15 g. – līdz 63 g. 3 mēn.) bija 64% no iedzīvotāju kopskaita, vecāki par darbspējas vecumu (no 63.g.3mēn.) 21,2% (2015. gadā – 14,6%; 63,3%; 22,1%, 2016. gadā – 14,7%; 63,8%; 21,5%). Līdz ar to jāsecina, ka turpinās tendence minimāli pieaugt darbspējas vecuma personu un personu līdz darbspējas vecumam īpatsvars Rīgas pilsētas iedzīvotāju vidū.

1. tabula. Valsts pensiju saņēmēji, to % īpatsvars no Rīgas iedzīvotāju kopskaita 2015. – 2017. gada decembrī²

		2015		2016		2017	
		Skaitis	Īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā %	Skaitis	Īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā %	Skaitis	Īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā %
Pensijas saņēmēji		182 425	26,11	180 918	25,68	177 472	25,31
No tiem:	Vecuma pensijas saņēmēji	153 811	22,01	152 165	21,6	149 466	21,32
	Invaliditātes pensijas saņēmēji	21 233	3,03	21 458	3,05	20 947	2,99
	Apgādnieku zaudējuma pensijas saņēmēji	4 035	0,57	3 979	0,56	3 850	0,55
	Izdienas pensijas saņēmēji	3 939	0,56	3 896	0,55	3 810	0,54

2.tabula. Personas ar invaliditāti, to % īpatsvars no Rīgas iedzīvotāju kopskaita 2015. – 2017. gada decembrī³

		2015		2016		2017	
		Skaitis	Īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā %	Skaitis	Īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā %	Skaitis	Īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā %
Personas ar invaliditāti		48 993	7,01	50 710	7,19	51 585	7,36
Tai skaitā:	Personas ar 1. grupas invaliditāti	6 908	0,98	6 967	0,98	7 125	1,02
	Personas ar 2. grupas invaliditāti	23 336	3,34	24 021	3,41	24 034	3,43
	Personas ar 3. grupas invaliditāti	18 749	2,68	19 722	2,79	20 426	2,91
Bērni ar invaliditāti		2 204	0,31	2 178	0,31	2 272	0,32

² Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras dati.

³ Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras dati.

PAŠVALDĪBAS SOCIĀLĀS PALĪDZĪBAS, SOCIĀLO PAKALPOJUMU SISTĒMAI, VESELĪBAS APRŪPEI UN VESELĪBAS VEICINĀŠANAI IZLIETOTIE RĪGAS PILSĒTAS BUDŽETA LĪDZEKĻI

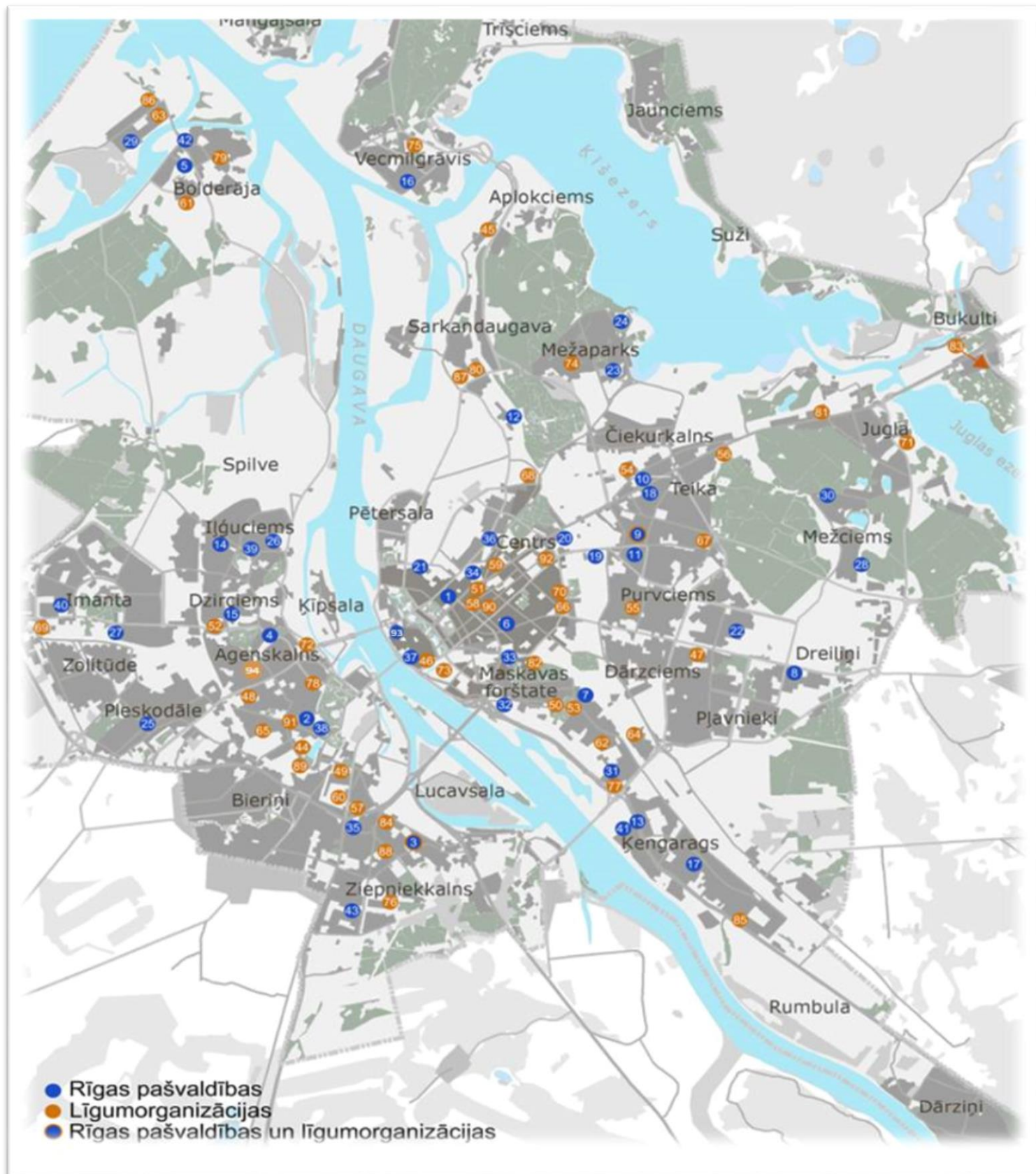
3. tabula. Pašvaldības sociālajai palīdzībai, sociālo pakalpojumu sistēmai un veselības aprūpei izlietotie Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta līdzekļi

	2015	2016	2017
Rīgas pilsētas pašvaldības izdevumi (pamatbudžets un speciālais budžets), milj. EUR, no tā	766,18	788,93	887,69 (plāns)
Pašvaldības sociālajai palīdzībai, sociālajiem pakalpojumiem un veselības aprūpei, milj. EUR	57,16	56,34	59,85
Pašvaldības sociālās palīdzības, sociālo pakalpojumu un veselības aprūpei izlietoto līdzekļu īpatsvars Rīgas pilsētas pašvaldības budžetā, %	7,46	7,14	6,74
Pašvaldības sociālās palīdzības, sociālo pakalpojumu sistēmai un veselības aprūpei izlietotā finansējuma pieaugums/samazinājums salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, %	+3,61	-1,4	+6,1
Pašvaldības sociālās palīdzības, sociālo pakalpojumu sistēmai un veselības aprūpei izlietotie līdzekļi vidēji vienam Rīgas iedzīvotājam, EUR	81,84	81,84	85,37

4. tabula. Pašvaldības sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu sistēmai un veselības aprūpei izlietoto līdzekļu struktūra, milj. EUR

	2015	2016	2017
Sociālā palīdzība	14,89	12,54	12,28
Sociālie pakalpojumi	40,46	41,92	45,59
Veselības aprūpe un veicināšana	0,35	0,33	0,33
Sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām	0,09	0,09	0,1
Labklājības departamenta administratīvie izdevumi	1,38	1,46	1,55

LABKLĀJĪBAS DEPARTAMENTA PAKĻAUTĪBAS IESTĀDES, PĀRRAUDZĪBAS KAPITĀLSABIEDRĪBAS UN LĪGUMORGANIZĀCIJAS

1. Sociālie pakalpojumi personām bez noteiktas dzīves vietas		
Evanģēlisko kristiešu draudze „Zilais krusts”	85	Mazjumpravas iela 8
SIA „V.L.G.A.”	86	Esplanādes iela 1
Biedrība „PINS”	87	Tvaika iela 2 k 12
SIA „V.L.G.A.”	88	Kartupeļu iela 8
Biedrības „Labā cerība”	17	Aglonas iela 35/3 (vīriešiem)
Biedrība „Labā cerība”	89	Gardenes iela 3-11 (sievietēm)
Biedrība „Latvijas Sarkanais Krusts”	73	Gaižņa iela 7
Biedrība „Žēlsirdības misija „Dzīvības ēdiens”	90	Kr.Barona iela 56
Biedrība „Svētā Jāņa Palīdzība”	68	Laktas iela 8 k -1
Nodibinājums „Latvijas Evanģēliski luteriskās Baznīcas Diakonijas centrs”	91	Daugavgrīvas iela 1
Rīgas Sv. Trijādības - Sergija sieviešu klosteris	92	Kr.Barona iela 156
Rīgas patversme (vīriešu nodaļa)	31	Maskavas iela 208
Rīgas patversme (sieviešu nodaļa)	15	Eiženijas iela 1E
Rīgas patversmes dienas centrs	33	Katoļu iela 57
Rīgas patversmes Mobilā brigāde	33	Mob.2630997 5
2. Sociālie pakalpojumi pensijas vecuma personām un personām ar invaliditāti		
2.1. Ilgstoša sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija institūcijā		
Rīgas SAC „Gaiļezers”	28	Hipokrāta iela 6
Rīgas SAC „Mežciems”	30	Malienas iela 3
Rīgas SAC „Stella maris”	29	Birzes iela 54
Biedrības „Latvijas Samariešu apvienība”, „Pārdaugava”	84	Garozes iela 15
Biedrības „Dzintarkrasta serviss” SAC - pansionāts „Liepa”	69	Zolitūdes iela 30
Nodibinājuma „Fonds VIA VERITAS” starpkonfesionālais pansionāts „Ciāna”	44	Mārupes iela 14
2.2. Īslaicīga sociālā aprūpe institūcijā		
SIA „Rīgas 1. slimnīca”	34	Bruniņu iela 5
2.3. Grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojums personām ar garīga rakstura traucējumiem		
Biedrība „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns” „Mēness māja”	3	Putnu iela 6
Biedrība „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns” „Šūpoles”	61	Platā iela 9
Biedrība „Latvijas Samariešu apvienība”	62	Maskavas iela 221
SIA „Bērnu oāze”	49	Biešu iela 6
Nodibinājums „Fonds KOPĀ”	63	Slimnīcas iela 2
Biedrība „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi”	41	Imantas 8. līnija 1 k-3
2.4. Specializētās darbnīcas pakalpojums personām ar garīga rakstura traucējumiem		
Biedrība Rīgas pilsētas „Rūpju bērns” „Skaida”	64	Lubānas iela 41
Nodibinājums „Fonds KOPĀ”	63	Slimnīcas iela 2
Biedrība „PINS”	87	Tvaika iela 2 k - 12
2.5. Dienas aprūpes centri personām ar garīga rakstura traucējumiem		
Biedrības „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns” DAC „Cerību māja”	64	Rēzeknes iela 2a
Biedrība „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns” DAC „Cerību ligzda”	53	Balvu iela 11
Biedrība „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns” DAC „Mēness māja”	3	Putnu iela 6
Biedrība „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns” DAC „Cerību tilts”	19	Ieriķu iela 2b

Biedrība „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns” DAC „Cerību sala”	62	Maskavas iela 221
Biedrība „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns”	33	Ludzas iela 43
SIA „Sociālās rehabilitācijas un aprūpes centrs „Saule”	65	Ventspils iela 29
SIA „Sociālās rehabilitācijas un aprūpes centrs „Saule”	45	Ezera iela 21
Biedrības „Atbalsta grupa personām ar garīgās veselības traucējumiem un to piederīgajiem „Gaismas stars”	66	Pērnavas iela 62
Nodibinājuma „Fonds Kopā” DAC	67	Raunas iela 64
Biedrības „Svētā Jāņa Palīdzība” DAC „Saulesvece”	68	Hospitāļu iela 55
Biedrība „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi”	41	Imantas 8. līnija 1 k-3
2.6. Citi dienas aprūpes centri un dienas centri pilngadīgām personām		
SIA „Bērnu oāze” DAC „Oāze” (personām ar demenci)	49	Biešu iela 6
DC „Ābelzieds”	15	Dzirciema iela 24
Biedrība „Dzintarkrasta serviss” DAC „Liepa” (personām ar demenci)	69	Valentīna iela 16
Biedrība „Latvijas Sieviešu invalīdu asociācija „Aspazija” DC „Aspazija”	70	Pērnavas iela 54-14
Biedrības „Latvijas Neredzīgo biedrība” DC personām ar redzes invaliditāti “Strazdumuižas dienas centrs”	71	Braila iela 5
DC „Ābelzieds”	15	Dzirciema iela 24
DC „Vecmīlgrāvis”	16	Emmas iela 3
DC „Kengarags”	17	Aglonas iela 35/3
DC „Ābelzars”	6	Avotu iela 31/1
DC „Kamene”	8	Salnas iela 2
DC „Kastanis”	7	Lomonosova iela 1 k-19
Nodibinājuma „Latvijas Evanģēliski luteriskās baznīcas Diakonijas centrs” DC „Paaudzes”	9	Ūnijas iela 49
Dienas centrs „Rīdzene”	10	Brīvības 266
Biedrība „Rīgas aktīvo senioru alianse” DC „Rasa”	34	Šarlotes iela 1b
DAC „Ozolaine” (personām ar demenci)	12	Zandartu iela 2A
DC „Čiekurs”	13	Lomonosava iela 1/19
Nodibinājuma „Latvijas Evanģēliski luteriskās baznīcas Diakonijas centrs” DC „Mēs”	41	Imantas 8. līnija 1 k-3
SIA „LNS Rehabilitācijas centrs” DC personām ar dzirdes invaliditāti „Rītausma”	15	Kandavas iela 27
Biedrības “Svētās Ģimenes Māja” DC „Svētās Ģimenes Māja”	93	Klostera iela 5 un 7
2.7. Sociālās aprūpes personas dzīvesvietā pakalpojumu sniedzēji		
Biedrība „Svētā Jāņa palīdzība”	68	Laktas iela 8 k 1
SIA „Mājas aprūpe”	72	Raņķa dambis 31
Biedrība „Latvijas Sarkanais Krusts”	73	Slokas iela 161 k-1
	9	Ūnijas iela 40
	3	Ziepju iela 13
Biedrības „Latvijas Samariešu apvienība”	17	Aglonas iela 35/3
	74	Visbijas prospekts 18
	2	Eduarda Smiļģa iela 46-407
Pilnsabiedrība „Complex Food”	81	Brīvības gatve 369
SIA „Pirmais Patronāžas Serviss”	91	Nometņu iela 59 k3
		Āgenskalna iela 14/2
3. Citi līgumi		
	78	Slokas iela 33
	79	Stūrmaņa iela 25
	87	Tvaika iela 54/3
Pilnsabiedrība „Rīgas virtuve”	81	Brīvības gatve 399
	62	Maskavas iela 250
	76	Zaļenieku iela 40
Dienas aprūpes centri bērniem		
Nodibinājuma „Latvijas Evanģēliski	50	Līksnas iela 13

luteriskās baznīcas Diakonijas centrs” DAC „Roku rokā”		
Nodibinājuma „Latvijas Evaņģēliski luteriskās baznīcas Diakonijas centrs” DAC „Sirdsgaismā”	3	Ziepju iela 13
SIA „Bērnu oāze” DAC „Torņakalns”	49	Biešu iela 6
Reliģiskās organizācijas ”Pestīšanas armija” DAC „Patvērumš”	51	Bruņinieku iela 10a
Biedrība „Latvijas Sarkanais Krusts” DAC „Stropiņš”	52	Slokas iela 161
Nodibinājuma „Latvijas Evaņģēliski luteriskās baznīcas Diakonijas centrs” DC „Paaudzes”	9	Ūnijas iela 49
Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi bērniem ar funkcionāliem traucējumiem		
Biedrība Rīgas pilsētas „Rūpju bērns” aprūpes centrs „Asniņš”	53	Balvu iela 11
Biedrība rehabilitācijas centrs „Mēs esam līdzās”	54	Lēdmanes iela 2
Biedrība „Latvijas bērniem ar kustību traucējumiem”	55	Varžu iela 3
Biedrība „Emmijas Pikleres biedrība Latvijā”	34	Šarlotes iela 1B
Rīgas 3. Speciālās pamatskolas DAC „Torņkalna Rūķi”	57	Telts iela 2a
Biedrība „Latvijas Portidžas mācībsistēmas asociācija”	58	Tērbatas iela 42/44-1
Īslaicīgā sociālā aprūpe bērniem ar invaliditāti „Atelpas brīdis”	28	Juglas iela 20
Valsts sociālās aprūpes centra "Rīga"	95	Zebiekstes iela 3
Biedrība „Bērnu paliatīvās aprūpes biedrība”	60	Vienības gatve 45
Institūcijas, kurās tiek nodrošināta klātienē sociālpsiholoģiskās individuālās un grupu konsultācijas		
SIA „Atbalsta un izaugsmes centrs „Droša skola””	58	Stabu iela 33-25
Nodibinājums „Centrs Dardedze”	44	Cieceres iela 3a
4. Rīgas pašvaldības Bērnu un jauniešu centrs (pakļautībā)		
Rīgas pašvaldības Bērnu un jauniešu centrs (RPBJC)	64	Lubānas iela 17A
Struktūrvienība „Ziemeļi”	23	Sudrabu Edžus iela 11a
Struktūrvienība „Apīte”	10	Apes iela 8
Struktūrvienība „Ezermala”	24	Ezermalas iela 36
Struktūrvienība „Vita”	25	Kalnciema iela 131
Struktūrvienība „Pārdaugava”	26	Motoru iela 6
Struktūrvienība „Imanta”	27	Imantas 7. līnija 4
5. Bērnu uzturēšanās iestādes – ligumorganizācijas		
Valsts SAC „Rīga” filiāle „Pļavnieki”	47	Zebiekstes iela 3
Valsts SAC „Rīga” filiāle „Rīga”	48	Kapselu iela 31/18
6. Krīzes un ģimeņu atbalsta centri		
Biedrība „Latvijas Samariešu apvienība”	44	Cieceres iela 1
Nodibinājums Sociālo pakalpojumu aģentūra	45	Ezera iela 21
Biedrība „Skalbes”	46	Kungu iela 34
RPBJC Krīzes centrs bērniem	31	Maskavas iela 178
Biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” Krīzes centrs „Burtnieks” un 5. stāvā īslaicīgās uzturēšanās mītne	19	Burtnieku iela 37
Biedrība „Latvijas Samariešu apvienība” īslaicīgās uzturēšanās mītne	31	Maskavas iela 221
7. Rīgas Sociālais dienests (pakļautības iestādes)		
Centrālā administrācija	1	Baznīcas iela 19/23
PĀRDAUGAVAS RAJONA NODAĻA		
TC „Āgenskalns”	2	E. Smiļģa iela 46
	3	Ziepju iela 13
TC „Dzirciems”	4	Baldones iela 2
TC „Bolderāja”	5	Dolomīta iela 1A
TC „Imanta”	27	Imantas 8. līnija 1 k-2
LATGALES RAJONA NODAĻA		
TC „Avoti”	6	Avotu iela 31 k-2
TC „Krasts”	7	Lomonosova iela 1 k19
TC „Daugava”	17	Aglonas iela 35 k1

TC „Pļavnieki”	8	Salnas iela 2
ZIEMEĻU RAJONA NODAĻA		
TC „Vidzeme”	10	Vidrižu iela 3
	18	Brīvības gatve 266
TC „Purviems”	19	Ieriķu iela 2b
	20	Pērnavas iela 1
TC „Ziemeļi”	21	Hanzas iela 7
8. Veselības aprūpes kapitālsabiedrības (pārraudzībā)		
SIA „Rīgas 1. slimnīca”	34	Bruņinieku iela 5
SIA „Rīgas 2. slimnīca”	35	Ģimnastikas iela 1
SIA „Rīgas Dzemdību nams”	36	Miera iela 45
SIA „Rīgas veselības centrs”:	44	Spulgas iela 24
filiāle „Torņakalns”	39	Kokles iela 12
filiāle „Ilģuciems”	40	Sēlpils iela 15
filiāle „Imanta”	41	Imantas 8. līnija 1 k-1
filiāle „Kengarags”	42	Kaniera iela 13
filiāle „Bolderāja”	43	Kapteiņa iela 7
filiāle „Ziepniekkalns”	44	Spulgas iela 24
9. Īslaicīgās uzturēšanās mītnes pakalpojums		
Biedrība „Latvijas Sarkanais Krusts”	19	Burtnieku iela 37
Biedrība „Latvijas Samariešu apvienība”	62	Maskavas iela 221

Ārpus Rīgas Labklājības departamenta pakļautības iestāžu, pārraudzības iestāžu un līgumorganizāciju adresu saraksts

Ilgstoša sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija institūcijā

SIA „Pansionāts Dzimtene”	Emīla Dārziņa iela 24, Jūrmala
Engures novada domes pansionāts „Rauda”	Smārdes pagasts, Engures novads
Biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” sociālās aprūpes centrs „Stūrīši”	Laidzes pagasts, Talsu novads
Tērvetes novada Sociālās aprūpes centrs „Tērvete”	Tērvetes pagasts, Tērvetes novads
Talsu novada pašvaldības iestāde „Pansionāts Lauciene”	Kareivju ielā 7, Talsi, Talsu novads
Grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojums personām ar garīga rakstura traucējumiem	
Camphill nodibinājums „Rožkalni”	Rencēnu pagasts, Valmieras rajons, p/n Lizdēni
SIA „Bērnu oāze”	Lauderu pagasts, Zilupes novads

Bērnu uzturēšanās iestādes – līgumorganizācijas

Nodibinājums „Fonds Grašu bērnu ciemats”	Grašu pils, Cesvaines pagasts, Cesvaines novads
Ventspils novada bērnu nams „Stikli”	Stikli, Puzes pagasts, Ventspils novads
Biedrība „Latvijas SOS Bērnu ciematu asociācija”	Valmieras SOS Bērnu ciemats, Ganību ielā 3, Valmiera
Īslīces SOS Bērnu ciemats	Imantas iela 1, Īslīces pagasts, Bauskas novads
Valkas novada ģimenes atbalsta centrs „Saulīte”	„Čiekuriņi” Ērgemes pagasts, Valkas novads
Alojas novada domes bērnu ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas centrs „Zīles”	Ozolmuiža, Brīvzemnieku pagasts, Alojas novads
Kokneses novada domes Ģimenes krīzes centrs „Dzeguzīte”	Iršu pagasts, Kokneses novads
Rēzeknes novada pašvaldības Tiskādu bērnu nams	Ezera iela 23, Vecružinas ciems, Sīlmalas pagasts, Rēzeknes novads
Sociālās aprūpes centrs „Tērvete”	„Mežmalieši”, Tērvetes pagasts, Tērvetes novads
Asociācija „Dzīvesprieks”	Aizupe, Vānes pagasts, Kandavas novads
Jelgavas novada pašvaldības Sociālās aprūpes un rehabilitācijas centrs	Parka iela 11, Eleja, Elejas pagasts, Jelgavas novads

RĪGAS PAŠVALDĪBAS IESTĀDES, KURAS SNIEDZ SOCIĀLOS PAKALPOJUMUS UN SOCIĀLO PALĪDZĪBU

Rīgas Sociālais dienests

Rīgas Sociālais dienests (turpmāk – RSD) izveidots 2009. gada 1. decembrī, un kopš pirmās pastāvēšanas dienas to vada Ervins Alksnis.

2017. gada nogalē RSD strādāja 464 darbinieki, no kuriem sociālo palīdzību un sociālos pakalpojumus Rīgas iedzīvotājiem sniedza 401 sociālā darba speciālists (Teritoriālajos centros - 347 darbinieki, Sociālā darba nodaļā – 45 darbinieki un Sociālās palīdzības nodaļā – 9 darbinieki). No 464 darbiniekiem 434 ir sievietes un 30 – vīrieši. 341 sociālā darba speciālistam ir augstākā izglītība, bet 60 darbinieki iegūst izglītību, lai turpinātu profesionālo izaugsmi, no tiem maģistrantūrā studē 13 speciālisti.

2017. gada precizētais pamatbudžets – EUR 6 487 034. Darbinieku vidējā mēnešalga – EUR 790, vecākajam sociālajam darbiniekam darba alga mēnesī – EUR 880, sociālajiem darbiniekiem vidēji – EUR 777, sociālās palīdzības organizatoriem – EUR 700.

Lai izpildītu „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma” un MK noteikumu Nr. 291 „Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem” prasības darba devējiem, RSD 2017. gadā:

1. noslēdza līgumus par supervīzijas pakalpojumu, kas tika nodrošināts 12 grupām (kopā 147 darbiniekiem);
2. atbilstoši Labklājības ministrijas veiktā iepirkuma Nr. LRLM2016/28-3-03/49ESF „Par tiesībām sniegt pašvaldību sociālo dienestu un citu pašvaldības izveidoto sociālo pakalpojumu sniedzēju sociālā darba speciālistu profesionālās kompetences pilnveides (supervīzija) pakalpojumu 2017. gadā” nosacījumiem tika noslēgti līgumi par supervīziju nodrošināšanu RSD darbiniekiem, kopā tika nodrošinātas supervīzijas 17 grupām (kopā 138 darbiniekiem), 15 darbiniekiem tika nodrošinātas individuālās supervīzijas;
3. atbilstošam iepirkumam Nr. LRLM2017/28-3-03/07ESF „Par tiesībām sniegt pašvaldību sociālo dienestu un citu pašvaldības izveidoto sociālo pakalpojumu sniedzēju sociālā darba speciālistu profesionālās kompetences pilnveides (apmācības) pakalpojumu 2017. gadā” nosacījumiem tika noslēgti līgumi par apmācību nodrošināšanu RSD darbiniekiem, kopā tika nodrošinātas supervīzijas 7 grupām (kopā 124 darbiniekiem)
4. sadarbībā ar augstskolu studentu prakses ietvaros supervīzijas pakalpojums RSD darbiniekiem 3 mērķu grupām (kopā 32 darbiniekiem), 5 darbiniekiem tika nodrošinātas individuālās supervīzijas.

Lai uzlabotu RSD sociālā darba speciālistu saskarsmes prasmes darbā ar klientiem, RSD nodrošināja saviem darbiniekiem vairākas apmācības, piemēram, „Bērnu tiesību aizsardzība”, „Profesionālās kompetences pilnveide sociālā darba speciālistiem darbā ar manipulātīviem, agresīviem klientiem”, „Migrācija, attīstība un cilvēktiesības”, „Saskarsme ar krīzes stāvoklī nonākušām problemātiskām un agresīvām personām”, „Profesionālā integritāte sociālajā darbā”, „Bērnu tiesību nodrošināšana deinstitutionalizācijas kontekstā”, „19. Rīgas sociālās sistēmas darbinieku konference „Rīgas pilsētas pašvaldības sociālā darba aktualitātes””.

2017. gadā RSD aktīvi sadarbojās ar 7 Latvijas augstskolām un 1 Lietuvas augstskolu (Utenos koleģia), nodrošinot topošos sociālā darba un cita veida speciālistus ar prakses vietām. RSD praksē strādājuši vai veikuši pētījumu 72 studenti (tika veikti 16 pētījumi un nodrošinātas 56 prakses vietas). Vislielākā sadarbība prakses vietu nodrošināšanā RSD bija ar Baltijas Starptautisko akadēmiju, Rīgas Stradiņa universitāti un Latvijas Universitāti.

Arī 2017. gada vasaras sezonā sadarbībā ar Nodarbinātības valsts aģentūru (turpmāk – NVA) un Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta (turpmāk – IKSD) RSD turpināja iesaistīties „Nodarbinātības pasākumos vasaras brīvlaikā personām, kuras iegūst izglītību vispārējās, speciālās vai profesionālās izglītības iestādē” un 3 mēnešos nodarbināja 35 skolēnus.

RSD sadarbībā ar Valsts policiju turpināja 2012. gada pavasarī aizsākto sadarbību organizējot sacensības bērniem un jauniešiem „Roku rokā”. 2017. gadā sacensībās piedalījās ne tikai komandas no RSD dienas centriem un nevalstisko organizāciju dienas centriem, bet arī bērni no RPBJC. Sacensību mērķis – veicināt veselīga dzīvesveida attīstīšanu, iesaistīt jauniešus sportiskās aktivitātēs, tādējādi mazinot noziedzības un atkarības riskus.

Turpinot veiksmīgo sadarbību ar Valsts policiju, 2017. gada 29. maijā notika Starptautiskajai bērnu aizsardzības dienai veltīts labdarības pasākums „Daugava zem burām”. Pasākumā sadarbībā ar burāšanas

skolu „Nautica” bērniem no RSD dienas centriem, nevalstisko organizāciju Dienas centriem, RPBJC un bērniem ar funkcionāliem traucējumiem bija iespēja iepazīties ar ūdens satiksmes noteikumiem un drošības jautājumiem, kā arī piedalīties braucienā pa Daugavu ar buru jahtām un katamarāniem.

2017. gadā no 1. jūnija līdz 31. augustam RSD Kopienas centrs „Ābeļzieds” realizēja Rīgas domes IKSD finansēto projektu „Iznāc laukumā”, kura mērķis bija veicināt Kopienas centra „Ābeļzieds” apmeklētāju un Dzirciema iedzīvotāju personisko līdzdalību un iesaistīšanos kopienas dzīves vides uzlabošanā. Aktivitātes tika organizētas ar mērķi popularizēt veselīgu dzīvesveidu, iesaistoties fiziskajās aktivitātēs ārpus telpām, kas ir jauns Kopienas centra „Ābeļzieds” darbības virziens. Projekta aktivitāšu laikā tika veicināta dažādu iedzīvotāju grupu (jaunieši, seniori) sadarbība un aktualizēta iespēja sniegt savu ieguldījumu kopienas attīstībā veicot brīvprātīgo darbu, tādējādi veicinot piederības sajūtu savai kopienai un stiprinot apkaimes identitāti.

2017. gadā RSD atkarības profilakses speciālisti novadījuši 577 nodarbības 11 grupām ar 164 dalībniekiem atkarību profilakses jomā: psihosociālās korekcijas grupas jauniešiem, motivācijas programma, „Dzīves skola”, „Smēķēšanas intervences programma”, līdzatkarības atbalsta grupas pieaugušajiem, psiholoģiskās nodarbības senioriem un vecāku atbalsta grupas „Bez pēriena”. Sniegtas 2 397 individuālas un grupu konsultācijas 1 820 klientam, ar atkarību un līdzatkarību saistītos jautājumos, no tiem 1 015 klienti vērsās pie atkarības profilakses speciālista atkārtoti. 2017. gadā sniegtas 399 individuālas speciālā pedagoga nodarbības 28 bērniem, kuri ir RSD sociālo darbinieku redzeslokā par skolas kavējumu vai citu iemeslu dēļ neapgūto mācību vielu un kuriem ir nepieciešama individuāla palīdzība mācību vielas apgūšanā; sniegtas 380 narkologa konsultācijas 296 klientiem, kuriem jāveic narkoloģiskās saslimšanas diagnostika un/vai jānovērš slimības recidīvi un jāmotivē turpmākai ārstēšanai.

2017. gada oktobrī RSD tika ieviesta un personu vajadzību pēc sociālajiem pakalpojumiem novērtēšanai tiek izmantota „Aprūpes plānošanas sistēma” (APSi). Aprūpes plānošanas sistēmas mērķis ir, integrējoties ar visām citām eksistējošām sistēmām, nodrošināt viegli lietojamu, precīzu, vispusīgu, pārskatāmu un pēctecīgu aprūpes procesu. Vērtēšanas sadaļā APSis uzdevums ir atvieglot informācijas iegūšanu un uzglabāšanu, efektīvizēt informācijas apmaiņu starp sistēmas dalībniekiem, būtiski palielināt precizitāti un iegūt algoritmos balstītus objektīvus personas vajadzību novērtējuma rezultātus, kas dotu iespēju noteikt vispiemērotākos pakalpojumus un to apjomus. APSis uzdevums ir atslogot sociālo dienestu darbiniekus no vienvērtīgu un tehnisku uzdevumu pildīšanas, dodot vairāk iespēju realizēt savas profesionālās zināšanas.

Rīgas pašvaldības Bērnu un jauniešu centrs

Rīgas pašvaldības Bērnu un jauniešu centrs (turpmāk – RPBJC) izveidots 2009. gada 1. decembrī. No 2014. gada 3. marta RPBJC direktors ir Kaspars Jasinkevičs.

Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem 2017. gadā sniedza Rīgas pašvaldības Bērnu un jauniešu centra 6 struktūrvienības ar 230 vietām, bet īslaicīgās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu bērniem vecumā no 2 gadiem un jauniešiem sniedza RPBJC struktūrvienība „Krīzes centrs” ar 30 vietām.

2017. gada nogalē RPBJC strādāja 220 darbinieki, no kuriem 185 bija sievietes un 35 vīrieši. 25 no minētajiem bija sociālā darba speciālisti un 133 sociālās aprūpes speciālisti. Pārējie darbinieki veica grāmatvedības, administratīvos, apsaimniekošanas un tehniskos darbus.

2017. gada nogalē 84 darbinieki bija ar augstāko izglītību, no tiem 20 maģistri. 32 darbinieki ieguvuši 1. līmeņa augstāko izglītību, 80 – vidējo profesionālo vai vidējo speciālo izglītību.

2017. gada precizētais pamatbudžets – EUR 3 835 389.

Darbinieku vidējā mēnešalga – EUR 756, vecākajiem sociālajiem darbiniekiem un vecākajiem sociālajiem pedagogiem – EUR 850, sociālajiem darbiniekiem – EUR 800, sociālajiem audzinātājiem – EUR 630, bērnu aprūpes un audzināšanas iestādes audzinātājiem – EUR 530, bērnu aprūpētājiem (diennakts) EUR 420, auklēm – EUR 470.

Lai palīdzētu bērniem un jauniešiem efektīvāk risināt savas problēmas, kā ārpakalpojumu, turpina nodrošināt speciālistu (logopēdu, psihologu, psihoterapeitu, psihiatra un interešu pulciņu vadītāju) piesaisti struktūrvienībās.

2017. gadā RPBJC iestājušies 71 bērns/jaunietis, bet izstājušies 72 bērni/jaunieši. No tiem patstāvīgu dzīvi uzsācis 21 jaunietis, no kuriem lielākā daļa turpina mācības, bet pārējie strādā algotu darbu.

No RPBJC 2017. gadā tika adoptēti un jaunas ģimenes ieguva 5 bērni, savās bioloģiskajās ģimenēs atgriezās 85 bērni, audžuģimenēs 2017. gadā ievietoti 20 bērni un aizbildniecībā 22 bērni.

Struktūrvienība „Pārdaugava”

RPBJC struktūrvienībā „Pārdaugava” ir paredzēts vietu nodrošinājums 24 jauniešiem, izvietojot tās trīs dzīvokļos, pa astoņām jauniešiem katrā. Jauniešu māja darbojas pēc ģimenes modeļa principa, pašiem rūpējoties par ikdienas sadzīvi un kopā veidojot grupas emocionālo mikroklimatu.

2017. gadā tika turpināts attīstīt psihosociālās rehabilitācijas un terapijas programmu „Pozitīvā jauniešu vadīšana un atbalstīšana”, īpaša uzmanība un darbs tika veltīts tam, lai jauniešus iepazītos ar Latvijas novadiem, kultūrvēsturiskiem objektiem, tādā veidā paplašinot jauniešu redzesloku iemācoties pozitīvi papildīt pavadīt savu brīvo laiku. Jaunietes apmeklēja, mini zoodārzu Dobuļi, Rundāles pili, zirgu izjādes „Drostaļās”, baskāju taku „Valguma Pasaule”, kino pilsētu Cinevilla.

Tika turpināta sadarbība ar Dailes teātri un Jauno Rīgas teātri. Šajā gadā jauniešus aktīvi darbojās mākslas pulciņā, kur radīja dažādus darbus priekš sevis un mājas.

2017. gadā jauniešus tika iesaistītas projektā „Mēs par veselīgu Rīgu!”, kurā notika daudzveidīgi un pieejami veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi”, kur jauniešiem bija iespēja pašam gatavot veselīgus un uztura bagātus ēdienus.

Struktūrvienība „Vita”

RPBJC struktūrvienībā „Vita” ir paredzēts vietu nodrošinājums 30 bērniem un jauniešiem, izvietojot tos trīs dzīvokļos, visos dzīvokļos tiek realizēts ģimenei pietuvināts modelis, kurā paši kopīgi sastāda ēdienkartes, iepērkas un gatavo ēst.

RPBJC struktūrvienībai „Vita” ir izveidojusies cieša draudzība ar Rīgas Vecās Sv. Ģertrūdes draudzi. Regulāri bērni un jaunieši apmeklē svētdienas skolu un ģimeņu dievkalpojumus. Kopā ar draudzes brīvprātīgajiem tiek organizēti pasākumi uz vietas struktūrvienībā vai apmeklēti pasākumi ārpus tās, kā piemēram lāzerpeintbols, izbrauciens uz Amatu, kulinārijas pēcpusdienas. 2017. gadā noorganizēta sadraudzības futbola spēle starp Sv. Ģertrūdes draudzes brīvprātīgajiem un „Vitas” bērniem. Vasarā bērni piedalījās Rīgas Vecās Sv. Ģertrūdes baznīcas organizētajās bērnu dienās Bruknā.

2017. gadā turpinājās aktīvs sociālais darbs ar bērnu bioloģiskajām ģimenēm, radiniekiem un viesģimenēm.

2017. gadā tika labiekārtots futbola laukums – uzstādīts jauns nožogojums apkārt futbola laukumam.

Vairākiem RPBJC struktūrvienības „Vita” bērniem kopā ar struktūrvienības „Imanta” bērniem bija iespēja piedalīties Starptautiskās finālsacensībās futbolā Krievijā, Maskavā, mērojoties spēkiem ar labākajām internātskolu un bērnu namu futbola komandām no citām valstīm.

Bērni un jaunieši aktīvi piedalās Valsts policijas Rīgas Reģiona pārvaldes organizētajā sporta pasākumā „Roku rokā”. Pasākums notiek no septembra līdz maijam un ietver, gan dažādas fiziskās aktivitātes, gan arī prāta spēles. 2017. gada aprīlī notiekošajās futbola sacensībās tika izcīnīta 3.vieta.

2017. gadā gan struktūrvienībā, gan ārpus tās norisinājās daudzi pasākumi, kuros aktīvi piedalījušies struktūrvienības „Vita” bērni un jaunieši, kā piemēram sadarbībā ar biedrību „Sirota.lv” apmeklēja radošās darbnīcas un sporta spēles „Energy Party”, apmeklēja pludmales volejbola nodarbību centru „Brazil”, kuru vadīja Aleksandrs Samoilovs, piedalījās Lattelecom maratonā, skriešanas sacensībās „Stirnu buks”, regulāri apmeklēja Dinamo Rīga hokeja spēles, Latvijas basketbola valstsvienības spēli, apmeklēja Latvijas futbola izlases spēli pret Portugāles izlasi, slēpoja Reiņa trasē, lidoja ar lidmašīnu Spilves lidlaukā, apmeklēja Nacionālā teātrī izrādi „Sudraba slidas”, apmeklēja Engures dabas parku, Ķemeru purva taku, Cēsu pilsētu, baskāju taku „Valguma Pasaule”, Minhauzena muzeju, Rīgas Nacionālo zooloģisko dārzu, apmeklēja Pasaules čempionātu rallijkrosā, vasarā piedalījās „Ghetto Games” nometnēs, Jūrmalā, Dzintaros apmeklēja „Gaismas parku”.

2017. gadā RPBJC struktūrvienībā „Vita” ciemojušies basketbolisti Dāvis un Dairis Bertāni un „Ghetto Games” vadītājs Raimonds Elbakjans.

Struktūrvienības „Vita” bērni apmeklēja skaistumkopšanas „Schwarzkopf studio” salonu, kur bērniem tika ierādīta friziera profesijas darba specifika. Rezultātā bērni tika pie jaunām frizūrām.

Struktūrvienība „Ziemeļi”

RPBJC struktūrvienībā „Ziemeļi” ir paredzēts vietu nodrošinājums 72 bērniem un jauniešiem, 9 dzīvokļos.

2017. gada nogalē RPBJC struktūrvienības „Ziemeļi” 4. dzīvoklī tika veikts plašs remonts, telpas izbūvētas un iekārtotas bērnu vajadzībām atbilstošas drošas vides kritērijiem. Visos dzīvokļos tiek realizēts ģimenei pietuvinātas vides modelis: ikdienas dzīve katrā dzīvoklī notiek autonomi, bērni kopā ar audzinātājiem pastāvīgi plāno un īsteno sadzīves gaitas, iepērkas apkārtējos pārtikas produktu veikalos, gatavo veselīgas maltītes, savukārt, svētkos ir iespēja baudīt kaut ko neierastāku. Visos dzīvokļos ir nodrošināta iespēja mācīties pašiem izmazgāt un izžāvēt savas drēbes, un gultas veļu, iekārtot un uzturēt tīras savas istabas, vienas ģimenes bērni netiek šķirti un dzīvo kopā vienā dzīvoklī.

2017. gadā sadarbībā ar biedrību „Alianse Latvija bez bāreņiem” turpinājās aktīvs mentoringa darbs, kā rezultātā, vairāki mentori kļuva par bērnu audžuģimenēm, uzņemot savās ģimenēs arī vairākus bērnus no vienas ģimenes. Vairāk kā 50 % no visiem mentoriem ieguva viesģimenes statusu un uzņēma bērnus savās ģimenēs nedēļas nogalē un skolas brīvlaikos. Ar mentoru starpniecību bērniem un jauniešiem bija iespēja apmeklēt individuālus interešu pulciņus, dažādas sporta nodarbības, sabiedriskus pasākumus un iegūt pieredzi pozitīvu draudzības saikņu veidošanā, uzturēšanā.

2017. gadā projekta ietvaros visa gada garumā RPBJC struktūrvienības „Ziemeļi” 30 bērniem un jauniešiem tika organizētas peldēšanas nodarbības kopā ar treneri. Treniņi notika vienu reizi nedēļā sporta

kompleksā „Ķeizarmežs”, kuros bērni apguva pareizas peldēšanas prasmes, uzlaboja un stiprināja savu fizisko formu un emocionālo labsajūtu, kā arī nostiprināja imunitāti.

2017. gada vasaras periodā sadarbībā ar biedrību „Skudra” bērni piedalījās dažādās aktivitātēs:

- notika meistarklase “Video jaunrade un montāža”, kur bērni tika sadalīti trīs komandās un ieguva zināšanas par video uzņemšanu, montāžu un korekciju, attīstot māksliniecisko redzējumu gan apkārtējā vidē, gan cilvēciskajās attiecībās.

- Tika iepazīta Rīgas parku: Ziemeļblāzma, Dzegužkalna un Grīziņkalna vēsture, daba un kultūra. Bērni tika sadalīti trīs komandās, katra komanda iepazīna savu parku un mājās sagatavoja par objektu informāciju. Gida pavadībā izstaigāja parku, novēroja, filmēja video epizodes un atbildēja uz gida uzdotajiem jautājumiem, pārējiem dalībniekiem prezentēja iegūtās zināšanas par parku.

- Visām trim komandām tika organizēta radošā darbnīca „Video montāža” Rīgas jauno tehniķu centrā Bauskas ielā, kur bērni iemācījās montēt pārgājienu materiālu, katra komanda izveidoja savu filmu.

- 35 bērni piedalījās trīs dienu pārgājiens pa Mangaļsalu – Vecāķiem, ar nakšņošanu „Rīgas meži” kempingā. Bērni apguva prasmes sadarboties komandā, lauku apstākļos, iepazīstot pludmales dabu un priežu mežu dienas, un nakts laikā.

- Otrajā radošās darbnīcas „Video montāža” laikā visu safilmēto materiālu par pārgājienu izveidoja vienotā filmā. Filma apskatāma: -

https://www.facebook.com/ludmila.usakova.75/videos/1657371210973599/?hc_ref=ARSpujT1JqkawGxrw7SGV2MG8hFpugT-5j0RqT3WmAMTv01khYADaWFjVTBNIIf0D6wQ

- Vienas dienas pārgājienu laikā bērni iepazīna Ķīpsalas un Lucavsalas vēsturi, dabu, Žaņa Lipkes memoriālu, nofilmēja video, kā arī aktīvi atpūtās Lucavsalā.

- Noslēdzotajā radošās darbnīcas „Video montāža” laikā bērni kopā ar pasniedzēju montēja filmu par Lucavsalu un Ķīpsalu.

- Pēdējā projekta aktivitāte norisinājās OZO Golfa Klubā, kur bērni trenera vadībā apguva golfa spēles pamatus, ieguva zināšanas par spēles izcelsmes vēsturi un noteikumiem, katra komanda prezentēja savu video filmu, tādejādi svinīgi noslēdzot projekta programmu.

Jau trešo gadu sadarbībā ar Rīgas Svētās Marijas Magdalēnas Romas katoļu draudzi 2017. gada 5. novembrī norisinājās dievkalpojums, kas veltīts bez vecāku gādības palikušajiem bērniem. Šī svētdiena ļauj labāk iepazīties ar iespējām par bērnu pieņemšanu ģimenē, adoptējot, kļūstot par audžuģimenēm vai aizbildņiem, tāpat arī cilvēki aicināti būt par bāreņu uzticības personām, piemēram, kļūstot par viesģimenēm, mentoriem vai arī darbojoties bērnunamos kā brīvprātīgie. „Bāreņu svētdiena” aicina kristiešus atvērt draudzes, atvērt savas mājas un sirdis kaut vienam bērnam. Satikts, uzklausīts, atbalstīts un pieņemts bērns var kļūt par lielu svētību gan pašam cilvēkam, gan viņa ģimenei un visai sabiedrībai. Tāpēc bāreņu situācija Latvijā ir mūsu sabiedrības cilvēcīguma kritērijs. Katram cilvēkam piemīt visdziļākā vēlme pēc sadraudzības un piederības. Šī vajadzība pēc kopības, draudzības ir cilvēciskas būtības pamatprasība. Bāreņu svētdiena ir atgādinājums, ka mēs paši veicinām bāreņu sabiedrību.

Visu gadu struktūrvienības „Ziemeļi” bērni, jaunieši un darbinieki apgūst dažādas kulinārijas prasmes: notiek gan šefpavāru meistarklases, gan uztura speciālistu praktiskās konsultācijas. Bērni ir apguvuši visas nepieciešamās pamatiemaņas, lai spētu pagatavot zupas, gaļas ēdienus un desertu, tomēr mīļākais svētku ēdiens praktiski visiem bērniem ir pica. Ar restorāna „Madam Brioche” atbalstu, 2017. gada 27. decembrī bērni padziļināti apguva picas cepšanas prasmes.

Struktūrvienība „Imanta”

RPBJC struktūrvienībā „Imanta” ir paredzēts vietu nodrošinājums 65 bērniem un jauniešiem, sešos dzīvokļos.

RPBJC struktūrvienības „Imanta” bērni un jaunieši 2017. gadā ir piedalījušies dažādos tradicionālo svētku pasākumos, kā arī ir aktīvi piedalījušies dažādās brīvā laika un sporta aktivitātēs.

2017. gada oktobrī RPBJC struktūrvienības „Imanta” un „Vita” bērni piedalījās Starptautiskās finālsacensībās futbolā Krievijā, Maskavā. Turnīrā nācās mēroties spēkiem ar labākajām internātskolu un bērnu namu futbola komandām no Krievijas, Brazīlijas, Maurīcijas, Indijas, Baltkrievijas, Ēģiptes un citām valstīm.

RPBJC struktūrvienībā „Imanta” notika Bāreņu un audžuģimeņu atbalsta centra „Sirota.lv” rīkotais labdarības pasākums sporta diena „Energy party”. Pasākumā piedalījās bērni no RPBJC struktūrvienībām, kā arī citām ārpusģimenes aprūpes iestādēm un dienas centriem. Pavisam kopumā pasākumā piedalījās 130 dalībnieki, no tiem 70 dalībnieki un 60 brīvprātīgie, kas kopā ar bērniem un jauniešiem veidoja komandas.

Struktūrvienība „Ezermala”

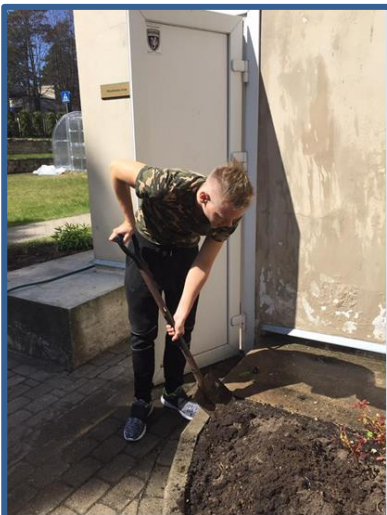
RPBJC struktūrvienībā „Ezermala” ir paredzēts vietu nodrošinājums 12 jauniešiem, 11 istabās.

Jauniešu mājas darbības mērķis ir veicināt jauniešu stabilu un vispusīgu personības attīstību, attīstot un nostiprinot sociāli patstāvīgu un pieņemamu uzvedību.

Jauniešu mājas uzdevums ir sniegt jauniešiem iespēju dzīvot drošā un mājīgā vidē, nodrošinot aprūpi, audzināšanu, sociālo un psiholoģisko rehabilitāciju.

Jauniešiem, dzīvojot Jauniešu mājā, ir savi pienākumi. Jaunieši rūpējas par tīrību un kārtību mājā un tās teritorijā, kopā ar darbiniekiem plāno pārtikas iegādi, maltīšu gatavošanu.

Pateicoties ziedotāju atbalstam 2017. gada pavasarī tika uzstādīta siltumnīca, kuras labiekārtošanā piedalījās arī paši jaunieši.

RPBJC struktūrvienības „Ezermala” jaunieši ir labiekārtojuši trenāžieru zāli. Jauniešiem tagad pieejams skrejceļiņš, svaru stieņi, boksa maiss, velotrenažieri.

2017. gadā Jauniešu mājā dzīvojošajiem jaunieši piedalījās izglītības programmā „Sociālo prasmju attīstīšana un sadarbības veidošana”, ar mērķi veicināt jauniešos pozitīvas pieredzes veidošanos, jaunu sociālo prasmju attīstību, strukturēta un mērķtiecīga brīvā laika pavadīšana, mazinot sociālās atstumtības riskus un veicinot jauniešu sociālo integrāciju. Programmā piedalījās jaunieši no RPBJC struktūrvienībām „Ezermala”, „Pārdaugava” un „Apīte”.

Struktūrvienība „Apīte”

RPBJC struktūrvienībā „Apīte” ir paredzēts vietu nodrošinājums 27 jauniešiem vecumā no 15 līdz 24 gadiem.

Jauniešu mājas darbības mērķis ir sekmēt uz pašizaugsmi vērstu jauniešu stabilu un vispusīgu personības attīstību, pastāvīgu piedalīšanos izglītības procesā un integrēšanos darba tirgū.

Jauniešu ikdiena tiek organizēta ņemot vērā jauniešu mājas darbības mērķus. Jaunieši apmeklē savām spējām un interesēm atbilstošas mācību iestādes Rīgā. Tās ir dažādas vidusskolas, arodskolas un augstskolas. Ir jaunieši, kuri mācības mēģina apvienot ar algotu darbu, lai veidotu uzkrājumus, kurus plāno tērēt uzsākot neatkarīgu dzīvi.

Katrs jaunietis ik nedēļu savā bankas kontā saņem ēdināšanas naudu, lai var iegādāties pārtikas produktus un patstāvīgi pagatavot ikdienas malītītes. Liela interese jauniešiem ir par dažādām kulinārijas nodarbībām, kurās viņi apgūst dažādu ēdienu pagatavošanas prasmes. Jauniešiem ik mēnesi notiek ēdienu pagatavošanas nodarbība „Izsalkušie pavāri”, kurā jaunieši apgūst gan ikdienas, gan svētku ēdienu pagatavošanu.

Jaunieši patstāvīgi rūpējas par personīgo un jauniešu mājas sadzīves organizēšanu (apgārību, istabiņas un koplietošanas telpu tīrību, kārtību un piemājas teritorijas sakopšanu). Rudenī jaunieši kopā ar darbiniekiem veic teritorijas sakopšanas darbus.

2017. gadā struktūrvienībā „Apīte” izbūvētas trīs virtuves telpas un veikts kabineta, koridora un divu kāpņu telpu remonts.

Lai stiprinātu izturību, vienotību, komandas sajūtu un uzlabotu savstarpējo komunikāciju, jauniešiem tiek organizēti dažāda veida izbraukumi pa Latviju, kā viens no tiem bija atpūtas un relaksācijas brauciens pa Gauju.

Struktūrvienība „Krīzes centrs”

RPBJC struktūrvienībā „Krīzes centrs” ir paredzēts vietu nodrošinājums 30 bērniem un jauniešiem. Krīzes centrs ir bērnu īslaicīgās uzturēšanās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija, kura nodrošina mājokli, pilnu aprūpi un sociālo rehabilitāciju bērniem, vecumā no 2 līdz 18 gadiem, kuriem ir nepietiekama saikne ar ģimeni un kuri lielāko daļu laika pavada uz ielas un citos bērna attīstībai nepiemērotos apstākļos, kuri padzīti vai aizmukuši no mājām un nakšņo uz ielas, gan bērni, kurus pieaugušie nepietiekami uzrauga un aprūpē.

RPBJC struktūrvienībā „Krīzes centrs” bērni uzturas līdz 6 mēnešiem. 2017. gadā īslaicīgo sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņēma 161 bērns un jauniešs. No tiem 56 bērni atgriezās savās bioloģiskajās ģimenēs, 10 bērni tika ievietoti audžuģimenēs, aizbildniecībā tika nodoti 44 bērni, 2 bērni sasniedza pilngadību, bet pārējie turpina dzīvot kādā no RPBJC struktūrvienībām.

2017. gadā Krīzes centrā notiek intensīvs darbs ar vecākiem. Katru ceturtdienu vecāku atbalsta grupas organizēja un vadīja psihoterapeite Mārīte Priekule. Grupu nodarbībās tiek analizētas vecāku izvirzītās tēmas, runāts par grūtībām bērnu audzināšanas procesā un diskusiju rezultātā, vecāki nonāk pie viņiem pieņemamām vērtībām audzināšanas un disciplinēšanas metodēm, pilnveido prasmes problēmas apzināšanā un saskata resursus savā ģimenē, problēmas risināšanai.

2017. gadā Krīzes centrā tika uzsākts darbs ar vecākiem dzīvesvietā. Ja vecāks kādu iemeslu dēļ neierodas Krīzes centrā divu dienu laikā pēc bērna ievietošanas, tad Krīzes centra speciālistu komanda, kuras sastāvā ietilpst psihologs, psihoterapeits un sociālais darbinieks, dodas pie ģimenes uz mājām. Vecākiem tiek sniegts psihoemocionāls atbalsts, meklēta iespēja uzsākt sadarbību, lai bērns varētu tikt atgriezts ģimenē. Tāpat vecākiem pēc pakalpojuma izbeigšanas Krīzes centrā tiek piedāvāta iespēja, pēctecības ietvaros, turpināt apmeklēt speciālistu konsultācijas 2 mēnešus pēc bērna izrakstīšanas no Krīzes centra.

Atrodoties Krīzes centrā bērni piedalījās dažādos pasākumos, kuri padarīja krāsaināku viņu ikdienu. Apmeklēti tika gan koncerti, gan teātra izrādes, gan Lido slidotava un Dinamo Rīga hokeja spēles, muzeji un *Jump space* batutu parks, mākslas nodarbības un daudz citu nodarbību un aktivitāšu.

Mobilā brigāde sniedz sociālu un informatīvu atbalstu sociālā riska grupu bērniem un viņu ģimenēm, veicot apsekojumus dzīvesvietā, reidus sadarbībā ar Rīgas pašvaldības policiju, kā arī reaģējot uz krīzes un ārkārtas situācijām (darbojas no 01.12.2009.). Mobilajā brigādē strādā divi sociālie darbinieki.

Mobilās brigādes mērķis ir, pamatojoties uz RSD, Rīgas bāriņtiesas u.c. institūciju pieprasījuma, veikt ģimeņu ar bērniem apsekojumus dzīvesvietā vakara stundās, lai izvērtētu sociālo situāciju ģimenēs, kā arī veikt reidus jauniešu pulcēšanās vietās.

Mobilās brigādes darbības funkcijas:

- * apsekošana dzīvesvietā (Rīgas pilsētas pašvaldības teritorijā) pēc plkst. 17.00 darba dienās (laiks var tikt mainīts atbilstoši iesniegtajam pieteikumam vai pieprasījumam) – pamatojoties uz Rīgas bāriņtiesas, RSD, krīzes centru sniegto Apsekošanas pieteikumu, kā arī Rīgas pašvaldības policijas, skolas sociālā pedagoga sniegto pamatoto pieprasījumu;
- * pēc apsekošanas tiek sniegts ziņojums pieteikuma iesniedzējam, kā arī vajadzības gadījumā sniegti ieteikumi tālākas situācijas risināšanā;
- * reidi sadarbībā ar Rīgas pašvaldības policiju, kas tiek veikti jauniešu pulcēšanās vietās, (ja nepieciešams, notiek arī apsekojumi dzīvesvietā);
- * sadarbība ar iesaistītajām institūcijām: Rīgas bāriņtiesu, RSD, krīzes centriem, sociālo pakalpojumu sniedzēju institūcijām, vispārējās izglītības iestādēm, Rīgas pašvaldības policiju u.c.

RPBJC Mobilā brigāde 2017. gadā veikusi 574 mājvietu apsekojumus, bijušas 18 klientu pārvešanas, ir izveidota sadarbība ar Rīgas pašvaldības policiju, SOS „Ģimeņu atbalsta centru” un Rīgas bāriņtiesu.

Galvenie iemesli apsekošanai dzīvesvietā ir bērna pamatvajadzību nodrošināšana un ģimenes situācijas noskaidrošana apsekošanas brīdī (alkohola lietošana, sadzīves apstākļi u.c.).

5. tabula. Mobilās brigādes veiktie apsekojumi dzīvesvietā un reidi

	2015	2016	2017
Apsekojumu dzīvesvietā skaits	660	722	574
Reidu skaits	0	2	2

Rīgas patversme

Rīgas patversme ir pašvaldības iestāde, kura izveidota 2002. gadā. No 2007. gada līdz šim brīdim to vada direktore Dagnija Kamerovska. Rīgas patversmes struktūru veido 4 nodaļas – Sociālās rehabilitācijas nodaļa, Mobilā brigāde, Dienas centrs, Ģimenes ārsta prakse un Saimniecības nodaļa. 2017. gada nogalē Rīgas patversme nodarbināja 74 darbiniekus, (t.sk., 50 sievietes un 24 vīrieši). Rīgas patversmē strādā ģimenes ārste, 3 medmāsas, psihologs, 16 sociālā darba speciālisti un 23 sociālās aprūpes speciālisti. Pārējie darbinieki veic grāmatvedības, administratīvos, apsaimniekošanas un tehniskos darbus.

Augstākā izglītība Rīgas patversmē ir 26 darbiniekiem, 15 sociālajiem darbiniekiem ir augstākā izglītība sociālajā darbā, trim no tiem ir profesionālais maģistra grāds sociālajā darbā.

Aprūpes speciālistu vidū otrās pakāpes augstākā izglītība ir trim darbiniekiem. Pārējiem aprūpes speciālistiem ir vidējā vai vidējā profesionālā izglītība. Psihologam ir sociālo zinātņu maģistra grāds psiholoģijā un maģistra grāds pedagogijā.

2017. gada precizētais pamatbudžets – EUR 1 178 070. Darbinieku vidējā mēnešalga – EUR 612, sociālajiem darbiniekiem – EUR 764, aprūpētājiem – EUR 460.

Katru gadu tiek rūpīgi sekots darbinieku tālākizglītības nodrošināšanai, ievērojot darbinieku izteiktās vēlmes, kā arī vadības un tiešo vadītāju ieteikumus un prasības. Katrs sociālā darba speciālists gadā apmeklē mācības vismaz 24 stundu apmērā, bet aprūpes speciālisti – 8 stundu apmērā. Sociālā darba speciālisti periodiski apmeklē seminārus profesionālās saskarsmes/komunikācijas jomā ar dažādiem klientiem (agresīviem klientiem, klientiem ar dažādām atkarībām, personām ar invaliditāti u.c.). Aprūpes speciālisti apmeklējam darbam nepieciešamās apmācības saskarsmes un komunikāciju prasmi pilnveidošanā. Darbinieki periodiski apmeklē seminārus par stresa, profesionālās izdegšanas mazināšanu un pašpalīdzības principiem šajā jomā, jo darbs ar Rīgas patversmes klientiem ir ļoti specifisks.

Rīgas patversmes darbiniekiem tika nodrošinātas 36 stundas kovīzijas. Sešpadsmit sociālie darbinieki saņēma 144 stundas grupu supervīzijas nodarbības. Rīgas patversme sadarbībā ar un Baltijas starptautisko akadēmiju nodrošinājusi prakses vietas 5 studentiem.

Rīgas patversmes Dienas centrā izveidotā apmācību programma, kas sastāv no 10 pamatnodarbību cikla. 2017. gadā notikušas 13 atbalsta – izglītojošās grupas 94 klientiem, 484 reizes apmeklētas nodarbības par dažādām tēmām: pilsoņu tiesības un pienākumi, atkarības un veselīgs dzīves veids, konfliktu risinājumi, pašcieņa, attiecības, lomu spēles, piemēram, „Darba intervija” u.c. Darbojās 4 izglītojošās, 5 atbalsta – pašpalīdzības grupas, 3 – praktiskās latviešu sarunvalodas, 1- alkohola atkarīgo motivēšanas, izglītošanas un informēšanas grupas.

Pakalpojumu saņēmējiem dienas laikā ir iespēja apmeklēt un uzturēties Rīgas patversmes Dienas centrā, kurā nodrošinātas saturīgas brīvā laika pavadīšanas iespējas. Aktīvais laika posms centrā ir no septembra līdz jūnijam. Katru trešdienu darbojas atvērtā rokdarbnieču grupa (8 – 15 dalībnieki). Izglītojošās nodarbības interesentiem piedāvā DC psihologs – katra mēneša pēdējā trešdienā ir kino diena, kurā klientiem ir iespēja noskatīties tematisku filmu, kā arī divas reizes mēnesī interesenti var piedalīties „Animācijas grupā” (problēmu skatījums ar animācijas filmu palīdzību). Ziemas periodā (XI – II) liela atsauce bija Mākslas terapijas, relaksācijas nodarbībām, un darbinieku sagatavotajām viktorīnām par Rīgu.

Par tradīciju izveidojusies svētku organizēšana visiem Dienas centra klientiem (valsts svētki, gadu mija, Lieldienas), tad centra klienti tika iepriecināti ar koncertiem, kuros uzstājas dažādas pašdarbības grupas, brīvprātīgie jaunieši no RA „Trepes”. Svētkos klientiem tiek sagādāti dažādi cienasti, vēl vairāk pastiprinot pozitīvās emocijas.

Jau no Dienas centra atklāšanas izveidojusies laba sadarbība ar centrā esošo Rīgas centrālās bibliotēkas filiāles „Rēzna” ārējo apkalpošanas punktu, kas reizi mēnesī klientiem piedāvā kādu izglītojošu pasākumu (lekciju, koncertu). Bibliotēkā trešdienās iespējams individuāli apgūt datorprasmes. Šo iespēju četru nodarbību apjomā regulāri izmanto 6 – 10 klienti.

Kā turpinājums IKSD atbalstītā projektam „Zaļie īkšķīši” sieviešu nodaļas klientes apkopa esošos apstādījumus un augļu kokus, kā arī veidoja ziedu un dārzena dobes, mācoties jaunas prasmes, atbildību par uzticēto un gūstot gandarījumu par savu darbu. No 2017. gada oktobra sieviešu nodaļā uzsākts sociālais darbs ar grupām. Notikušas 38 rokdarbu grupas nodarbības, kā arī 32 individuālās atbalsta pārrunas.

Turpinājās ESF projekta „Algoti pagaidu sabiedriskie darbi” realizācija. Projekta ietvaros Rīgas patversme nodarbināja 5 bezdarbniekus. NVA reģistrētiem bezdarbniekiem patversmē strādāja kā palīgi pamatdarbā strādājošajiem. Šie darbinieki varēja iegūt prasmes dažādos mazkvalificētos darbos, iepazīties ar Rīgas patversmes darba specifiku un kopīgi risināt problēmas.

Sociālās aprūpes centrs „Mežciems”

Rīgas sociālās aprūpes centrs (turpmāk – RSAC) „Mežciems” atrodas Malienas ielā 3A, Rīgas klusajā un zaļajā zonā, un savas durvis vēra 1975. gada 3. novembrī. Kopš 2008. gada to vadīja direktors Ainārs Judeiks. Kopš 2018. gada 4. aprīļa RSAC „Mežciems” direktore ir Solvita Rudoviča.

Lai iemītnieki būtu aprūpēti, un justos kā mājās, iestādē strādā 134 cilvēki. 10 darbiniekiem ir pirmā vai otrā līmeņa augstākā izglītība, 68 – vidējā vai vidējā profesionālā izglītība, 1 – otrā līmeņa augstākā profesionālā izglītība, 12 – profesionālais bakalaurs, 3 – profesionālais maģistrs, savukārt 40 – ir pamatzglītība un papildus dažādos kursos iegūta izglītība.

2017. gadā RSAC „Mežciems” strādāja 112 sievietes un 22 vīrieši. Vairāk nekā 100 darbinieki ir tieši saistīti ar iemītnieku ikdienu: rīta un vakara higiēnu, ēdināšanu, dažādām ikdienas aktivitātēm (sporta aktivitātes, rokdarbi, lasītāju pulciņš, galda spēles, atmiņas trenēšana, dziedāšana u.c.), medicīnisko palīdzību, ķermeņa un gara aprūpi, kultūras pasākumiem un ekskursijām.

RSAC „Mežciems” administrācijā strādā 3 darbinieki, finanšu un plānošanas struktūrvienībā – 2 darbinieki, sociālā darba struktūrvienībā – 10 darbinieki, veselības aprūpes struktūrvienībā – 11 darbinieki, sociālās aprūpes struktūrvienībā – 81 aprūpētāji. Saimnieciskais personāls ir 11 darbinieki, uzkopšanas un apkalpojošā darba personāls – 21 darbinieki.

2017. gada precizētais pamatbudžets – EUR 1 962 436. Darbinieku vidējā darba alga – EUR 607, sociālajiem darbiniekiem – EUR 762, sociālajiem aprūpētājiem – EUR 660, medicīnas māsām – EUR 548, aprūpētājiem – EUR 458.

Aktīvi sadarbojoties ar dažādām mācību iestādēm RSAC „Mežciems” nodrošināja prakses iespēju 85 studentiem no 4 dažādām izglītības iestādēm.

2017. gadā RSAC „Mežciems” bija pieejamas 280 vietas. RSAC mitinājās 208 sievietes un 64 vīrieši.

RSAC „Mežciems” nodrošina klientu sociālo un medicīnisko aprūpi, kā arī dzīvojamo platību, kura iekārtota atbilstoši klientu vajadzībām un funkcionālajam stāvoklim. Vienlaicīgi tiek nodrošināta diennakts palīdzība 280 rīdniekiem 365 dienas gadā. Sociālā aprūpes centra iemītnieki tiek nodrošināti ar gadalaikam piemērotu apģērbu un apaviem. Iemītnieki dzīvo 64 vienvietīgās, 108 divvietīgās istabās.

Vidējais iemītnieku vecums – 77,0 gadi, 126 iemītnieki bija vecumā virs 80 gadiem. Vecākajai iemītniecei 2017. gadā bija 98 gadi, jaunākajai iemītniecei – 21 gadi. Viena ceturtdaļa no iemītniekiem ir vīrieši. 231 iemītnieks bija vecuma pensijas saņēmēji, 32 invaliditātes un 17 valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta saņēmēji. 2017. gadā no jauna RSAC „Mežciems” tika uzņemti 74 klienti.

2017. gadā no kopējiem izdevumiem 52% tika izlietoti algām un nodokļiem, 17% iemītnieku ēdināšanai (iemītnieki tiek ēdināti 4 reizes dienā), bet 6% komunālajiem pakalpojumiem. 2017. gadā par uzturēšanos ilgstošā sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas nodaļā diennaktī tika noteikta maksa – 18.46 EUR. Īslaicīgās aprūpes pakalpojumus RSAC „Mežciems” nesniedz.

Turpinājās sadarbība ar Valsts probācijas dienestu, un piespiedu darbu strādāja 6 cilvēki, kuri palīdzēja centra apkārtnes sakārtošanā un dažādos nelielos saimnieciskos darbos, kā arī telpu uzkopšanā.

Pēc skaita un iesaistīto dalībnieku kopskaita gada laikā RSAC „Mežciems” notikuši 1 346 dažādi pasākumi, kuros kopskaitā iesaistīti 14 500 dalībnieki, sociālā aprūpes centra klienti.

- notikušas 146 galda spēļu nodarbības, atbildīgā: Interesu pulciņā vadītāja (kopskaitā apmeklējuši 1 500 dalībnieki);

-notikuši 25 izbraucieni-ekskursijas, ārpus RSAC, atbildīgais: Sociālais rehabilitētājs (piedalījušies 400 dalībnieki);

- ar lielu interesei iemītnieki iesaistījās 60 kanisterapijas nodarbībās, atbildīgais: Sociālais rehabilitētājs (nodarbībās iesaistījās 3 000 dalībnieki);

- notika 46 mūzikas pulciņa nodarbības, atbildīgie: Sociālais rehabilitētājs un Kultūras darba organizators (iesaistījās 550 dalībnieki);

- notika 65 nodarbības RD IKSD Sabiedrības integrācijas programmas atbalstītais sabiedrības integrācijas projektā “Vērojam, tēlojam, dzīvojam!”, atbildīgais: Sociālais rehabilitētājs (kopskaitā 1 000 dalībnieki) Projekta ietvaros tika uzņemta 48 minūšu gara spēlfilma “Možums”, kura skatāma arī youtube.com vietnē. Šis ir unikāls notikums, jo spēlfilmas veidotāji un aktieri bija centra klienti un brīvprātīgie; atbildīgais: Sociālais rehabilitētājs (kopskaitā 1 000 dalībnieki);

- notika 40 nodarbības RD IKSD Sabiedrības integrācijas programmas atbalstītā brīvprātīgā darba organizācijas projektā “Dažādi, vienoti, aktīvi!”, atbildīgais: Sociālais rehabilitētājs (kopskaitā 500

dalībnieku). Projekts bija īpašs ar to, ka centra klienti uzsāka apgūt *scrapbooking* tehniku papīra darinājumu izveidei, regulāri, reizi mēnesī apmeklēja boulinga spēli, kura īpaši patika un ir pieprasīta no klientu puses; atbildīgais: Sociālais rehabilitētājs (kopskaitā 500 dalībnieku);

- 100 *Boccia* spēles nodarbībās iesaistījās vairāk kā 1 000 dalībnieku, atbildīgais: Sociālais rehabilitētājs);

- vairāk 1 100 dalībnieku piedalījās 200 Video pēcpusdienās Lielajā zālē un/vai lielajā foajē, atbildīgais: Sociālais rehabilitētājs;

- notika 60 Luterāņu draudzes dievkalpojumi, atbildīgais: Kultūras darba organizators (kopskaitā apmeklēja 900 dalībnieki);

- 11 Katoļu draudzes dievkalpojumu apmeklēja 350 iedzīvotāji, atbildīgais: Kultūras darba organizators;

- 10 Pareizticīgās draudzes dievkalpojumus apmeklēja 200 dalībnieki, atbildīgā: Sociālā aprūpētāja;

- 200 dalībnieki iesaistījās 12 lasītāju pulciņa nodarbības, atbildīgā: Kultūras darba organizators;

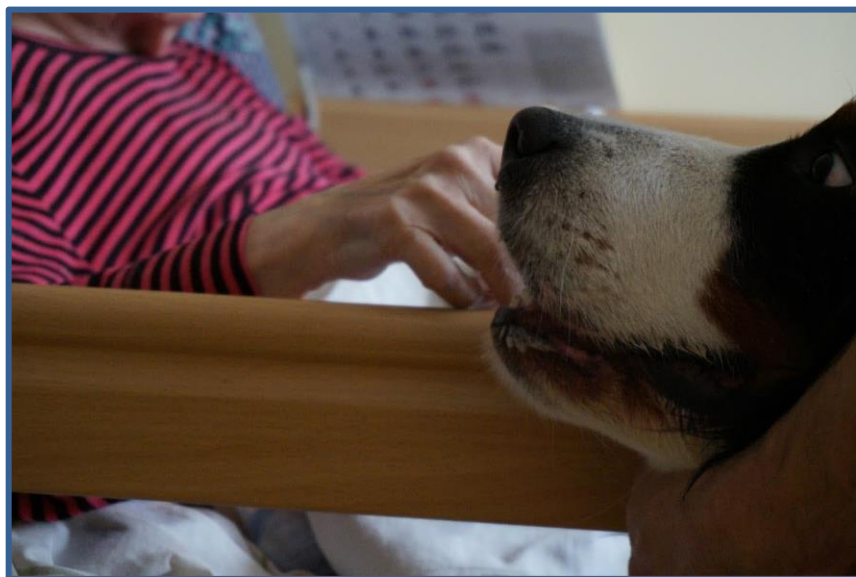
- RSAC “Mežciems” notika 25 viesu koncerti, kurus apmeklēja vairāk kā 800 iedzīvotāju atbildīgā: Kultūras darba organizators;

- notika 12 stāstnieku pulciņa nodarbības, atbildīgā: Kultūras darba organizators (kopskaitā 200 dalībnieku);

- aktīvi notika 32 kolektīvās āra pastaigas, atbildīgie: Sociālais darbinieks un sociālā aprūpētāja (kopskaitā 600 dalībnieku);

- 90 vingrošanas veselības grupu nodarbībās piedalījās 700 dalībnieku, atbildīgais: Masieris;

- notika 412 brīvprātīgo darbinieku vadīti pasākumi (līdz 2017. gada 31. decembrim, RSAC “Mežciems” bija 19 aktīvo brīvprātīgo darbinieku, kuri darbojas ar dažādu intensitāti. Nāca darboties sākot no 2 reizēm gadā, līdz pat 2 reizēm nedēļā, individuāli un grupās), atbildīgais par brīvprātīgo darba organizāciju: Sociālais rehabilitētājs. Kopskaitā 1 500 dalībnieki, centra klienti, iesaistījās brīvprātīgo organizētajos un asistētajos pasākumos.

Sociālās aprūpes centrs „Gaiļezers”

Rīgas sociālās aprūpes centrs (turpmāk – RSAC) „Gaiļezers” ir viena no Rīgas pašvaldības ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām, kura savas durvis vērā 1988. gada 1. novembrī. No 2014. gada 3. marta RSAC „Gaiļezers” direktors ir Aldis Virbulis.

RSAC „Gaiļezers” atrodas Mežciemā, Hipokrāta ielā 6, skaistā vietā meža ielokā, blakus ir ērti pieejams sabiedriskais transports. Klienti ir cilvēki, kuriem vecuma vai veselības stāvokļa dēļ nepieciešama ievērojama palīdzība pašaprūpē un/vai uzraudzībā.

RSAC nodrošina sociālo aprūpi un sociālo rehabilitāciju 400 klientiem.

RSAC „Gaiļezers” nodrošina savus klientus ar dzīvojamo platību, kura iekārtota atbilstoši klientu vajadzībām un funkcionālajam stāvoklim, kā arī ar sociālo aprūpi un sociālo rehabilitāciju. Iemītnieki dzīvo 79 vienvietīgās, 41 divvietīgā, 36 trīsvietīgās, 34 četrvietīgās dzīvojamās istabās. RSAC iemītnieki tiek nodrošināti ar gadalaikam piemērotu apģērbu, apaviem, gultasveļu un higiēnas precēm, kā arī ar tehniskajiem palīglīdzekļiem, kuri atvieglo viņu ikdienas aktivitātes un pašaprūpes veikšanu.

2017. gada nogalē RSAC „Gaiļezers” dzīvoja 397 klienti, no tiem 162 vīrieši un 235 sievietes, vecumā no 18 līdz 35 gadiem – 4 klienti, vecumā no 36 līdz 50 gadiem – 9 klienti, vecumā no 51 līdz 61 gadiem – 42 klienti, vecumā no 62 līdz 69 gadiem – 66 klienti, vecumā no 70 līdz 79 gadiem – 112 klienti, vecumā no 80 līdz 89 gadiem – 119 klienti, savukārt virs 90 gadiem – 45 klienti. 140 klientiem ir piešķirta invaliditāte. 318 klienti ir vecuma pensijas saņēmēji, 140 – invaliditātes un 8 – valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta saņēmēji. 4 klientiem nav piešķirta pensija vai valsts sociālās nodrošinājuma pabalsts.

2017. gada nogalē RSAC „Gaiļezers” strādāja 185 darbinieki, t.sk. 168 sievietes un 17 vīrieši, neskaitot aizvietotājus. 2017. gadā RSAC „Gaiļezers” tika palielināts aprūpētāja amata vietu skaits par 13 amata vietām.

RSAC „Gaiļezers” struktūrvienībās 2017. gadā bija 185 amata vietas – Administrācija, kurā ietilpst direktors, Administratīvā nodaļa (3) un Finanšu plānošanas un uzskaites nodaļa (2) – 6 darbinieki (amata vietas), 20 darbinieki (16,75 amata vietas) ir sociālās aprūpes, sociālās rehabilitācijas un sociālā darba speciālisti, t.sk. 2 nodaļu vadītāji, 4 sociālie darbinieki, 6 sociālie aprūpētāji, 2 sociālie rehabilitētāji un citi speciālisti, 20 darbinieki (18 amata vietas) ir veselības aprūpes speciālisti, t.sk. 1 nodaļas vadītājs, 3 fizioterapeiti, 2 masieri, 1 fizikālās un rehabilitācijas medicīnas māsa, 1 podologs un 13 medicīnas māsas, 112 aprūpētāji, savukārt 36 darbinieki (32,25 amata vietas) ir nodarbināti Saimniecības nodaļā.

Lai sniegtu kvalitatīvus sociālās aprūpes pakalpojumus, darbinieki regulāri pilnveido savas zināšanas dažādos semināros, apmācībās un pieredzes apmaiņas braucienos, kā arī mācās augstākās izglītības iestādēs.

RSAC „Gaiļezers” 49 darbiniekiem ir augstākā izglītība, 115 – vidējā vai vidējā speciālā un 21 ir pamatzglītība un dažādos semināros iegūta papildizglītība.

2017. gada precizētais pamatbudžets – EUR 3 033 141. Darbinieku vidējā mēnešalga EUR 608, sociālajiem darbiniekiem – EUR 762, aprūpētājiem – EUR 454.

2017. gadā par uzturēšanos RSAC „Gaiļezers” diennaktī tika noteikta maksa EUR 19.98.

RSAC darbojās 3 medpunkti, kuros strādā sertificētas medicīnas māsas ar labām profesionālām zināšanām. Medicīnas uzraudzība un aprūpe tiek nodrošināta visu diennakti. Nepieciešamības gadījumā tiek nodrošināta neatliekamā medicīniskā palīdzība. RSAC klientiem ir pieejami podologa, masiera un fizioterapeita pakalpojumi, fizikālās medicīnas procedūras, ģimenes ārsta, psihiatra, kā arī citu speciālistu konsultācijas ar ģimenes ārsta nosūtījumu un zobārsta pakalpojumi. Centra klientus konsultē ergoterapeits, kurš izvērtē kādi tehniskie palīglīdzekļi ir nepieciešami, vada nodarbības klientiem roku funkciju un sīkās motorikas uzlabošanai.

Klienti tiek ēdināti 4 reizes dienā, ievērojot īpašu ēdienkarti.

No kopējiem izdevumiem 53.5 % tika izlietoti algām un nodokļiem, 16,2 % klientu ēdināšanai, 7,4 % komunālajiem pakalpojumiem, bet 22,90 % pārējiem uzturēšanas pakalpojumiem.

Klientiem tiek organizētas dažādas aktivitātes – ikdienas nodarbības, interešu nodarbības, svētku svinēšana, pasākumi un izbraukumi ārpus RSAC. Iemītniekiem ir iespēja piedalīties rokdarbu nodarbībās, kulinārijas nodarbībās, spēlēt galda spēles, vingrot, dziedāt ansambli „Jautrie iemītnieki”. RSAC iemītnieki var apmeklēt mākslinieku koncertus un priekšnesumus, gan doties izbraukumos uz teātri, cirku un izstādēm. Ticīgiem klientiem tiek nodrošināts garīgais atbalsts atbilstoši konfesijai piederībai.

Lai paplašinātu piedāvāto aktivitāšu klāstu klientiem un veicinātu klientu integrāciju sabiedrībā, RSAC piedalās dažādos projektos un aktivitātēs.

2017. gadā tika uzsākta sadarbība ar Latvijas Sporta pedagogijas studentiem. Studenti, prakses ietvaros, vadīja grupu vingrošanas nodarbības klientiem un mācīja viņiem *Boccia* spēli. Prakses noslēgumā tika sarīkots *Boccia* turnīrs. *Boccia* spēlēšana kļuvusi par vienu no jaunajām iemītnieku aktivitātēm.

2017. gadā tika ieviests vēl viens jauns pakalpojums – kanisterapija jeb suņu terapija. Iemītnieki, kanisterapeita vadībā, darbojas kopā ar īpaši apmācītiem suņiem: gan rūpējoties par viņiem, gan spēlējoties, gan vienkārši samīļojot. Nodarbības notiek gan grupā, gan individuāli.

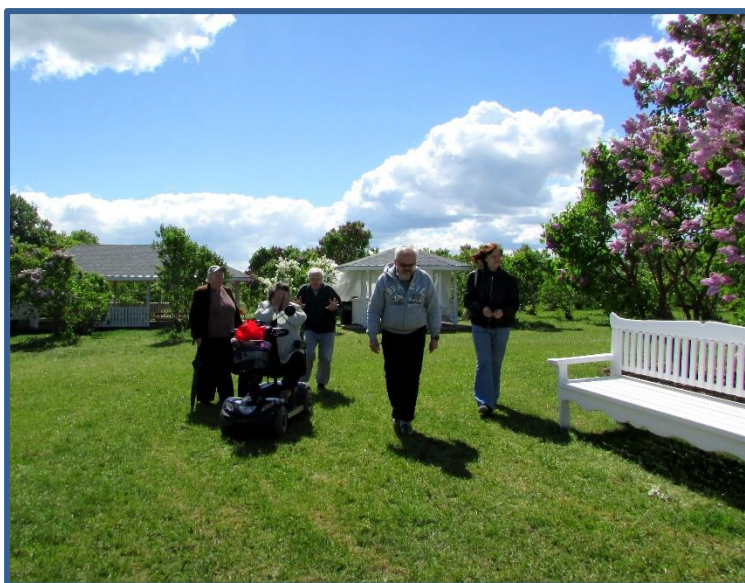
Sekmīgi turpinājās divi projekti, kuri tika uzsākti iepriekšējā gadā. Turpinājās sadarbības projekta ar Centrālo bibliotēku „Skaļā lasīšana” aizsāktā brīvprātīgo lasīšanas kustība institūcijā. Arī pēc šī projekta beigām, brīvprātīgie – gan projekta dalībnieki, gan citi interesenti, turpina nākt uz institūciju un lasīt priekšā klientiem žurnālus, grāmatas.

Joprojām aktīvi notiek un vēršas plašumā sabiedrības integrācijas projekta „Dārziņš kabatā” aizsāktās dārzkopības tradīcijas institūcijā. Vieni vasarā rūpējās par savām „mobilajām” puķu, zaļumu un dārzeņu dobēm pagalmā, citi ierīkojuši „dārziņus” savu balkonu puķu kastēs.

Vasarā institūcija iesaistījās NVA projektā „Nodarbinātības pasākumi brīvlaikā personām, kuras iegūst izglītību vispārējās, speciālās vai profesionālās izglītības iestādēs”. Projektā piedalījās 30 jaunieši, vasaras mēnešos palīdzot klientu aprūpē un aktivizēšanā.

Projekta „Algoti pagaidu sabiedriskie darbi” ietvaros RSAC „Gaiļezers” 2017. gada februārī tika izveidotas 3 darbavietas. Kopumā 2017. gadā projekta ietvaros RSAC „Gaiļezers” tika nodarbināti 9 bezdarbnieki, kuri tika nodarbināti teritorijas un telpu uzkopšanas darbos.

2017. gadā tika veikts istabu kapitālais remonts ar ventilācijas pārbūvi un stāvvadu nomaiņu 4. korpusa astonās istabās, labiekārtota teritorija, izvietojot tajā jaunus parka soliņus un apgaismes laternas un atjaunotas centrālās ieejas kāpnēs.

Sociālās aprūpes centrs „Stella maris”

RSAC „Stella maris” (turpmāk – RSAC) ir viena no Rīgas pašvaldības ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām, kas darbu uzsāka 1994. gada 15. septembrī. No 2014. gada 6. maija līdz 2018. gada 29. aprīlim direktore bija Solvita Rudoviča. No 04.04.2018. par direktora pienākumu izpildītāju iecelta Ilze Andersone.

RSAC nodrošina sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu 116 klientiem, kuri izvietoti divos aprūpes namos. Lai nodrošinātu klientu drošību un nepieciešamo aprūpi (pamatojoties uz katra individuālajām vajadzībām), ir izveidota pastāvīgās uzraudzības nodaļa ar 18 vietām personām ar demenci. RSAC „Stella maris” priekšrocība ir lieliskā atrašanās vieta starp jūru un upi, jo tas atrodas uz Latvijas lielākās salas – Buļļu jeb Daugavgrīvas salas. RSAC teritorijā ir labiekārtots parks, kurš ieskauj ēkas.

Lai uzlabotu sociālās aprūpes pakalpojuma kvalitāti, ar 01.01.2017. RSAC “Stella maris” papildus tiek finansētas 7 aprūpētāju amata vietas. Ar 01.11.2017. RSAC tika izveidota fizioterapeita amata vienība un jau decembrī darbu uzsāka augsti kvalificēts fizioterapeits. 2017. gadā atbilstoši RSAC apstiprinātajam amatam un algu sarakstam bija 61.7 amata vienības, savukārt nodarbināto skaits bija 60 darbinieki, no kuriem 51 sieviete un 9 vīrieši. Ar fizioterapeita amata vienības izveidošanu, novērtējot klientu funkcionālās spējas un veselības stāvokli, regulāri tiek organizētas ārstnieciskās fizikultūras nodarbības, kā arī nodrošināts individuāls darbs ar klientiem. Ar 2018. gada janvāri palielināts sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas nodaļas amata vienību skaits par 1 sociālo aprūpētāju un 3 aprūpētājiem, kas tika izveidotas, lai nodrošinātu pakalpojumu personām ar demenci, palielinot vietu skaitu pastāvīgās uzraudzības nodaļā - līdz 30 klientiem, nepalielinot kopējo vietu skaitu.

RSAC organizatoriskā struktūra sastāv no 3 nodaļām un administratīvo personālu: administratīvais personāls – 3.7 amata vienības (kopā tie ir 4 darbinieki: direktors, finansists, lietvedis un personāla speciālists); sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas nodaļa – 39 amata vienības (39 darbinieki: nodaļas vadītājs - vecākais sociālais darbinieks, sociālais darbinieks, sociālais aprūpētājs, sociālais rehabilitētājs un 35 aprūpētāji); veselības aprūpes nodaļa – 5 amata vienības (5 darbinieki: nodaļas vadītāja-vecākā medicīnas māsa, fizioterapeits un 3 medicīnas māsas); saimniecības nodaļa – 14 amata vienības (14 darbinieki: nodaļas vadītājs un vadītāja vietnieks, veļas mazgātājs, veļas gludinātājs, 4 apkopēji, sētnieks, 3 ēku un teritorijas uzraugi, remontstrādnieks un mikroautobusa vadītājs). Katra darbinieka uzmanība un rīcība tiek vērsta uz centra efektīvu darbību, tā attīstību un sociālo pakalpojumu kvalitātes uzlabošanu.

RSAC darbinieki katru gadu apmeklē dažādas apmācības savu zināšanu un prasmju pilnveidošanai. Iespēju robežās tiek organizētas apmācības uz vietas institūcijā. 2017. gadā tika organizētas vairākas apmācības sociālajos, medicīnās un aprūpes jautājumos: „Izgulējumu novēršanas plāns aprūpes kvalitātes uzlabošanai”, „Neatliekamā palīdzība vitālo funkciju atjaunošanā”, „Darbs ar personām ar garīga rakstura traucējumiem sociālās aprūpes institūcijā”, „Sociālie pakalpojumi Eiropā - pieejamība, attīstība, inovācijas”, darbinieki apmeklēja semināru „Par aktualitātēm sociālo pakalpojumu nodrošināšanā”. Katrs sociālā darba speciālists gadā apmeklē dažādas apmācības 16 – 24 stundu apmērā, bet aprūpētāji – 8 stundu apmērā. 2017. gadā 1 aprūpētāja absolvēja Rīgas 1. medicīnas koledžu, iegūstot medicīnas māsas palīga kvalifikāciju. Sociālā darba speciālisti un atbildīgie darbinieki saņem supervīziju.

Pieredzes apmaiņas nolūkā RSAC darbinieki 2017. gadā apmeklēja Kehtnas, Raplas un Emmastes aprūpes centrus Igaunijā, Toijalas aprūpes centru Somijā, kā arī Skrīveru pašvaldības sociālās aprūpes centru „Ziedugravas” un pansionātu „Dzimtene”.

Konkursā „Gada balva sociālajā nozarē 2017. gadā” RSAC divas aprūpētājas Marina Dedova un Alla Daņilova par godprātīgu un profesionālu darbību saņēma balvu „Inovātīvākais darbinieks” un Rīgas domes priekšsēdētāja pateicības rakstu par ieguldīto pašreizējā darbu Rīgas iedzīvotāju sociālās labklājības un veselības aprūpes nozares nodrošināšanā. Savukārt, RSAC „Stella maris” kolektīvs ieguva pateicības rakstu nominācijā “Iedzīvotāju paldies” par darba mīlestību, iejūtību un nenogurstošu, neizsīkstošu pacietību.

2017. gada novembrī RSAC „Stella maris” komanda (aprūpētājas Alla Berķe un Lolita Medvedeva) piedalījās starptautiskajās Baltijas valstu aprūpētāju profesionālās pilnveides sacensībās Igaunijā un guva uzvaru nominācijās „Labākais komandas sniegums” un „Labākā institūcija 2017. gadā”, kā arī ieguva ceļojošo kausu. Gada nogalē veikta darbinieku ikgadēja novērtēšana, kas tiek izmantota tālākai institūcijas attīstībai un apmācību organizēšanai.

15 darbiniekiem ir augstākā izglītība, 35 darbiniekiem vispārējā vidējā, speciālā un arodizglītība, 10 darbiniekiem vispārējā pamatizglītība un dažādosursos iegūta papildizglītība. Gada nogalē tika nodarbināti 60 darbinieki - 51 sieviete un 9 vīrieši.

Darbinieku darba apstākļu uzlabošanai, izremontēti 2 darba kabineti, veikts gaitenā remonts administrācijas korpusā, klientu namiņos – izremontēti 2 darbinieku sanitārie mezgli un duša, kā arī izremontēta un aprīkota aprūpes personāla telpa klientu pastāvīgās uzraudzības nodaļā.

2017. gadā tika apstiprināts RSAC „Stella maris” kopējais budžets EUR 969 160. Ar papildus piešķirto finansējumu Rīgas pašvaldības budžeta grozījumos, tika veikti sanitāro mezglu un iekštelpu kosmētiskie remontu, iegādāti pamatlīdzekļi (funkcionālās gultas), kopā gadā apgūstot EUR 90 666.

Darbinieku vidējā mēneša atalgojums 2017. gadā bija EUR 591, sociālais darbinieks – EUR 770, aprūpētāju – EUR 455, medicīnas māsa - EUR 548..

No kopējā budžeta 51.63 % līdzekļi tiek segti nodarbinātā personāla atlīdzībai, 15.13 % iemītnieku ēdināšanai, 5.44 % komunālajiem pakalpojumiem, 5.3 % medikamentiem, medicīnas precēm un inkontinences līdzekļiem klientiem. 2017. gadā telpu remontu un iestādes labiekārtošanas un uzturēšanas izdevumi bija EUR 85 865, kas veido 8,91 % no kopējā gada budžeta.

Pamatojoties uz 02.05.2017. RD lēmumu Nr. 5186 „Par grozījumiem Rīgas domes 12.05.2015. lēmumā Nr. 2554 „Par Rīgas domes Labklājības departamenta un tā pakļautībā esošo iestāžu maksas pakalpojumiem”, RSAC „Stella maris” uzturēšanās maksa vienai personai diennaktī noteikta – EUR 20,63.

RSAC „Stella maris” iemītnieki ir pensijas vecuma cilvēki, pilngadīgas personas ar invaliditāti. No 114 klientiem - 14 vīrieši, 100 sievietes. 19 (15 sievietes, 4 vīrieši) klientiem noteikta invaliditāte, no viņiem 12 ir darbspējīgā vecumā. Pārējie klienti ir pensijas vecumu sasnieguši cilvēki. 37 klientiem ir uzstādīta diagnoze – demence, ļoti daudziem klientiem diagnoze demence nav uzstādīta, bet simptomi ir ļoti izteikti. 7 klientiem ir citi garīgās veselības traucējumi - organiski personības un uzvedības traucējumi, kognitīvie traucējumi, hroniski smadzeņu asinsrites traucējumi, kas ar laiku var atstāt iespaidu uz uzvedību. Daudzi klienti ir mazkustīgi un viņiem nepieciešama ievērojama palīdzība pašaprūpē. Jaunākajai klientei 2017. gadā bija 35 gadi, vecākajai – 96 gadi. Klientu vidējais vecums ir 71 gadi, sievietēm – 74, vīriešiem – 67.9 gadi. 2017. gadā RSAC tika uzņemti 63 rīdzinieki: 5 vīrieši, 58 sievietes. Saskaņā ar 2017. gada 31. decembra datiem 86 klienti bija vecuma pensiju saņēmēji, 8 valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta saņēmēji, 19 invaliditātes pensiju saņēmēji, 1 persona, kurai nebija piešķirta pensija vai valsts sociālā nodrošinājuma pabalsts.

Klienti ārstēšanas plāna ietvaros saņem medikamentus, kā arī atbilstoši nepieciešamībai – individuāli piemeklētas higiēnas preces. Klientiem ir nodrošināta ēdināšana 4 reizes dienā, ja nepieciešams, arī atbilstošas diētas. Veselības aprūpes pakalpojumus nodrošina - veselības aprūpes nodaļas vadītāja – vecākā medicīnas māsa, 2 medicīnas māsas un fizioterapeits. Pakalpojums tiek pirkt, lai nodrošinātu ģimenes ārsta, zobārsta, protēzista, podologa pakalpojumus un citu veselības aprūpes speciālistu mājas vizītes. Pamatojoties uz ģimenes ārsta nosūtījumu, tiek veikti arī citi nepieciešamie izmeklējumi un speciālistu konsultācijas atbilstoši klienta veselības stāvoklim. Pēc klientu funkcionālo spēju novērtēšanas, klientiem tiek nodrošināti arī tehniskie palīgīdzekļi atbilstoši viņu vajadzībām un funkcionālajam stāvoklim. Iemītnieki dzīvo 46 istabās: 5 vienvietīgās, 19 divvietīgās, 15 trīsvietīgās un 6 četrvietīgās istabās, 1 piecvietīga (sadalīta ar mēbelēm 2 daļās). Klientu dzīves kvalitātes uzlabošanai, izremontētas 9 klientu istabas un gaiteni, izveidota atpūtas telpa, izremontēti sanitārie mezgli – 5 tualetes un dušas telpas. Izremontētajās telpās uzstādītas jaunas mēbeles, kā arī, iespēju robežās pakāpeniski notiek arī mēbeļu un inventāra nomaiņa citās klientu istabās. Klienti tiek nodrošināti ar gadalaikam piemērotu apģērbu un apaviem. Kvalitatīvākas aprūpes nodrošināšanai, RSAC, iegādāti klientu dušas krēsli, funkcionālās gultas u.c. tehniskie palīgīdzekļi. Klientu drošībai un aprūpes kvalitātes uzlabošanai izveidota medicīnas un aprūpes personāla izsaukuma sistēma. 2017. gadā videonovērošanas sistēma papildināta, uzstādot papildus monitoru, aprūpētāju telpā, lai sekotu līdzi notikumiem koplietošanas telpās un gaitenā. Katru gadu tiek veikta darbinieku instruktāža darba aizsardzībā, ugunsdrošībā (ar praktisko apmācību uguns liesmu dzēšanā un klientu evakuācijā).

Lai nodrošinātu RSAC klientu saturīgu brīvo laiku, tiek organizētas dažādas aktivitātes, plašs nodarbību un pasākumu klāsts (dzimšanas dienu un nacionālo svētku svinēšana, rokdarbi, floristika, galda spēles, dažādi turnīri, vingrošana, galda spēles, atmiņas un prāta treniņi, deju un kustību un mūzikas terapiju nodarbības, nūjošana, tiek apgūta sajūtu taka. Iemītnieki, iespēju robežās, dodas ekskursijās, pastaigās gar jūru, dodas uz koncertiem, baznīcu (atbilstoši katra konfesijai piederībai).

Svētkos tiek izstrādātas īpašas programmas – tiek rīkotas radošās darbnīcas, kā arī organizēti koncerti ar viesmāksliniekiem. RSAC jau vairakkārt viesojies vidējās paaudzes deju kolektīvs „Artava”,

jauniešu kora „Balsis” pārstāvji, kā arī kolektīvi no kultūras centriem/namiem, audzēkņi no tuvākajām skolām, dienas centriem, ansamblis „Sudaruški”. RSAC klientiem tiek nodrošināta garīgā aprūpe atbilstoši konfesionālajai piederībai. Ir izveidojusies ļoti laba sadarbība ar Bolderājas Evaņģēliski luteriskās draudzes locekļiem, kuri regulāri atbalsta RSAC „Stella maris” iemītniekus, organizē akcijas, lai nodrošinātu ar adītām siltām zeķēm, dūraiņiem

2017. gadā RD IKSD finansēta Brīvprātīgo programmas projekta „Būsim aktīvi un veselīgi” ietvaros ar brīvprātīgajiem studentiem no Rīgas Stradiņa universitātes Rehabilitācijas fakultātes, ekspertiem no Latvijas Ergoterapeitu Asociācijas tika veiktas dažādas aktivitātes, lai izvērtētu klientu funkcionālās spējas, veiktu RSAC vides novērtējumu un sniegtu priekšlikumus pielāgotas vides uzlabošanā, mazinot un novēršot vides šķēršļus, uzlabojot klientu funkcionēšanu, pielāgojot un pielietojot tehniskos palīgīdzekļus ikdienas aktivitāšu veikšanā. Projekta gaitā tika veiktas arī klientu un darbinieku apmācības tehnisko palīgīdzekļu pielietošanā ikdienas aktivitāšu veikšanā, sagatavots metodiskais materiāls par klientu pozicionēšanu un pārvietošanu, sagatavota infografika Centra klientiem ar rekomendācijām veselības veicināšanas pasākumiem, attīstītas jaunas prasmes un iemaņas gan Centra klientiem un darbiniekiem, gan brīvprātīgajiem studentiem. Bet pats galvenais, veicināta komunikācija starp jauniešiem un senioriem, iesaistoties dažādās aktīvās atpūtas nodarbībās.

2017. gadā RSAC iemītnieki IKSD finansēta Integrācijas programmas projekta „Dzīvotprieks” ietvaros 4 nodarbību ciklos (radošās nodarbības, atmiņas un uzmanības treniņi, kulinārijas nodarbības, sporta aktivitātes) apguva jaunas iemaņas un prasmes, uzlabojot savu dzīves kvalitāti. Projekta laikā, kopā ar jauniešiem no tuvākajām mācību iestādēm tika spēlētas dažādas galda spēles, apgūtas jaunas tehnikas – zīda apgleznošana, filcēšana, darbs ar polimērmālu, organizētas dažādas sportiskas aktivitātes – *Boccia* spēle, spēlēts novuss, notikuši treniņi šautriņu mešanā, gatavotas dažādas maltītes (picas, smūtiji, kokteiļi u.c.), notikušas literatūras pēcpusdienas.

Aktīvākie RSAC „Stella maris” klienti piedalījās boulinga draudzības spēlē starp centra klientiem un brīvprātīgajiem jauniešiem – projekta dalībniekiem, apmeklēja Rīgas Nacionālo zooloģisko dārzu, ciemojās pie RSAC „Mežciems” iemītniekiem, lai piedalītos draudzības spēlē, spēlējot *Boccia*. Projekta noslēgumā Centra zālē tika izstādīti projekta laikā tapuši iemītnieku darbi, sagatavota video montāža un iekārtoti albumi ar fotogrāfijām par projekta gaitu.

Vairāku gadu garumā RSAC „Stella maris” veiksmīgi darbojas ESF projektā „Algoti pagaidu sabiedriskie darbi”. Projekta ietvaros veikta parka teritorijas sakopšana, telpu uzkopšana. 2017. gadā projektā piedalījās 13 dalībnieki. Sadarbībā ar Nodarbinātības valsts aģentūru, 9 skolēni tika nodarbināti vasaras mēnešos (jūlijā un augustā). Jaunieši palīdzēja RSAC iemītnieku brīvā laika aktivitāšu nodrošināšanā, teritorijas un telpu uzkopšanas darbos un klientu pavadīšanai uz dažādām nodarbībām, pasākumiem RSAC un ārpus tā. Šāda veida projekti ir liels ieguvums gan institūcijai, gan pašiem dalībniekiem.

Lai uzlabotu sociālo pakalpojumu kvalitāti, tika veikta iemītnieku un viņu piederīgo aptauja. Apkopoti aptauju priekšlikumi, kurus plānots pakāpeniski ieviest klientu sadzīves apstākļu uzlabošanai un pakalpojuma kvalitātes celšanai.

SOCIĀLIE PABALSTI

Atbilstoši Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma, Ministru kabineta noteikumu un Rīgas domes saistošo noteikumu prasībām **Rīgas pilsētas pašvaldībā tiek piešķirti un izmaksāti:**

- valsts noteiktie sociālās palīdzības pabalsti – GMI, dzīvokļa pabalsts un pabalsts krīzes situācijā;
- pašvaldības funkcijās noteiktie pabalsti audžuģimenēm un pilngadīgiem bāreņiem;
- pašvaldības brīvprātīgi maksātie pabalsti – pabalsts veselības aprūpei, pabalsts izglītības ieguves atbalstam, svētku pabalsts politiski represētajām personām un nacionālās pretošanās kustības dalībniekiem, pabalsts mājokļa pielāgošanai invalīdiem, pabalsts sociālās rehabilitācijas mērķu sasniegšanai, pabalsts simts un vairāk gadus sasniegušām personām, vienreizējs pabalsts ģimenei sakarā ar bērna piedzimšanu, pabalsts pilngadīgo aizgādībā esošo personu aizgādņiem, pabalsti aizbildņiem un apmaksātas pusdienas izglītojamiem (turpmāk – sociālie pabalsti).

Sociālo pabalstu izmaksu nodrošina RSD saskaņā ar Rīgas domes budžeta programmas – 18.02.00. „Sociālie pabalsti Rīgas pilsētas iedzīvotājiem” – īstenošanai piešķirto finansējumu.

2017. gadā RSD saņēma un izskatīja 183 166 iesniegumus sociālo pabalstu, sociālo pakalpojumu un normatīvajos aktos noteikto statusu piešķiršanai un šo statusu apliecināšanu izziņu izsniegšanai (2015. gadā 162 622, 2016. gadā 181 043) un budžeta programmas ietvaros izmaksāja 230 886 sociālos pabalstus (2015. gadā 278 963, 2016. gadā 242 158). Savukārt klientu skaits, kas saņem sociālo palīdzību, RSD turpina samazināties. Ja 2015. gadā tās bija 42 477 personas, 2016. gadā – 31 671 persona, bet 2017. gadā tikai 28 156 personas.

2017. gadā sociālo pabalstu izmaksu nodrošināšanai bija plānots izlietot EUR 13 089 936 (saskaņā ar 15.11.2017. budžeta grozījumiem), no kuriem 2017. gadā izlietoti EUR 12 282 091 jeb 94%.

Kopējā sociālajiem pabalstiem izlietotā finansējuma samazinājums 2017. gadā salīdzinājumā ar 2016. gadu ir 2% (skat. 6. tabulu).

Pašvaldības iedzīvotājiem tiek piešķirti gan testēti sociālie pabalsti (izvērtējot personas ienākumus un materiālo stāvokli), gan netestēti sociālie pabalsti (konkrētās dzīves situācijās, neizvērtējot personas ienākumus un materiālo stāvokli).

6. tabula. Sociālo pabalstu saņēmēju skaits, izlietotie finanšu līdzekļi un vidējais pabalsta lielums personai 2015. – 2017. gadā

Pabalstu veidi	Personu skaits, kurām izmaksāti pabalsti			Sociālo pabalstu izmaksai izlietotie līdzekļi, EUR			Pabalsta lielums vidēji vienai personai gadā, EUR			Pabalsta lielums vidēji vienai ģimenei gadā, EUR		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
„Sociālie pabalsti Rīgas pilsētas iedzīvotājiem” KOPĀ, t.sk.:	42 477	31 671	28 156	14 890 316	12 538 325	12 282 091	351	396	436	447	490	531
GMI pabalsts	10 403	8 152	7 295	2 634 612	2 239 125	2 124 115	253	275	291	407	402	416
Dzīvokļa pabalsts	20 393	15 687	12 915	7 813 848	6 518 234	6 222 583	383	416	482	599	622	705
Pabalsts veselības aprūpei	4 329	3 664	3 283	426 595	381 004	344 851	99	104	105	105	111	112
Vienreizējs pabalsts krīzes situācijā	133	148	27⁴	44 742	22 886	4 020	336	155	149	336	249	236
Pabalsti audžuģimenēm ⁵	249	258	290	783 968	842 017	950 668	3 148	3 264	3 278	5 764	5 972	6 467
Pabalsti pilngadīgiem bāreņiem ⁶	474	367	371	424 201	341 424	371 944	895	930	1 003	-	-	-

⁴ Sākot no 09.02.2017. stājās spēkā grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā, kurā pabalsts ārkārtas situācijā tika aizstāts ar pabalstu krīzes situācijā, kā arī tika precizēta - krīzes situācijas definīcija (krīzes situācija - situācija, kurā ģimene (persona) katastrofas vai citu no ģimenes (personas) gribas neatkarīgu apstākļu dēļ pati saviem spēkiem nespēj nodrošināt savas pamatvajadzības un tai ir nepieciešama psihosociāla vai materiāla palīdzība).

⁵Pabalsts bērna uzturam audžuģimenē, pabalsts audžuvecākiem apģērba un mīkstā inventāra iegādei, atlīdzība par audžuģimenes pienākumu pildīšanu.

⁶Pabalsts pilngadīgiem bāreņiem sadzīves priekšmetu un mīkstā inventāra iegādei, pabalsts pilngadīgiem bāreņiem patstāvīgas dzīves uzsākšanai, pabalsts pilngadīgiem bāreņiem ikmēneša izdevumiem, pabalsts pilngadīgiem bāreņiem dzīvojamās telpas īrei.

Piemaksa pie GMI līmeņa ⁷	131	-	-	9 528	-	-	73	-	-	-	-	-
Pabalsts pārtikas iegādei ⁸	11 310	-	-	508 950	-	-	45	-	-	-	-	-
Ziemassvētku pabalsts ⁹	-	1	-	-	43	-	-	43	-	-	-	-
Pabalsts apbedīšanai	1 435	1 385	1 288	327 176	328 046	333 167	228	237	259	-	-	-
Pabalsts izglītības ieguves atbalstam	2 349	1 617	1 404	83 530	57 517	49 940	36	36	36	54	56	58
Svētku pabalsts politiski represētajām personām	3 275	3 119	2 930	246 900	234 525	293 650	75	75	100	-	-	-
Pabalsts mājokļa pielāgošanai invalīdiem	67	46	47	136 430	92 856	99 903	2 036	2 019	2 019	-	-	-
Pabalsts sociālās rehabilitācijas mērķu sasniegšanai	296	226	299	21 252	17 725	30 010	72	78	100	76	86	135
Pabalsts simts un vairāk gadus sasniegušām personām	56	55	65	9 150	8 400	9 750	163 ¹⁰	153 ¹¹	150	-	-	-
Vienreizējs pabalsts ģimenei sakarā ar bērna piedzimšanu	7 475	7 589	7 018	1 121 250	1 138 350	1 052 700	150	150	150	-	-	-
Pabalsti aizbildņiem:			232			89 034			384			384
<i>pabalsts aizbildņim, kurš aprūpē bērnu, kuram viens vai abi vecāki miruši¹²</i>	180	189	186	101 191	101 089	116 804	562	535	628¹³		636	800
<i>pabalsts aizbildņim, kurš aprūpē divus (vai vairāk) aizbildnībā esošus bērnus par otro un katru nākamo aizbildnībā esošu bērnu)</i>												
Pabalsts aizgādņiem	748	774	753	196 993	189 408	186 891	263	245	248	-	-	-
Apmaksātas pusdienas izglītojamiem	-	471	39¹⁴	-	25 676	2 061	-	55	53	-	65	56

Sociālo pabalstu saņēmēju struktūra

Analizējot iedzīvotāju skaitu Rīgas pašvaldībā, varam secināt, ka pēc neliela iedzīvotāju skaita pieauguma 2016. gadā (salīdzinot ar 2015. gadu par 0,9% jeb 5 947 personām), 2017. gadā iedzīvotāju skaits Rīgas pašvaldībā atkal samazinājies par 0,5% jeb 3 412 personām, arī sociālo pabalstu saņēmēju skaita īpatsvars no visiem pašvaldības iedzīvotājiem arvien turpina samazināties. Sociālos pabalstus 2015. gadā saņēma 6%, 2016. gadā 4,5%, bet 2017. gadā 4% no visiem Rīgas pašvaldības iedzīvotājiem (skat. 3. attēlu).

⁷ Netiek piešķirts kopš 01.01.2015., 2015. gada janvārī izmaksāti pabalsti, kas piešķirti 2014. gada decembrī.

⁸ Netiek piešķirts kopš 2016. gada.

⁹ Izmaksāts saskaņā ar Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 19.02.2016. spriedumu.

¹⁰ Vairākām personām pabalsts tika izmaksāts arī par 2014. gadu.

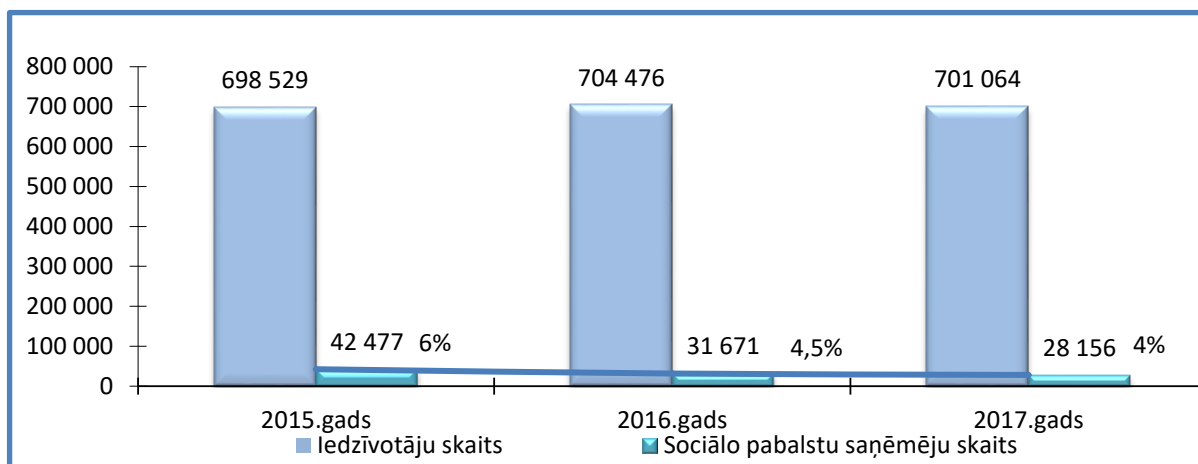
¹¹ Vienai personai pabalsts tika izmaksāts arī par 2015. gadu.

¹² Tiek piešķirts no 01.02.2017.

¹³ Pabalsta apmērs no 01.01.2017. EUR 60 mēnesī (līdz tam EUR 54.07).

¹⁴ Sākot no 01.09.2017. bezmaksas ēdināšana ir visiem 1.-9.klašu audzēkņiem, līdz ar to RSD apmaksā ēdināšanas izdevumus tikai 10.-12.klašu audzēkņiem, kuriem ir piešķirts trūcīgas vai maznodrošinātas ģimenes (personas) statuss.

3. attēls. Iedzīvotāju, sociālo pabalstu saņēmēju skaits Rīgā un sociālo pabalstu saņēmēju skaita īpatsvars no iedzīvotāju skaita, 2015. – 2017. gadā

No EUR 12 282 091, kuri 2017. gadā izlietoti sociālo pabalstu nodrošināšanai, EUR 8 346 698 vai 68% izlietoti GMI un dzīvokļa pabalstam (2015. un 2016. gadā 70%).

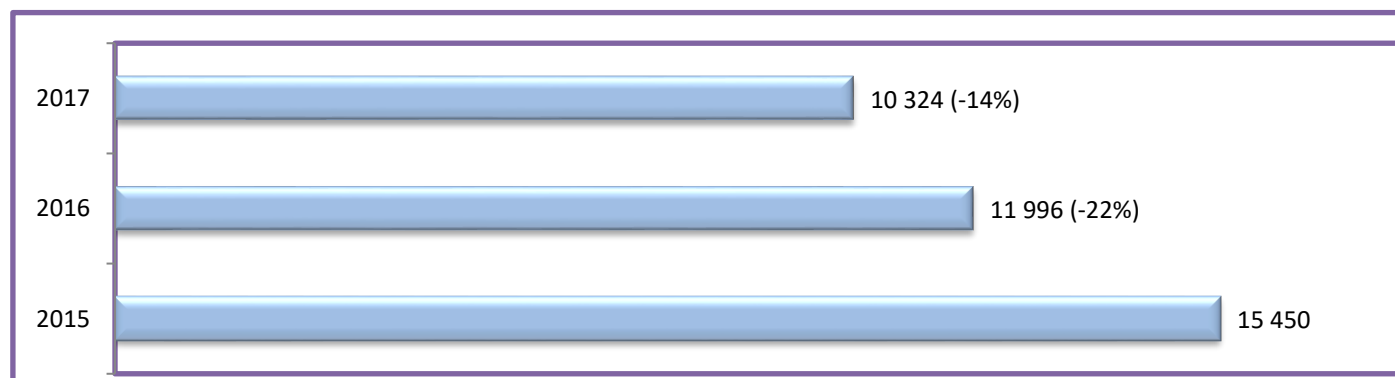
GMI pabalsts un dzīvokļa pabalsts

Saskaņā ar Rīgas domes 15.01.2013. saistošo noteikumu Nr. 202 „Par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu vai maznodrošinātu un sociālajiem pabalstiem Rīgas pilsētas pašvaldībā” nosacījumiem GMI līmenis pilngadīgām darbspējīgām personām ir EUR 56,9 mēnesī, bērniem EUR 64,03 mēnesī, savukārt vecuma un invaliditātes pensiju saņēmējiem EUR 128,06 mēnesī. Visām iedzīvotāju grupām tas ir augstāks par valstī noteikto GMI līmeni EUR 49,80¹⁵.

2017. gadā **GMI pabalstu** saņēma 7 295 personas vai 47% no visiem testēto pabalstu saņēmējiem (2015. gadā 10 403 personas jeb 36%, 2016. gadā 8 152 personas jeb 44%). Izlietotais finansējums 2017. gadā EUR 2 124 115 jeb 24% no kopējā izlietotā finansējuma testētajiem pabalstiem (2015. gadā EUR 2 634 612 jeb 23%, 2016. gadā EUR 2 239 125 jeb 24%).

GMI pabalstu 2017. gadā lielākoties saņēma pensijas vecuma personas/personas ar invaliditāti, kas ir 58% no visiem GMI pabalsta saņēmējiem (2015. gadā 33%, 2016. gadā 41%), ģimenes ar bērniem – 23% no visiem GMI pabalsta saņēmējiem (2015. gadā 44%, 2016. gadā 34%), bet ģimenes bez bērniem, kurās ir darbspējīgas personas – 19% (2015. gadā 23%, 2016. gadā 25%). Lai arī skaitliski GMI saņēmēju skaits ir samazinājies visās sociālajās grupās, tomēr, starp pensijas vecuma personām/personām ar invaliditāti samazinājums ir vismazākais, līdz ar to vērojams pensijas vecuma personu/personu ar invaliditāti īpatsvara pieaugums starp visiem GMI saņēmējiem (skat. 5. attēlu).

4. attēls. Trūcīgo personu skaits Rīgā un 2015. – 2017. gadā

Līdz ar trūcīgo personu skaita samazinājumu, samazinās arī GMI pabalsta saņēmēju skaits. 2015. gadā bija reģistrētas 15 450 trūcīgas personas, bet 2016. gadā 11 996 trūcīgas personas, savukārt 2017. gadā

¹⁵ Ministru kabineta 18.12.2012. noteikumi Nr.913 „Noteikumi par garantēto minimālo ienākumu līmeni”.

10 324 trūcīgas personas (samazinājums 2016. gadā salīdzinājumā ar 2015. gadu ir 22%, 2017. gadā salīdzinājumā ar 2016. gadu – 14%) (skat. 4. attēlu). No visiem Rīgas pilsētas iedzīvotājiem (uz 01.01.2018. 701 064 personas¹⁶) trūcīgo personu skaits ir 1,47% (2016. gadā – 1,7%).

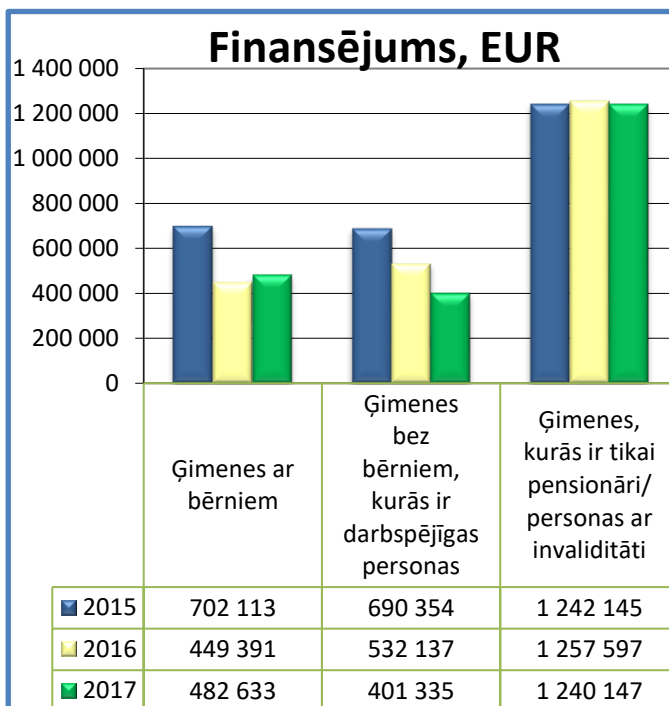
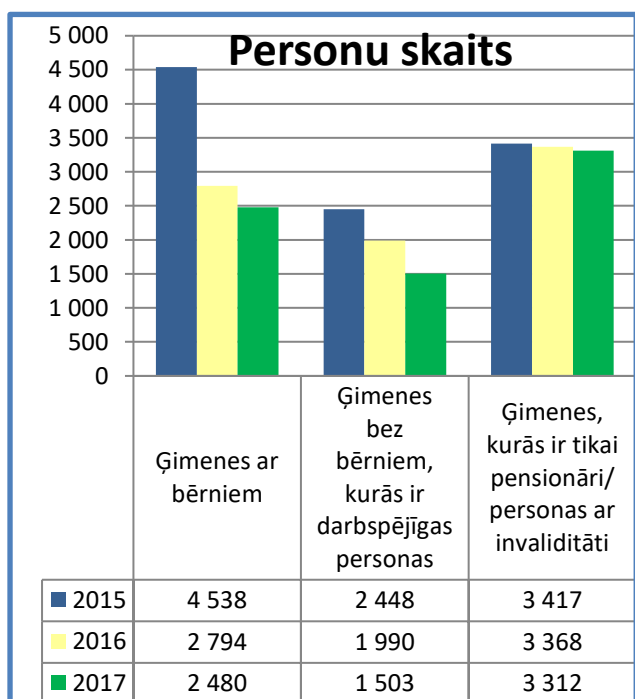
Trūcīgo personu skaita samazināšanās vērojama ne tikai Rīgā, bet arī valstī kopumā. Latvijas Republikas Labklājības ministrijas apkopotā informācija liecina, ka 2017. gada decembrī visās Latvijas pašvaldībās kopā reģistrētas 39 996 trūcīgas personas vai 2,07% no visiem iedzīvotājiem Latvijā, 2017. gada jūnijā Latvijas pašvaldībās bija reģistrētas 43 199 trūcīgas personas vai 2,23% no visiem iedzīvotājiem Latvijā, bet 2016. gada decembrī – 45 723 trūcīgas personas vai 2,34% no visiem iedzīvotājiem Latvijā¹⁷.

No visām personām (ģimenēm), kuras saskaņā ar RSD lēmumu atzītas par trūcīgām personām (ģimenēm), 2017. gada decembrī 25% bija darbaspējīgas personas, 26% bērni, 28% personas ar invaliditāti un 21% pensijas vecuma personas. Salīdzinoši 2016. gada decembrī no visām trūcīgām personām (ģimenēm) 28% bija darbaspējīgas personas, 26% bērni, 28% personas ar invaliditāti un 18% pensijas vecuma personas. 2017. gada decembrī salīdzinājumā ar 2016. gada decembri samazinās darbaspējīgo personu un bērnu īpatsvars starp trūcīgajām personām, savukārt pensijas vecuma personu īpatsvars starp trūcīgajām personām pieaug.

2017. gadā GMI pabalstam izlietoto finanšu līdzekļu apmērs, salīdzinot ar 2016. gadu, ir samazinājies par 5% (2016. gadā salīdzinot ar 2015. gadu izlietoto, finanšu līdzekļu apmērs samazinājās par 15%).

2017. gadā visvairāk finanšu līdzekļu no kopējā GMI pabalsta nodrošināšanai izlietotā finansējuma izlietots pensijas vecuma personu/personu ar invaliditāti ģimenēm – 58% (2016. gadā 56%, 2015. gadā 47%), savukārt ģimenēs ar bērniem izlietotais finansējums ir 23% no kopējā GMI pabalsta nodrošināšanai izlietotā finansējuma (2016. gadā 20%, 2015. gadā 27%), bet ģimenēs bez bērniem, kurās ir darbaspējīgas personas, pabalstam izlietotais finansējums samazinājies līdz 19% no kopējā GMI pabalsta nodrošināšanai izlietotā finansējuma (2015. gadā 26%, un 2014. gadā 27%) (skat. 5. attēlu).

5. attēls. GMI pabalsta saņēmēju skaits un pabalstam faktiski izmaksātie līdzekļi, EUR

¹⁶ Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati www.pmlp.gov.lv.

¹⁷ LR Labklājības ministrijas dati.

Tāpat kā trūcīgo personu skaits, arī maznodrošināto personu skaits Rīgā samazinās jau kopš 2012. gada. Gan 2016. gadā, gan 2017. gadā maznodrošināto personu skaits samazinājās vidēji par 1% mēnesī (skat.6. attēlu). Salīdzinot 2017. gadu ar 2016. gadu, maznodrošināto personu skaits ir samazinājies par 13% (no 23 216 maznodrošinātām personām 2016. gadā līdz 20 290 maznodrošinātām personām 2017. gadā). No visiem Rīgas pilsētas iedzīvotājiem (uz 01.01.2018. 701 064 personas¹⁸) maznodrošināto personu skaits ir 2,9% (2016. gadā – 3.3%).

6.attēls. Maznodrošināto personu skaits 2015. – 2017. gadā

2017. gadā **dzīvokļa pabalstu** saņēma 12 915 personas jeb 82% no visiem testēto pabalstu saņēmējiem (2015. gadā 70%, 2016. gadā 84%).

2017. gadā izlietotais finansējums dzīvokļa pabalstam bija EUR 6 222 583 jeb 71% no kopējā finansējuma testētajiem pabalstiem (2015. gadā 68%; 2016. gadā 71%). Saglabājas tendence pieaugt vidēji vienai personai izmaksātā dzīvokļa pabalsta apmēram. 2017. gadā izmaksātā dzīvokļa pabalsta apmērs ir vidēji EUR 482 vienai personai vai EUR 705 vienai ģimenei gadā. Salīdzinoši 2016. gadā dzīvokļa pabalsta apmērs bija vidēji EUR 426 vienai personai vai EUR 622 vienai ģimenei gadā, 2015. gadā dzīvokļa pabalsta apmērs bija vidēji EUR 383 vienai personai vai EUR 599 vienai ģimenei gadā.

Dzīvokļa pabalsta saņēmēju skaits 2017. gadā, salīdzinot ar 2016. gadu, samazinājās par 18% (2016. gadā salīdzinājumā ar 2015. gadu dzīvokļa pabalsta saņēmēju skaits samazinājās par 23%) (skat. 7. attēlu).

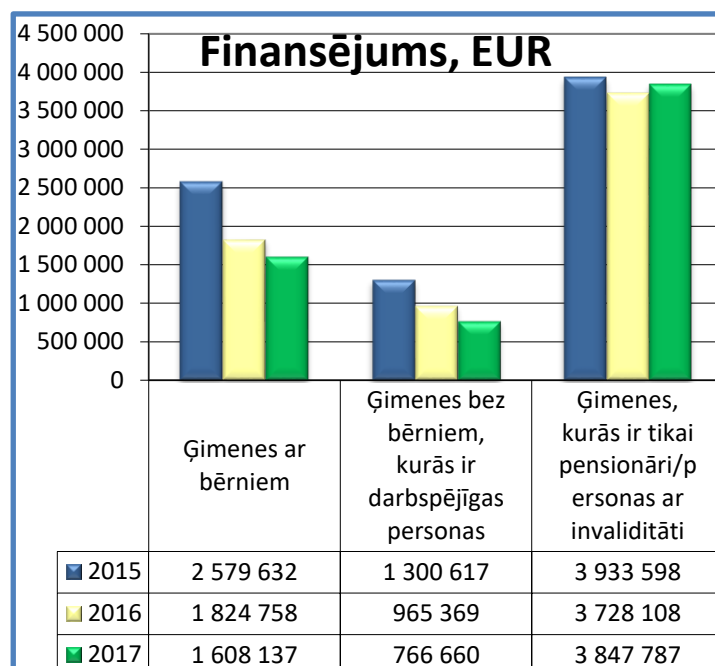
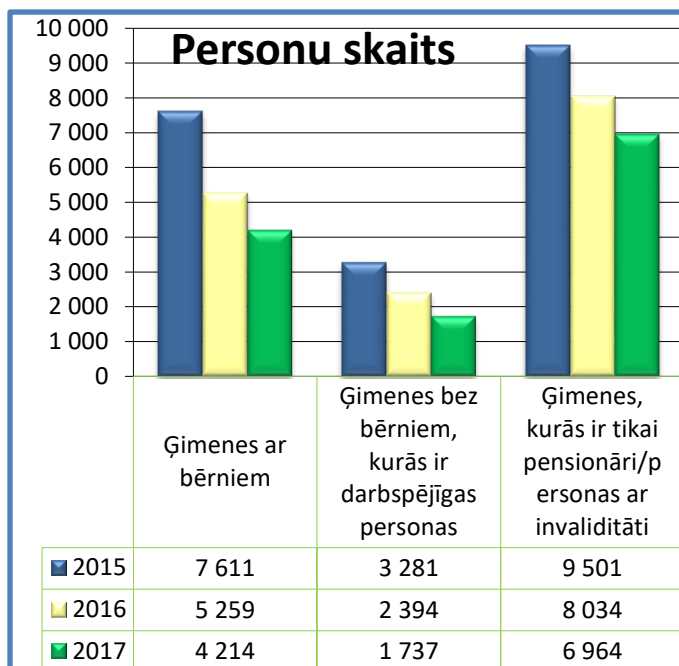
2017. gadā salīdzinājumā ar 2016. gadu dzīvokļa pabalsta saņēmēju skaits ģimenēs ar bērniem samazinājās par 20% (samazinājums 2016. gadā salīdzinājumā ar 2015. gadu 31%), ģimenēs bez bērniem, kurās ir darbaspējīgas personas, dzīvokļa pabalsta saņēmēju skaits samazinājies par 27% (samazinājums 2016. gadā salīdzinājumā ar 2015. gadu arī 27%), ģimenēs, kurās ir tikai pensijas vecuma personas/personas ar invaliditāti, dzīvokļa pabalsta saņēmēju skaits samazinājās par 13% (2016. gadā salīdzinot ar 2015. gadu dzīvokļa pabalsta saņēmēju skaits starp pensionāriem/personām ar invaliditāti samazinājās par 15%).

Visvairāk finanšu līdzekļu 2017. gadā no kopējā dzīvokļa pabalsta nodrošināšanai izlietotā finansējuma izlietots pensijas vecuma personu/personu ar invaliditāti ģimenēm (vidēji EUR 553 personai vai EUR 611 ģimenei gadā) – 62% (2016. gadā 57%, 2015. gadā 50%), ģimenēm ar bērniem (vidēji EUR 382 personai vai EUR 1 260 ģimenei gadā) izlietots 26% no kopējā dzīvokļa pabalsta nodrošināšanai izlietotā finansējuma (2016. gadā 28%, 2015. gadā 33%), bet ģimenēs bez bērniem, kurās ir darbaspējīgas personas, (vidēji EUR 441 personai vai EUR 612 ģimenei gadā) dzīvokļa pabalsta nodrošināšanai 2017. gadā tika izlietoti 12% no kopējā dzīvokļa pabalsta nodrošināšanai izlietotā finansējuma (2016. gadā 15%, 2015. gadā 17%).

Analizējot sociālo pabalstu saņēmēju portretu, jāsecina, ka sociālos pabalstus arvien biežāk saņem personas ar ļoti zemiem ienākumiem, līdz ar to, samazinoties sociālo pabalstu saņēmēju skaitam, pieaug vidējā izmaksātā sociālā pabalsta apmērs.

¹⁸ Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati www.pmlp.gov.lv.

7. attēls. Dzīvokļa pabalsta saņēmēju skaits un faktiski izlietotie līdzekļi, EUR

Pārējie pašvaldības sociālie pabalsti

Pārējiem pabalstiem kopā 2017. gadā tika izlietoti EUR 3 935 393 vai 32% no visiem sociālajiem pabalstiem izlietotajiem līdzekļiem (2016. gadā – EUR 3 780 965 vai 30%), izlietotā finansējuma pieaugums EUR 154 428 vai 4%.

2017. gada 1. februārī stājās spēkā Rīgas domes 20.12.2016. saistošie noteikumi Nr. 235 „Par kārtību, kādā Rīgas pilsētas pašvaldība piešķir pabalstus par aizbildņa pienākumu pildīšanu”. Līdz ar to tiek piešķirti divi dažādi pabalsta veidi aizbildņiem: jauns pabalsts – EUR 50 mēnesī aizbildnim, kurš aprūpē bērnu, kuram viens vai abi vecāki miruši, to saņēma 232 personas, kuras aprūpē 258 bērnus (kopumā izmaksāts EUR 89 034); savukārt pabalsta apmērs aizbildnim, kurš aprūpē divus (vai vairāk) aizbildnībā esošus bērnus par otro un katru nākamo aizbildnībā esošu bērnu, pieaudzis līdz EUR 60 mēnesī par katru bērnu un to saņēma 146 personas par 186 bērniem (kopumā izmaksāts EUR 116 804).

2017. gada 18. maijā stājās spēkā grozījumi Rīgas domes 25.10.2005. saistošajos noteikumos Nr. 26 „Par svētku pabalstu politiski represētajām personām un nacionālās pretošanās kustības dalībniekiem”, kuros tika noteikts, ka pabalsta apmērs ir EUR 100 vienai personai (līdz grozījumiem EUR 75).

Iespējamie iemesli testēto sociālo pabalstu saņēmēju skaita izmaiņām:

- * **minimālās algas pieaugums** valstī no EUR 370 2016. gadā līdz EUR 380 2017. gadā;
- * **minimālo uzturlīdzekļu apmēra** bērniem līdz 7 gadu vecumam **pieaugums** no EUR 92,5 mēnesī 2016. gadā līdz EUR 95 mēnesī 2017. gadā, bērniem no 7 līdz 18 gadu vecumam no EUR 111 mēnesī 2016. gadā līdz EUR 114 mēnesī 2017. gadā;
- * **apgādnieka zaudējuma pensijas minimālā apmēra pieaugums** sākot no 2017. gada 1. aprīļa - katram bērnam līdz sešu gadu vecumam (ieskaitot) – EUR 92,50 EUR; līdz sešu gadu vecumam (ieskaitot) bērnam ar invaliditāti kopš bērnības – EUR 106,72 EUR; no septiņu gadu vecuma - EUR 111,00. (Līdz šim apgādnieka zaudējuma pensijas un atlīdzības par apgādnieka zaudējumu minimālais apmērs katram bērnam bija EUR 41,62, bet valsts sociālā nodrošinājuma pabalsts apgādnieka zaudējuma gadījumā katram bērnam bija EUR 32,02);
- * **pensiju indeksācija 2017. gada 1. oktobrī**, piemērojot indeksu 1,0439, tika palielinātas (indeksētas) visas pensijas un atlīdzības, kuras piešķirtas (pārrēķinātas) līdz 2017. gada 30. septembrim un kuru apmērs nepārsniedza EUR 349 mēnesī, bet pensijām, kuru apmērs pārsniedza EUR 349, pārskatīts tikai tās daļas apmērs – līdz EUR 349. Izņēmums - politiski represētās personas, I grupas invalīdi un Černobiļas atomelektrostacijas avārijas seku likvidēšanas dalībnieki, kuriem pensijas un atlīdzības tika

indeksētas neatkarīgi no to piešķirtā apmēra. Līdz ar to vidējā izmaksājamā vecuma pensija Rīgā 2017. gada decembrī sasniedza EUR 327,27¹⁹;

- * personām, kurām 2011. gadā tika piešķirta vai pārrēķināta vecuma, izdienas vai apgādnieka zaudējuma pensija un kuras aprēķinā ir ņemti vērā negatīvie pensijas kapitāla indeksi, tika pārskatīts pensijas apmērs;
- * 2017. gadā Rīgas pilsētā **vecuma pensija no jauna** tika piešķirta 5 982 personām, 2017. gada decembrī Rīgā bija 149 466 vecuma pensijas saņēmēji un vidējais izmaksājamais vecuma pensijas apmērs bija EUR 327,27 (2016. gada decembrī Rīgā bija 152 165 vecuma pensionāri un vidējais izmaksājamais vecuma pensijas apmērs bija EUR 306,63)²⁰;
- * 2017. gadā Rīgas pilsētā **invaliditātes pensija no jauna** tika piešķirta 2 126 personām, 2017. gada decembrī Rīgā bija 20 947 invaliditātes pensijas saņēmēji un vidējais izmaksājamais invaliditātes pensijas apmērs bija EUR 178,19 (2016. gada decembrī Rīgā bija 21 458 invaliditātes pensijas saņēmēji un vidējais izmaksājamais invaliditātes pensijas apmērs bija EUR 174,35)²¹;
- * 2017. gada 9. februārī stājās spēkā **grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā**, kurā ir iekļauta jauna norma - novērtējot klienta materiālos resursus, papildus jau līdz šim esošajiem nosacījumiem, par ienākumiem neuzskata ģimenes valsts pabalstu, līdz ar to starp testēto pabalstu saņēmējiem, tai skaitā GMI pabalsta un dzīvokļa pabalsta saņēmējiem, pieauga ģimeņu ar bērniem skaits un pabalstiem izlietotais finansējums;
- * 2016. gada decembrī Rīgā bija 4 511 personas ar invaliditāti, kuras saņem valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu (no tām 2 883 invalīdi kopš bērnības), bet 2017. gada decembrī šādu personu bija 4 518 (no tām 2 943 invalīdi kopš bērnības). Savukārt **personu, kuras sasniegušas pensijas vecumu, bet tām ir nepietiekams darba stāžs (mazāk kā 15 gadi), lai varētu pretendēt uz vecuma pensiju, skaits ir pieaudzis** no 144 personām 2016. gada decembrī līdz 268 personām 2017. gada decembrī²². Šīs personas ir tipiski GMI pabalsta saņēmēji un papildina trūcīgo personu skaitu.

2017. gadā Rīgas Sociālais dienests pieņēma 1 994 lēmumus par sociālās palīdzības atteikumu (2016. gadā – 2 165, 2015. gadā – 2 193).

RSD visbiežāk sociālā palīdzība tika atteikta tādēļ, ka persona zaudējusi bezdarbnieka statusu, personai pieder īpašums vai personas (ģimenes) ienākumi ir augstāki nekā nosaka normatīvo aktu kritēriji

Visbiežāk 2017. gadā Labklājības departamentā tika apstrīdēts Rīgas Sociālā dienesta lēmums atteikt piešķirt maznodrošinātas personas (ģimenes) statusu – 37% gadījumu (2015. gadā – 19%, 2016. gadā – 21%), atteikt dzīvokļa pabalstu – 25% gadījumu (2015. gadā - 23%, 2016. gadā – 28%), atteikums piešķirt trūcīgas personas (ģimenes) statusu – 21% gadījumu (iepriekš nebija starp biežākajiem iemesliem).

No visiem Labklājības departamentā pārskatītajiem RSD sociālās palīdzības atteikumiem 80% gadījumu RSD tika atstāts negrozīts (2016. gadā – 72%, 2015. gadā – 80%), 20% gadījumu lēmums tika atcelts (2016. gadā – 20%, 2015. gadā – 16%).

Rīgas domes Vienotās informācijas sistēmas lietojumprogramma Sociālās palīdzības administrēšanas sistēma

Turpinot pēdējos gados iesākto, Rīgas domes Vienotās informācijas sistēmas lietojumprogrammā Sociālās palīdzības administrēšanas sistēma, 2017. gadā tika ieviesti vairāki papildinājumi, pārveidojot gan galveno formu uz tabulas formu, gan veicot papildinājumus apakšformās, piem.,

- * Apsekošanu/konsultāciju sadaļā - katram darbības ierakstam iespēja pievienot un saglabāt failu ar dokumentiem;
- * Izveidota jauna mape „Dokumenti” ar iespēju skatīt Rīgas domes Vienotās informācijas sistēmā reģistrētos dokumentus māsaimniecības personām;
- * Jaunas formas pārskats par klientu;
- * Iesniegumu formā iespējams pievienot failu ar pielikumu;
- * Iespēja ievadīt un izdrukāt sociālās rehabilitācijas plānu, u.c..

¹⁹ Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras dati.

²⁰ Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras dati.

²¹ Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras dati.

²² Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras dati.

SOCIĀLIE PAKALPOJUMI

Saskaņā ar likumu „Par pašvaldībām”, Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumu un Rīgas domes saistošajiem noteikumiem, Rīgas pilsētas pašvaldībā tiek sniegti sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām, kā arī sociālie pakalpojumi ģimenēm un bērniem. Sociālie pakalpojumi tiek nodrošināti atbilstoši personas vajadzībām, pamatojoties uz sociālā darba speciālista veiktu personas vajadzību un resursu novērtējumu. Pašvaldība sniedz vai nodrošina sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus personas dzīvesvietā, materiālu atbalstu personai, lai tā varētu veikt samaksu par sociālajiem pakalpojumiem, sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus institūcijā, kā arī sociālā darba pakalpojumu (sociālās aprūpes un/vai sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņemšanas ietvaros, kā arī RSD un pašvaldības deleģēšanas līgumu ietvaros – stacionārajās ārstniecības iestādēs, kurās strādā sociālais/ie darbinieks/i, un Biedrības „Latvijas SOS Bērnu ciematu asociācija” sniegtais sociālā darba pakalpojums sociālā riska ģimenēm, kurās ir bērna augšanai un attīstībai nelabvēlīgi apstākļi).

2017. gadā sociālos pakalpojumus Rīgas pilsētas pašvaldības iedzīvotājiem nodrošināja 7 pašvaldības institūcijas (RSD, Rīgas pašvaldības bērnu un jauniešu centrs, 3 Rīgas sociālās aprūpes centri, Rīgas patversme, Rīgas 3. speciālā pamatskola), kā arī **133** sociālo pakalpojumu sniedzēji, ar kuriem pašvaldība noslēgusi līgumus par sociālo pakalpojumu sniegšanu Rīgas pilsētas pašvaldības iedzīvotājiem (**47** nevalstiskās organizācijas, **53** privātpersonas, **33** valsts/citu pašvaldību iestādes). 2017.gadā kopējais sociālo pakalpojumu sniedzēju skaits (**140**) ir **palielinājies par 10** (t.sk. uzsākta sadarbība ar biedrību Resursu centrs cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem „ZELDA” un vairākiem ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pilngadīgām personām pakalpojumu sniedzējiem) salīdzinoši ar sociālo pakalpojumu sniedzēju skaitu 2016. gadā (130).

2017. gadā sociālie pakalpojumi Rīgas pilsētas pašvaldības iedzīvotājiem apmaksāti no 12 Rīgas domes budžeta programmām. Kopumā sociālo pakalpojumu nodrošināšanai izlietoti **EUR 45 593 147** (t.sk. no pašvaldības budžeta izlietoti **EUR 41 258 004**, no valsts budžeta – **EUR 4 335 143** (asistenta pakalpojuma finansēšanai)) (skat.7. tab.). Salīdzinoši 2016.gadā sociālie pakalpojumi Rīgas pilsētas pašvaldības iedzīvotājiem apmaksāti arī no 12 Rīgas domes budžeta programmām, izlietojot EUR 41 892 028 (t.sk. no pašvaldības budžeta izlietoti EUR 37 025 413, no valsts budžeta – EUR 4 866 615 (asistenta pakalpojuma finansēšanai)).

2017. gadā salīdzinoši ar 2016. gadu **par EUR 3 701 119 jeb 9% pieauga** sociālajiem pakalpojumiem izlietotais finansējums (t.sk. no pašvaldības budžeta izlietotais finansējums palielinājās par **4 232 591 jeb 11%**, bet no valsts budžeta izlietotais finansējums samazinājās – par **EUR 531 472 jeb 11%** (asistenta pakalpojuma finansēšanai)). No pašvaldības budžeta lielāks finansējums izlietots:

- * 13 sociālo pakalpojumu un invalīdu transporta vienreizējiem braucieniem cenas palielinājumam;
- * aprūpes mājās, invalīdu transporta pakalpojumiem un sociālpsiholoģiskajiem pakalpojumiem ģimenēm ar bērniem saistībā ar klientu skaita palielinājumu;
- * papildu 122 vietu finansēšanai (22 vietas no janvāra, 30 vietas no marta, 70 vietas no jūlija) līgumorganizāciju ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās pilngadīgām personām (SAC), ņemot vērā klientu skaita palielinājumu rindā SAC pakalpojuma saņemšanai;
- * papildu 36 aprūpētāju amata vietām Rīgas sociālās aprūpes centros, palielinoties klientu ar demenci un mazkustīgo klientu skaitam un papildu 4 sanitāra amata vietām Rīgas patversmei, ņemot vērā klientu vajadzības pēc aprūpes pakalpojumiem;
- * saistībā ar jaunu sociālo pakalpojumu (individuālas sociālās rehabilitācijas programmas personām ar garīga rakstura traucējumiem, sociālās rehabilitācijas programmas bērniem un jauniešiem ar uzvedības traucējumiem, pansijas pakalpojums, „Drošās vides” pakalpojums (aprūpe ģimeniskā vidē ārpusģimenes aprūpē nonākušiem Rīgas pašvaldībā deklarētiem bērniem vecumā no 0 līdz 3 gadiem, maksimāli saīsinot laiku, kad bērns atrodas ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā) nodrošinājumu;
- * Rīgas sociālās aprūpes centriem un Rīgas patversmei infrastruktūras uzlabošanas darbu veikšanai un inventāra iegādei;
- * RSD jauna teritoriālā centra (Aglonas ielā 35/1) darbības nodrošināšanai;
- * sociālo pakalpojumu administrēšanas elektroniskās sistēmas izstrādei, klientu vajadzību pēc sociālās aprūpes pakalpojumiem izvērtēšanas administrēšanas elektroniskās sistēmas (ApSis) ieviešanai, sociālo pakalpojumu rindu elektroniskās sistēmas pilnveidošanai.

7. tabula. Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta izdevumi sociālajiem pakalpojumiem sadalījumā pa Rīgas domes budžeta programmām 2015. – 2017. gadā, EUR

Nr.p.k.	Rīgas domes budžeta programma	2015	2016	2017
KOPĀ, EUR		40 455 855	41 892 028	45 593 147
1.	18.02.01. Sociālie pakalpojumi dzīvesvietā Rīgas pilsētas iedzīvotājiem, t.sk.	14 471 728	14 862 600	17 502 222
1.1.	<i>Sociālpsiholoģiskie pakalpojumi ģimenēm ar bērniem</i>	627 231	709 232	<i>1 078 458</i>
1.2.	<i>Dienas centri un dienas aprūpes centri pilngadīgām personām</i>	1 322 836	1 433 987	<i>1 522 186</i>
1.3.	<i>Invalīdu transporta pakalpojumi</i>	1 516 187	1 616 625	<i>1 732 548</i>
1.4.	<i>Sociālās aprūpes pakalpojumi</i>	9 024 530	9 289 313	<i>11 294 465</i>
1.5.	<i>Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi</i>	235 824	235 574	<i>249 348</i>
1.6.	<i>Sociālā darba pakalpojums ārstniecības iestādēs</i>	96 106	130 471	<i>134 990</i>
1.7.	<i>Ēdiena piegāde un izdalīšana personām sociālā drošības tīkla ietvaros</i>	1 649 014	1 447 398	<i>1 490 227</i>
2.	18.02.02. Asistenta pakalpojumi	5 365 928	4 866 615	4 335 143
3.	18.03.00. Rīgas pašvaldības Bērnu un jauniešu centrs	3 382 188	3 681 933	3 785 677
4.	18.03.01. Atbalsts ģimenēm krīzē un bērnu uzturēšanās līgumorganizācijās.*	954 493	1 659 532	1 883 475
5.	18.04.00. Veco ļaužu uzturēšanās iestādes	5 242 905	5 743 360	5 909 599
6.	18.04.01. Veco ļaužu uzturēšanās iestādes - līgumorganizācijas	1 773 914	2 187 468	2 452 443
7.	18.05.00. Rīgas patversme	922 958	986 458	1 177 035
8.	18.06.00. Rīgas patversmes – līgumorganizācijas	695 783	660 750	929 478
9.	18.07.00. Rīgas Sociālais dienests **	5 690 404	6 058 351	6 270 808
10.	18.09.00. Invalīdu pacēlāju uzstādīšana, apkope un remonts	68 892	90 620	93 175
11.	18.11.00. Krīzes un ģimeņu atbalsta centri*	762 916	-	-
12.	18.14.00. Grupu mājas/dzīvokļi	449 885	418 597	541 648
13.	18.19.00. Īslaicīga hronisko slimnieku kopšana un rehabilitācija	673 861	675 744	712 408

*2016. gadā programma 18.03.01. Bērnu uzturēšanās iestādes – līgumorganizācijas apvienota ar programmu 18.11.00. Krīzes un ģimeņu atbalsta centri, izveidojot programmu **18.03.01. Atbalsts ģimenēm krīzē un bērnu uzturēšanās līgumorganizācijās.**

**uzturēšanas izdevumi, t.sk. finansējums sociālā darba speciālistu atalgojumam un pašvaldības dienas centru/dienas aprūpes centru pakalpojuma nodrošināšanai.

Sociālais darbs un sociālie pakalpojumi ģimenēm un bērniem

Sociālā darba ar ģimenēm ar bērniem mērķis ir nodrošināt profesionālu un mērķtiecīgu sociālā darba un sociālo pakalpojumu sniegšanu, kas orientēti uz ģimenes sociālo problēmu risināšanu un bērna psihosociālo drošību, attīstot pašas ģimenes resursus un iesaistot atbalsta sistēmas. Sociālā darba pakalpojumu sniedz sociālais darbinieks darbam ģimenēm ar bērniem.

Sociālo darbinieku galvenie darba uzdevumi:

- * sociālā darbinieka konsultācijas;
- * bērnu vajadzību pēc sociālajiem pakalpojumiem novērtēšana un pakalpojuma piešķiršanas organizēšana;
- * ģimenes apmeklēšana dzīvesvietā (apsekojumi);
- * ģimenes vēstures un sociālās situācijas un apstākļu izvērtēšana;
- * klientu pārstāvniecība dažādās iestādēs;
- * ģimenes motivēšana;
- * līdzdalība dažādās sociālajās akcijās un svētku pasākumos;
- * sadarbība ar valsts, pašvaldības institūcijām un nevalstisko sektoru;
- * sociālais darbs ar grupām - atbalsta un pašpalīdzības grupu organizēšana un vadīšana.

Nodrošinot sociālā darba pakalpojumu ģimenēm ar bērniem, sociālie darbinieki visbiežāk strādā ar ģimenēm, kurām ir grūtības bērnu audzināšanā, tās nonākušas konfliktsituācijās, bērni neapmeklē skolu, konstatēta bērnu pamešana novārtā vai ģimene nonākusi krīzes situācijā (vecāku šķiršanās, tuvinieku smaga slimība vai nāve u.c.), kāds no ģimenes locekļiem ir cietis no vardarbības, ir alkohola, narkotiku, azartspēļu atkarības problēmas un citu atkarību gadījumi. Sociālais darbinieks, iegūstot informāciju par ģimenes situāciju, veic sociālās funkcionēšanas izvērtējumu, t.i. novērtē klienta resursus un iespējamās atbalsta sistēmas, palīdz klientam saprast un atzīt identificētās problēmas un iesaistās to risināšanā. RSD sociālā darba pakalpojumu ģimenēm ar bērniem 2017. gada pārskata perioda beigās nodrošināja 69,5 sociālie darbinieki. Bet gada laikā darbinieku skaits darbā ar ģimenēm un bērniem pa ceturkšņiem mainās sākot no 66 līdz 76 darbiniekiem. Vēl joprojām vērojama tendence, ka bieži mainās sociālie darbinieki. Piemēram, pēdējo divu gadu laikā ir pilnībā mainījušies vecākie sociālie darbinieki teritoriālajos centros sociālā darba jomā, kā arī vairāk kā puse sociālo darbinieku darbā ar ģimenēm ar bērniem TC „Āgenskalns”, „Bolderāja”, „Krasts”. Jau trešo gadu, t.i. 2015., 2016., 2017. **gadā sociālā darba pakalpojumu** saņēmumu skaits ir palicies iepriekšējā gada apmērā. 2017. gadā sociālā darba pakalpojums tika sniegts 3 084 ģimenēm, kurās kopējo ģimeņu locekļu skaits ir 12 405, no tiem 5 151 bērni un 7 254 pilngadīgie ģimenes locekļi. Vidēji vienam darbiniekam 2017. gadā vienlaicīgi bija 33 klientu lietas.

Atsevišķās pozīcijās dati nav salīdzināmi ar iepriekšējo periodu, kā arī iespējams kļūdas, jo iepriekš darbinieki to apkopoja manuāli.

Datu apkopošanai par paveikto, t.i., 2017. gadā SOPA ir izveidots atskaišu modulis, kurš, apkopo RSD darbinieku veiktos ierakstus par veiktajām darbībām ar klientu, līdz ar to atvieglojot darbu RSD darbiniekiem veidojot ceturkšņa pārskatus. Sākot ar 2017. gada aprīli tika ieviesta jauna sistēma „Lietotāja darba pārskats”. 2017. gada dati parāda, ka pieaudzis kopējais konsultāciju skaits, t.i. 2017. gadā sniegtas 47 005 konsultācijas, kas ir par 5 286 konsultācijām vairāk kā iepriekšējā gadā. Tajā skaitā klātienes konsultācijas bija 16 042, kas ir par 1 062 konsultācijām vairāk, kā arī 30 963 telefonkonsultācijas, kas ir par 4 224 konsultācijām vairāk. Saskaņā ar Labklājības departamenta 2016. gada 18. aprīļa Iekšējiem noteikumiem DL-16-4-nts „**Par Rīgas Sociālā dienesta Teritoriālo centru klienta lietā iekļaujamo dokumentāciju**” ieviests novērtēšanas instruments „Sociālās situācijas un sociālās funkcionēšanas izvērtējuma karte” (turpmāk - Karte), kuras aizpildīšanai, novērtējot klienta funkcionēšanu prasa ne tikai sociālā darbinieka novērojumus, bet arī citu institūciju pārstāvju novērojumus, līdz ar to pieaug telefonkonsultāciju, kā arī klientu klātienes konsultāciju skaits.

Nozīmīgi ir **apsekojumi klientu (ģimenes) dzīvesvietā**. Apsekojumi dzīvesvietā ir būtiska sociālā gadījuma risināšanas sastāvdaļa, jo komunikācija ar ģimeni notiek tās dabiskajā vidē, kur sociālajam darbiniekam ir iespējams novērtēt ne tikai sadzīves apstākļus, bet arī ģimenes locekļu savstarpējo komunikāciju.

Līdz ar jaunās atskaišu sistēmas ieviešanu tika atsevišķi uzskaitītas tās apsekošanas, kuras bija neveiksmīgas, t.i., klients netika sastapts dzīvesvietā, vai tajā nedzīvoja. Apsekošanas ar rezultātu 2017. gadā bija 6 782, savukārt neveiksmīgas 1 503 apsekošanas. Salīdzinot ar 2016. gadu apsekojumu reižu skaits ir samazinājies par 1 939 reizēm, jo RSD tiek veidota vienota pieeja apsekošanu veikšanai pēc citu institūciju pieprasījuma, un šobrīd netiek tērēti RSD darbinieku resursi, ja pieprasījums ir no policijas un RSD darbinieks jau pusgada laikā ir bijis apsekot. Šādās situācijās RSD sniedz policijai tā rīcībā esošo

informāciju, nevis veic atkārtotas apsekošanas, ja klients nav bijis RSD redzeslokā jo minētā iekšējo noteikumu metodika paredz, ka klientu dzīvesvietā nepieciešams apsekot vienlaicīgi **diviem sociāliem darbiniekiem**. Līdz ar to pieaug apsekoto reižu skaits, nevis ģimeņu dzīvesvietu apsekojumu skaits.

8. tabula. Sociālā darbinieka ģimenēm ar bērniem klientu skaits

Gads	Sociālā darba pakalpojumu saņēmušo ģimeņu skaits	Kopējais ģimenes locekļu skaits	Pilngadīgie ģimenes locekļi	Kopējais bērnu skaits ģimenēs
2015	3 089	11 985	7 034	4 951
2016	3 087	12 146	5 108	7 038
2017	3 084	12 405	5 151	7 254

RSD sociālie darbinieki 2017. gadā ir identificējuši un strādājuši ar bērnu uzvedības problēmām (klaiņošanu, ubagošanu utt), par kurām pieprasījumu ir sniegusi Valsts policija Nepilngadīgo personu atbalsta informācijas sistēmā (turpmāk – NPAIS), ar mērķi, lai pašvaldība, pamatojoties uz Bērnu tiesību aizsardzības likuma 58. pantu izstrādātu sociālās korekcijas programmas nepilngadīgajiem. Turpina pieaugt NPAIS pieprasījumi: 2017. gadā policija ir sniegusi 181 pieprasījumus RSD, 2016. gadā tie bija 120 pieprasījumi. Bet visos gadījumos rehabilitācijas programmas/plāni nav izstrādātas, jo vecāki nesadarbojas ar RSD, izvērtēšanas procesā RSD darbinieks secina, ka nav nepieciešamības uzsākt sociālo darbu ar gadījumu. 2016. gadā tika pilotētas divas programmas bērniem ar uzvedības traucējumiem²³, kā arī SOS „Ģimeņu atbalsta centra” projekta ietvaros veikts darbs ar šīm ģimenēm*.

Par vienu bērnu gada laikā var būt vairāki pieprasījumi NPAIS sistēmā. 2016. gadā uzsākts un 2017. gadā turpināts strādāt pie jautājuma, lai dati uz NPAIS sistēmu no Sociālās palīdzības administrēšanas sistēmas (turpmāk – SOPA) tiktu pārnestu automātiski, tā, lai neradītu papildus darbu sociālajiem darbiniekiem.

9. tabula. NPAIS pieprasījumi RSD

Gads	2015	2016	2017
NPAIS pieprasījumi RSD	73	120	181

2017. gadā no jauna reģistrētas 1 223 lietas, no kurām 380 ģimenes bija brīvprātīgie klienti, bet 862 ģimenes reģistrētas kā obligātais klients, kas nozīmē, ka nepieciešams lielāks laika resurss, lai motivētu klientu sadarboties un veiktu pozitīvas izmaiņas sociālajā funkcionēšanā.

Joprojām saglabājas tendence pieaugt identificētām problēmām, kas saistās ar sociālo prasmju trūkumu vecākiem, t.i. 2017. gadā tika identificētas 1 640 problēmas, risinātas 1 527, kas salīdzinot ar 2016. gadu ir par 159 gadījumiem vairāk. Sociālo prasmju trūkums, kas izpaužas bērnu audzināšanā – identificētas 1 188 gadījumos, risinātas 1 119 gadījumos un aprūpes prasmju trūkums, apgrūtināta sadzīves vadīšana, 379 gadījumos, kā arī pašaprūpes prasmju trūkums – 73 gadījumos.

Papildu konstatētās sociālās problēmas pilngadīgajiem klientiem bija saskarsmes problēmas, t.i. šķiršanās, paaudžu konflikti, konflikti sociālajā vidē, sociālo kontaktu/svarīgu attiecību trūkums – šī problēma identificēta 1 190 gadījumos, kas ir par 135 gadījumiem vairāk kā iepriekšējā pārskata periodā, risināta 1 091 gadījumos. Joprojām pieaug atkarību izraisošo problēmu skaits, atkarības identificētas 887 gadījumos, risinātas 819 gadījumos, visvairāk tā ir saistīta ar pastiprinātu alkohola lietošanu. Kā arī vardarbība ģimenē – gan emocionāla, gan fiziska, identificēta 1 157 gadījumos, risināta 1 135 gadījumos.

Arī **nepilngadīgo vidū** visbiežāk tika konstatēta vardarbība ģimenē no pieaugušo puses, neatbilstoši sadzīves un mājokļa apstākļi, izglītības problēmas, t.sk., mācīšanās grūtības, skolu kavējumi, aktualizējas atkarību izraisošu vielu lietošana un jauno tehnoloģiju atkarība. Joprojām aktuālas ir saskarsmes problēmas un konflikti gan starp vienaudžiem, izglītības iestādēs, paaudžu attiecībās, gan vecāku šķiršanās gadījumos.

²³ Vairāk lasīt pie sociālpsiholoģiskajiem pakalpojumiem bērniem.

* Skat. 44, 45. lpp.

Sociālā gadījuma vadīšanas procesā sociālie darbinieki sadarbojas ar dažādu nozaru institūcijām un speciālistiem (starpinstitucionālā sadarbība) – Rīgas bāriņtiesu, valsts un pašvaldības policiju, izglītības iestāžu sociālajiem pedagogiem, krīzes centriem, kā arī dienas, atbalsta un dienas aprūpes centriem bērniem. Tā kā risināmās klientu situācijas ir komplicētas un skar dažādus sabiedriskās dzīves aspektus, viens no būtiskiem komandas darba instrumentiem ir **starpprofesionāļu komandas tikšanās**. Tikšanās reizēs profesionāļi sniedz rīcībā esošo informāciju par ģimenes sociālo situāciju un izmaiņām tajā, kā arī katra iesaistītā puse izvirza savai kompetencei atbilstošus uzdevumus, lai sekmētu ģimeņu sociālo problēmu risinājumu, vienojas par saskaņotu rīcību.

2017. gadā sociālie darbinieki sociālo gadījumu risināšanas ietvaros ir organizējuši 556 tikšanās reizes ar dažādiem profesionāļiem, kas sekmējis ģimenes sociālo problēmu risināšanu, kā arī snieguši atzinumus 567 bāriņtiesas sēdēs.

2016. gada 31. decembrī noslēdzās 2014. gada 28. janvārī uzsāktā projekta līguma par „**Rīgas ģimeņu atbalsta programma**“ realizācija, t.i., par sociālā darba pakalpojuma sniegšanu Rīgas pilsētas pašvaldības sociālā riska ģimenēm (Nr. DL-14-42-lī) starp biedrības „Latvijas SOS Bērnu ciematu asociācija”, Labklājības departamentu un RSD. Šī projekta pēctecība tiek nodrošināta, un 2016. gada 30. decembrī tika noslēgts deleģējuma līgumu ar minēto asociāciju un RSD par sociālā darba pakalpojuma sniegšanu 100 riska ģimenēm, to **iekļaujot RSD pamatbudžeta pakalpojumu programmā**.

2017. gadā izlietotais finansējums EUR 204 204.

SOS „Ģimeņu atbalsta centrā” (turpmāk - SOS ĢAC) pakalpojumu nodrošina 5 sociālie darbinieki, 2 sociālie rehabilitētāji, kā arī nepieciešamības gadījumā tiek piesaistīti, citi pakalpojumu sniedzēji un speciālisti.

SOS ĢAC sociālie darbinieki sociālā darba pakalpojumu 2017. gadā snieguši 129 ģimenēm ar kopējo ģimeņu locekļu skaitu – 525, t.sk. 262 pilngadīgie locekļi, un 263 bērni.

Sociālie darbinieki SOS ĢAC, līdzīgi kā RSD visvairāk identificē un strādā ar novārtā pamešanas gadījumiem pret bērniem, t.i., identificēti 41 gadījumā, bet risināti 35 gadījumos. Toties pieaugušajiem 206 gadījumos identificētas sociālo prasmju trūkums, tajā skaitā, bērnu audzināšanas un aprūpes trūkums 147 gadījumos un risināts – 135, kā arī apgrūtināta sadzīves vadīšana 59 gadījumos un risināta 54 gadījumos. Vienlaikus bērniem saglabājas ar izglītības problēmām saistītie jautājumi, tas ir, 92 gadījumos, t. sk., 51 gadījumā mācīšanās grūtības un 41 gadījumā skolas kavējumi. Tiek identificētas arī problēmas mācību iestādē, kas saistās ar kā konflikti ar pedagogiem, t.i., 13 gadījumos, un sociālie darbinieki tos risinājuši 8 reizes. Nenoliedzami identificēta tiek arī jauno tehnoloģiju atkarības – 12 gadījumos.

2017. gada 5. jūnijā ar SOS ĢAC, Labklājības departamentu un RSD tika noslēgts jauns Projekta līgums ar mērķi nodrošināt sociālā darba pakalpojuma sniegšanu ģimenēm un bērniem, kuriem attiecināms Bērnu tiesību aizsardzības likuma 58. pants – individuālas uzvedības sociālās korekcijas programmu izstrāde, veicinot iespēju katram bērnam un jauniešiem augt un attīstīties mīlošā, ģimeniskā vidē, stiprinot bioloģisko vecāku kapacitāti. 2017. gadā projektā pakalpojums tika nodrošināts 27 ģimenēm, ar 56 bērniem.

Paralēli projektā tiek veiktas citas aktivitātes. **Viena no tām ir „Agrās brīdināšanas – prevencijas sistēmas (ABPS) jeb „Bērniem drošs un draudzīgs bērnudārzs (BDDB)” ieviešana pirmskolas izglītības iestādēs”** Sadarbībā ar centru „Dardedze” un RD IKSD ir uzsākts darbs pie programmas sertifikācijas procesa izstrādes, kas paredz sertifikāta „Bērnam drošs un draudzīgs bērnudārzs” piešķiršanu pirmsskolas izglītības iestādēm Rīgā un reģionos. Ir izstrādāts informatīvs materiāls bērnu vecākiem par programmas Bērnam drošs un draudzīgs bērnudārzs mērķiem un norisi. Tiek turpinās darbs pie BDDB 3.soļa – ir uzsākta elektroniskās datu bāzes testēšana Rīgas 11.pirmsskolas izglītības iestādē. Uz šo brīdi programmas „Bērnam drošs un draudzīgs bērnudārzs” apgūvē iesaistītas 18 PII Rīgas pilsētā un 4 PII Latvijā.

Agrās brīdināšanas – prevencijas sistēmas (ABPS) ieviešana dzemdību namos Rīgā 2017. gadā aktīvs gan jauno ģimeņu ienākšanas ziņā, gan arī, noslēdzot vienlaicīgi vairākas notikušas sadarbības. Visbiežāk šo pakalpojumu uzmeklē jaunās māmiņas, kas nonākušas kādās krīzes situācijās ar savu mazuli – veselības sarežģījumi dzemdībās vai pēcdzemdību periodā, mazuļa pārmērīga raudāšana, zīdīšanas problēmas vai nepilnīgs mazuļa un vecāku miegs ir biežāk sastopamie iemesli, kāpēc vecāki paši meklē pēc palīdzības. Joprojām tiek meklēti labākie risinājumi sadarbībai ar sociālā riska ģimenēm, kurām nepieciešama nedaudz atšķirīgāka pieeja.

2017. gadā klientu iesaiste pakalpojumā tika uzsākta februārī un pakāpeniski pieauga katru mēnesi. Kopā ir saņemti 123 Nosūtījumi no Rīgas Dzemdību nama, kā arī 7 ģimenes pieteikušās pašas. Līdz pārskata perioda beigām sadarbība apmeklējumiem dzīvesvietā ir noslēgta ar 89 mammām/ģimenēm. 2017. gadā vēlmi turpināt saņemt atbalstu mammu-mazuļu atbalsta grupā izteica 19 mamas, kopumā šo pakalpojumu saņēma 14 mamas ar mazuļiem.

Trešā aktivitāte projektā ir „Krīzes programma sērojošu bērnu atbalstam”

2017. gadā ir izstrādāta jauna koncepcija sērojošu bērnu atbalstam, ar nosaukumu Kalniem Pāri. 2018. gadā plānoti sekojoši pakalpojumi:

- * izvērtēšanas intervijas programmā pieteiktajiem bērniem;
- * 3 individuālās konsultācijas bērniem sarežģītu sēru gadījumā vai arī akūtā periodā (tuvinieks nomiris laika periodā līdz 6 mēnešiem);
- * 5 atbalsta grupas (skatīt tabulā);
- * 4 informatīvi semināri sērojošu bērnu vecākiem (skatīt tabulā, datumi var tikt mainīti).

SOS „Ģimeņu atbalsta centrā” pakalpojumu nodrošina 5 sociālie darbinieki, 2 sociālie rehabilitētāji, kā arī nepieciešamības gadījumā tiek piesaistīti citi pakalpojumu sniedzēji un speciālisti.

10. tabula. Sociālā darba pakalpojuma saņēmušo ģimeņu skaits SOS “Ģimeņu atbalsta centrā”

Gads	Sociālā darba pakalpojumu saņēmušo ģimeņu skaits	Kopējais ģimenes locekļu skaits	Pilngadīgie ģimenes locekļi	Kopējais bērnu skaits ģimenēs
2016	124	499	202	197
2017	129	525	262	263

Sociālie pakalpojumi ģimenēm ar bērniem

Lai klientu ģimenēm tiktu piedāvāts pēc iespējas pilnīgāks un vajadzībām atbilstošāks pakalpojumu klāsts, sociālie darbinieki izmanto dažādus pieejamos resursus. Tiek izmantoti gan valsts, gan pašvaldību apmaksātie pakalpojumi. Rīgas pašvaldībā tiek nodrošināti sociālie pakalpojumi gan bērniem no sociālā riska ģimenēm un viņu ģimenes locekļiem, gan bērniem ar funkcionāliem traucējumiem un viņu ģimenes locekļiem.

Sociālpsiholoģisko pakalpojumu mērķis ir nodrošināt klientiem profesionālu psiholoģisko, sociālā darba un informatīvi izglītojošo atbalsta grupu pakalpojumus ģimenēm un bērniem Rīgas pašvaldībā. Individuālās konsultācijas un Izglītojošās atbalsta grupas, piemēram, „Bērnu emocionālā audzināšana” (turpmāk – BEA), „Ceļvedis audzinot pusaudzi” (turpmāk – CAP), „Mazo bērnu māmiņu grupas”, nodrošināja nodibinājums „Centrs Dardedze”, SIA Atbalsta un izaugsmes centrs „Droša skola” un SIA „Contact”, biedrība „Skalbes” un psiholoģe I. Krūma.

2017. gadā tika novadītas 38 mazo bērnu vecāku informatīvi izglītojošās atbalsta grupu nodarbības 27 personām, kas salīdzinot ar 2016. gadu ir par 8 grupu nodarbībām vairāk, bet par 17 personām mazāk.

Tāpat 2017. gadā tika novadītas 68 grupu nodarbības „Bērnu emocionālā audzināšana” 101 vecākam. BEA grupu apmeklējumu skaits ir samazinājies par 12 grupu nodarbībām. BEA un mazo bērnu vecāku izglītojošo grupu nodarbību apmeklējuma samazinājums saistīts ar vecāku zemo motivāciju grupu apmeklējumiem, lielākā daļa sociālā dienesta klientu faktiski nav gatavi nodarbībām, kurās tiek sniegtas padziļinātas zināšanas un veidota izpratne par vērtību sistēmām, jo darbiniekiem ir jāspēj līdzdarboties un analizēt sevi un savu rīcību. Lai gan pakalpojumu sniedzēji BEA grupu saturu ir apbējuši arī klientiem ar zemu intelektuālo līmeni, t.i., „vieglajā valodā”, BEA grupu specifika ir savienot teorētiski grupu nodarbībās iegūtās zināšanas ar praktisko darbību mājās, ko vecāki ne vienmēr pilda, kā dēļ neierodas uz nodarbībām.

2017. gadā turpināja pieaugt ģimeņu un bērnu psiholoģiskās izpētes pakalpojuma sniegšana vardarbības gadījumos: 1 324 konsultācijas un sagatavoti 262 atzinumi, salīdzinot ar 2016. gadu ir sniegtas par 196 konsultācijām vairāk, kā arī palielinājies sagatavoto atzinumu skaits par 78 atzinumiem. Psihologa atzinuma sagatavošanai nepieciešamas līdz 6 konsultācijām. Ja sociālais gadījums ir komplicētāks un nepieciešams veikt psiholoģisko izpēti vairākās jomās (emocionālajā un kognitīvajā), iespējamās vardarbības izpētē, nepieciešams maksimālais konsultāciju skaits. Kopējo sniegto konsultāciju skaitu ietekmē gan klientu motivācija sadarboties, gan klientu apmeklējuma aktivitāte.

2017. gadā sniegtas 1 562 individuālās psihologa konsultācijas 237 personām. Salīdzinot ar 2016. gadu nav vērojama tendence samazināties vai palielināties pieprasījumam pēc pašvaldības nodrošināta psihologa pakalpojuma.

2017. gadā narkologa konsultāciju skaits ir nemainīgs salīdzinājumā ar 2016. gadu, t.i., nodrošinātas 380 konsultācijas 254 personām. Arī sociālā pedagoga sniegto konsultāciju skaits saglabājies iepriekšējā pārskata perioda apmērā - sniegtas 399 speciālā pedagoga konsultācijas, bet par 33 palielinājies bērnu skaits, kuriem nodrošināts minētais pakalpojums.

Plānotais finansējums izglītojošo grupu un psiholoģiskā atbalsta sniegšanai 2017.gadā bija EUR 81 335, izlietots 2017.gadā EUR 80 511.

Sociālās rehabilitācijas programmas jauniešiem ar uzvedības traucējumiem

No 2016. gada tiek realizēts sociālais pakalpojums - sociālās rehabilitācijas programma jauniešiem ar uzvedības traucējumiem (turpmāk – Programma). Programmā pakalpojumu saņem jaunieši no sociālā riska ģimenēm, kuriem konstatētas multiplas sociālās problēmas - mācīšanās grūtības, klaiņošana, likumpārkāpumi, zemas komunikācijas un saskarsmes prasmes, grūtības risināt problēmas un konfliktus, atkarības, sociālā izolētība.

Labklājības departaments nodrošina divas dažādas Programmas, kuras 2017. gadā realizēja biedrība „Latvijas Samariešu apvienība” un nodibinājums „Sociālo pakalpojumu aģentūra”. Programmu ilgums ir attiecīgi 6 mēneši un 8 mēneši, katrā Programmā pakalpojumu saņem 15 jaunieši vecumā no 13 – 18 gadiem.

Izvērtējot Programmu rezultātus, tika secināts, ka pakalpojumam ir nepieciešama pēctecība, jo jauniešu zemās motivācijas un ielaisto sociālo problēmu dēļ, sadarbības veidošanai un pozitīvu rezultātu noturībai nepieciešams ilgstošāks atbalsts. Ņemot vērā minēto, kā arī Labklājības departamenta resursus, 2017. gadā vienai no Programmām, t.i., biedrības „Latvijas Samariešu apvienība” realizētajai Programmai, tika uzsākta pakalpojuma pēctecība - Programmas II posms, kurā uzsākto sociālās rehabilitācijas pakalpojumu turpināja saņemt 10 jaunieši. Programmas II posms ir 8 mēnešu programma, kas tika uzsākta 2017. gada jūnijā un noslēgsies 2018. gada februārī.

Paralēli, 2017. gada oktobrī atkārtoti tika uzsākts realizēt abas Programmas jauniešiem no sociālā riska ģimenēm, kopumā uzņemot Programmās 30 jaunus dalībniekus. 2017. gadā Programmas pakalpojums tika nodrošināts 61 jauniešiem. Sadarbībā ar pakalpojuma sniedzējiem un RSD ir konstatēts, ka pieprasījums pēc šāda veida pakalpojuma ir liels un uzsāktais darbs ar jauniešiem ir uzrādījis pozitīvus rezultātus – mazinājušies skolas kavējumi, tiek attīstītas komunikācijas iemaņas un prasmes, t.sk., prasmes risināt konfliktus, kas uzlabo saskarsmi gan vienaudžu vidū, gan ģimenē, veidojas prasme organizēt un saturīgi pavadīt brīvo laiku, attīstīt radošās izpausmes. Programmas turpmāk plānots attīstīt kā pastāvīgus pakalpojumus, nodrošinot kopējo Programmas pakalpojuma ilgumu 14 mēneši, t.i., ietverot abās Programmās arī pēctecības pakalpojumu.

Lai novērtētu Programmu efektivitāti sociālās funkcionēšanas uzlabošanā jauniešiem un plānotu pamatojumu pakalpojuma plašākai attīstībai, Departaments 2018. gadā ir uzsācis pētījumu Programmu rezultātu izvērtēšanai, izmantojot statistikas datu analīzes metodes. Minētais pētījums pagaidām ir veikts tikai vienai no Programmām, analizējot 15 jauniešu funkcionalitātes izmaiņu vērtējumu gan jauniešu, gan vecāku redzējumā. Pētījums ir parādījis, ka pakalpojums ne tikai statistiski, bet arī praktiski būtiski ietekmē jauniešu sociālo funkcionēšanu, uzrādot pozitīvo kāpumu tādās jomās kā emocionālā noturība, paštēls, pie kuriem pieder pašvērtējums, paškritika un radošā pašizpausme, kā arī vērojami uzlabojumi skolas apmeklējuma rādītājos un karjeras mērķu skaidrībā. Vienlaikus jāatzīmē, ka, lai pierādītu Programmu pakalpojuma efektivitāti visā Rīgas pilsētā, nepieciešams turpināt pētījumu, palielinot izlases apjomu vismaz līdz 27 jauniešiem, kas tiks darīts 2018. gadā.

Programmu plānotais finansējums 2017. gadā bija EUR 125 852, izlietots EUR 101 198.

Ģimenes asistenta pakalpojums nodrošina personai atbalstu un palīdzību mājokļa, nodarbinātības, izglītības, atkarības, veselības problēmu risināšanā, sociālo un sadzīves prasmju attīstīšanā, kā arī bērnu aprūpē un audzināšanā saskaņā ar individuāli izstrādātu sociālās rehabilitācijas plānu.

Tiesības saņemt ģimenes asistenta pakalpojumu ir:

- * jauniešiem pēc ārpusģimenes aprūpes līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai, kuriem nav pietiekamu prasmju un iemaņu patstāvīgas dzīves uzsākšanai (līdz 4 stundām nedēļā vienai personai);
- * personām bez noteiktas dzīvesvietas, kurām nav pietiekamu prasmju un iemaņu patstāvīgas dzīves uzsākšanai, ja persona saņem patversmes/naktspatversmes pakalpojumu, kā arī uzsākot patstāvīgu dzīvi (līdz 4 stundām nedēļā vienai personai);

- * ģimenēm ar bērniem, kurām nav pietiekamu prasmju un iemaņu bērnu audzināšanā un aprūpē (līdz 14 stundām nedēļā vienai ģimenei);
- * pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem, kurām ģimenes locekļi vecuma, veselības stāvokļa vai nodarbinātības dēļ nevar nodrošināt nepieciešamo atbalstu sociālo un sadzīves prasmju apgūšanā t.sk. nodarbinātības jautājumu risināšanā (līdz 24 stundām nedēļā vienai personai).

2017. gadā ģimenes asistenta pakalpojumu nodrošināja 4 līgumorganizācijas: biedrība „Latvijas Samariešu apvienība”, biedrība „Svētā Jāņa palīdzība”, biedrība „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns”” un nodibinājums „Sociālo pakalpojumu aģentūra”.

2017. gadā ģimenes asistenta pakalpojumu saņēma 173 personas, kas ir par 33 personām mazāk nekā 2016. gadā, kas ir izskaidrojams ar to, ka 2017.gadā tika pieņemti vairāki lēmumi par pakalpojuma izbeigšanu, jo klienti nebija motivēti uzsākt sadarbību ar ģimenes asistentu.

Ģimenes asistenta pakalpojumam izlietotais finansējums 2017. gadā ir EUR 184 291.

Krīzes intervences pakalpojuma sniegšana. Pakalpojuma mērķis ir nodrošināt krīzes intervences pakalpojumu ģimenes dzīvesvietā, organizējot speciālistu intervenci krīzes situācijā, piesaistot nepieciešamos pakalpojumus, lai novērstu bērna(-u) izņemšanu no ģimenes vai veicinātu atgriešanos tajā. 2017. gadā pakalpojumu sniedza trīs līgumorganizācijas. Pakalpojums tika nodrošināts 11 ģimenēm, kurās, pateicoties Krīzes intervences pakalpojumam, 9 no 11 bērniem tika saglabāta iespēja augt ģimenē.

Plānotais finansējums 2017. gadam bija EUR 33 480, faktiskā izpilde EUR 14 842. Pakalpojums bija plānots 18 ģimenēm un fakts, ka krīzes intervences pakalpojumu nesaņēma plānotais ģimeņu skaits, skaidrojams ar to, ka Rīgas bāriņtiesā turpina samazināties vienpersoniski pieņemto lēmumu skaits par vecāku aizgādības tiesību pārtraukšanu.

Analizējot būtiskākās problēmas, aktuālas ir atkarību problēmas un konflikti partnerattiecībās, kas dominēja arī 2016. gadā.

11.tabula. Krīzes intervences pakalpojumu saņēmušo ģimeņu skaits

Pakalpojuma sniedzējs	2015	2016	2017
Nodibinājums „Sociālo pakalpojumu aģentūra “	3	5	3
Biedrība „Latvijas Samariešu apvienība”	3	2	2
Biedrība „Latvijas Sarkanais krusts	3	7	6
SOS bērnu ciematu asociācija	2	-	-
KOPĀ	11	14	11

Dienas centri un dienas aprūpes centri bērniem un jauniešiem

Dienas centri bērniem un jauniešiem (turpmāk – dienas centrs) ir Rīgas Sociālā dienesta struktūrvienības, kas nodrošina bērnu sociālās funkcionēšanas spēju uzlabošanu un attīstīšanu, sniedz profesionālu individuālo psihosociālo palīdzību, organizē problēmu risināšanu grupu darbā ar bērniem, nodrošina attīstošu un saturīgu brīvā laika pavadīšanu, pilnveido un attīsta sociālās prasmes, kā arī veicina bērnu motivāciju mācīties.

Dienas centra uzdevumi un sniegtie pakalpojumi:

- * preventīvā darba veikšana (saturīga brīvā laika pavadīšana, attīstot bērna personību, sociālo problēmu pazīmju identificēšana, speciālistu starpinstitucionālā sadarbība);
- * bērnu sociālās iekļaušanās skolu sistēmā veicināšana;
- * dažādu speciālistu individuālo konsultāciju bērniem un viņu ģimenēm nodrošināšana;
- * grupu nodarbību (izglītojošās, socializācijas, radošās, dzīves prasmju darbnīcas) bērniem un vecākiem realizēšana;
- * ārpus centra aktivitāšu organizēšana bērnu socializācijas un motivācijas veicināšanai.

Dienas centra klients ir bērns, kuram ir RSD rajona nodaļas nosūtījums sociālā pakalpojuma saņemšanai un/vai bērna likumiskā pārstāvja iesniegums, un/vai dienas centra izvērtējums par pakalpojuma nepieciešamību.

2017. gadā dienas centru pakalpojumu nodrošināja četri dienas centri:

- * Kurzemes rajonā – kopienas centrs „Ābelzieds” (Dzirciema iela 24);
- * Latgales priekšpilsētā – dienas centrs bērniem un jauniešiem „Čiekurs” (Lomonosova iela 1/19) un dienas centrs „Kamene” (Salnas iela 2);

- * Ziemeļu rajonā – dienas centrs „Vecmīlgrāvis” (Emmas iela 3).

Kopš 2017. gada dienas centrs „Skudrupūznis” (Vaidelotes ielā 13) vairs nesniedz dienas centra pakalpojumu, bet 2017.gadā dienas centra pakalpojumu uzsāka nodrošināt kopienas centrs „Ābeļzieds” (Dzirciema iela 24).

2017. gada jūnijā dienas centrs „Čiekurs” mainīja atrašanās vietas adresi no Maskavas ielas 285/6 uz Lomonosava ielu 1/19.

2017. gadā pakalpojumu saņēma 301 bērns, t.sk. 132 meitenes un 169 zēni. Salīdzinājumā ar 2016. gadu dienas centru pakalpojuma saņēmēju skaits ir palielinājies par 121 bērnu.

12. tabula. Dienas centri bērniem un jauniešiem

	2015	2016	2017
Dienas centru bērniem un jauniešiem skaits	4	4	4
Pakalpojumu saņēmušo bērnu skaits	190	180	301

Dienas aprūpes centri bērniem

Dienas aprūpes centrs (turpmāk – DAC) nodrošina sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, sociālo prasmju un iemaņu attīstību, izglītošanu un saturīgu brīvā laika pavadīšanas iespēju Rīgas pilsētas pašvaldības bērniem un viņu ģimenēm. Tiek sniegtas dažādu speciālistu individuālās un grupu konsultācijas, kā arī atbalsts bērnu vecākiem, organizējot atbalsta un pašpalīdzības grupas.

Dienas aprūpes centra uzdevumi un sniegtie pakalpojumi:

- * saturīgu brīvā laika aktivitāšu nodrošināšana interešu, sociālo un radošo prasmju pilnveides nodarbībās;
- * bērna pamatvajadzību un aprūpes nodrošināšana (ēdināšana, higiēnas pakalpojumi, apģērba mazgāšana, apģērba, apavu izsniegšana/maiņa, primārā veselības aprūpe);
- * dažādu speciālistu (sociālā darbinieka, psihologa, klīniskā psihologa, psihoterapeita, sociālā pedagoga, pedagoga u.c.) individuālo un grupu konsultāciju sniegšana;
- * bērnu sociālās iekļaušanās skolu sistēmā veicināšana;
- * atbalsta grupu un pašpalīdzības grupu vecākiem organizēšana un vadīšana.
- * 2017. gadā dienas aprūpes centra pakalpojumus saņēma 322 bērni, kuriem bija RSD nosūtījums pakalpojuma saņemšanai. Salīdzinot ar 2016. gadu, DAC pakalpojuma saņēmēju skaits ir palielinājies par 21 bērnu.

2017. gadā pakalpojumu nodrošināja četras līgumorganizāciju iestādes:

- * SIA „Bērnu oāze” konsultatīvais dienas centrs „Torņakalns” (Biešu iela 6);
- * reliģiskās organizācijas „Pestīšanas armija” un dienas aprūpes centrs „Patvērums” (Bruņinieku iela 10a);
- * Latvijas Sarkanā Krusta dienas aprūpes centrs „Stropiņš” (Slokas iela 161);
nodibinājuma „Latvijas Evaņģēliski luteriskās Baznīcas Diakonijas centrs” atbalsta centri bērniem un ģimenēm „Roku rokā” (Līksnas iela 13), „Sirdsgaisma” (Ziepju iela 13) un daudzfunkcionālais sociālo pakalpojumu centrs „Paaudzes” (Ūnijas ielā 49).

13. tabula. Bērnu skaits, kuri saņēmuši dienas aprūpes centra pakalpojumu no Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta izlietotais finansējums

Dienas aprūpes centra nosaukums	Vietu skaits 2017. gadā	Pakalpojumu saņēmušo personu skaits		
		2015	2016	2017
„Roku rokā”	33	72	52	64
„Sirdsgaisma”	25	59	54	53
„Torņakalns”	25	33	47	54
„Patvērums”	15	21	26	27
„Stropiņš”	20	31	35	39
„Paaudzes”	30	95	87	85
KOPĀ	148	311	301	322
Izlietotie finanšu līdzekļi EUR		289 133	294 877	435 977

Dienas centru un dienas aprūpes centru klientu galvenās problēmas ir saskarsmes un komunikācijas prasmi trūkums, sadzīves un pašaprūpes iemaņu trūkums, nesekmība, problēmas mācībās, pedagoģiskā ielaistība, emocionālā vardarbība ģimenē, bērnu pamešana novārtā, sociālās atstumtības problēma, saturīgas brīvā laika pavadīšanas iespēju trūkums, valsts valodas neprasmē un grūtības komunicēt ar vienaudžiem.

Dienas centru un dienas aprūpes centru pakalpojuma ietvaros tiek pilnveidotas un attīstītas bērnu sociālās un saskarsmes prasmes, veicināta bērnu motivācija mācīties. Bērniem tiek nodrošinātas dažādas grupu nodarbības: izglītojošās, atbalsta, interešu, socializācijas un radošās dzīves prasmi darbības. Kopdarbība dienas centru un dienas aprūpes centru sportiskajās, radošajās, ārpus dienas centra vai citās aktivitātēs ir viens no veidiem, kā bērni tiek sociāli iekļauti un atbalstīti, tiek stiprināts viņu pašvērtējums. Vienlaikus tas ir arī veids, kādā sociālie darbinieki var iegūt citādi nepieejamu informāciju par bērnu, viņa viedokli, problēmjomām, un veidot savstarpēju uzticību, nepiespiesti komunicēt ar bērnu par viņam svarīgām tēmām. Bērniem dienas centru un dienas aprūpes centru pakalpojumā ietilpst arī iespēja paēst siltas pusdienas.

Sociālie pakalpojumi bērniem ar funkcionāliem traucējumiem

Saskaņā ar SOPA datiem 2017. gadā RSD redzeslokā bija 1 382 bērni ar funkcionāliem traucējumiem, kas ir par 56 mazāk kā 2016. gadā. Sociālā darba pakalpojumus nodrošināja 11 sociālie darbinieki, kuri specializējušies darbā ar ģimenēm, kurās ir bērns ar funkcionāliem traucējumiem.

Sociālo darbinieku uzdevumi darbā ar ģimenēm, kurās ir bērni ar funkcionāliem traucējumiem:

1. sniegt individuālās konsultācijas un psiholoģisko atbalstu;
2. informēt par iespējam saņemt sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību;
3. izvērtēt ģimenes vajadzības, piemērojot atbilstošāko sociālā pakalpojuma veidu;
4. organizēt ģimenei nepieciešamo sociālo pakalpojumu saņemšanu, sadarbojoties ar organizācijām, ar kurām ir noslēgti sadarbības līgumi par pašvaldības finansētajiem sociālajiem pakalpojumiem.

Rīgas bērniem ar funkcionālajiem traucējumiem un viņu ģimenēm nodrošina šādus sociālos pakalpojumus:

- * īslaicīgā sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija institūcijā;
- * sociālās aprūpes pakalpojumi personas dzīvesvietā;
- * sociālās rehabilitācijas pakalpojumi personas dzīvesvietā.

Lai saņemtu sociālos pakalpojumus, bērna likumiskajam pārstāvim jāvēršas dzīvesvietai tuvākajā RSD teritoriālajā centrā pie sociālā darbinieka darbā ar ģimenēm. Klients aizpilda iesniegumu, norādot nepieciešamo pakalpojumu, un sociālā darba speciālists izvērtē funkcionālos traucējumus, aizpildot apstiprinošu dokumentāciju. Sociālais darbinieks apmeklē klientu dzīvesvietā, izvērtē klienta pašaprūpes spējas un vajadzības, kā arī ģimenes locekļu līdzdarbības iespējas pakalpojuma nodrošināšanā, aizpildot novērtēšanas karti. Sociālais darbinieks izvērtē pakalpojuma piešķiršanu, pamatojoties uz Labklājības departamenta 2012. gada 11. janvāra iekšējo noteikumu Nr. DL-12-3-nts „Sociālo pakalpojumu bērniem ar funkcionāliem ierobežojumiem saņemšanas kārtība Rīgas pilsētas pašvaldībā” kārtību.

Izvērtējot pieprasītā pakalpojuma nepieciešamību, sociālais darbinieks sadarbojas ar RSD ergoterapeitu, kurš veic fiziskās vides novērtējumus klienta dzīvesvietā, atkarības pakāpi ikdienas aktivitāšu veikšanai mājās un pēc nepieciešamības izglītības iestādē un sagatavo atzinumu, iekļaujot ziņas par klienta funkcionēšanas līmeni un iespējamajiem risinājumiem fiziskās vides pielāgošanai.

Pēc pakalpojuma novērtēšanas sociālais darbinieks pieņem lēmumu par klientam atbilstošākā sociālā pakalpojuma piešķiršanu un izsniedz nosūtījumu pakalpojuma saņemšanai.

Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi tiek nodrošināti bērniem ar funkcionāliem traucējumiem un viņu ģimenes locekļiem. Pakalpojumu mērķis ir nodrošināt bērniem sociālo aprūpi un rehabilitāciju, savukārt bērnu vecākiem sniegt atbalstu ar mērķi pēc iespējas mazināt sociālās atstumtības risku, veicinot nodarbinātību, sociālo integrāciju un dzīves kvalitātes uzlabošanu. Rīgas pašvaldībā deklarētajiem bērniem ar funkcionāliem traucējumiem un viņu ģimenes locekļiem tiek nodrošināti sekojoši sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi:

Īslaicīgā sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija institūcijā bērniem ar funkcionāliem traucējumiem („Atelpas brīdis”)

„Atelpas brīža” pakalpojuma mērķis ir nodrošināt īslaicīgu sociālo aprūpi un sociālo rehabilitāciju institūcijā līdz 45 dienām gadā, kurā bērniem uztur, attīsta pašaprūpes un sociālās prasmes, nodrošina saturīgu brīvā laika pavadīšanu, vienlaicīgi uz laiku atslogojot klientu piederīgos no aprūpes pienākumu pildīšanas.

Atelpas brīža pakalpojumu Rīgas pašvaldības bērniem no 2013. gada 1. janvāra nodrošina Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas novietne „Gaiļezers” un kopš 2016. gada VSAC „Rīga” filiāle „Pļavnieki”. 2017. gadā īslaicīgu sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņēma 46 bērni.

Sociālās aprūpes pakalpojumi dzīvesvietā bērnam ar funkcionāliem ierobežojumiem un viņa ģimenei (turpmāk – DAC bērniem ar funkcionāliem traucējumiem).

DAC bērniem ar funkcionāliem traucējumiem – pakalpojums, dienas laikā nodrošinot bērnu sociālo aprūpi un rehabilitāciju. Pakalpojuma mērķis ir sekmēt bērnu pašaprūpes potenciāla attīstību, neatkarības līmeņa paaugstināšanos, sociālo prasmju attīstīšanu un sociālo integrāciju. DAC bērniem ar funkcionāliem traucējumiem tiek nodrošināta bērnu vecumam, veselības un funkcionālajam stāvoklim atbilstoša aprūpe, ergoterapija, fizioterapija, logoterapija, mūzikas terapija, kā arī datorprasmju apmācība. 2017. gadā divos dienas aprūpes centros tika nodrošināts sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojums, savukārt 2016. gadā šo pakalpojumu līdz 2016. gada 1. septembrim nodrošināja trešais dienas aprūpes centrs biedrības „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns”” atbalsta centrs „Asniņš”.

* Biedrības „Rehabilitācijas centrs „Mēs esam līdzās”” dienas aprūpes centrā nodrošināta bērna vecumam un veselības stāvoklim atbilstoša sociālā aprūpe, rehabilitācijas pakalpojumi – ergoterapija, logoterapija, mūzikas terapija, datora apmācība, tematiski pasākumi un brīvā laika pavadīšana, kā arī individuālās konsultācijas un sociālais darbs ar bērna ģimeni.

* Rīgas 3. speciālās skolas dienas aprūpes centrs „Torņakalna rūķi” nodrošināja sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus bērniem un jauniešiem ar garīgās attīstības traucējumiem. Pakalpojuma ietvaros tika organizētas sociālā darbinieka, speciālā pedagoga, sociālā pedagoga un psihologa konsultācijas, interešu izglītība, mājsaimniecības apguve, smilšu terapija, atbalsta pakalpojumi ģimenes locekļiem.

Vasaras mēnešos Rīgas pašvaldības ģimenēm, kuras audzina bērnus ar funkcionāliem ierobežojumiem, tika piedāvāta vasaras sociālās rehabilitācijas programma. Pakalpojums bija paredzēts bērniem, kuriem nepieciešama uzraudzība, aprūpe un rehabilitācija skolas brīvlaikā. Pakalpojumu nodrošināja biedrība „Svētā Jāņa palīdzība DAC „Saulessvece””.

2017. gadā DAC pakalpojumus saņēma 70 bērni, kas, salīdzinot ar 2016. gadu, ir par 1 bērnu mazāk.

Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dzīvesvietā bērnam ar funkcionāliem traucējumiem un viņa ģimenei

Agrīnās korekcijas programma – pakalpojums, kura ietvaros tiek īstenota agrīnās izglītošanas un audzināšanas sistēma (mūzikas un spēļu terapija, sociālās uzvedības un datora nodarbības, mākslas terapija un vecāku izglītošana) bērniem ar garīgās un fiziskās attīstības traucējumiem – agrīni dzimušiem bērniem, bērniem ar dzemdību traumām, Dauna sindromu, cerebrālo trieku, hidrocefāliju, autismu un citām diagnozēm, kuru dēļ bērniem ir attīstības traucējumi.

Pakalpojumu nodrošināja biedrība „Latvijas Portidžas mācībsistēmas asociācija”. 2017. gadā agrīnās korekcijas pakalpojumu saņēma 35 bērni.

Individuālo rehabilitācijas plānu izstrādes pakalpojums – ietver rehabilitologa, fizioterapeita, ģimenes ārsta, ergoterapeita, audiologopēda, speciālā pedagoga, sociālā darbinieka un citu speciālistu bērna funkcionālā stāvokļa novērtējumu, kā arī bērnam nepieciešamo konsultāciju, procedūru u.c., t.sk. vecāku atbalsta pasākumu kompleksu noteiktam laika periodam.

Pakalpojumu nodrošināja SIA „Rīgas veselības centrs”. 2017. gadā rehabilitācijas plāns tika izstrādāts 4 bērniem un viņu ģimenes locekļiem.

Individuālā sociālās rehabilitācijas programma ir pakalpojums, kurā tiek īstenota 10 mēnešu sociālās rehabilitācijas un apmācību programma. Pakalpojuma ietvaros bērniem un vecākiem atbilstoši sākotnējam izvērtējumam tiek nodrošināta fizioterapija, spēļu terapija, psihologa konsultācijas un nodarbības

baseinā. Savukārt vecākiem tiek sniegts psiholoģisks atbalsts un konsultācijas ar mērķi apmācīt vecākus bērna aprūpē un rehabilitācijā mājas apstākļos.

Pakalpojumu nodrošināja biedrība „Latvijas Bērniem ar Kustību Traucējumiem”. 2017. gadā pakalpojumu saņēma 10 bērni un viņu ģimenes locekļi.

Bērnu paliatīvās aprūpes pakalpojums, kura mērķis ir sniegt atbalstu neizārstējamiem un smagi slimiem bērniem un viņu ģimenēm, kā arī sērojošām ģimenēm pēc bērnu nāves. Pakalpojuma ietvaros tiek nodrošināta sociālu un garīgu vajadzību risināšana un apmierināšana, medicīniska sāpju un simptomu remdēšana un psiholoģiska palīdzība Pakalpojumu nodrošināja biedrība „Bērnu paliatīvās aprūpes biedrība”. Paliatīvās aprūpes pakalpojuma ietvaros tika sniegtas 3 500 konsultācijas, t.sk. 2 334 sociālā darbinieka konsultācijas un 1 166 kapelāna konsultācijas.

2017. gadā paliatīvās aprūpes pakalpojumu saņēma 46 bērni un viņu vecāki.

Sociālās rehabilitācijas un agrīnās intervences programma – pakalpojums, kura ietvaros tiek nodrošināta agrīna psihosociāla palīdzība un rehabilitācija bērniem ar garīgās attīstības un uzvedības traucējumiem un viņu ģimenēm. Bērni un viņu ģimenes locekļi saņem kvalificētu speciālistu: sociālā darbinieka, speciālā pedagoga un psihologa individuālās konsultācijas, kā arī iespēju apmeklēt mūzikas terapeitu un deju un kustību terapeitu. Pakalpojuma sniegšana uzsākta 2016. gada janvārī nodibinājumā „Sociālo pakalpojumu aģentūra”. 2017. gadā pakalpojumu saņēma 40 bērni.

Psihologa pakalpojumi ģimenēm ar bērniem ar funkcionāliem traucējumiem – nodrošina vecākiem psiholoģisku, atbalsta un izglītojošu palīdzību, savukārt bērniem veicina komunikācijas un saskarsmes prasmes, lai veiksmīgi iekļautos sabiedrībā. Psihologa pakalpojums tiek sniegts gan individuāli bērnam un vecākiem, gan vecākam ar bērnu, tādējādi stiprinot savstarpējās attiecības un mācot jaunas sadarbības metodes. Konsultācijas vecākiem tiek sniegtas caur praktisku darbošanos un pieredzi, lai palīdzētu apgūt jaunas prasmes un ieraudzītu bērna resursus un spējas. Psihologs savā darbā izmanto tādas metodes kā spēļu terapija, smilšu terapija, mākslas terapija, kognitīvi biheiviorālā terapija u.c. 2017. gadā sniegtas 468 psihologa konsultācijas 60 personām.

14. tabula. Bērnu skaits, kuri saņēmuši sociālos pakalpojumus bērniem ar funkcionāliem traucējumiem un pakalpojumiem izlietotais finansējums

Pakalpojums	Vietu skaits 2017. gadā	Pakalpojumu saņēmušo personu skaits		
		2015	2016	2017
Dienas aprūpes centri:				
DAC „Asniņš”	6	6	6	-
DAC „Mēs esam līdzās”	20	30	31	31
DAC „Torņakalna rūķi”	10	18	16	20
Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojums vasaras brīvlaikā:				
Biedrība „Svētā Jāņa palīdzība” DAC „Saulesvece”	12	18	18	19
Individuālā sociālās rehabilitācijas programma Biedrība „Latvijas bērniem ar kustību traucējumiem”	10	8	10	10
Īslaicīgā sociālā aprūpe („Atelpas brīdis”) BKUS novietne „Gaiļezers” VSAC „Rīga”	4 dienā	31	46	46
Individuālās rehabilitācijas plāna izstrādes pakalpojums:				
SIA „Rīgas veselības centrs ”	20	27	20	4
Agrīnās korekcijas programma Biedrība	20	33	28	35

„Latvijas Portidžas mācībsistēmas asociācija”				
Sociālās rehabilitācijas un agrīnās intervences programma nodibinājumā „Sociālo pakalpojumu aģentūra”	nav noteikts	23	33	40
Paliatīvā aprūpe biedrība „Bērnu paliatīvās aprūpes biedrība”	nav noteikts	39	44	46
Atbalsta grupas vecākiem Biedrība „Emmijas Pikleres biedrība Latvija”	-	7	-	-
Psihologa pakalpojumi ģimenēm ar bērniem ar funkcionāliem traucējumiem	468 konsultācijas	25	40	60
KOPĀ		265	292	309
Izlietotie finanšu līdzekļi, EUR	-	198 317	223 143	283 917

Izvērtējot sniegtos pakalpojumus ģimenēm, kuras audzina bērnu ar funkcionāliem traucējumiem, konstatēts, ka 2017. gadā salīdzinot ar 2016. gadu, par 17 personām ir palielinājies pakalpojumu saņēmēju klientu skaits.

2017. gadā salīdzinājumā ar 2016. gadu par 20 personām ir palielinājies klientu skaits psihologa konsultācijām, kas saistīts ar to, ka konsultācijas var saņemt gan bērns, gan bērna vecāki. 2017. gadā salīdzinājumā ar 2016. gadu ir samazinājies individuālās rehabilitācijas plānu izstrāde bērniem ar funkcionāliem traucējumiem.

Krīzes centri

Krīzes centrs ir sociālās rehabilitācijas institūcija, kurā tiek sniegta īslaicīga sociāla, psiholoģiska un cita veida palīdzība krīzes situācijā nonākušām personām.

2017. gadā krīzes centra pakalpojumu nepilngadīgiem bērniem, sievietēm – grūtniecēm un ģimenēm ar bērniem, t.sk. tēviem ar nepilngadīgiem bērniem, nodrošināja RPBJC krīzes centrs (30 vietas) un 3 līgumorganizācijas (103 vietas).

2017. gadā krīzes centra pakalpojumu saņēma 706 personas, salīdzinot ar 2016. gadu, pakalpojumu saņēmēju skaits samazinājies par 38 personām.

2017. gadā krīzes centra pakalpojumu nodrošināja četras organizācijas:

- * RPBJC struktūrvienība „Krīzes centrs” – pakalpojums bērniem no 1.5 līdz 18 gadiem (kopējais vietu skaits – 30);
- * Biedrības „Latvijas Samariešu apvienība” krīzes centrs bērniem un sievietēm „Māras centrs”- pakalpojums bērniem no 1.5 līdz 18 gadiem un sievietēm ar nepilngadīgiem bērniem, sievietēm - grūtniecēm (kopējais vietu skaits – 40);
- * Nodibinājuma „Sociālo pakalpojumu aģentūra” ģimenes krīzes centrs „Mīlgrāvis” – pakalpojums sievietēm ar nepilngadīgiem bērniem un sievietēm – grūtniecēm (kopējais vietu skaits – 12).
- * Biedrība „Latvijas Sarkanais Krusts” krīzes centrs „Burtnieks” (kopējais vietu skaits – 51).

15. tabula. Krīzes centra pakalpojumu saņēmēju personu skaits

Pakalpojumu saņēmēju personu skaits	Gads		
	2015	2016	2017
Bērni no 1.5 līdz 18 gadiem	293	224	265
Pilngadīgas personas ar bērniem	463	520	450
t.sk. sievietes	162	170	168
t.sk. vīrieši	30	39	24
t.sk. bērni	271	311	259
KOPĀ	756	744	715
Faktiski izlietotie finanšu līdzekļi, EUR	705 849	713 426	795003

Viena no galvenajām krīzes centra pakalpojuma saņēmēju mērķa grupām ir nepilnas ģimenes ar bērniem, galvenokārt, sievietes ar bērniem. Analizējot statistikas datus par krīzes centra pakalpojuma pieprasījuma iemesliem, secināts, ka galvenās ģimeņu sociālās problēmas, iestājoties krīzes centrā, ir šādas: dzīvesvietas trūkums ar papildus komplicētām sociālām problēmām: vardarbība, bērnu aprūpes un sadzīves vadīšanas prasmju trūkums, atkarības, nodarbinātības problēmas, konflikti partnerattiecībās un nespēja nodrošināt bērniem drošu vidi.

Krīzes centros esošo bērnu galvenie ievietošanas iemesli ir pamešana novārtā, vardarbība un konfliktsituācijas ģimenē, vecāku uzturēšanās sabiedriskās vietās alkohola vai psihotropo vielu reibumā, pusaudžu klaiņošana, bērnu smagas uzvedības problēmas, bērnu atkarību izraisošo vielu lietošana un likumpārkāpumi.

2017. gadā par 15 personām ir samazinājies vīriešu skaits krīzes centros. Bērnu skaits no 1.5 līdz 18 gadiem salīdzinājumā ar 2016. gadu ir palielinājies par 41 personu.

Plānotais finansējums 2017. gadam bija EUR 827 090, faktiskā izpilde EUR 795 003.

2017. gadā ir parādījušās reemigrantu ģimenes, kuras pēc atgriešanās dzimtenē lūdz krīzes centra pakalpojumu, jo Latvijā nav saglabājusies dzīvesvieta un ģimenei ir nepieciešama adaptācija un atbalsts.

Īslaicīgās uzturēšanās mītne

Īslaicīgās uzturēšanās mītnes pakalpojums nodrošina īslaicīgu dzīvesvietu un sociālā darba speciālista palīdzību sociālo problēmu risināšanā ar mērķi atrast personai (ģimenei) pastāvīgu dzīvesvietu. Sociālā darba speciālista konsultācijas nodrošina RSD teritoriālo centru sociālie darbinieki darbā ar ģimenēm un bērniem. Kopš 2013. gada aprīļa pakalpojumu Rīgas pašvaldības iedzīvotājiem nodrošina biedrība „Latvijas Sarkanais Krusts” (Burtnieku iela 37 (4. stāvs)). 2017. gada maijā īslaicīgās uzturēšanās mītnes pakalpojumu uzsāka sniegt arī biedrība “Latvijas Samariešu apvienība” (Maskavas iela 221 (4. stāvs)). Līdz ar to sociālā pakalpojuma ietvaros ar pagaidu dzīvesvietu līdz 6 mēnešiem tiek nodrošinātas līdz 102 personām dienā.

2017. gadā īslaicīgās uzturēšanās mītnes pakalpojumu ir saņēmušas 215 personas, kas ir par 49 personām vairāk nekā 2016. gadā. No tām 71 pilngadīga persona bez bērniem un 46 ģimenes ar bērniem.

Aktuāla ir tendence, ka īslaicīgās uzturēšanās mītnēs pakalpojumu izmanto pirmspensijas/pensijas vecuma klienti ar dažāda rakstura saslimšanām (tai skaitā tādi, kuriem nepieciešams aprūpes mājās pakalpojums), pilngadīgie bāreņi ar nepietiekamām sadzīves prasmēm, klienti ar garīga rakstura traucējumiem (tai skaitā tādi, kuri gaida rindā uz grupu dzīvokli vai sociālās aprūpes institūciju) ar kopīgu pazīmi, visi dažādu iemeslu dēļ ir zaudējuši savu dzīvesvietu.

Konsultatīvie krīzes centri

Konsultatīvais krīzes centrs nodrošina konsultatīvu profesionālu psiholoģisko, sociālā darba speciālistu un citu speciālistu palīdzību krīzes situācijā (pārdzīvota vardarbība, pašnāvības domas, šķiršanās, tuva cilvēka nāve, pārdzīvoti nelaimes gadījumi). Diennakts krīzes tālruņa pakalpojumu sniedz biedrība „Skalbes”, nodrošinot psiholoģisko palīdzību krīzes situācijā nonākušām personām.

2017. gadā kopumā sniegtas 2 956 zvanu konsultācijas, kurās nodrošināts psiholoģiskais atbalsts 7 369 multiplu problēmu risināšanā un 667 informatīvās konsultācijas. Salīdzinot ar 2016. gadu, krīzes tālruņa konsultācijās kopējo identificēto multiplo problēmu skaits ir samazinājies 1 234 reizes. Informatīvo zvanu skaits salīdzinot ar 2016. gadu ir samazinājies par 161 zvanu. 2017. gadā pieprasījums pēc krīzes tālruņa konsultācijām bērniem 2016. gadā ir samazinājies par 4 konsultācijām, t.i. sniegtas 18 konsultācijas. Zemā krīzes tālruņa konsultāciju aktivitāte nepilngadīgo vidū ir skaidrojama ar to, ka ir pieejams bezmaksas Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas Bērnu un pusaudžu uzticības tālrunis, kurš sniedz psiholoģiska rakstura palīdzību un atbalstu krīzes situācijās.

Saskaņā ar biedrības „Skalbes” informāciju, aktuālākas problēmas pieaugušajiem ir attiecību problēmas, sociālās problēmas, kuras saistītas ar psihisku vai fizisku saslimšanu, pašnāvības pieredze, atkarības problēmas. Aktuālākās problēmas bērniem ir attiecību problēmas, piedzīvotā vardarbība.

Ārpusģimenes aprūpe

Ārpusģimenes aprūpe ir aprūpe, kas bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem tiek nodrošināta pie aizbildņa, audžuģimenē vai bērnu aprūpes iestādē.

Bērna tiesību un aizsardzību regulējošie normatīvie akti, kā arī Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums paredz, ka, nodrošinot bērnam ārpusģimenes aprūpi, prioritāri jāvērtē bērna iespējas augt ģimeniskā vidē un tikai tad, ja tas nav iespējams, bērnam nodrošināma institucionāla aprūpe.

Aizbildnība

Aizbildnis ir persona, kas iecelta vai apstiprināta Civillikumā noteiktajā kārtībā, lai nodrošinātu bērna tiesību un interešu aizsardzību. Aizbildnis aizvieto saviem aizbilstamajiem vecākus, kā arī pārstāv bērnu personiskajās un mantiskajās attiecībās.

Aizbildnība ir viens no ārpusģimenes aprūpes veidiem. Par aizbildni parasti tiek iecelts kāds no bērna tuvākajiem radniekiem. Ja starp nepilngadīgo radniekiem neatrodas tādi, kuri būtu spējīgi uzņemties aizbildnību, vai arī, ja spējīgie nevar uzņemties aizbildnību, ja viņus atlaiž no aizbildņu amata likumisku iemeslu dēļ, kā arī, ja nepilngadīgajiem nemaz nav radnieku, aizbildņus ieceļ bāriņtiesa no citu personu vidus.

Aizbildnība ir populārākais ārpusģimenes aprūpes veids, jo, bērnam paliekot bez vecāku gādības, bāriņtiesa, saskaņā ar normatīvo aktu prasībām vispirms apzina bērna radniekus un izvērtē iespēju kādam no radnieku vidus kļūt par bērna aizbildni. Bērnam aizbildnība ir labākais un saudzējošākais ārpusģimenes aprūpes veids, jo bērna turpmākā aprūpe turpinās tuvinieku ģimenē, **bieži vien ierastā vidē tādēļ, ka par aizbildņiem nereti kļūst vecvecāki. Aizbildnībā nodoto bērnu skaits ir ievērojami lielāks kā audžuģimenēs vai bērnu aprūpes iestādēs ievietoto bērnu skaits (skat. 15. tabulu).**

Audžuģimenes

Audžuģimene ir ģimene, kas bārenim vai bez vecāku gādības palikušam bērnam nodrošina aprūpi līdz brīdim, kamēr bērns var atgriezties savā ģimenē vai, ja tas nav iespējams, tiek adoptēts vai viņam nodibināta aizbildnība.

2017. gada beigās Rīgā bija 76 audžuģimenes, kurās bija ievietoti 107 bērni, audžuģimenes statusu no jauna ieguva 11 audžuģimenes.

2017. gadā no jauna audžuģimenēs tika ievietoti 74 bez vecāku gādības palikuši bērni un kopumā Rīgā un ārpus Rīgas 137 audžuģimenē atradās 234 Rīgas bērni, kas salīdzinājumā ar 2016. gadu ir par 21 bērnu vairāk.

16. tabula. Ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu skaits 2017. gada beigās

Ārpusģimenes aprūpes veids	2015	2016	2017
Aizbildnība	1 079	1 041	1 242
Audžuģimene	205	213	234
Bērnu aprūpes iestāde (t.sk. bērnu skaits valsts sociālās aprūpes centros)	418	337	286

Svarīgi ir veidot izpratni iedzīvotāju vidū par ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu vajadzībām, attīstot un popularizējot audžuģimeņu kustību, lai pēc iespējas vairāk bērniem būtu pieejams ārpusģimenes aprūpes pakalpojums ģimeniskā vidē, ja to nav iespējams nodrošināt bērnam paliekot tuvinieku ģimenē – aizbildnībā. Aizbildņiem un audžuģimenēm Rīgas pašvaldībā tiek sniegts gan materiālais, gan konsultatīvi izglītojošais atbalsts.

Materiālais atbalsts aizbildņiem

* valsts sociālais pabalsts

Pabalsta apmērs mēnesī ir vienāds ar minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kāds noteikts katram bērnam:

- **no bērna dzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai** - 25% apmērā no minimālās mēneša darba algas (2017. gadā tie bija EUR 95 mēnesī);
- **no bērna 7 gadu vecuma līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai** – 30% apmērā no minimālās mēneša darba algas (2017. gadā tie ir EUR 114 mēnesī).

Ja par bērnu ir piešķirta apgādnieka zaudējuma pensija, apdrošināšanas atlīdzība par apgādnieka zaudējumu, valsts sociālā nodrošinājuma pabalsts sakarā ar apgādnieka zaudējumu, uzturlīdzekļi no Uzturlīdzekļu garantijas fonda vai arī ģimenes valsts pabalsts, tad pabalsts par bērna uzturēšanu tiek samazināts par apgādnieka zaudējuma pensijas, atlīdzības, valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta, uzturlīdzekļu vai ģimenes valsts pabalsta apmēru.

- * **atlīdzību par aizbildņa pienākumu pildīšanu** EUR 54,07 mēnesī. Atlīdzība nav atkarīga no aizbildnībā esošo bērnu skaita;
- * **valsts sociālos pabalstus, kas paredzēti ģimenēm ar bērniem.**

Rīgas pašvaldība līdztekus valsts noteiktajai atlīdzībai par aizbildņa pienākumu pildīšanu, par katru otro un nākamo bērnu aizbildnim maksā aizbildņa atlīdzību EUR 60, tādējādi sniedzot lielāku materiālo atbalstu, ja ārpusģimenes aprūpē nonāk vairāki vienas ģimenes bērni, kā arī EUR 50, ja aizbildnībā esošam bērnam viens vai abi vecāki ir miruši.

2017. gada nogalē aizbildnībā atradās 1 242 Rīgas pašvaldības bērni. Rīgas pašvaldības izlietotais finansējums aizbildņiem 2017. gadā bija EUR 205 837.

Materiālais atbalsts audžuģimenēm

Valsts atbalsts audžuģimenei:

- * atlīdzība par audžuģimenes pienākuma pildīšanu 2017. gadā bija EUR 113,83 mēnesī (neatkarīgi no bērnu skaita audžuģimenē);
- * ģimenes valsts pabalsts 2017. gadā bija EUR 11,38 (par pirmo bērnu), EUR 22,76 (par otro bērnu), EUR 34,14 (par trešo un katru nākamo bērnu).

Rīgas pašvaldība papildus valsts noteiktajai atlīdzībai sniedz materiālu atbalstu audžuģimenēm, kurās ar Rīgas bāriņtiesas lēmumu ir ievietots bērns:

- * pabalsts bērna uzturam audžuģimenē – 75% apmērā no minimālās darba algas, 2017. gadā tie bija EUR 285 (mēnesī par katru bērnu);
- * pabalsts apģērba un mīkstā inventāra iegādei – EUR 163,63 (vienu reizi gadā);
- * pašvaldības piešķirtā atlīdzība par audžuģimenes pienākumu pildīšanu audžuģimenei, kura ir deklarēta un dzīvo Rīgā un kuras audžuģimenē ar Rīgas bāriņtiesas lēmumu ievietots bērns – EUR 213,43 mēnesī.

Rīgas pašvaldības izlietotais finansējums audžuģimenēm 2017. gadā bija EUR 950 668.

Lai veicinātu un atbalstītu bērnu ārpusģimenes aprūpi ģimeniskā vidē, sniedzot arī konsultatīvu un izglītojošu atbalstu, Rīgas pašvaldība kopš 2012. gada realizē sociālo pakalpojumu – „Sociālā atbalsta un konsultatīvā programma audžuģimenēm, aizbildņiem un adoptētājiem” (turpmāk – Atbalsta programma). 2017. gadā Atbalsta programmas pakalpojumu sniedza nodibinājums „Sociālo pakalpojumu aģentūra”.

Audžuģimene, kā arī aizbildnis vai adoptētājs, uzņemas faktiski sveša bērna, kurš ir guvis dažāda veida psihoemocionālas un nereti fiziskas traumas, aprūpi, tādēļ ir svarīgi nodrošināt atbalsta un konsultatīvos pakalpojumus šai specifiskajai mērķa grupai. Atbalsta programma tiek nodrošināta Rīgā deklarētajām audžuģimenēm un audžuģimenēm ārpus Rīgas, kurās ir ievietoti Rīgas bērni, kā arī aizbildņu un adoptētāju ģimenēm, kurām RSD ir konstatējis pakalpojuma nepieciešamību.

Atbalsta programma audžuģimenēm nodrošina konsultācijas ar sociālo darbinieku, psihologu, patronāžas pakalpojumu (audžuģimenes apsekojums dzīvesvietā), dalību atbalsta grupās, bērna tikšanos ar bioloģisko ģimeni speciālista klātbūtnē, kā arī sociālā darbinieka konsultācijas bērna bioloģiskajai ģimenei, speciālā pedagoga konsultācijas, krīzes konsultācijas pakalpojumu audžuģimenes dzīvesvietā, un psihoterapeita pakalpojumus, kā arī izglītojošo semināru audžuģimenēm un bērnu uzraudzību semināra norises laikā).

2017. gadā Atbalsta programma audžuģimenēm tika nodrošināta 59 audžuģimenēm jeb 135 personām, kas ir par 8 audžuģimenēm jeb par 24 personām mazāk nekā 2016. gadā. Pakalpojumu saņēmušo audžuģimeņu skaita samazinājums varētu būt saistīts ar to, ka 2017. gadā tika palielināts valsts sniegtais

atbalsts audžuģimenēm Rīgas pilsētā, līdz ar to, audžuģimenēm bija iespēja izmantot atbalsta grupu pakalpojumu par valsts apmaksāto finansējumu.

Atbalsta programma aizbildņiem nodrošina sociālā darbinieka, psihologa konsultācijas, psihoterapeita pakalpojumu, krīzes konsultāciju dzīvesvietā, dalību atbalsta grupās un bērnu emocionālās audzināšanas grupas. 2017. gadā Atbalsta programmas pakalpojumu saņēma 71 aizbildņu ģimene (123 personas), kas ir par 6 ģimenēm jeb par 5 personām vairāk nekā 2016. gadā.

Atbalsta programmas pakalpojums adoptētājiem nodrošina sociālā darbinieka, attīstošā pedagoga, psihologa pakalpojumu (gan adoptētājam, gan bērnam), psihoterapeita pakalpojumu un dalību izglītojošās grupās. 2017. gadā Atbalsta programmas pakalpojumu saņēma 17 adoptētāju ģimenes (35 personas), kas ir par 5 ģimenēm jeb par 5 personām mazāk nekā 2016. gadā. (skat. 17. tabulu).

Lai pēc iespējas veicinātu un popularizētu audžuģimeņu kustību un bērnu alternatīvo ārpusģimenes aprūpi, Labklājības Departaments 2017. gadā veica grozījumus Rīgas domes 04.09.2012. saistošajos noteikumos Nr.184 „Rīgas pilsētas pašvaldības sniegto sociālo pakalpojumu saņemšanas un samaksas kārtība” paredzot samaksu un nosakot, ka Sociālā atbalsta un konsultatīvās programmas ietvaros var tikt uzrunāta sabiedrība, lai informētu par iespējām kļūt par audžuģimeni, aizbildni vai adoptētāju.

17. tabula. „Sociālā atbalsta un konsultatīvās programmas audžuģimenēm, aizbildņiem un adoptētājiem” pakalpojumu saņēmušo klientu skaits

Mērķa grupa	2015	2016	2017
Audžuģimenes / personas	74 / 137	67 / 159	59 / 135
Aizbildņu ģimenes / personas	67 / 99	67 / 120	71 / 123
Adoptētāju ģimenes / personas	15 / 42	22 / 40	17 / 35

Sociālā pakalpojuma „Sociālā atbalsta un konsultatīvā programma audžuģimenēm, aizbildņiem un adoptētājiem” plānotais finansējums 2017. gadam bija EUR 79 535, izlietots EUR 79 577.

Lai veicinātu bez vecāku gādības palikušu bērnu vecumā no 0-3 gadiem pēc iespējas ātrāku aprūpi ģimeniskā vidē, 2017. gada tika uzsākts jauns pakalpojums – „Drošās ģimenes vides pakalpojums”. Minētais pakalpojums veidots Sociālā atbalsta un konsultatīvās programmas audžuģimenēm, aizbildņiem un adoptētājiem ietvaros un nodrošina audžuģimenei papildus atbalstu bērna veselības aprūpei, paredzot iespēju izmantot VSAC „Rīga” sniegtos speciālistu pakalpojumus, kā arī sniedz audžuģimenei papildus konsultatīvo un finansiālo atbalstu. Pakalpojuma sniegšanā tika iesaistītas audžuģimenes, kuras nekavējoties var uzņemt ģimenē bērnu un kuras ir ieguvušas sertifikātu par papildus apmācībām maza bērna aprūpē. Pakalpojumu tika plānots uzsākt 2017. gada jūnijā, sniedzot atbalstu 10 bērniem mēnešī, taču pakalpojums uzsākts no 2017. gada septembra un sniegts mazākam skaitam bērnu, kas izskaidrojams ar to, ka Rīgā nebija pietiekošs skaits audžuģimeņu, kuras varētu nodrošināt minētās prasības. 2017.gadā pakalpojums tika sniegts 4 bērniem, no kuriem viens bērns tika atgriezts bioloģiskajā ģimenē.

Plānotais finansējums EUR 34 594, izlietotais finansējums EUR 6 153.

Bērnu ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas

Bērnu ilgstoša sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija institūcijā (turpmāk – bērnu institucionālā aprūpe) nodrošina bērnu bāreņu un bez vecāku gādības palikušo bērnu audzināšanu, vispusīgu attīstību un izglītību, sociālo un medicīnisko aprūpi, atbalstot centienus būt patstāvīgam, veicinot bērnu atgriešanos ģimenē un atbalstot bērnu nodošanu adopcijā, audžuģimenē vai aizbildnībā.

2017. gadā bērnu institucionālās aprūpes pakalpojumu bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem sniedza RPBJC 6 struktūrvienības (gada sākumā 236 vietas, maijā samazināts vietu skaits par 6 vietām) un 11 līgumorganizāciju iestādes (141 vieta gada sākumā un papildus 10 vietas no 2017. gada augusta, salīdzinājumā ar 2016. gadu samazināts vietu skaits par 13 vietām) (skatīt 18. tabulu).

No 2017. gada 9. februāra stājās spēkā izmaiņas Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā, kas nosaka, ka valsts finansēto institucionālās aprūpes pakalpojumu bērni vecumā no 0 - 2 gadiem var saņemt tikai 6 mēnešus. Ja bērns šo 6 mēnešu laikā netiek atgriezts ģimenē, pašvaldībai jānodrošina bērna turpmākā aprūpe audžuģimenē, aizbildnībā vai institūcijā. Ņemot vērā minēto, Labklājības departaments no

2017. gada 9. augusta noslēdza līgumu ar Valsts sociālās aprūpes centru „Rīga” (turpmāk – VSAC „Rīga”) par bērnu institucionālās aprūpes pakalpojumu, nodrošinot pakalpojumā 10 vietas. Līdz gada beigām pašvaldības apmaksātais pakalpojums VSAC „Rīga” tika sniegts 10 bērniem. Kopumā bērnu institucionālās aprūpes pakalpojumu 2017. gadā saņēma 384 bērni, kas ir par 34 bērniem mazāk nekā 2016. gadā.

Saskaņā ar 2015. gadā noslēgto sadarbības līgumu starp Labklājības departamentu, RSD, Rīgas bāriņtiesu, RPBJC un biedrību „Latvijas Samariešu apvienība” Krīzes centrs bērniem un sievietēm „Māras centrs” par sadarbību un starpinstitucionālas Izvērtēšanas komisijas izveidi, 2017. gadā notika 7 Izvērtēšanas komisijas sēdes, kurās, izvērtējot bērnu vajadzības un sociālās situācijas, tika pieņemti lēmumi par piemērotākā institucionālās aprūpes pakalpojuma sniedzēja izvēli bērniem, kuriem pieņemts lēmums ievietošanai ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā. Lemjot par bērna ievietošanu iestādē, tiek ņemti vērā tādi faktori kā bērna kontakts ar bioloģisko ģimeni, veselības problēmas, izglītības iespējas, bērna vecums, bērnu daudzums ģimenē u.c. Primāri tiek izvērtēta iespēja nodrošināt bērna aprūpi atbilstošākajā struktūrvienībā RPBJC, kur struktūrvienībās aprūpe ir pietuvināta ģimenes tipa aprūpes modelim vai līgumorganizācijās, kurās aprūpe ir pietuvināta ģimenes tipa aprūpes modelim.

2017. gadā bērnu institucionālā aprūpe tika nodrošināta arī 5 nepilngadīgām grūtniecēm/māmiņām, pakalpojumu turpinot arī pēc bērna piedzimšanas. Saskaņā ar Valsts Bērnu tiesību aizsardzības likuma 29.¹ pantu „ārpusģimenes aprūpē esošai nepilngadīgai mātei ir tiesības palikt kopā ar savu bērnu”. Pamatojoties uz minēto, Labklājības departaments kopš 2015. gada nodrošina pakalpojumu – ilgstoša sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija ārpusģimenes aprūpē esošai nepilngadīgai grūtniecei un nepilngadīgai mātei ar bērnu. Minēto pakalpojumu sniedz biedrība „Latvijas SOS Bērnu ciematu asociācija” un Valsts sociālās aprūpes centrs „Rīga”.

Jau vairākus gadus saglabājas pozitīva tendence samazināties institucionālo pakalpojumu saņēmēju skaitam. 2017. gadā institucionālo pakalpojumu ir saņēmušas par 34 personām mazāk nekā 2016. gadā un par 74 personām mazāk nekā 2015. gadā (skat. 18. tabulu).

18. tabula. Bērnu institucionālās aprūpes pakalpojumu saņēmumu skaits 2015. – 2017. gadā

	2015	2016	2017
Vietu skaits	413	400	377 / 381
No jauna institūcijā iestājušās personas	108	70	94
No institūcijas izstājušās personas	121	124	116
Pakalpojumu saņēmušās personas	458	418	384

Finanšu izlietojums pašvaldības nodrošinātajam bērnu institucionālās aprūpes pakalpojumam 2017. gadā bija EUR 3 361 480.

Bērnu institucionālās aprūpes pakalpojumam līgumorganizācijās 2017. gadā no Rīgas pašvaldības budžeta izlietoti EUR 847 729.

Līgumorganizācijas, kuras sniedza bērnu institucionālās aprūpes pakalpojumu Rīgas pašvaldības bērniem 2017. gadā:

- * Nodibinājums „Fonds „Grašu bērnu ciemats””;
- * Ventpils novada bērnu nams „Stikli”;
- * Alojās novada domes bērnu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas centrs „Zīles”;
- * Biedrība „Latvijas SOS Bērnu ciematu asociācija” (pakalpojums SOS bērnu ciematā Īslīcē, SOS bērnu ciematā Valmierā un Jelgavas SOS jauniešu mājā);
- * Valsts sociālās aprūpes centrs „Rīga” filiāles „Rīga” un „Pļavnieki”;
- * Valkas novada atbalsta centrs „Saulīte”;
- * Kokneses novada domes Ģimenes atbalsta centrs „Dzeguzīte”;
- * Tiskādu bērnu nams;
- * Sociālās aprūpes centrs „Tērvete”;
- * Biedrība „Centrs Elizabete”
- * Salas novada pašvaldības iestāde „Ģimenes atbalsta centrs „Saulstari””.

19. tabula. Bērnu skaits, kuri saņēmuši pakalpojumu un Rīgas pilsētas pašvaldības budžetā piešķirtie finanšu līdzekļi

Gads	Bērnu skaits, kuri saņēmuši pakalpojumu		Budžetā piešķirtie finanšu līdzekļi (EUR)	
	Pašvaldības bērnu namos	Līgumorganizāciju bērnu namos	Pašvaldības bērnu namos	Līgumorganizāciju bērnu namos
2015	253	205	3 382 188	1 164 632
2016	236	182	3 765 125	1 128 359
2017	230	154	3 835 389	1 104 158

2017. gadā pašvaldības institucionālās aprūpes pakalpojumu saņēmuši par 6 bērniem mazāk kā 2016. gadā un par 23 bērniem mazāk kā 2015. gadā, savukārt, līgumorganizāciju institucionālās aprūpes pakalpojumu 2017. gadā ir saņēmuši par 28 bērniem mazāk nekā 2016. gadā un par 51 bērnu mazāk nekā 2015. gadā.

2017. gadā, salīdzinot ar iepriekšējiem diviem gadiem, ir samazinājies bioloģiskajā ģimenē atgriezto bērnu skaits – par 3 bērniem mazāk nekā 2016. gadā un par 5 mazāk nekā 2015. gadā. Samazinājies arī adoptēto bērnu skaits – par 12 bērniem mazāk nekā 2016. gadā un par 13 bērniem mazāk nekā 2015. gadā. Pozitīvi, ka pieaudzis bērnu skaits, kuri no institucionālās aprūpes pakalpojuma ir ievietoti audžuģimenēs, salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu ievietoto bērnu skaits ir palielinājies par 5 bērniem, un par 16 bērniem vairāk kā 2015. gadā. Aizbildnībā nodoto bērnu skaits salīdzinājumā ar pagājušo gadu ir samazinājies par 8 bērniem un par 5 bērniem mazāks kā 2015. gadā. Salīdzinājumā ar 2015. gadu ir palielinājies jauniešu skaits, kuru izstāšanās iemesls ir patstāvīgas dzīves uzsākšana – par 5 jauniešiem, bet salīdzinājumā ar 2015. gadu, samazinājies par 2 jauniešiem. 6 jauniešiem izstāšanās iemesls ir norādīts „cits”, t.i. – grupu dzīvokļa pakalpojums 3 jauniešiem, valsts sociālās aprūpes centra pakalpojums – 2 jauniešiem, 1 jauniētis miris.

20. tabula. Bērnu izstāšanās iemesli no bērnu institucionālās aprūpes 2015. – 2017. gadā

	2015	2016	2017
Atgriezušies pie vecākiem	24	22	19
Adoptēti	28	27	15
Nodoti aizbildnībā	11	14	6
Nodoti audzināšanā audžuģimenēs	11	22	27
Uzsākuši patstāvīgu dzīvi	45	38	43
Cits iemesls	2	1	6
KOPĀ	121	124	116

Sociālais darbs ar bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās

Rīgas pilsētas pašvaldībā sociālais darbs ar bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem (turpmāk – Bārenis), kuri ir ārpusģimenes aprūpē, 6 mēnešus pirms Bāreņa pilngadības sasniegšanas, kā arī pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās un līdz pilngadīga Bāreņa 24 gadu vecumam, tiek veikts saskaņā ar Labklājības departamenta iekšējiem noteikumiem „Kārtība, kādā tiek nodrošināts sociālā darba process darbā ar bāreņiem un bez vecāku gādības palikušu bērnu, kurš ir ārpusģimenes aprūpē un pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās”. Kārtība paredz ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju (turpmāk – ārpusģimenes aprūpes institūcija) un RSD obligāti veicamās darbības darbā ar Bāreņiem un pilngadību sasniegušu Bāreņiem.

Viens no ārpusģimenes aprūpes galvenajiem mērķiem ir sagatavot Bāreņiem patstāvīgai dzīvei, t.i. Bāreņiem ārpusģimenes aprūpes institūcijā, aizbildņa ģimenē vai audžuģimenē jāapgūst dažādas sociālās prasmes, kuras nepieciešamas patstāvīgas dzīves uzsākšanai, piemēram, izīrēt dzīvokli, atrast darbu, veikt pašaprūpi, turpināt mācības u.c. Ja kādu no patstāvīgas dzīves uzsākšanai nepieciešamajām sociālajām

prasmēm Bārenis nav apguvis pietiekami, tad ir nepieciešams sociālā dienesta sociālā darbinieka atbalsts un palīdzības process jeb sociālais darbs ar individuālu gadījumu.

2017. gadā sociālo darbu ar pilngadīgiem Bāreņiem veica 12 RSD sociālie darbinieki. 2017. gadā sociālo darbinieku redzeslokā bija **491** pilngadīgs Bārenis (1 darbiniekam vidēji bija 41 klientu lieta). Salīdzinoši 2016. gadā sociālo darbu ar pilngadīgiem Bāreņiem veica 10 RSD sociālie darbinieki, kuru redzeslokā bija **444** pilngadīgi Bāreņi.

2017. gadā no iepriekš minētā RSD redzeslokā esošā pilngadīgo Bāreņu skaita (491), sociālais darbs ar gadījumu veikts ar 36 jeb 7% Bāreņiem, t.sk.:

- ar 11 Bāreņiem, kuriem pirms pilngadības sasniegšanas bijuši aizbildņi, t.i. ar 3% no kopējā aizbildnībā bijušo un RSD redzeslokā esošo Bāreņu skaita (324);
- ar 23 Bāreņiem, kuriem beigusies ārpusģimenes aprūpe institūcijā, t.i. ar 17% no kopējā institūcijās bijušo un RSD redzeslokā esošo Bāreņu skaita (136);
- ar 2 Bāreņiem, kuri pirms pilngadības sasniegšanas dzīvoja audžuģimenē, t.i. ar 6% no kopējā audžuģimenēs bijušo un RSD redzeslokā esošo Bāreņu skaita (31).

Salīdzinoši 2016. gadā sociālais darbs ar gadījumu tika veikts ar 43 jeb 10% pilngadīgiem Bāreņiem. Tas nozīmē, ka 2017. gadā salīdzinoši ar 2016. gadu sociālais darbs ar gadījumu ar pilngadīgiem Bāreņiem tika veikts par 7 gadījumiem mazāk. Kaut arī sociālais darbs ar gadījumu skaits ir samazinājies, tomēr Bāreņi atrodas RSD redzeslokā, piemēram, risinot jautājumus par sociālo palīdzību.

Veicot sociālo darbu ar gadījumu, visbiežāk Bāreņiem konstatētās trūkstošās prasmes un resursi - prasmes vai izglītība darba atrašanās, prasmes mājokļa jautājuma risināšanā, neorientēšanās daudzajos normatīvajos aktos, līdz ar to nepieciešamība pēc juridiskajām konsultācijām (piemēram, dzīvokļa rindas jautājumu risināšanā, īres līguma sastādīšanā u.c.), apgrūtināta saskarsme ar apkārtējiem cilvēkiem. Daļai pilngadīgo Bāreņu ir atkarības, vardarbīga uzvedība, kā arī tendence veikt likumpārkāpumus. 2017. gadā sociālie darbinieki Bāreņiem identificēja problēmas, kas saistītas ar sociālo prasmju trūkuma (sadzīves vadīšana, komunikācijas prasmes), tas ir, 12 (33%) – finanšu plānošana, 10 (28%) – mājokļa problēmas, 8 (22%) nav ienākumu, piemēram, nav ienākumu no algota darba, slimības vai citu apstākļu dēļ nevar nokārtot sociālo pabalstu saņemšanu, 7 (19%) – nodarbinātības un izglītības problēmas.

Savukārt, 455 Bāreņiem jeb 93% gadījumos no kopējā Bāreņu skaita (491) 2017. gadā pēc pilngadīgo Bāreņu sociālās situācijas izvērtēšanas sniegts atbalsts, piešķirtas valsts noteiktās sociālās garantijas, bet sociālais darbs ar gadījumu netika uzsākts, t.sk.:

- ar 313 Bāreņiem, kuriem pirms pilngadības sasniegšanas bijuši aizbildņi, t.i. ar 97% no kopējā aizbildnībā bijušo un RSD redzeslokā esošo Bāreņu skaita (324);
- ar 113 Bāreņiem, kuriem beigusies ārpusģimenes aprūpe institūcijā, t.i. ar 83% no kopējā institūcijās bijušo un RSD redzeslokā esošo Bāreņu skaita (136);
- ar 29 Bāreņiem, kuri pirms pilngadības sasniegšanas dzīvoja audžuģimenē, t.i. ar 94% no kopējā audžuģimenēs bijušo un RSD redzeslokā esošo Bāreņu skaita (31).

Sociālais darbs ar gadījumu netika uzsākts:

- 339 jeb 75% gadījumos, jo jauniešs pēc ārpusģimenes aprūpes izbeigšanās bija spējīgs dzīvot patstāvīgi bez sociālā darbinieka regulāra atbalsta;
- 39 jeb 8% gadījumos jauniešs nebija motivēts sadarboties ar sociālo darbinieku;
- 77 jeb 17% gadījumos, jo pilngadīgo Bāreņu dzīvesvieta bija ārpus Rīgas.

Salīdzinoši 2016. gadā sociālais darbs ar gadījumu netika uzsākts 401 jeb 90% gadījumos no kopējā Bāreņu skaita (444), t.sk. 259 vai 65% gadījumos sociālo darbu ar gadījumu nebija nepieciešamības uzsākt, 54 jeb 13% gadījumos Bārenis atteicās no sadarbības, bet 88 vai 22% gadījumos Bāreņi dzīvoja ārpus Rīgas.

Apkopotie dati liecina, ka 2017. gada periodā ir palielinājies kopējais Bāreņu skaits, kas atrodas RSD redzeslokā, bet nedaudz ir samazinājies Bāreņu skaits, ar kuriem veikts sociālais darbs ar gadījumu. Sociālo darbinieku novērojumi liecina, ka Bārenis pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās vērsas RSD saņemt sociālās garantijas, tomēr dažkārt Bārenim ir grūtības pārvarēt saskarsmes barjeras un citus šķēršļus, lai saņemtu sociālā darbinieka atbalstu savas sociālās situācijas risināšanā. Tāpēc pārskata periodā Labklājības departaments uzsāka darbu, lai pārskatītu esošo sociālo pakalpojumu klāstu, to saturu un organizēšanu. Esošās prakses novērtēšana un izmaiņu plānošana nepieciešama, lai nodrošinātu efektīvāku un Bārenim draudzīgāku pāreju no dzīves ārpusģimenes aprūpē uz patstāvīgu dzīvi. Vienlaikus tiek ņemts vērā, ka Ministru kabineta noteikumi, kas nosaka prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem reglamentē, ka no 2019. gada 1. septembra Bārenis institucionālajā aprūpē var uzturēties līdz 18 gadu vecumam, līdzšinējo 24 gadu vietā.

2017. gadā kā jauns RSD klients reģistrēts 171 pilngadīgais Bārenis, no kuriem ar 150 (88%) netika veikts sociālais darbs ar gadījumu, bet ar 21 (12%) tika veikts sociālais darbs ar gadījumu. No minētajiem - 21 Bārenis, ar kuru veikts sociālais darbs ar gadījumu, 7 – pēc aizbildnības (5% no kopējā pirmreizēji reģistrēto klientu skaita 150), 13 – pēc ārpusģimenes aprūpes institūcijas (9% no kopējā pirmreizēji reģistrēto klientu skaita 150) un 1- no audžuģimenes (skat. 21. tabulu).

Neskatoties uz to, ka ar visiem pirmreizēji reģistrētiem Bāreņiem nav nepieciešamības veikt sociālo darbu ar gadījumu, RSD darbinieki, divu gadu laikā pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās Bārenim, pastiprināti pievērš uzmanību šīm personām un piedāvā sniegt nepieciešamo atbalstu un palīdzību veiksmīgai patstāvīgas dzīves uzsākšanai, t.sk. ne retāk kā vienu reizi pusgadā Bāreni apmeklē dzīvesvietā, tāpat nepieciešamības gadījumā Bārenim ir iespēja saņemt ģimenes asistenta pakalpojumu.

RSD, apkopojot informāciju par sociālo darbu ar bāreņiem, ir secinājis, ka 2017. gada periodā kopumā ir 71 bārenis, kas ir reģistrēts RSD kā klients, bet bārenis neatrodas RSD redzeslokā divu gadu periodā pēc bāreņa pastāvīgas dzīves uzsākšanas, jo nav zināma bāreņa dzīvesvieta.

ATBALSTS BĀREŅIEM UN BEZ VECĀKU GĀDĪBAS PALIKUŠAJIEM JAUNIEŠIEM

UZSĀKOT PATSTĀVĪGU DZĪVI -

- ★ ārpusģimenes aprūpes pakalpojuma sniedzējam jānodod Tavs apģērbs, apavi un jāizmaksā naudas līdzekļi divu sociālā nodrošinājuma pabalstu apmērā

Rīgas Sociālajam dienestam (turpmāk RSD) pēc iesnieguma saņemšanas Tev jāizmaksā:

- ★ Vienreizējs pabalsts-patstāvīgas dzīves uzsākšanai
- ★ sadzīves priekšmetu un mīkstā inventāra iegādei
- ★ pabalsts ikmēneša izdevumiem, ja Tu esi izglītības iestādes audzēknis un mācies sekmīgi
- ★ ja Tev nav pietiekoši iztikas līdzekļi vari RSD pieprasīt pabalstu garantētā minimālā ienākuma (GMI) līmeņa nodrošināšanai

Atceries, lai saņemtu RSD palīdzību, Tev ir dažas lietas jādara pašam!

Iztikas līdzekļu deklarācija RSD ir jāiesniedz ik pēc 3 mēnešiem

Tev ir tiesības reģistrēties rindā pašvaldības dzīvokļa saņemšanai
(Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta Juridisko konsultāciju nodaļā (Brīvības ielā 49/53 501. vai 503.kab)) vai apmeklētāju pieņemšanas centrā ☎ 80000800

Ja Tu esi atradis irējamu dzīvojamo platību, vērsoties RSD, vari pretendēt saņemt pabalstu dzīvokļa īres apmaksai

Ja Tu esi bez darba, nezaudē drosmi un meklē to!
Vērsies Nodarbinātības Valsts aģentūrā, kur speciālisti Tev palīdzēs atrast darbu un sniegs noderīgu informāciju

Vairāk informācijas NVA mājas lapā:
www.nva.gov.lv/klientiem/jauniešiem
☎ 80200206

Ja Tu esi pilngadīgs un turpini mācības klātienēs nodaļā, iesniedz izziņu Rīgas Bāriņtiesā un brauc sabiedriskajā transportā bez maksas, kā arī saņem apgādnieka zaudējuma pensiju līdz 24 gadu vecumam

Plašāka informācija pa **BEZMAKSAS** informatīvo tālruni
☎ 8000 5055

RĪGAS DOMES
LABKLĀJĪBAS
DEPARTAMENTS

www.ld.riga.lv

Diennakts psiholoģisko palīdzību var saņemt, zvanot pa diennakts krīzes tālruni
☎ 6722 2922/2772 2292

21. tabula. Darbs ar pilngadīgiem Bāreņiem Rīgas Sociālajā dienestā 2016 - 2017. gadā*

Pārskata periods	Bāreņim sniegts atbalsts, bet nav veikts sociālais darbs ar gadījumu						Ar Bāreņi veikts sociālais darbs ar gadījumu				tai skaitā			Bāreņu skaits kopā	Periodā no jauna reģistrētie Bāreņi	tai skaitā		No jauna reģistrētie Bāreņi, ar kuriem veikts sociālais darbs ar gadījumu		
	no audžuģimenes	pēc aizbildnības	pēc institūcijas	KOPĀ	tai skaitā no kopējā Bāreņu skaita ārpus Rīgas dzīvojošie	tai skaitā no kopējā Bāreņu skaita, cik Bāreņi atteikušies no sadarbības	aktīvas lietas	neaktīvas lietas	slēgtas lietas (netiek turpināta sociālā gadījuma risināšana)	KOPĀ	no audžuģimenes	pēc aizbildnības	pēc institūcijas			nav veikts sociālais darbs ar gadījumu	veikts sociālais darbs ar gadījumu	no audžuģimenes	pēc aizbildnības	pēc institūcijas
1	2	3	4	5=2+3+4	6	7	8	9	10	11=8+9+10 un 11=12+13+14	12	13	14	15=5+11	16=17+18	17	18=19+20+21	19	20	21
2016	27	270	104	401	88	54	3	18	22	43	3	25	15	444	116	91	25	0	19	6
2017	29	313	113	455	77	39	20	8	8	36	2	11	23	491	171	150	21	1	7	13

*datu salīdzinājums par pēdējiem diviem gadiem, jo datu uzskaitē precizēta 2015. gada beigās, izveidojot un nododot RSD lietošanā elektronisko Bāreņu sociālās funkcionēšanas izvērtējuma sistēmu

Sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām

Sociālās aprūpes pakalpojumi dzīvesvietā

Sociālās aprūpes pakalpojumus dzīvesvietā saņem personas, kuras dzīvo vienas, vai gadījumā, ja ar šo personu kopā dzīvojošie ģimenes locekļi vecuma, veselības stāvokļa vai nodarbinātības dēļ nevar nodrošināt tai nepieciešamo aprūpi.

Rīgas pilsētas pašvaldība sniedz šādus sociālās aprūpes pakalpojumus dzīvesvietā:

- * aprūpe mājās;
- * silto pusdienu piegāde mājās;
- * „drošības pogas” pakalpojums;
- * pavadona – asistenta pakalpojums.

2017. gadā sociālās aprūpes pakalpojumus dzīvesvietā nodrošināja 6 līgumorganizācijas, ar kurām noslēgti 8 pakalpojumu nodrošināšanas līgumi, t.sk. aprūpe mājās - 5 līgumorganizācijas, silto pusdienu piegāde mājās – 1, „drošības pogas” pakalpojums – 1, pavadona – asistenta pakalpojums – 1.

2017. gadā sociālās aprūpes pakalpojumus dzīvesvietā kopumā saņēmusi 9 545 persona. Aprūpes mājās (pakalpojuma sniedzēja pakalpojuma veidā un materiāla atbalsta veidā), silto pusdienu piegādes mājās, „drošības pogas” pakalpojuma un pavadona – asistenta pakalpojuma nodrošināšanai 2017.gadā kopā izlietoti EUR 11 294 465 (skat. 22. tabulu).

Sociālās aprūpes pakalpojumu dzīvesvietā saņēmēju skaits 2017. gadā (9 545) salīdzinājumā ar 2016. gadu (8 151) ir par 1 394 personām jeb 17% lielāks, bet izlietotais finansējums 2017. gadā (EUR 11 294 464) ir par EUR 2 005 151 jeb 22% lielāks nekā 2016. gadā (EUR 9 289 313).

2017. gadā salīdzinoši ar 2016. gadu ir pieaudzis aprūpes mājās pakalpojuma saņēmēju skaits. Vislielākais bija aprūpes mājās pakalpojuma materiālā atbalsta veidā saņēmēju skaita pieaugums par 1 012 personām jeb 32%, kā arī šim mērķim izlietotā finansējuma pieaugums par EUR 394 245 jeb 33%. Tendenci var skaidrot ar personas izvēles iespējam, t.i. daudzi klienti kā aprūpes mājās veicēju labprātāk izvēlas pazīstamu cilvēku.

Savukārt aprūpes mājās pakalpojumu pakalpojuma sniedzēja pakalpojuma veidā 2017. gadā saņēma par 443 personām jeb 9% vairāk nekā 2016. gadā, finansējuma pieaugums – EUR 1 589 554 jeb 20%.

„Drošības pogas” pakalpojuma saņēmēju skaits 2017. gadā (576) salīdzinājumā ar 2016. gadu (504) pieauga par 72 personām jeb 14%, finansējuma pieaugums – EUR 12 971 jeb 15%.

Saistībā ar sociālās aprūpes pakalpojumu dzīvesvietā saņēmēju regulāru vajadzību pēc sociālās aprūpes pakalpojumiem izvērtēšanu un iespēju produktu piegādi un ēdiena pagatavošanu nodrošināt aprūpes mājās pakalpojuma ietvaros, 2017. gadā silto pusdienu piegādi mājās (317) saņēma par 9 personām jeb 3% mazāk nekā 2016. gadā (326).

Arī pavadona – asistenta pakalpojumu 2017. gadā (26) salīdzinoši ar 2016. gadu (29) saņēma par 3 personām jeb 11% mazāk. Tendence skaidrojama ar to, ka saskaņā ar Invaliditātes likumu personām ar I grupas redzes invaliditāti ir iespēja saņemt valsts pabalstu par asistenta izmantošanu, kā arī Ministru kabineta noteiktajā kārtībā personām ar I un II grupas invaliditāti un bērniem invalīdiem ir iespēja saņemt no valsts budžeta finansēto asistenta pakalpojumu. Līdz ar to minētā valsts pabalsta un pakalpojuma saņēmējiem nav nepieciešamība saņemt pašvaldības atbalstu pavadona - asistenta pakalpojuma nodrošināšanā.

Tāpat kā iepriekšējos gados vērojama tendence, ka aprūpējamo personu pašaprūpes spējas samazinās, līdz ar to aprūpes mājās pakalpojuma ietvaros personām nepieciešams nodrošināt lielāku aprūpes stundu skaitu. 2017. gadā salīdzinājumā ar 2016. gadu klientu skaits ar noteikto 1.aprūpes līmeni (līdz 4 stundām nedēļā) samazinājies par 40 personām jeb 4%, ar 2.aprūpes līmeni (līdz 6 stundām nedēļā) – palielinājies par 165 personu jeb 11%, ar 3.aprūpes līmeni (līdz 12 stundām nedēļā) – palielinājies par 601 personu jeb 19% un ar 4.aprūpes līmeni (līdz 35 stundām nedēļā) – palielinājies par 780 personām jeb 22%. Aprūpē mājās nodrošināto aprūpes stundu skaits 2017. gadā (2 463 519) salīdzinoši ar 2016. gadu (2 153 476) palielinājies par 310 043 stundām jeb 14%.

Minētās tendences var skaidrot ar sabiedrības novecošanos, iedzīvotāju veselības stāvokļa pasliktināšanos un personu ar invaliditāti/prognozējamu invaliditāti skaita palielināšanos (saskaņā ar VSAA datiem Rīgā uz 2017. gada 1. janvāri (52 888) bija par 1 691 personu ar invaliditāti jeb 3% vairāk nekā uz 2016. gada 1. janvāri (51 197), bet uz 2018. gada 1. janvāri (53 857) bija par 969 personām ar invaliditāti jeb 2% vairāk nekā uz 2017. gada 1. janvāri (52 888)).

Pielietojot praksē 2015. gadā optimizēto aprūpes mājās pakalpojuma sniegšanas kārtību, aprūpē mājās nodrošināto aprūpes stundu skaits 2017. gadā (2 463 519 stundas), neskatoties uz klientu skaita pieaugumu par 1 394 personām jeb 17%, palielinājās par 310 043 stundām jeb 14% salīdzinoši ar 2016. gadu (2 153 476 stundas). Šis palielinājums ir daudz mazāks nekā iepriekšējos gados. Piemēram, 2014. gadā, pie klientu skaita pieauguma par 568 personām jeb 14%, aprūpes stundu skaits (1 971 729 stundas) bija par 465 346 stundām jeb 31% lielāks salīdzinoši ar 2013. gadu (1 506 383 stundas), bet 2013. gadā, pie klientu skaita pieaugumu 476 personām jeb 13%, aprūpes stundu skaits (1 506 383 stundas) bija par 342 853 stundām jeb 30% lielāks salīdzinoši ar 2012. gadu (1 163 530 stundas).

Ņemot vērā pēdējo trīs gadu tendences, prognozējams, ka arī 2018. gadā saglabāsies aprūpes mājās pakalpojuma saņēmēju skaita un apjoma pieaugums.

2016. gadā uzsākta, bet 2017. gadā RSD un Rīgas patversmē, klientu vajadzību pēc sociālās aprūpes pakalpojumiem novērtēšanai un administrēšanai, pilnībā ieviesta klientu vajadzību pēc sociālās aprūpes pakalpojumiem izvērtēšanas administrēšanas elektroniskā sistēma ApSis.

22. tabula. Sociālās aprūpes pakalpojumu dzīvesvietā saņēmēju skaits un izlietotie finanšu līdzekļi no Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta

	2015*	2016	2017**
Personu skaits	7 457	8 151	9 545
Izlietotie finanšu līdzekļi, EUR	8 986 307	9 289 313	11 294 465

*no 2015. gada 1. februāra, ņemot vērā minimālās algas palielinājumu valstī, cena par vienu aprūpes stundu palielināta no EUR 3,30 līdz EUR 3,70 jeb par 12.1%.

**no 2017. gada 1. janvāra, ņemot vērā minimālās algas palielinājumu valstī, cena par vienu aprūpes stundu palielināta no EUR 3,70 līdz EUR 3,98 jeb par 7.6%.

Aprūpe mājās

Aprūpe mājās nodrošina personas pamatvajadzību apmierināšanu, palīdzību mājas darbos un personiskajā aprūpē personām, kurām ir objektīvas grūtības aprūpēt sevi vecuma vai funkcionālo traucējumu dēļ.

Aprūpes mājās nepieciešamības izvērtēšanu veic RSD sociālā darba speciālists, aizpildot personas vajadzību pēc sociālajiem pakalpojumiem novērtēšanas karti, kurā tiek noteikts personai nepieciešamās aprūpes līmenis atbilstoši personas pašaprūpes spējām un aktivitātēm, kuras persona nevar veikt pati (skat. 23. tabulu).

23. tabula. Aprūpes mājās pakalpojuma apjoms

Aprūpes līmenis	Sniegtā pakalpojuma ilgums nedēļā
I	Aprūpe nepieciešama līdz 4 stundām nedēļā
II	Aprūpe nepieciešama līdz 6 stundām nedēļā
III	Aprūpe nepieciešama līdz 12 stundām nedēļā
IV	Aprūpe nepieciešama līdz 35 stundām nedēļā

2017. gadā Rīgas pilsētas pašvaldībā aprūpes mājās pakalpojumu nodrošināja 5 480 personām, pērkot pakalpojumu no 5 līgumorganizācijām – SIA „Mājas aprūpe”, biedrība „Latvijas Sarkanais Krusts”, biedrība „Latvijas Samariešu apvienība”, biedrība „Svētā Jāņa palīdzība” un SIA „Pirmais patronāžas serviss” par kopējo summu EUR 9 363 022 (skat. 24. tabulu).

Materiālais atbalsts aprūpes nodrošināšanai mājās

Rīgas pašvaldība paredz arī alternatīvu aprūpes mājās pakalpojumu nodrošināšanas veidu, kad aprūpi mājās veic klienta izvēlēta privātpersona un pašvaldība sniedz materiālu atbalstu aprūpējamajai personai aprūpes mājās pakalpojuma nodrošināšanai (ja personas (ģimenes) rīcībā esošie līdzekļi nepārsniedz Latvijas Republikā noteiktās minimālās algas apmēru katram ģimenes loceklim (2017. gadā – EUR 380).

2017. gadā aprūpes mājās pakalpojumu materiālā atbalsta veidā saņēma 4 139 personas par kopējo summu EUR 1 573 728 (skat. 24. tabulu).

Salīdzinot aprūpes mājās pakalpojuma materiāla atbalsta veidā un pakalpojuma sniedzēja pakalpojuma veidā saņēmēju skaitu, var konstatēt, ka ievērojami vairāk aprūpējamās personas izvēlas saņemt materiāla atbalsta veidā šāda pakalpojuma nodrošināšanai (32% pieaugums) salīdzinot ar aprūpes mājās pakalpojumu pakalpojuma sniedzēja pakalpojuma veidā (9% pieaugums).

24. tabula. Aprūpe mājās pakalpojuma saņēmēju skaits un izlietotie finanšu līdzekļi no Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta

	2015	2016	2017
Aprūpes mājās pakalpojums pakalpojuma sniedzēja pakalpojuma veidā (personas)	4 972	5 037	5 480
Izlietotie finanšu līdzekļi, EUR	7 775 818	7 773 468	9 363 022
Aprūpes mājās pakalpojums materiālā atbalsta veidā (personas)	2 494	3 127	4 139
Izlietotie finanšu līdzekļi, EUR	890 713	1 179 483	1 573 728
KOPĀ personas*	7 279	7 966	9 371
Izlietotie finanšu līdzekļi, EUR	8 667 071	8 953 686	10 936 750

*Aprūpes mājās pakalpojuma materiāla atbalsta veidā un pakalpojuma sniedzēja sniegta pakalpojuma veidā saņēmējiem var būt mainījies finansējuma saņemšanas veids, tādēļ personas, kuras ir uzskaitītas abās grupās, kopējā statistikā ir skaitītas vienu reizi.

„Drošības pogas” pakalpojums

„Drošības pogas” pakalpojums nodrošina nepārtrauktas saziņas iespējas, informatīvu atbalstu un palīdzību 24 stundas diennaktī personām, kurām vecuma vai funkcionālo traucējumu dēļ pastāv risks nonākt bezpalīdzības stāvoklī.

2017. gadā „drošības pogas” pakalpojumu Rīgas pilsētas pašvaldības iedzīvotājiem nodrošināja biedrības „Latvijas Samariešu apvienība” Mājas neatliekamā izsaukuma dienests. „Drošības pogas” pakalpojums piešķirts 576 personām par kopējo summu EUR 98 366 (skat. 25. tabulu).

25. tabula. „Drošības pogas” pakalpojuma saņēmēju skaits un izlietotie finanšu līdzekļi no Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta

	2015	2016	2017
Pakalpojuma saņēmēju skaits	445	504	576
Izlietotie finanšu līdzekļi, EUR	78 642	85 394	98 366

Silto pusdienu piegāde mājās

Silto pusdienu piegāde mājās tiek nodrošināta personām, kuras fiziska vai garīga rakstura traucējumu dēļ pašas nevar pagatavot siltu ēdienu, kā arī tām personām, kuras to nevar pagatavot sadzīves apstākļu dēļ.

2017. gadā silto pusdienu piegāde mājās piešķirta 317 personām par kopējo summu EUR 255 882 (skat. 26. tabulu).

Silto pusdienu piegādi mājās 2017. gadā nodrošināja pilnsabiedrība „COMPLEX FOOD”.

26. tabula. Silto pusdienu piegāde mājās – saņēmēju skaits un izlietotie finanšu līdzekļi no Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta

	2015	2016	2017
Pakalpojuma saņēmēju skaits	361	326	317
Izlietotie finanšu līdzekļi, EUR	238 169	249 070	255 882

Pavadoņa – asistenta pakalpojums

Pavadoņa – asistenta pakalpojums nodrošina fizisku un informatīvu atbalstu personām, kurām fiziska vai garīga rakstura traucējumu dēļ ir apgrūtināta pārvietošanās ārpus mājokļa, apmeklējot valsts vai pašvaldības iestādes un organizācijas sadzīves jautājumu risināšanai.

2017. gadā pavadoņa – asistenta pakalpojums piešķirts 26 personām par kopējo summu EUR 2 475 (skat. 27. tabulu).

Pavadoņa – asistenta pakalpojumu 2017. gadā nodrošināja biedrība „Svētā Jāņa palīdzība”.

27. tabula. Pavadoņa – asistenta pakalpojuma saņēmēju skaits un izlietotie finanšu līdzekļi no Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta

	2015	2016	2017
Pakalpojuma saņēmēju skaits	46	29	26
Izlietotie finanšu līdzekļi, EUR	2 424	1 163	2 475

Dienas un kopienas centri pilngadīgām personām

Dienas centri (turpmāk – DC) ir pakalpojums, kas rada iespēju personai attīstīt sociālās prasmes, izglītoties un saturīgi pavadīt brīvo laiku. DC palīdz cilvēkiem veidot sociālos kontaktus, gūt atbalstu, mudina iesaistīties dažādās individuālās, grupas un kopienas aktivitātēs. Klienti lielā mērā ir aicināti veidot DC aktivitāšu saturu paši, viņi piedalās to organizēšanā un apzina citus, kam ir nepieciešams sociāls atbalsts. Iespēja piedalīties DC aktivitātēs ir jebkurai pilngadīgai personai, bet īpaši aicināti ir tuvākajā kopienā dzīvojošie iedzīvotāji (t. sk. personas, kuras sasniegušas pensijas vecumu, personas ar invaliditāti, personas, kuras nav nodarbinātas, kā arī citas pilngadīgas personas). DC darbojas pēc brīvā apmeklējuma principa. Šo centru apmeklēšanai klientam nav nepieciešams RSD nosūtījums.

Kopienas centrā (turpmāk – KC) tiek nodrošinātas aktivitātes, kas vairo iedzīvotāju līdzdalību, sociālo aktivitāti un piederības sajūtu kopienai, uzlabo KC apmeklētāju pašorganizēšanās prasmes, attīsta neformālā sociālā atbalsta tīklojumu, veicina atbildības sajūtu par savu rīcību un apkārtējo vidi, attīsta brīvprātīgo darbu, veicina iedzīvotāju neformālo pašpalīdzības grupu radīšanu, lai identificētu, veidotu un paplašinātu kopienas aktīvus un resursu sistēmu, aktivizē kopienā esošās nevalstiskās organizācijas, iesaistot tās kopienas vajadzību un esošo pakalpojumu kvalitātes novērtēšanā, kā arī veic citas ar KC apmeklētāju sociālajām iniciatīvām saistītas organizatoriskās darbības.

DC un KC pakalpojuma ietvaros tiek organizētas individuālās, grupu nodarbības un aktivitātes (kognitīvo spēju uzturēšanai/attīstīšanai, fizisko aktivitāšu, radošās, interešu u.c. nodarbības speciālistu vadībā), informatīvi – izglītojošie pasākumi (lekcijas, ekskursijas, kultūras pasākumi u.c.). DC un KC klientiem pieejamas sociālā darbinieka un citu speciālistu (piemēram, psihologa, fizioterapeita u.c.) konsultācijas, kā arī tiek sniegti atbalsta pakalpojumi tuviniekiem (konsultācijas, atbalsta, izglītojošās grupas u.c.). Tāpat vairākos DC un KC tiek attīstīta sadarbība un atbalsta sniegšana kopienas nevalstiskajām organizācijām (iespēju robežās nodrošināta iespēja izmantot DC un KC telpas u.tml.). KC akcentēts sociālais darbs kopienā, brīvprātīgā darba attīstīšana un organizēšana kopienā un atbalsta sniegšana kopienas un grupu līderiem.

2017. gadā Rīgā darbojās 13 DC un 1 KC, t.sk. 7 Rīgas Sociālā dienesta struktūrvienības un 7 līgumorganizāciju iestādes.

2017. gadā DC un KC pilngadīgām personām pakalpojumus sniedza:

- * Rīgas Sociālā dienesta DC „Kengarags”;
- * Rīgas Sociālā dienesta DC „Ābeļzars”;
- * Rīgas Sociālā dienesta DC „Kamene”;
- * Rīgas Sociālā dienesta KC „Ābeļzieds”;
- * Rīgas Sociālā dienesta DC „Rīdzene”;
- * Rīgas Sociālā dienesta DC „Vecmīlgrāvis”;
- * Rīgas Sociālā dienesta DC „Kastanis”;
- * Biedrības „Latvijas Neredzīgo biedrība” DC „Strazdumuižas dienas centrs”;
- * Biedrības „Latvijas Sieviešu invalīdu asociācijas „Aspazija”” DC „Aspazija”;

- * Nodibinājuma „Latvijas Evaņģēliski luteriskās baznīcas Diakonijas centrs” DC „Paaudzes” un DC „Mēs”;
- * Biedrības „Rīgas aktīvo senioru alianse” DC „RASA”;
- * SIA „LNS Rehabilitācijas centrs” DC „Rītausma”;
- * Biedrības „Svētās Ģimenes Māja” DC „Svētās Ģimenes Māja”.

2017. gadā DC un KC pakalpojumu saņēma 4 641 persona. DC un KC pakalpojumam no pašvaldības budžeta izlietotais finansējums 2017. gadā bija EUR 543 819 (skat. 28. tabulu).

2017. gadā DC un KC klientiem tika nodrošināts plašs pakalpojumu klāsts (iespēja apgūt datora lietošanu, attīstīt latviešu, angļu un vācu valodas prasmes, iespēja iesaistīties dažādās interešu nodarbībās – rokdarbi, gleznošana, zīmēšana un dažādas kustību nodarbības, kā arī pēc nepieciešamības varēja saņemt sociālā darbinieka un psihologa individuālas konsultācijas).

28. tabula. Dienas un kopienas centra pakalpojuma saņēmēju skaits un izlietotie finanšu līdzekļi no Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta 2015. – 2017. gadā

	2015	2016	2017
Dienas centru skaits	13	14	14
Klientu skaits	3 254	3 841	4 641
Izlietotie finanšu līdzekļi, EUR	459 874	549 147	543 819

2017. gadā vienā RSD DC „Ābeļzars” tika nodrošinātas un organizētas atbalsta grupas bezdarbniekiem, turklāt šiem cilvēkiem bija iespēja saņemt arī citus DC piedāvātos pakalpojumus. Atbalsta grupas bezdarbniekiem organizētas ar mērķi atbalstīt bezdarbniekus, motivēt apgūt jaunas prasmes, piedalīties nodarbinātību veicinošos pasākumos un iekļauties darba tirgū, kā arī palīdzēt risināt dažādas sadzīves situācijas (vairāk informācijas sadaļā „Nodarbinātības jautājumu koordinācija”).

Dienas aprūpes centri personām ar demenci

Dienas aprūpes centri personām ar demenci (turpmāk – DAC) ir pakalpojums, kas dienas laikā nodrošina sociālo aprūpi. DAC mērķis ir iespēju robežās uzturēt un attīstīt klientu sociālās prasmes un nodrošināt saturīgu brīvā laika pavadīšanu, bet vienlaicīgi atslogot arī klientu piederīgos no aprūpes pienākumu veikšanas, radot iespēju pilnvērtīgi atgriezties darba tirgū.

DAC pakalpojuma saņemšanai klientam nepieciešams RSD izsniegts nosūtījums.

DAC pakalpojuma ietvaros tiek nodrošināta klientu uzraudzība, nepieciešamības gadījumā tiek sniegta palīdzība pašaprūpē, organizētas nodarbības (kognitīvo spēju uzturēšanai/attīstīšanai, mūzikas, mākslas, kustību terapijas u.c. nodarbības speciālistu vadībā), kultūras pasākumu apmeklēšana, sociālā darbinieka, ergoterapeita, fizioterapeita, psihologa u.c. speciālistu konsultācijas, kā arī atbalsta pakalpojumi (konsultācijas, atbalsta grupas u.c.) klientu tuviniekiem.

2017. gadā Rīgā darbojās 3 DAC (kopā 60 vietas, no 1. oktobra – 65 vietas): RSD struktūrvienība DAC „Ozolaine” (20 vietas) – līdz 2017. gada 30. septembrim un 2 līgumorganizāciju DAC – SIA „Bērnu oāze” DAC „Oāze” (20 vietas) un biedrības „Dzintarkrasta serviss” DAC „Liepa” (20 vietas). No 2017. gada 1. oktobra RSD struktūrvienības DAC „Ozolaine” funkcijas pārņēma biedrība „Svētā Jāņa palīdzība”, nodrošinot 25 vietas.

2017. gadā DAC pakalpojumu saņēma 77 persona, kas salīdzinājumā ar 2016. gadu ir par 5 personām mazāk, taču kopējais klientu skaits ir virs plānotā vietu skaita un regulāri ikdienā DAC apmeklē ne mazāk kā 20 klientu dienā. Pieprasījums pēc DAC pakalpojuma pieaug, jo pieaug personu ar demenci skaits (statistikas dati liecina, ka, piemēram, uz 2017. gada 31. decembri no rindā SAC pakalpojuma saņemšanai uzņemto personu skaita (352), 204 personām jeb 60 % medicīniskajā dokumentācijā bija norādīta diagnoze – demence, bet ar esošajiem resursiem DAC pakalpojumu lielākam klientu skaitam nav iespējams nodrošināt.

DAC pakalpojumam no Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta izlietotais finansējums 2017. gadā bija EUR **183 131** (skat. 29. tabulu).

29. tabula. Dienas aprūpes centra personām ar demenci pakalpojuma saņēmēju skaits un izlietotie finanšu līdzekļi no Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta

	2015	2016	2017
Dienas aprūpes centru personām ar demenci skaits	3	3	3
Klientu skaits	81	82	77
Izlietotie finanšu līdzekļi EUR	176 456	183 703	183 131

Lai nodrošinātu DC/DAC pieejamību pēc iespējas tuvāk pakalpojumu saņēmēju dzīvesvietai un atbilstoši pieprasījumam 2019. gadā plānots izveidot DC Rīgas Pārdaugavas rajonā (Bolderājā jaunbūvējamā sociālajā mājā Mežrozīšu ielā), bet turpmākajos gados būtu nepieciešams DC Zemgales priekšpilsētā un DAC personām ar demenci Rīgas Latgales rajonā un Ziemeļu rajonā.

Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi personām ar garīga rakstura traucējumiem

Dienas aprūpes centri personām ar garīga rakstura traucējumiem (turpmāk – DAC) nodrošina klientu uzturēšanos DAC pilnu darba dienu (uzraudzība), ēdināšanu, nepieciešamības gadījumā sociālo aprūpi un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, t.i. sociālo prasmju (iemaņu) saglabāšanu, attīstīšanu vai atjaunošanu, izglītojošas nodarbības un saturīgas brīvā laika aktivitātes, kā arī psihosociālu atbalstu klientiem un klientu tuviniekiem.

DAC pakalpojuma ietvaros tiek organizētas nodarbības (rokdarbi, radošās darbnīcas, kulinārijas kursi, klūgu pīšana, mūzika, dzīves mācība u.c.), brīvā laika aktivitātes (ekskursijas, izstāžu un koncertu apmeklēšana u.c.). Tāpat arī DAC speciālisti sniedz konsultācijas klientu ģimenēm par pedagoģijas, sociālajiem un tiesiskajiem jautājumiem, organizē atbalsta un izglītojošas grupas tuviniekiem un atbalsta personām.

Rīgā ir 11 DAC (284 vietas), 5 no tiem personām ar viegliem un vidējiem garīgās attīstības traucējumiem (163 vietas), 4 personām ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem (69 vietas) un 2 personām ar psihiskās veselības traucējumiem (52 vietas). No 01.09.2017., ņemot vērā pieprasījumu, palielināts pašvaldības finansēto vietu skaits par 2 vietām DAC pakalpojumam personām ar smagiem garīga rakstura traucējumiem (biedrības „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi” DAC, Imantas 8. līnijā 1, k – 3 (no 16 uz 18 vietām)) un par 7 vietām DAC pakalpojumam personām ar psihiskās veselības traucējumiem (biedrības „Atbalsta grupa personām ar garīgās veselības traucējumiem un to piederīgajiem „Gaismas stars”” DAC „Gaismas stars” (2 vietas), biedrības „Svētā Jāņa Palīdzība” DAC „Saulsvece” (5 vietas).

Rīgas pilsētas pašvaldība minētos pakalpojumus pērk no 6 līgumorganizācijām (biedrības „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns””, nodibinājuma „Fonds KOPĀ”, SIA „Sociālās rehabilitācijas un aprūpes centrs „Saule””, biedrības „Atbalsta grupa personām ar garīgās veselības traucējumiem un to piederīgajiem „Gaismas stars””, biedrības „Svētā Jāņa palīdzība”, biedrības „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi”).

DAC pakalpojumu 2017. gadā saņēma 350 rīdzinieki, t.sk. 160 sievietes un 190 vīrieši, un visas DAC klientiem paredzētās vietas bija aizpildītas.

DAC pakalpojuma finansēšanai no Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta 2017. gadā izlietoti EUR 1 003 299 (skat. 30. tabulu).

30. tabula. DAC pakalpojumu saņēmēju personu skaits un DAC pakalpojumam no Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta izlietotais finansējums

DAC nosaukums	Vietu skaits 2017. gadā	Pakalpojumu saņēmēju personu skaits		
		2015	2016	2017
DAC „Cerību ligzda”	48	52	57	57
DAC „Cerību māja”	24	29	32	33
DAC „Cerību tilts”	24	25	26	27
DAC „Cerību skola”	12	13	14	14
DAC „Mēness māja”	15	17	16	17
DAC „Saule” un DAC „Saule „Ezera filiāle””	76	82	83	90

DAC „Kopā”	15	16	17	18
DAC „Gaismas stars”	27*	33	35	37
DAC „Saulsvece”	25**	29	27	37
DAC, Imantas 8. līnijā 1, k-3	18***	16	21	20
KOPĀ	284****	312	328	350
Izlietotie finanšu līdzekļi, EUR	-	888 691	922 615	1 003 299

* no 01.01.2017. līdz 31.08.2017. - 25 vietas, no 01.09.2017. - 27 vietas.

** no 01.01.2017. līdz 31.08.2017. - 20 vietas, no 01.09.2017. - 25 vietas.

*** no 01.01.2017. līdz 31.08.2017. - 16 vietas, no 01.09.2017. - 18 vietas.

**** no 01.01.2017. līdz 31.08.2017. - 275 vietas, no 01.09.2017. - 284 vietas.

Specializētās darbnīcas

Specializētās darbnīcas nodrošina speciālistu atbalstu personām ar garīga rakstura traucējumiem darba prasmju un iemaņu attīstīšanai.

2017. gadā Rīgas pilsētas pašvaldībā tika nodrošinātas 3 veidu specializētās darbnīcas:

- * galdniecības specializētās darbnīcas;
- * šūšanas specializētās darbnīcas;
- * veļas mazgāšana specializētās darbnīcas;
- * šūšanas, papīra - kartona un rokdarbu specializētās darbnīcas.

Specializēto darbnīcu pakalpojums ietver pakalpojuma saņēmēju uzraudzību, darba prasmju un iemaņu attīstīšanu, ēdināšanu, sociālā darbinieka konsultācijas un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, t.i. sociālo prasmju (iemaņu) saglabāšanu, attīstīšanu vai atjaunošanu, izglītojošas nodarbības un saturīgas brīvā laika aktivitātes, kā arī psihosociālu atbalstu klientiem un klientu tuviniekiem, ko nodrošina speciālisti.

Rīgas pilsētas pašvaldība specializēto darbnīcu pakalpojumu pērk no 3 līgumorganizācijām (kopā 38 vietas):

- * Biedrības „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns”” specializētajā galdniecības darbnīcā „Skaida” ir nodrošinātas 8 vietas;
- * Nodibinājuma „Fonds KOPĀ” specializētajā šūšanas un veļas mazgāšanas darbnīcā ir nodrošinātas 20 vietas.
- * Biedrība „PINS” specializētajā šūšanas, papīra – kartona un rokdarbu darbnīcā ir nodrošinātas 10 vietas.
 - o 2017. gadā specializēto darbnīcu pakalpojumu saņēma 53 personas (22 sievietes un 31 vīrietis), t.sk.12 personas – galdniecības darbnīcā, 23 personas – šūšanas un veļas mazgāšanas darbnīcās un 18 personas – šūšanas, papīra-kartona un rokdarbu darbnīcās.

Specializēto darbnīcu pakalpojumam no pašvaldības budžeta izlietotais finansējums 2017. gadā bija EUR 139 933 (skat. 31. tabulu).

31. tabula. Pakalpojumu saņēmēšo personu skaits, un pakalpojumam izlietotais Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta finansējums

Specializētās darbnīcas nosaukums	Vietu skaits 2017. gadā	Pakalpojumu saņēmēšo personu skaits		
		2015	2016	2017
Specializētās darbnīcas „Skaida” pakalpojums – galdniecības prasmju un iemaņu attīstīšana	8	11	10	12
Specializētās darbnīcas pakalpojums – šūšanas un veļas mazgāšanas prasmju un iemaņu attīstīšana	10	28	24	23
Specializētās darbnīcas pakalpojums – šūšanas, papīra – kartona līmēšanas un rokdarbu prasmju un iemaņu attīstīšana	20	13	13	18
Pakalpojuma saņēmēju skaits	38	52	47	53
Izlietotie finanšu līdzekļi, EUR	-	130 720	120 795	139 933

Grupu mājas (dzīvokļi)

Grupu māja (dzīvoklis) ir pastāvīgās uzturēšanās mītne, kurā personas ar garīga rakstura traucējumiem profesionālu vadībā attīsta patstāvīgas dzīves iemaņas. Grupu mājā (dzīvoklī) nodrošina mājokli un atbalstu sociālo problēmu risināšanā personām ar garīga rakstura traucējumiem, kurām ir objektīvas grūtības dzīvot patstāvīgi, bet nav nepieciešama atrašanās ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā.

Galvenais grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojuma darbības mērķis ir veicināt klienta sociālo prasmju attīstīšanu līdz tādām līmenim, lai persona varētu uzsākt patstāvīgu dzīvi ārpus grupu mājas (dzīvokļa). Grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojumu saņem arī tādas personas ar garīga rakstura traucējumiem, kurām psihosociāla palīdzība un aprūpe būs nepieciešama pastāvīgi (tomēr ne tik lielā apmērā kā ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā), tādēļ šīm personām grupu mājā (dzīvoklī) tiek nodrošināta pastāvīga dzīvesvieta.

Grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojuma sniedzēju speciālistu galvenie uzdevumi darbā ar klientiem:

- * sniegt atbalstu un padomu: mājokļa, nodarbinātības, veselības un izglītības jautājumu risināšanā;
- * palīdzēt plānot budžetu un brīvo laiku;
- * sekmēt nodarbinātību un patstāvību orientēties savā sociālajā apkārtnē;
- * veicināt klientu patstāvīgas dzīves prasmju un iemaņu, sociālo attiecību prasmju apgūšanu;
- * nepieciešamības gadījumā sniegt atbalstu pašaprūpē;
- * organizēt sociālo resursu sistēmu piesaisti klientu sociālo problēmu risināšanā, veicinot klientu integrāciju sabiedrībā un darba tirgū;
- * meklēt risinājumus klientu nodarbinātības iespējām un pilnvērtīga brīvā laika pavadīšanai;
- * apkopot informāciju par klientu.

Vairākumā gadījumu pārceļšanās uz grupu māju (dzīvokli) palīdz klientam kļūt patstāvīgākam, stimulē vēlmi dzīvot pilnvērtīgi, attīsta spēju uzņemties atbildību par saviem lēmumiem un rīcību.

2017. gadā Rīgas pilsētas pašvaldības iedzīvotāji grupu mājās (dzīvokļa) pakalpojumu varēja saņemt astoņās grupu mājās (dzīvokļos) personām ar garīga rakstura traucējumiem, no kurām septiņas grupu mājas (dzīvokļi) atrodas Rīgā (113 vietas), viena – ārpus Rīgas lauku vidē (2 vietas). Grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojumu pašvaldība pērk no 6 līgumorganizācijām (biedrības „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns””, nodibinājuma „Fonds KOPĀ”, SIA „Bērnu oāze”, biedrības „Latvijas Samariešu apvienība”, Camphill nodibinājuma „Rožkalni”, biedrības „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi”). Kopējais vietu skaits 2017. gadā bija - 115.

2017. gadā grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojumu faktiski saņēma 135 (46 sievietes, 89 vīrieši) personas ar garīga rakstura traucējumiem. Grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojumam izlietotais pašvaldības budžeta finansējums 2017. gadā bija EUR 401 751 (skat. 32. tabulu).

32. tabula. Grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojumu saņēmušo personu skaits, un pakalpojumam izlietotais Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta finansējums

Grupu mājas (dzīvokļa) nosaukums Rīgas teritorijā	Vietu skaits 2017. gadā	Personu skaits, kuras saņēmušas pakalpojumu		
		2015	2016	2017
Grupu māja (dzīvoklis) Maskavas ielā 221	27	32	34	35
t.sk. bērnu aprūpes atbalsta pakalpojums grupu mājā (dzīvoklī) klientiem, kuri saņem pakalpojumu un dzīvo kopā ar bērnu grupu mājā (dzīvoklī)	2	-	2	2
Grupu māja (dzīvoklis) Slimnīcas ielā 2	24	25	24	25
Grupu māja (dzīvoklis) „Šūpoles” Platajā ielā 9	13	15	14	14
Grupu māja (dzīvoklis) „Mēness māja” Putnu ielā 6	14	14	14	14
Grupu māja (dzīvoklis) „Cerību dore” Lubānas ielā 39b*	9	-	9	11
Grupu māja (dzīvoklis) Biešu ielā 6	12	14	14	17

t.sk. bērnu aprūpes atbalsta pakalpojums grupu mājā (dzīvoklī) klientiem, kuri saņem pakalpojumu un dzīvo kopā ar bērnu grupu mājā (dzīvoklī)	1	-	-	1
Grupu māja (dzīvoklis) Imantas 8. Līnijā 1, k-3	14	16	16	17
Ārpus Rīgas:				
Grupu māja (dzīvoklis) „Rožkalni” Rencēnu pagastā, Burtnieku novadā	2	2	2	2
Grupu māja (dzīvoklis) „Oāze” Lauderu pagastā, Zilupes novadā**	0	12	-	-
KOPĀ	115	130	127	135
Izlietotie finanšu līdzekļi EUR	-	319 165	297 802	401 751
t.sk. bērnu aprūpes atbalsta pakalpojums grupu mājā (dzīvoklī) klientiem, kuri saņem pakalpojumu un dzīvo kopā ar bērnu grupu mājā (dzīvoklī)	-		1 263	7 544

* darbību uzsāka 2015. gada 16. decembrī.

** darbību izbeidza 2015. gada 15. decembrī. Grupu dzīvokļa pakalpojuma Lauderu saņēmēji tika pārvietoti uz biedrības „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns”” grupu dzīvokli „Cerību dore”, Lubānas iela 39b, Rīga.

Lai veicinātu grupu dzīvokļa klientu motivāciju iesaistīties darba tirgū, kas ir būtisks faktors patstāvīgas dzīves uzsākšanai, Rīgas domes 04.09.2012. saistošajos noteikumos Nr.184 „Rīgas pilsētas pašvaldības sniegto sociālo pakalpojumu saņemšanas un samaksas kārtība” noteikts, ka grupu dzīvokļa pakalpojuma saņēmējiem, kuri mācās vai strādā, vai apmeklē specializēto darbnīcu personām ar garīga rakstura traucējumiem, maksa par mājokli tiek noteikta atbilstoši minēto pakalpojumu izmaksām, bet nepārsniedzot EUR 42,69 mēnesī. Pārējo samaksas par mājokli daļu sedz pašvaldība. Līdz ar to vairāk līdzekļu no algotā darba, t.sk. arī strādājot nepilnu darba laiku, paliek klienta rīcībā, kas viņus motivē iekļauties darba tirgū. 2017. gadā minēto pašvaldības atbalstu saņēma 63 jeb 47% grupu dzīvokļu klienti par kopējo summu EUR 6 831.

No kopējā grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojuma saņēmēju skaita 2017. gadā 30 personas (22%) strādāja algotu darbu brīvā darba tirgū vai subsidētajā darba vietā, 15 personas (11%) mācījās (apguva arodu vai kvalifikāciju), 24 personas (18%) apmeklēja specializētās darbnīcas, 31 persona (23%) apmeklēja dienas aprūpes centru.

Ja grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojuma saņēmējs dzīvo grupu mājā (dzīvoklī) kopā ar bērnu, no 2016. gada 1. septembra, tiek segtas papildus izmaksas, kas nepieciešamas bērna aprūpes atbalsta nodrošināšanai grupu mājā (dzīvoklī), lai bērnu vecāki ar garīgā rakstura traucējumiem (kuriem nav pietiekamu prasmju un iemaņu bērnu audzināšanā un aprūpē), apgūtu, attīstītu un uzlabotu bērna aprūpes un bērna audzināšanas prasmes, pilnveidotu saskarsmes prasmes ģimenē, kā arī bērnu vecākiem veidotos izpratne par bērna vispārējo attīstību, vecumposma īpatnībām un vajadzībām, par bērna vecumam un drošībai atbilstošu vidi, bīstamām situācijām un konsekvenci prasībās, pozitīvas disciplinēšanas metodēm un noteikumiem ģimenē, kas ir būtisks faktors patstāvīgas dzīves uzsākšanai. 2017. gadā pašvaldības atbalstu bērna aprūpes nodrošināšanai saņēma 3 ģimenes (divās ģimenēs pa vienam bērnam, vienā ģimenē divi bērni), t.i. 2% no kopējā klientu skaita, un konkrētajam mērķim tika izlietoti pašvaldības budžeta līdzekļi EUR 7 544 (skat. 32. tabulu).

Sociālās rehabilitācijas rezultātā patstāvīgu dzīvi ārpus grupu mājas (dzīvokļa) 2017. gadā uzsāka 14 grupu māju (dzīvokļu) klienti jeb 10% no visiem klientiem. Tomēr, neskatoties uz grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojuma ietvaros sniegtajiem sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem, kā rezultātā personai, apgūstot nepieciešamās sociālās prasmes, jāuzsāk patstāvīga dzīve ārpus grupu mājas (dzīvokļa) (iespējams piesaistīt ģimenes asistenta atbalstu), daļa klientu patstāvīgi ārpus grupu mājas (dzīvokļa) nebūs spējīgi dzīvot nekad, jo grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojumu saņem personas ar dažādu smaguma pakāpju garīga rakstura traucējumiem.

Regulāri ir pieprasījums pēc grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojuma – 2017. gada 31. decembrī rindā bija 29 personas, t.sk. 24 personas ar smagiem garīga rakstura traucējumiem (daļai klientu ir arī smagi

kustību un citi funkcionālie traucējumi). Salīdzinājumā ar 2016. gada 31. decembri (rindā bija 20 personas), 2017. gada 31. decembrī rindā pēc grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojuma personām ar smagiem garīga rakstura traucējumiem gaidošo personu skaits palielinājās par 4 personām jeb 20%.

Latvijas Republikas Sociālo pakalpojumu attīstības pamatnostādnes 2014. – 2020. gadam noteiktam rīcības virzienam „deinstitutionalizācija” paredz reformēt ilgstošas sociālās aprūpes pakalpojumu sniegšanas praksi, gan atbalstot klientu iziešanu no ilgstošas sociālās aprūpes institūcijām, gan atbalsta sistēmas radīšanu, lai personas tajā nenonāktu. Plānots, ka deinstitutionalizācijas procesā pašvaldībām šādu mērķa grupu personām – pilngadīgas personas ar garīga rakstura traucējumiem, bērnu aprūpes iestādēs esošie bērni un bērni ar funkcionāliem traucējumiem, kuri dzīvo ģimenēs, būs jāattīsta un jānodrošina šo personu vajadzībām atbilstoši sabiedrībā balstītie pakalpojumi. Lai gan deinstitutionalizācijas īstenošanai paredzēts piesaistīt ESF un ERAF finansējumu, Rīgas pilsētas pašvaldība nepiedalās šajā projektā, jo projekta nosacījumi (pašvaldības vērtējumā) nav pieņemami. Līdzdalība projektā prasa nesamērīgi lielu pašvaldības ieguldījumu un liedz efektīvi sasniegt deinstitutionalizācijas mērķi. Neatkarīgi no valstī uzsāktās deinstitutionalizācijas Rīgas pašvaldība jau daudzus gadus budžeta iespēju robežās attīsta un nodrošina pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem nepieciešamos sociālos pakalpojumus.

Citi sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām ar invaliditāti

Personas ar invaliditāti ir viena no sociāli maz aizsargātākajām iedzīvotāju grupām, kuru piedalīšanās dažādos sabiedrības procesos ne vienmēr ir iespējama. Būtiski ir censties novērst šķēršļus, kas rodas personām ar invaliditāti, rast viņām iespēju būt neatkarīgām un mazināt nepieciešamību pēc palīdzības pašaprūpē. Rīgas pašvaldība cenšas apzināt un izprast cilvēku ar invaliditāti vajadzības un problēmas. Iespēju robežās tās tiek risinātas, attīstot personām ar invaliditāti nepieciešamos pakalpojumus, piemēram, nodrošinot aprūpes pakalpojumus mājās, pašvaldības finansētus transporta pakalpojumus, ierīkojot speciāli pielāgotus dzīvokļus sociālajās dzīvojamās mājās, kā arī risinot vides pieejamības jautājumus personas dzīvesvietā.

Samaksa transporta pakalpojumiem personām, kurām ir apgrūtināta pārvietošanās

Sociālās integrēšanās iespēju veicināšanai Rīgas pilsētas pašvaldība personām ar invaliditāti, kurām ir apgrūtināta pārvietošanās un kuras nevar izmantot sabiedrisko transportu, papildus valsts pabalstam transporta izdevumu kompensēšanai piešķir līdzekļus transporta pakalpojumu apmaksai (turpmāk – transporta pakalpojumu samaksa).

Ņemot vērā personu ar invaliditāti vajadzības, tiek nodrošināta iespēja saņemt atbalstu dažādu transporta pakalpojumu izmantošanai:

- * specializētais autotransports (mikroautobuss), vieglais taksometrs vai finanšu līdzekļi degvielas iegādei personiskajam autotransportam – EUR 284,57 gadā;
- * transporta pakalpojums hroniskas nieru mazspējas slimniekiem, kuriem nepieciešama hemodialīze – EUR 71,14 mēnesī;
- * papildu transporta pakalpojumu samaksa sociāli aktīvām personām, kuras mācās vai strādā – EUR 21,34 mēnesī;
- * papildu transporta pakalpojumu samaksa personām, kuras apmeklē institūcijas sociālās aprūpes, sociālās, profesionālās, medicīniskās rehabilitācijas institūcijas pakalpojumu saņemšanai – līdz EUR 71,14 gadā.

Transporta pakalpojumu samaksu 2017. gadā saņēma 7 389 personas un šim mērķim tika izlietoti EUR 1 732 548 no Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta. Salīdzinājumā ar 2016. gadu transporta pakalpojumu samaksas saņēmēju skaits 2017. gadā palielinājies par 434 personām jeb 6%, kā arī par EUR 115 923 jeb 7% palielinājies izlietotais finansējums (skat. 33. tabulu).

Šo tendenci var skaidrot ar personu ar invaliditāti skaita palielinājumu Rīgā. Ņemot vērā to, ka Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas atzinums par medicīnisko indikāciju noteikšanu speciāli pielāgota vieglā automobiļa iegādei un valsts sociālā pabalsta transporta izdevumu kompensēšanai invalīdiem, kuriem ir apgrūtināta pārvietošanās, saņemšanai (uz kura pamata tiek piešķirts finansiālais atbalsts transporta pakalpojumiem Rīgā), tiek izsniegts īpaši smagas invaliditātes gadījumos, jāsecina, ka Rīgā palielinās personu skaits ar smagu invaliditāti. Saskaņā ar VSAA datiem Rīgā uz 2017. gada 31. decembri (7 125) bija par 158 personām ar 1.grupas invaliditāti jeb par 2% vairāk nekā uz 2016. gada 31. decembri (6 967). Arī kopējais personu ar invaliditāti skaits ir palielinājies - uz 2017. gada 31. decembri (53 857) bija par 969 personām ar invaliditāti jeb par 2% vairāk nekā uz 2016. gada 31. decembri (52 888).

Ņemot vērā pēdējo trīs gadu tendences, prognozējams, ka arī 2018. gadā transporta pakalpojumu samaksas saņēmēju skaits turpinās pieaugt.

33. tabula. Transporta pakalpojumu samaksu saņēmējo personu skaits un šim mērķim izlietotais Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta finansējums

Gads	Transporta pakalpojumu samaksu saņēmējo personu skaits	Finansējums, EUR
2015	6 262	1 516 187
2016	6 955	1 616 625
2017	7 389	1 732 548

Personu ar invaliditāti sociālās integrācijas veicināšanai tiek piešķirta papildu transporta pakalpojumu samaksa mācību iestādes vai darbavietas apmeklēšanai – EUR 21,34 mēnesī, kā arī papildu samaksa (līdz EUR 71,14 gadā) institūciju apmeklēšanai, lai saņemtu sociālās aprūpes, sociālās, profesionālās un/vai medicīniskās rehabilitācijas pakalpojumus.

Papildu samaksu transporta pakalpojumiem 2017. gadā saņēma 663 personas jeb 11.5% no visiem 5 779 transporta samaksas pastāvīgo braucienu saņēmējiem (EUR 284,57 gadā). Iepriekš, 2016. gadā, papildus samaksu transporta pakalpojumiem saņēma 672 personas. No visiem 663 papildu samaksas saņēmējiem 237 personas jeb 36% to izmantoja nokļūšanai darbavietā (EUR 21,34 mēnesī), 177 personas jeb 27% - izglītības iestādes vai kvalifikācijas iegūšanas vai paaugstināšanas kursu apmeklēšanai (EUR 21,34 mēnesī), bet 391 persona jeb 59% - institūciju, sociālās aprūpes, sociālās, profesionālās, medicīniskās rehabilitācijas pakalpojumu saņemšanai (EUR 71,14 gadā) (skat. 34. tabulu).

34. tabula. Papildu samaksu transporta pakalpojumiem saņēmējo personu skaits

Gads	Mācību iestāžu apmeklēšanai – EUR 21,34 mēnesī	Darba vietas apmeklēšanai – EUR 21,34 mēnesī	Citu institūciju apmeklēšanai – līdz EUR 71,14 gadā	Kopā
2015	183	230	455	710
2016	180	236	415	672
2017	177	237	391	663

2017. gadā no visiem transporta pakalpojumu samaksas saņēmējiem (7 389) 3 120 personas jeb 42% izmantoja speciālā autotransporta pakalpojumus, 2908 personas jeb 39% – taksometra pakalpojumus, bet 1 338 persona jeb 18% apmaksu izmantoja degvielas iegādei personīgajam autotransportam (skat. 35. tabulu).

35. tabula. Transporta pakalpojumu samaksu saņēmējo personu skaita sadalījums atbilstoši transporta pakalpojumu veidiem*

Gads	Speciālā autotransporta (mikroautobusa) pakalpojums	Taksometra pakalpojums	Degvielas iegāde personīgajam autotransportam	Transporta pakalpojums hroniskas nieru mazspējas slimniekiem, kuri saņem hemodialīzi**	Vienreizējie braucieni**
2015	3 113	2 212	1 159	17***	1 199
2016	2 897	2 702	1 325	31***	1 444
2017	3 120	2 908	1 338	23	1 638

* viena persona var izmantot vairākus transporta pakalpojuma veidus.

**pakalpojumu saņēmēji izmanto tabulas pirmajās trijās ailēs minētos transporta pakalpojumu veidus.

***hemodialīzes saņēmēju, kuriem finansējums tiek pārskaitīts uz kontu, skaits ir iekļauts pirmajās trijās ailēs atbilstoši izmantotā pakalpojuma veidam, bet nav iekļauts ailē, kurā norādīti hemodialīzes saņēmēji (faktiski 2017. gadā hemodialīzes apmeklēšanai transporta pakalpojums piešķirts 213 personām, 2016. gadā - 225 personām, 2015. gadā – 200 personām).

2017. gadā no visiem transporta pakalpojumu samaksas saņēmējiem (7 389) 336 jeb 5% ikdienā izmantoja riteņkrēslu (skat. 36. tabulu).

36. tabula. Transporta pakalpojumu samaksas saņēmēju skaits, kuri pārvietojas riteņkrēslā

Gads	Personu skaits
2015	444
2016	390
2017	336

2017. gadā tika virzīts apstiprināšanai Rīgas domē saistošo noteikumu projekts „Par transporta pakalpojumu samaksas kārtību personām ar funkcionāliem traucējumiem, kuras nevar pārvietoties ar sabiedrisko transportu” (spēkā no 21.02.2018.), kurā tika precizēta līdz 20.02.2018. spēkā esošajos Rīgas domes 2007. gada 3. jūlija saistošajos noteikumos Nr.83 „Transporta pakalpojumu samaksas kārtība Rīgas pašvaldībā personām, kurām ir apgrūtināta pārvietošanās un kuras nevar pārvietoties ar sabiedrisko transportu”, noteiktā samaksas transporta pakalpojumiem piešķiršanas kārtība (veikti redakcionāli labojumi, precizēts vienreizējās samaksas izmantošanas biežums, t.i., vienu reizi gadā, paredzot izņēmuma gadījumus, vienkāršota samaksas saņemšanas kārtība (nav jāiesniedz informācija par nepieciešamo hemodialīzes procedūru skaitu, nav jāiesniedz VDEĀVK atzinums, izziņas no Uzņēmumu reģistra, piešķirtos līdzekļus RSD var pārskaitīt transporta pakalpojuma sniedzējam, ja Persona iesniegumā to norādīs)).

Lai noskaidrotu, vai Rīgas pilsētas pašvaldības piešķirtā transporta pakalpojumu samaksa (turpmāk – pakalpojums) sasniedz mērķi, uzlabojot pakalpojuma saņēmēju sociālās integrācijas iespējas, kā arī pakalpojuma saņēmēju viedokli par pakalpojuma nodrošināšanas kvalitāti, laika periodā no 2017. gada decembra līdz 2018. gada 31. martam RSD veica pakalpojuma saņēmēju aptauju.

2017.gadā pakalpojumu saņēma 6995 personas. Pēdējo 5 gadu laikā (kopš 2013.gada) pakalpojuma saņēmēju skaits ir palielinājies par 95%.

Aptaujā piedalījās 1031 persona, t.i. 15% no kopējā personu skaita, kuras ir saņēmušas pakalpojumu 2017. gadā. Salīdzinot iegūtos datus pa gadiem attiecībā uz pakalpojuma izmantošanas ilgumu nav vērojamas būtiskas proporcionālas izmaiņas, un visos aptaujas gados visaktīvāk ir iesaistījušies respondenti, kuri pakalpojumu izmanto ilgāk par 3 gadiem.

37% respondenti saņēma speciālā autotransporta (mikroautobuss) pakalpojumu, 34% respondenti, izmantoja vieglās automašīnas – taksometra pakalpojumu, 26% respondentu izmantoja degvielas apmaksas iespēju personīgajam autotransportam un 3% respondentu izmantoja transporta pakalpojumu personām, kurām nepieciešama hemodialīze.

Precizējot informāciju pa gadiem, apkopojuma rezultāti parāda, ka respondenti pēdējo gadu laikā aizvien vairāk izmanto vieglās automašīnas – taksometra pakalpojumu un degvielas apmaksu personīgajam autotransportam. Jāatzīmē, ka speciālā autotransporta (mikroautobuss) izmantojums stabili ir augstākais pēdējo 5 gadu laikā.

Pakalpojuma saņēmēji visbiežāk izmantoja biedrības „Svētā Jāņa palīdzība”, biedrības “Latvijas Sarkanais Krusts” un biedrības “Latvijas Samariešu apvienība” transporta pakalpojumu, Rīgas pilsētas vieglo automašīnu – taksometru pakalpojumus, kā arī radnieku, kaimiņu, paziņu sniegtos transporta pakalpojumus.

Par transporta pakalpojumu nepieciešamību 18% respondentu norādīja, ka transporta pakalpojumi viņiem nepieciešami vismaz piecas reizes nedēļā, 82% respondentu transporta pakalpojums nepieciešams reizi nedēļā. 66% respondenti norādīja, ka īsteno visus nepieciešamos braucienus.

Aptaujas rezultāti liecina, ka lielākā daļa respondentu pakalpojumu izmantoja, lai nokļūtu uz ārstniecības iestādi, apmeklētu dažādas valsts un pašvaldības iestādes, kā arī, lai piedalītos dažādās brīvā laika aktivitātēs un apmeklētu kultūras pasākumus.

Uz jautājumu par to, kā mainījies transporta pakalpojuma kvalitāte, atbildes bija snieguši 87% jeb 901 respondents, starp tiem 89% jeb 804 respondenti uzskata, ka transporta pakalpojuma kvalitāte ir

uzlabojusies, 10% jeb 88 respondenti uzskata, ka kvalitāte ir pasliktinājusies, savukārt 1% jeb 9 respondenti ir snieguši citu vērtējumu, atzīstot, ka pakalpojuma kvalitāte ir palikusi nemainīga.

Vides pieejamība

Pēdējos gados apkārtējā vidē ir pamanāmas daudzas pārmaiņas. Tomēr cilvēkiem ar invaliditāti joprojām eksistē šķēršļi nepietiekami pielāgotas vides dēļ. Lai palīdzētu risināt šo problēmu, kas ikdienā skar cilvēkus ar kustību traucējumiem, RD jau 15 gadus piešķir finansējumu pacēlāju ierīkošanai dzīvojamās mājās, kurās dzīvo personas ar kustību traucējumiem, kā arī personām ar invaliditāti, kuras pārvietojas riteņkrēslos, jau 11 gadus ir iespēja saņemt pabalstu mājokļa pielāgošanai.

Pabalsts mājokļa pielāgošanai

2017. gadā no Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta atbilstoši pieprasījumam pabalsts mājokļa pielāgošanai piešķirts 47 personām par kopējo summu EUR 99 903. Maksimālā iespējamā summa viena mājokļa pielāgošanai ir EUR 2 134, 2017. gadā vidēji viena mājokļa pielāgošanai izlietojot finansējumu EUR 2 126 apmērā. Iepriekš, 2016. gadā pabalsts mājokļa pielāgošanai piešķirts 46 personām par kopējo summu EUR 92 855, vidēji viena mājokļa pielāgošanai izlietojot finansējumu EUR 2 018 apmērā (skat. 37. tabulu).

Minēto pabalstu gan 2016., gan 2017. gadā izmantoja mazāks personu skaits nekā plānots. To, ņemot vērā RSD un klientu sniegto informāciju, var skaidrot sekojoši - saistībā ar celtniecības izmaksu palielināšanos palielinās mājokļa pielāgošanas izmaksas, kā rezultātā daļai klientu mājokļa pielāgošanai, nepieciešama lielāka summa nekā paredzētais pabalsta apmērs. Līdz ar to 2017. gadā tika izstrādāts Rīgas domes 2006. gada 14. novembra saistošo noteikumu Nr.59 „Par Rīgas pilsētas pašvaldības pabalstu mājokļa pielāgošanai personām, kuras pārvietojas riteņkrēslā” grozījumu projekts, kurā noteikts pabalsta mājokļa pielāgošanai apmēra palielinājums līdz EUR 4 000 (spēkā no 21.02.2018.).

Saskaņā ar RSD sniegto informāciju 2018. gada 1. janvārī būvniecības stadijā bija 6 objekti.

37. tabula. Pabalsta mājokļa pielāgošanai saņēmušo personu skaits un šim mērķim izlietotais Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta finansējums

Gads	Personu skaits, kurām pielāgoti mājokļi	Izlietotie līdzekļi, EUR
2015	67	136 430
2016	46	92 855
2017	47	99 903

Pacēlāju ierīkošana dzīvojamajās mājās

Pacēlāju ierīkošanas darbus koordinē Labklājības departaments sadarbībā ar RSD strādājošajiem ergoterapeitiem un sociālajiem darbiniekiem. Izvērtējot klientu individuālās funkcionālās vajadzības, kā arī ievērojot konkrētā projekta tehnisko sarežģītību, tiek meklēts optimālākais risinājums katrai personai individuāli. Arī situācijās, kad pacēlāju ierīkot šķiet tehniski neiespējami, tiek meklēti alternatīvi risinājumi, piemēram, mobilie pacēlāji.

Kopumā Rīgā ir uzstādīti un nodoti privātpersonu lietošanā 175 stacionārie un mobilie pacēlāji. 2017. gadā personu, kuras pārvietojas riteņkrēslā, lietošanā ir nodoti 18 pacēlāji (1 stacionārais pacēlājs un 4 mobilie pacēlāji, t.sk. pārvietoti no vienas adrese uz otru 1 stacionārais un 12 mobilie pacēlāji), kuri paredzēti uzstādīšanai minēto personu dzīvojamās mājās, lai nodrošinātu personas iekļūšanu mājoklī un izkļūšanu no tā. Pacēlāju iegādei, uzstādīšanai, apkopei un remontam no Rīgas pilsētas pašvaldības 2017. gada budžeta izlietots finansējums EUR 96 044 apmērā (skat. 38. tabulu). 2017. gadā invalīdu pacēlājiem izlietots par 6% lielāks finansējums nekā 2016. gadā, jo palielinoties uzstādīto pacēlāju skaitam, palielinājās izdevumi pacēlāju apkopei un remontam.

Rindā pacēlāju saņemšanai uz 31.12.2017. reģistrētas 149 personas.

38. tabula. Ierīkoto pacēlāju skaits un šim mērķim izlietotais Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta finansējums

Gads	Ierīkoto pacēlāju skaits	Izlietotie līdzekļi, EUR
2015	7	68 892
2016	6	90 620
2017	18	93 175

Valsts finansētais invalīdu asistenta pakalpojums personām ar invaliditāti

Asistenta pakalpojums tiek nodrošināts saskaņā ar Ministru kabineta 18.12.2012. noteikumiem Nr.942 „Kārtība, kādā piešķir un finansē asistenta pakalpojumu pašvaldībā” (turpmāk - MK noteikumi Nr.942). Asistenta pakalpojums paredzēts, lai atvieglotu cilvēku ar invaliditāti pārvietošanos ārpus mājokļa un nokļūšanu vietā, kur cilvēks strādā, mācās, saņem pakalpojumu vai veic sabiedriskās aktivitātes. Pakalpojumu var saņemt:

- * **pilngadīgas personas** ar I vai II invaliditātes grupu, pamatojoties uz Veselības un darbspēju ārstu valsts komisijas (turpmāk – VDEĀVK) atzinumu par asistenta pakalpojuma nepieciešamību (personām ar I grupas invaliditāti ar redzes traucējumiem, kā arī ar I un II grupas invaliditāti ar pārvietošanās grūtībām vai garīga rakstura traucējumiem);
- * **bērni ar invaliditāti** 5 līdz 18 gadu vecumā, pamatojoties uz VDEĀVK atzinumu par īpašas kopšanas nepieciešamību smagu funkcionālo traucējumu dēļ.

2017. gadā asistenta pakalpojums sniegts 2 931 personai ar invaliditāti, kas ir par 223 personām jeb 7% mazāk nekā 2016. gadā (3 154). Izlietotais finansējums 2017. gadā ir EUR 4 335 143, kas ir par EUR 531 472 jeb 11% mazāk nekā 2016. gadā (EUR 4 866 615) (skat. 39. tabulu).

2016. gada 1. janvārī stājās spēkā grozījumi MK noteikumu Nr. 942 1.pielikuma 7.punktā – personai iesaistoties sociālās iekļaušanas pasākumos (iepirkšanās, teātru, koncertu, sporta spēļu, citu pasākumu un sabiedrisku vietu apmeklējums, kas saistīts ar brīvā laika pavadīšanu) paredzēts piešķirt ne vairāk par 2 stundām nedēļā. Iepriekšējā MK noteikumu Nr. 942 redakcijā paredzētais laiks bija 10 stundas nedēļā. Saistībā ar minētajām izmaiņām MK noteikumos Nr. 942 samazinājies klientu skaits un pakalpojuma apjoms.

Lai vienkāršotu atskaitīšanās procesu asistenta pakalpojuma sniedzējiem un pakalpojuma administrēšanu, no 2014. gada novembra ir ieviesta elektroniskā asistentu atskaišu nodošanas sistēma, izmantojot Rīgas domes UDV portālu. Sistēma darbojas veiksmīgi un 2017. gada beigās to izmantoja jau 1 414 jeb 47% asistenti (kopā uz 31.12.2017. bija 3 004 asistenti).

39. tabula. Valsts finansētā invalīdu asistenta pakalpojumu saņēmēju skaits un pakalpojumam izlietotais finansējums

Gads	Asistenta pakalpojuma saņēmēju skaits kopā*	t.sk. bērni ar invaliditāti	t.sk., personas ar I grupas invaliditāti	t.sk. personas ar II grupas invaliditāti	Izlietotais finansējums kopā, EUR
2015	2 810	283	1 399	1 250	5 365 928
2016	3 154	298	1 479	1 377	4 866 615
2017	2 931	290	1 368	1 298	4 335 143

*Starpība rodas, ja bērns sasniedz pilngadību vai cilvēkam mainās invaliditātes grupa.

Sociālais darbs stacionārajās ārstniecības iestādēs

Sociālā darba stacionārajā ārstniecības iestādē (turpmāk – slimnīca) mērķis ir sniegt sociālo darbinieku atbalstu veselības aprūpes iestādēs esošām personām, lai nodrošinātu sociālās aprūpes nepārtrauktību, izrakstoties no veselības aprūpes iestādes, kā arī palīdzību citu sociālo problēmu risināšanā.

Pašvaldības dotācijas pārskaitīšana sociālā darba slimnīcās nodrošināšanai uzsākta 2013.gada martā pēc pārvaldes uzdevuma deleģēšanas līgumu noslēgšanas ar sešām slimnīcām uz trīs gadiem. 2016.gadā

janvārī – martā saskaņā ar Rīgas domes 15.12.2015. lēmumu Nr.3314 „Par pārvaldes uzdevuma deleģēšanu” no jauna tika noslēgti pārvaldes uzdevuma deleģēšanas līgumi jau ar septiņām slimnīcām:

- * SIA „Rīgas 2. slimnīca”;
- * SIA „Rīgas Dzemdību nams”;
- * VSIA „Bērnu klīniskā universitātes slimnīca”;
- * VSIA „Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīca”;
- * VSIA „Rīgas Psihiatrijas un narkoloģijas centrs”;
- * VSIA „Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca”;
- * VSIA „Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca”.

Slimnīcās sociālā darba pakalpojuma, kas tiek finansēts no pašvaldības budžeta, ietvaros tiek nodrošinātas šādas darbības:

- * klientu sociālo situāciju izvērtēšana, sociālo problēmu identificēšana, nepieciešamo darbību veikšana sociālo problēmu risināšanā, t.sk. palīdzības sniegšana klientam personu apliecinošu dokumentu atjaunošanā un dokumentu (iesniegumu) sagatavošanā saistībā ar klientu vajadzībām nepieciešamu sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības nodrošināšanu, nepieciešamības gadījumā pārstāvētas klienta intereses valsts un pašvaldības institūcijās;
- * sadarbība ar RSD un citām valsts un pašvaldības institūcijām, lai nepieciešamības gadījumā klients pēc izrakstīšanas no slimnīcas varētu saņemt viņa vajadzībām atbilstošus sociālos pakalpojumus (atbilstoši klienta sociālajai situācijai un viņa vajadzībām tiek organizēta medicīniskā vai sociālā aprūpe, ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojums, transporta pakalpojums un citu pakalpojumu pieejamība);
- * konsultācijas un informācija par iespējām saņemt sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību;
- * psihosociāla palīdzība klientam un/vai viņa ģimenes locekļiem u.c.

2017. gadā slimnīcu sociālie darbinieki saskaņā ar pārvaldes uzdevuma deleģēšanas līgumiem ir snieguši atbalstu un palīdzību 10 087 personām, kas ir par 181 klientu jeb 2% vairāk nekā 2016. gadā (9 906). Savukārt 2017. gadā sniegto konsultāciju skaits – 16 793 ir par 319 jeb 2% mazāk salīdzinot ar 2016. gadā (17 112) sniegto konsultāciju skaitu (skat. 40. tabulu).

Salīdzinot 2017. gada datus ar 2016. gada datiem, slimnīcās 2017. gadā bija vērojamas šādas būtiskākās klientu un tiem sniegto konsultāciju skaita svārstības:

- klientu un konsultāciju skaita samazinājums RPSIA „Rīgas Dzemdību nams” (sociālā darbinieka maiņas un 2016. gadā īstenotā projekta (bezmaksas konsultācijām mammām) ietekmē, kā rezultātā 2017. gadā konsultēts mazāk klientu nekā 2016. gadā);
- klientu un konsultāciju skaita samazinājums RPSIA „Rīgas 2. slimnīca” (slimnīcā 2017. gadā bijis mazāks skaits pacientu ar sociālajām problēmām, kuru risināšanā nepieciešams sociālā darbinieka atbalsts);
- klientu skaita un konsultāciju skaita palielinājums VSIA “Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīcā” (pārvaldes uzdevuma deleģēšanas līgums ar šo slimnīcu 2016. gadā noslēgts pirmā ceturkšņa vidū (16.02.2016.), t.i. 2016. gadā pakalpojums sniegts 10.5 mēnešus, bet 2017. gadā pakalpojums sniegts 12 mēnešus).

40. tabula. Sociālā darba pakalpojums slimnīcās

	2015	2016	2017
Slimnīcu skaits	6	7	7
Sociālo pakalpojumu saņēmēju skaits	8 044	9 906	10 087
Konsultāciju skaits	15 266	17 112	16 793

2017. gadā sociālā darba slimnīcās ietvaros sociālie darbinieki klientiem ir palīdzējuši risināt dažādas sociālās problēmas. Pilngadīgām personām visvairāk risinātās problēmas – veselības, sociālo prasmju trūkuma, atkarības, saskarsmes/konfliktu, uzvedības, nodarbinātības, mājokļa problēmas, bet bērniem – veselības, vardarbības, saskarsmes/konfliktu, uzvedības (skat.41. tabulu).

41. tabula. Slimnīcu sociālo darbinieku klientu sociālās problēmas 2017. gadā

Problēma	Skaitis*			
	Pilngadīgas personas		Bērni	
	Identificētās problēmas	Risinātās problēmas	Identificētās problēmas	Risinātās problēmas
Vardarbība	415	413	102	80
Atkarības problēmas	91	90	1179	802
Saskarsmes problēmas/konflikti	363	342	1671	1431
Izglītības problēmas	91	90	60	50
Uzvedības problēmas	158	157	578	505
Nodarbinātības problēmas	2	0	508	356
Sociālo prasmju trūkums	48	33	2766	2353
Mājokļa problēma	17	17	505	353
Veselības problēmas	830	910	4567	3552
Nenokārtoti dokumenti	78	78	207	208
Krīzes situācijas	75	75	84	84
Citas problēmas	80	79	1562	1518

*Klientu lietās fiksēto identificēto/risināto sociālo problēmu skaits, nevis personu skaits.

2017. gadā risināts jautājums par pašvaldības dotācijas apmēra palielinājumu slimnīcām no 2018. gada. Par pamatu dotācijas apmēra palielinājumam ņemts vidējās algas palielinājums RSD sociālajiem darbiniekiem 2017. gadā, kā arī dotācijā iekļauts finansējums sociālajām garantijām, kas līdz šim dotācijā nebija iekļauts (piemēram, “atvaļinājuma pabalsts”, supervīzijas, braukšanas atvieglojumi sabiedriskajā transportā un veselības apdrošināšanas polise).

Finanšu izlietojums sociālā darba pakalpojuma nodrošināšanai slimnīcās no Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta 2017. gadā bija EUR 134 990 (skat. 7. tabulu).

Īslaicīgas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi institūcijā

Īslaicīga sociālā aprūpe ārstniecības iestādē (turpmāk – sociālo gultu pakalpojums) nodrošina diennakts sociālo aprūpi un veselības aprūpi minimālā apjomā pilngadīgām personām, kurām nepieciešamais pakalpojuma apjoms pārsniedz aprūpei mājās vai dienas aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā noteikto apjomu, un kuru ģimenes locekļi nespēj nodrošināt personai nepieciešamo aprūpi nodarbinātības vai citu iemeslu dēļ, personas atveseļošanās periodā vai līdz pakalpojuma saņemšanai ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā.

Sociālo gultu pakalpojuma ietvaros klientiem tiek nodrošināta uzraudzība, palīdzība pašaprūpē, veselības aprūpes pakalpojumi minimālā apjomā (ārsta uzraudzība, ārstējošā ārsta nozīmētās uzturošās terapijas nodrošināšana, izgulējumu profilakse un virspusēju ārējo brūču (trofiskās čūlas, izgulējumi, apdegumi) ārstēšana, ārstnieciskā fizikultūra un apmācība tehnisko palīglīdzekļu lietošanā u.c.), kā arī sociālo darbinieku atbalsts un palīdzība sociālo problēmu risināšanā.

Sociālo gultu pakalpojumu var saņemt personas, kurām šis pakalpojums ir piemērotākais saskaņā ar RSD veiktu personas vajadzību pēc sociālajiem pakalpojumiem novērtējumu.

2017. gadā Rīgas pilsētas pašvaldība nodrošināja sociālo gultu pakalpojuma saņemšanu 918 klientiem (601 sievietei un 317 vīriešiem) SIA „Rīgas 1. slimnīca” Hronisko slimnieku īslaicīgās aprūpes nodaļā, kas būtiski neatšķiras no pakalpojuma saņēmēju skaita 2016. gadā (924) (skat. 42. tabulu). No sociālo gultu pakalpojumu saņēmēšajām personām 42 personas par kopējo summu EUR 8 128 ir veikušas RSD noteikto maksājumu par pakalpojumu.

Pārskata periodā no kopējā sociālo gultu klientu skaita 379 (41%) personas atgriezās mājās (t.sk. 31 patversmē), 101 (11%) personas pārcēlās uz ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju (SAC), bet 66 (7%) personas tika pārvestas uz stacionāru ārstniecības iestādi, miruši 372 klienti (41%).

Ņemot vērā klientu vajadzības pēc aprūpes un slikto veselības stāvokli, kā arī pieaugot rindai SAC pakalpojuma saņemšanai, 73 klientiem bija nepieciešams sociālo gultu pakalpojuma termiņa pagarinājums (2016. gadā – 116 gadījumos) un vidēji sociālo gultu pakalpojums vienam klientam sniegts 40 dienas, kas ir

par vienu dienu ilgāk nekā 2016. gadā (39 dienas). Savukārt, mirušo klientu skaits 2017. gadā (372) bija nedaudz mazāks salīdzinoši ar 2016. gadu (383).

Sadalījumā pa vecuma grupām 2017. gadā lielākā klientu daļa (760 jeb 83%) bija vecāki par 65 gadiem (tajā skaitā 299 vecāki par 85 gadiem), bet 156 jeb 17% klienti – darbspējīgā vecumā.

Sociālo gultu pakalpojuma finansēšanai no Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta 2017. gadā izlietoti EUR 712 408 (skat. 42.tabulu).

Klientam sociālo gultu pakalpojumu nodrošina, reģistrējot klientu elektroniskajā rindā saskaņā ar RSD lēmuma par sociālo gultu pakalpojuma piešķiršanu datumu, nodrošinot pakalpojuma saņemšanu rindas kārtībā, atbrīvojoties vietai sociālajās gultās.

42. tabula. Sociālo gultu pakalpojumu saņēmušās personas un pakalpojumam izlietotais Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta finansējums 2015.-2017. gadā

Gads	Personu skaits	Vidējais uzturēšanās ilgums (dienas)	Mirstība	Nosūtīti uz ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām (pansionātiem)	Finansējums, EUR
2015	901	38	37%	164	673 861
2016	924	39	41%	130	675 744
2017	918	40	41%	101	712 408

Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi institūcijā

Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi institūcijā pensijas vecuma personām un personām ar I un II grupas invaliditāti, izņemot neredzīgas personas un personas ar smagiem garīga rakstura traucējumiem, (turpmāk – SAC pakalpojums) nodrošina mājokli, sociālo aprūpi un sociālo rehabilitāciju, ja personai nepieciešamais sociālās aprūpes pakalpojumu apjoms pārsniedz aprūpei mājās vai dienas aprūpei institūcijā noteikto.

SAC pakalpojuma ietvaros klientiem tiek nodrošināta palīdzība pašaprūpē, ēdināšana, uzraudzība, dzimumam un gadalaikam piemēroti apavi, apģērbs, gultas piederumi, gultas veļa, dvieļi un to centralizēta mazgāšana vai kopšana, personīgās higiēnas priekšmeti, sociālā darba speciālistu pakalpojumi, nodarbības un speciālistu konsultācijas saskaņā ar personas individuālās sociālās rehabilitācijas plāna ietvaros noteikto, integrācijas sabiedrībā veicināšanas pasākumi (pastaigas, ekskursijas, izbraukumi, sadraudzības, kultūras u.c. pasākumi gan institūcijā, gan ārpus tās), atbalsta pakalpojumi (konsultācijas u.c.) klientu tuviniekiem, veselības aprūpes pakalpojumi (ģimenes ārsta un citu speciālistu nozīmētā ārstēšanas plāna izpilde, tehnisko palīgīdzekļu nodrošināšana atbilstoši klientu vajadzībām normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā u.c.).

No 14.08.2014. Rīgā noteikta SAC pakalpojuma samaksas kārtība, kas atbrīvo SAC pakalpojuma saņēmēju apgādniekus no obligāta pienākuma veikt samaksu par SAC pakalpojuma nodrošināšanu tuviniekam, ja persona SAC pakalpojumu saņem pašvaldības vai pašvaldības līgumorganizācijas (noslēgts pašvaldības iepirkuma līgums) SAC pakalpojuma sniedzējā institūcijā. Tāpat ir noteikts, ka klients var izvēlēties saņemt SAC pakalpojumu jebkurā SAC pakalpojuma sniedzējā institūcijā, kas reģistrēta sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā (arī tādā, ar kuru pašvaldība nav noslēgusi pašvaldības iepirkuma līgumu) un, ja normatīvajos aktos noteiktā klienta pensijas un/vai citu ienākumu daļa nesedz pilnu pakalpojuma cenu, tiek paredzēts pašvaldības finansiāls atbalsts SAC pakalpojuma samaksā (2017. gadā - līdz EUR 250 mēnesī). Šī kārtība ļauj klientiem izvēlēties jebkuru SAC pakalpojuma sniedzēju, t.sk., arī dārgāku un kvalitatīvāku, ja pakalpojuma saņēmējs, tā apgādnieks, citas fiziskas vai juridiskas personas var samaksāt starpību starp SAC pakalpojuma cenu un pašvaldības garantēto līdzmaksājumu. Rīgas pilsētas pašvaldības garantētās samaksas nodrošināšanai Labklājības departaments slēdz sadarbības līgumus ar SAC pakalpojuma sniedzējām institūcijām, kurās pašvaldības iedzīvotāji izvēlas saņemt SAC pakalpojumu (turpmāk – Sadarbības organizācijas).

SAC pakalpojumu 2017. gadā Rīgas pilsētas pašvaldības iedzīvotājiem nodrošināja:

3 pašvaldības iestādes:

- * Rīgas SAC „Gaiļezers” (400 vietas);
- * Rīgas SAC „Mežciems” (280 vietas);
- * Rīgas SAC „Stella Maris” (116 vietas).

8 iepirkuma līgumorganizācijas:

- * SIA „Pansionāts Dzimtene” (līdz 116 vietām);
- * Engures novada domes pensionāts „Rauda” (līdz 90 vietām);
- * Biedrības „Latvijas Samariešu apvienība” SAC „Pārdaugava” (līdz 58 vietām);
- * Biedrības „Dzintarkrasta serviss” SAC „Liepa” (līdz 140 vietām);
- * Biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” SAC „Stūrīši” (līdz 70 vietām);
- * Nodibinājuma „VIA VERITAS” starpkonfesionālais kristīgais pensionāts „Ciāna” (līdz 14 vietām);
- * Talsu novada pašvaldības pensionāts „Lauciene” (līdz 25 vietām);
- * Tērvetes novada sociālās aprūpes centrs „Tērvete” (līdz 30 vietām)

51 līgumorganizācija, ar kurām noslēgts Sadarbības līgums:

- * SIA „Senior Baltic” rezidence „Dzintara melodija”,
- * Biedrības „Latvijas Samariešu apvienība” SAC „Pārdaugava”,
- * Vispārēja tipa pensionāts „Madliena”,
- * Engures novada pensionātā „Rauda”
- * Skrīveru novada pašvaldības aģentūra „Sociālās aprūpes centrā „Ziedugravas””,
- * Valsts sociālās aprūpes centrs „Rīga”,
- * IK „Ārlavas pansija”,
- * SIA “Aprūpes nams” „Urga”,
- * Sociālās aprūpes centrs „Tērvete”,
- * Balvu novada pašvaldības „Pansionāts „Balvi””,
- * Nodibinājuma „Fonds VIA VERITAS” starpkonfesionālais kristīgais pensionāts „Ciāna”,
- * Nodibinājuma „Fonds „Cilvēks cilvēkam”” sociālās aprūpes centrs „Pāvilosta”,
- * SIA „Rehabilitācijas centrs „Līgatne””,
- * Biedrība „Rūjienas senioru māja”,
- * Sociālās aprūpes centrs „Trapene”,
- * Ozolnieku novada pašvaldības sociālās aprūpes centrs „Zemgale”,
- * Ērgļu sociālās aprūpes centrs,
- * Biedrības „Dzintarkrasta serviss” Sociālās aprūpes centrs „Liepa”,
- * Inčukalna novada pašvaldības aģentūra „Sociālās aprūpes māja „Gauja””,
- * Neretas novada pašvaldības Neretas sociālās aprūpes centrs ,
- * Jūrmalas pilsētas pašvaldības SIA „Veselības un sociālās aprūpes centrs - Sloka”,
- * Krustpils novada pašvaldības aģentūra „Jaunāmuiža”,
- * Mālpils novada pašvaldības aģentūra – sociālās aprūpes centrs „Mālpils”,
- * Nodibinājums „Raunas Evanģēliski luteriskās draudzes diakonijas centrs”,
- * SIA „Latprimussa” sociālās aprūpes un rehabilitācijas viesnīca „Brīze”,
- * Valkas novada pašvaldības sociālās aprūpes centrs,
- * SIA „Rekreācijas centrs” „Vīķi”,
- * Rūjienas novada pašvaldības sociālās aprūpes centrs „Lode”,
- * Jūrmalas pilsētas pašvaldības iestāde „Jūrmalas veselības veicināšanas un sociālo pakalpojumu centrs”,
- * SIA „Rehabilitācijas centrs „Līgatne””,
- * Saulkrastu pašvaldības iestāde „Sociālās aprūpes māja”,
- * Siguldas novada domes sociālās aprūpes centrs „Gaismiņas”,
- * SIA „Varakļānu veselības aprūpes un sociālās rehabilitācijas centrs”,
- * Talsu novada pašvaldības iestāde „Pansionāts Lauciene”,
- * Robežnieku novada Krāslavas pagasta Skuķu sociālās aprūpes centrs,
- * Biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” sociālās aprūpes centrs „Stūrīši”,
- * Skrundas novada domes pašvaldības aprūpes nams „Valtaiķi”,

- * SIA „Rokaiži”,
- * Biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” sociālās aprūpes centrs „Venta”,
- * SIA „Milur” sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas centrs „Auce”,
- * SIA „Mentamed”,
- * Biedrības „Reach” senioru nams „Zilaiskalns”,
- * Subates Romas katoļu draudzes sociālās aprūpes iestāde „Miera nams”,
- * Sociālās aprūpes biedrība „Saullēkts”,
- * Dagdas novada domes sociālās aprūpes centrs „Dagda”,
- * Pļaviņu novada domes sociālās aprūpes centrs „Pļaviņas”,
- * Biedrības sociālās aprūpes centrs „Allaži”,
- * Biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” sociālās aprūpes centrs „Krustceles”,
- * Vecumnieku novada sociālās aprūpes centrs „Atvasara”,
- * Biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” sociālās aprūpes centrs „Seda”.

SAC pakalpojumu 2017. gadā nodrošināja 3 RSAC (796 vietas) un 8 līgumorganizāciju 8 iestādes (līdz 543 vietām) – kopā līdz 1 339 vietām, kā arī bija spēkā 51 Sadarbības līgums ar 47 SAC pakalpojumu sniedzējām līgumorganizācijām, kurās 2017. gadā SAC pakalpojums tika nodrošināts 340 personām. Kopā iepirkuma līgumorganizācijās un Sadarbības līgumu organizācijās 2017. gadā tika finansētas līdz 792 vietām dienā (2016. gadā – līdz 670 vietām dienā). Tātad, 2017. gadā kopā no Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta līdzekļiem tika finansētas līdz 1 588 SAC pakalpojuma vietas.

Ja salīdzina pašvaldības finansēto vietu skaitu SAC 2017. gadā ar 2016. gadu, tad uz 2017.gada 31.decembri vietu skaits SAC (1 588) bija par 122 vietām lielāks nekā uz 2016. gada 31. decembri (1 466).

SAC pakalpojumam no pašvaldības budžeta izlietotais finansējums 2017. gadā bija EUR 8 362 042 (skat. 43. tabulu).

43. tabula. Vietu skaits SAC un pakalpojuma finansēšanai izlietotie Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta finanšu līdzekļi 2015. - 2017. gadā

	2015	2016	2017
Pašvaldības iestādes	828	796	796
Līgumorganizācijas	līdz 606	līdz 670	līdz 792
Vietu skaits kopā	1 434	1 466	1588
Izlietotie finanšu līdzekļi kopā, EUR	7 016 819	7 930 828	8 362 042

2017. gadā SAC pakalpojumu uzsākts sniegt 690 personām, bet kopā SAC pakalpojumu saņēma 2 129 personas, no tām RSAC – 1 138 persona un 991 persona līgumorganizāciju SAC, t.sk. Sadarbības līgumu ietvaros. 2017. gadā salīdzinoši ar 2016. gadu SAC pakalpojuma saņēmēju kopējais skaits ir palielinājies – par 93 personām jeb 22 %, ko var skaidrot ar klientu iespējām saņemt SAC pakalpojumu Sadarbības līgumu ietvaros (skat. 44. tabulu).

44. tabula. SAC pakalpojuma saņēmēju skaits 2015. - 2017. gadā

	2015	2016	2017
Pašvaldības iestādes	1 200	1 121	1 138
Līgumorganizācijas	793	915	991
KOPĀ*	1 993	2 036	2 129

2017. gadā RSD ir izskatījis 1 217 klientu iesniegumus SAC pakalpojuma saņemšanai, kas ir par 200 iesniegumiem vairāk nekā 2016. gadā (skat. 45. tabulu).

45. tabula. SAC pakalpojuma pieprasītāju skaits 2015. – 2017. gadā

	2015	2016	2017
Izskatītie klientu iesniegumi	726	1017	1217

2017. gadā joprojām turpināja palielināties rindā SAC pakalpojuma saņemšanai reģistrēto personu skaits. Uz 30.12.2017. rindā SAC pakalpojuma saņemšanai bija reģistrētas 352 personas. Salīdzinot uz 30.12.2016. rindā SAC pakalpojuma saņemšanai rindā bija reģistrētas par 78 personām mazāk - 274.

Rindā reģistrēto personu skaita palielinājums saistīts ar iedzīvotāju novecošanos, veselības problēmām kā rezultātā kopumā palielinās personu skaits, kurām nepieciešami aprūpes pakalpojumi, kā arī daļēji ar vietu skaita samazināšanu Rīgas sociālās aprūpes centros 2016. gadā (RSAC vietu skaits 2016. gadā tika samazināts no 828 līdz 796 vietām (RSAC „Gaiļezers”, lai risinātu jautājumu par vietu skaitu samazinājumu klientu istabās, kas ir lielāks par 4 vietām, vietu skaits no 429 vietām samazināts līdz 400 vietām; RSAC „Mežciems”, lai klientiem uzlabotu aprūpes kvalitāti, vietu skaits no 283 vietām samazināts līdz 280 vietām). Aptuveni 80% no rindā SAC pakalpojuma saņemšanai reģistrētajām personām vēlas saņemt SAC pakalpojumu Rīgā. Tā kā no visām SAC pakalpojuma sniedzējām iestādēm (kopā 55), kurās Rīgas iedzīvotāji saņem SAC pakalpojumu, tikai 8 SAC atrodas Rīgā (bez šiem Rīgā nav citu SAC pakalpojuma sniedzēju), tad iedzīvotāju vēlmi apmierināt var tikai daļēji, kā arī cilvēkiem ir jāgaida rindā, lai saņemtu SAC pakalpojumu Rīgā. Lai mazinātu rindā gaidīšanas laiku un personu skaitu, Rīgas pilsētas pašvaldība katru gadu palielina vietu skaitu līgumorganizāciju SAC pakalpojuma sniedzējās institūcijās.

2017. gadā saglabājās iepriekšējo gadu tendence, ka SAC pakalpojumu saņēmējiem ir nepieciešams lielāks aprūpes apjoms nekā to var nodrošināt pašvaldība personu dzīvesvietā, t.sk. nepieciešami papildu higiēnas līdzekļi un ir nodrošināma uzraudzība, t.i., pieaug mazkustīgo klientu un klientu ar demenci skaits. Piemēram, uz 31.12.2017. no rindā SAC pakalpojuma saņemšanai uzņemto personu skaita (352), 204 personām jeb 60 % medicīniskajā dokumentācijā bija norādīta diagnoze – demence. Līdz ar to, lai nodrošinātu kvalitatīvu klientu aprūpi un uzraudzību, sadārdzinās SAC pakalpojuma izmaksas, t.i. nepieciešams nodrošināt atbilstošus tehniskos palīg līdzekļus, higiēnas preces, pielāgot telpas, informācijas tehnoloģiju risinājumus, kā arī ir nepieciešams palielināt aprūpes darbinieku skaitu.

Pašvaldības SAC aktuālas ir personāla problēmas – kadru trūkums un mainība, nekonkurētspējīgs atalgojums, kā arī ir novecojusi infrastruktūra, telpas nav piemērotas klientu un darbinieku vajadzībām. Nepieciešams telpu remonts, t.sk. telpu pielāgošana personām ar demenci, istabu pielāgošana līdz 2 cilvēkiem istabā, vides pieejamības nodrošinājums, labiekārtoti āra pastaigu laukumi, droša teritorija. Šo problēmu risināšanai 2017. gada pašvaldības budžetā nodrošināts finansējums papildu 36 aprūpētāju amata vietām Rīgas sociālās aprūpes centros, kā arī infrastruktūras uzlabošanas darbu veikšanai un inventāra iegādei kvalitatīvākai klientu aprūpes veikšanai.

2017. gadā turpinājās 2016. gadā uzsāktās iestrādes, lai paplašinātu Rīgas iedzīvotāju iespējas saņemt SAC pakalpojumu, t.i. nodrošināts finansējums papildu 122 vietu finansēšanai līgumorganizāciju SAC, kā arī uzsāktas sarunas ar uzņēmējiem par jaunu SAC izveidi, t.sk., ņemot vērā citu valstu pieredzi, rosināts veidot ne tikai vispārēja jeb slimnīcas tipa SAC, bet attīstīt ģimenes tipa SAC pakalpojumu. Labklājības departaments 2017. gadā izstrādāja Rīgas domes 2012. gada 12. septembra saistošo noteikumu Nr.184 „Rīgas pilsētas pašvaldības sniegto sociālo pakalpojumu saņemšanas un samaksas kārtība” (turpmāk – Saistošie noteikumi) grozījumu projektu, paredzot, ka ģimenes tipa SAC jānodrošina prasības, kas attiecas uz vispārēja tipa SAC, gan arī papildu prasības (SAC jāatrodas Rīgā vai ne tālāk kā 40 kilometru attālumā no Rīgas robežas, pakalpojums tiek sniegts jaunuzceltā vai renovētā ēkā/telpās, kas pielāgotas sociālā pakalpojuma organizēšanai mazā grupā (8-16 personām), nodrošinot ģimeniskai videi pietuvinātus sadzīves apstākļus; nodrošināts telpu aprīkojums maksimālai klientu neatkarības un pašaprūpes spēju saglabāšanai; maksimāli ievēroti klientu pašnoteikšanās principi jeb griba, tai skaitā dienas režīms pielāgots katra klienta individuālajam režīmam).

Lai veicinātu investoru ieinteresētību attīstīt SAC pakalpojumu Rīgā vai tās tuvākajā apkārtnē, ko ietekmē pakalpojuma cenas nodrošināšana atbilstoši tā faktiskajām izmaksām, Saistošo noteikumu grozījumu projektā tika iekļauts SAC pakalpojuma līdzfinansējuma palielinājums Sadarbības organizācijām no EUR 250 uz EUR 400 mēnesī vienai personai, ģimenes tipa SAC – līdz EUR 640 mēnesī (spēkā no 2018. gada). Tāpat 2017. gadā tika izvērtēta iespēja no 2018. gada palielināt cenu SAC iepirkuma līgumorganizācijām atbilstoši šī pakalpojumu standarta aprēķinam.

Pakalpojuma finansēšanai izlietotos Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta līdzekļus skatīt 7. tabulā.

Sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām bez noteiktas dzīvesvietas vai krīzes situācijā nonākušām personām

Rīgas patversme un naktspatversmes

Patversme – sociālā institūcija, kas personām bez noteiktas dzīvesvietas vai krīzes situācijā nonākušām personām diennakti nodrošina īslaicīgas uzturēšanās iespējas, uzturu, personiskās higiēnas iespējas un sociālā darba speciālista pakalpojumus.

Naktspatversme – sociālā institūcija, kas personām bez noteiktas dzīvesvietas vai krīzes situācijā nonākušām personām nodrošina naktsmītņi, vakariņas un personiskās higiēnas iespējas.

Palīdzības sniegšana personām bez noteiktas dzīvesvietas un krīzes situācijā nonākušām personām (turpmāk – bezpajumtnieki) notiek atbilstoši rīcības plānam „Palīdzības sniegšana bezpajumtniekiem nelabvēlīgos laika apstākļos Rīgā” (turpmāk – Rīcības plāns), kas apstiprināts ar RD 2007. gada 30. janvāra lēmumu Nr. 2001. Lai novērstu gadījumus, kad bezpajumtnieku veselība un dzīvība tiek apdraudēta, saskaņā ar Rīcības plānu no 1. oktobra līdz 30. aprīlim Labklājības departaments realizē papildus pasākumus, lai atbilstoši pieprasījumam bezpajumtniekiem nodrošinātu īslaicīgas uzturēšanās iespējas patversmē/naktspatversmēs, kā arī uzturu, personīgās higiēnas iespējas un sociālā darba speciālista pakalpojumus. Rīcības plāna ietvaros tiek palielināts vietu skaits naktspatversmēs, pagarināts darba laiks patversmē/naktspatversmēs, Rīgas patversmes Dienas centrs darbojas arī brīvdienās un svētku dienās, zupas virtuvēs tiek palielināts pakalpojumu apjoms, kā arī tiek izvēsta informatīvā kampaņa plašsaziņas līdzekļos par palīdzības sniegšanu bezpajumtniekiem aukstajā gada laikā.

Rīcības plānā ir noteikti palīdzības sniegšanas līmeņi no 0 līdz III, kuriem atbilstoši tiek noteikts palīdzības sniegšanas apmērs bezpajumtniekiem.

Rīcības plāns nosaka, ka naktspatversmes darbojas:

- * vasaras periodā no 1. maija līdz 30. septembrim no plkst. 20.00 līdz 7.00;
- * rudens periodā no 1. oktobra līdz 31. oktobrim no plkst. 18.00 līdz 8.00;
- * pavasara periodā no 2. marta līdz 30. aprīlim no plkst. 18.00 līdz 8.00;
- * ziemas periodā no 1. novembra līdz 1. martam no plkst. 17.00 līdz 9.00.
- * no 1. oktobra līdz 30. aprīlim naktspatversmes darbojas visu diennakti, ja saskaņā ar Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra sniegto informāciju plkst. 8.00 āra gaisa temperatūra ir zemāka par -10 °C vai ja āra gaisa temperatūra ir zemāka par 0 °C un vēja ātrums ir lielāks par 10 m/s.

Rīgas pašvaldības patversme pakalpojumus nodrošina no 1995. gada, savukārt 2002. gadā tika izveidota Rīgas patversme (Maskavas ielā 208 – 170 vietas, Bārdziņu ielā 2, no 2015. gada 15. decembra – Eiženijas ielā 1E – 90 vietas). Palielinoties pieprasījumam pēc naktspatversmes pakalpojumiem, no 2003. gada Rīgas pašvaldība uzsāka pirkt naktspatversmes pakalpojumus no vairākām organizācijām. 2017. gadā Rīgas pašvaldība naktspatversmes pakalpojumu pirka no četrām organizācijām, kuras sniedz pakalpojumu piecās vietās Rīgas pilsētas pašvaldībā:

- * reliģiskās organizācijas „Evanģēlisko kristiešu draudze „Zilais krusts”” naktspatversmes pakalpojums vīriešiem (Mazjumpravas ielā 8) – līdz 120 vietām, patversmes pakalpojums 11 personām ar kustību traucējumiem;
- * biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” naktspatversmes pakalpojums sievietēm un vīriešiem (Gaiziņa ielā 7) – līdz 85 vietām;
- * biedrības „PINS” naktspatversmes pakalpojums sievietēm (Aptiekas iela 1, k-5) – līdz 40 vietām;
- * SIA „V.E.L.G.” naktspatversmes pakalpojums sievietēm un vīriešiem (Esplanādes ielā 1 un Kartupeļu ielā 8) – līdz 160 vietām.

Rīgas pilsētas pašvaldība līgumorganizācijās nodrošina naktspatversmes pakalpojuma apjomu atbilstoši pieprasījumam (skat. 46. tabulu).

46. tabula. Kopējais vietu skaits līgumorganizāciju naktspatversmēs 2015. – 2017. gadā

Gads	Vietu skaits
2015	445
2016	416
2017	416

Personu, kuras izmantoja patversmes/naktspatversmju pakalpojumus 2017. gadā, vidējais skaits mēnesī bija 502, kas ir par 8 personām mazāk nekā 2016. gadā. Lielākais vidējais noslogojums Rīgas patversmē/naktspatversmēs bija vērojams 2017. gada februāra mēnesī – 737 personas. Iestājoties siltākiem laika apstākļiem, vidējais bezpajumtnieku skaits pakāpeniski samazinājās līdz 287 personām augusta mēnesī. 2017. gadā kopā minētos pakalpojumus saņēma 4 464 personas, tajā skaitā 3 607 jeb 81% vīrieši un 857 jeb 19% sievietes, kas ir par 222 personām jeb 5% vairāk nekā 2016. gadā, kad patversmes/naktspatversmes pakalpojumus saņēma 4 242 personas (skat. 47. tabulu).

Klientu skaits patversmēs/naktspatversmēs 2017. gadā ir palielinājies, jo, lai risinātu problēmu saistībā ar personu reibuma stāvoklī atrašanos Rīgas pilsētas pašvaldības teritorijā, no 2016. gada maija biedrība „Latvijas Sarkanais Krusts” (turpmāk – LSK) personām reibumā. Gaiziņa ielā 7, Rīgā, uzsāka nodrošināt patversmes/naktspatversmes pakalpojumu diennakts režīmā. Līdz ar to 2017. gadā LSK nodrošināja diennakts patversmes/naktspatversmes pakalpojumu lielākam personu skaitam, nodrošinot pakalpojumu personām 31 304 reizes, tajā skaitā personām reibumā 24 225 reizes (tajā skaitā policijas atvestām personām 9 004 reizes). Savukārt, 2016. gadā LSK nodrošināja patversmes/naktspatversmes pakalpojumu diennakts režīmā personām reibumā no 01.05.2016. līdz 31.12.2016., nodrošinot pakalpojumu personām 19 671 reizi, tajā skaitā personām reibumā 12 812 reizes (tajā skaitā policijas atvestām personām 4 651 reizi).

47. tabula. Vidējais klientu skaits mēnesī un kopējais skaits gadā Rīgas patversmē/naktspatversmēs 2015. – 2017. gadā

Mēnesis	2015	2016	2017
Janvāris	692	694	730
Februāris	708	672	737
Marts	653	632	684
Aprīlis	576	588	607
Maijs	366	399	403
Jūnijs	285	315	298
Jūlijs	269	306	289
Augusts	234	307	287
Septembris	297	369	345
Oktobris	473	555	470
Novembris	575	613	564
Decembris	593	674	606
Vidēji mēnesī	477	510	502
Klientu skaits gadā	3 656	4 242	4 464

No 2017. gada marta mēneša Rīgas patversmes sieviešu nodaļā (Eiženijas iela 1E) un no 2017. gada septembra mēneša Rīgas patversmes vīriešu nodaļā (Maskavas ielā 208) ir organizētas aprūpes gultasvietas klientiem (25 gultasvietas sievietēm un 10 gultasvietas vīriešiem), kuru vajadzībām īslaicīga vai ilgstoša sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija institūcijā nav atbilstošākais pakalpojuma veids, bet ir nepieciešama aprūpe mājās. Tā kā šīm personām nav dzīvesvietas, tad Rīgas patversmē šīm personām nodrošina aprūpes pakalpojumus.

Apkopojot datus par patversmes/naktspatversmes klientu sociālajām problēmām, var secināt, ka lielākajai daļai klientu tiek identificētas vairākas problēmas, piemēram, nodarbinātības, atkarības, saskarsmes problēmas. Līdz ar to sociālie darbinieki, lai palīdzētu klientam atrisināt galveno mājokļa problēmu, vispirms palīdz risināt problēmas, kas saistītas ar klienta spēju sociāli funkcionēt. Klientiem identificētās un aktuālākās problēmas ir šādas:

- 1) mājokļa problēma (96%). Sociālie darbinieki palīdz personām risināt dzīvesvietas jautājumu, izmantojot dzīvokļu īres tirgus piedāvājumu. Kaut arī īres dzīvokļi tiek piedāvāti par samērīgu samaksu, grūtības sagādā tas, ka dzīvokļu īpašnieki nevēlas slēgt īres līgumus, kas ir būtiski, lai persona varētu pretendēt saņemt sociālo palīdzību dzīvokļa īres apmaksai. Savukārt 4% patversmes/naktspatversmes klientiem, kuriem netika identificēta mājokļa problēma, saņem patversmes/naktspatversmes pakalpojumu, jo klients

ir nonācis krīzes situācijā, piemēram, ir saskarsmes problēmas ar radniekiem, mājoklis nav piemērots dzīvošanai ziemas periodā;

- 2) saskarsmes problēma/konflikti (85%), kas saistīti ar šķiršanos ģimenē, dažādu paaudžu izraisītajām konfliktsituācijām, kā arī saskarsmes problēmas sociālajā vidē un sociālo kontaktu/svarīgu attiecību trūkums. Līdz ar to saskarsmes problēmas negatīvi ietekmē personas psihosociālo stāvokli un spēju pastāvīgi gādāt par savām pamatvajadzībām;
- 3) atkarības problēma (59%). Klientu vidū plaši izplatīta ir alkohola atkarības problēma, mazāk psihotropo vielu un toksisko vielu izraisītas atkarības. Lai palīdzētu klientiem, sociālais darbinieks piedāvā klientiem apmeklēt Anonīmo Alkoholiķu 12 soļu programmu, kā arī iesaistīties valsts apmaksātajā Minesotas programmā alkohola atkarības ārstēšanā;
- 4) nodarbinātība (57%). Lai risinātu nodarbinātības jautājumu, klienti tiek iesaistīti dalībai atbalsta grupās bezdarbniekiem, dienas centru aktivitātēs, piedāvājot attīstīt dažādas prasmes, piemēram, datorprasmes, apgūt latviešu sarunvalodas prasmes, angļu valodu. Sadarbībā ar Nodarbinātības valsts aģentūru klienti tiek iesaistīti nodarbinātības pasākumā „Algoti pagaidu sabiedriskie darbi” ilgstošajiem bezdarbniekiem.

Patversmes/naktspatversmes pakalpojuma finansēšanai izlietos Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta līdzekļus skatīt 50. tabulā.

Pansijas pakalpojums

2017. gadā biedrība „Latvijas Samariešu apvienība” uzsāka nodrošināt pansijas pakalpojumu Ieriķu ielā 28, Rīgā (20 vietas). Pansijas pakalpojuma ietvaros personām, tajā skaitā bezpajumtniekiem ar pašaprūpes grūtībām, kas ir tuvu vajadzībām pēc ilgstošas sociālās aprūpes institūcijā, tiek nodrošināts mājoklis un sociālās aprūpes pakalpojumi, saglabājot pakalpojuma saņēmējam patstāvīgas dzīves principus. Tas ļauj atslogot ilgstošas sociālās aprūpes institūcijas no klientiem, kuru pašaprūpes vajadzības ir lielākas nekā sniedz sociālās aprūpes pakalpojumi dzīvesvietā, bet mazākas nekā sociālās aprūpes pakalpojumi institūcijā. Līdz ar to personas ar sociālā pakalpojuma sniedzēja atbalstu ir spējīgas dzīvot dzīvokļa vidē. 2017. gadā pansijas pakalpojumu kopā saņēma 28 personas, tajā skaitā 21 bezpajumtnieks.

Pakalpojuma finansēšanai izlietos Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta līdzekļus skatīt 50. tabulā.

Sociālās rehabilitācijas centrs bezpajumtniekiem

Sociālās rehabilitācijas centra bezpajumtniekiem (turpmāk – SRC) pakalpojums ietver sociālo un darba prasmju attīstīšanas pasākumu kopumu, veicinot personas sociālā statusa atgūšanu, iekļaušanos darba tirgū un sabiedrībā, kā arī novēršot citu faktoru izraisītās negatīvās sekas personas dzīvē saskaņā ar katram klientam individuāli izstrādātu sociālās rehabilitācijas plānu. Maksimālais uzturēšanās termiņš SRC ir viens gads. 2016. gadā SRC pakalpojumu sniedza 4 līgumorganizācijas (72 vietas): biedrība „Labā cerība” (10 sieviešu un 18 vīriešu vietas), biedrība „Integrācijas sabiedrībai” (20 vīriešu vietas), Evaņģēlisko Kristiešu draudzes „Zilais Krusts” sociālās rehabilitācijas centrs vīriešiem „Druvas”, Bekās, Lēdmanes pagastā, Lielvārdes novadā (12 vietas) un nodibinājuma „Nova vita” sociālās rehabilitācijas centrs sievietēm un vīriešiem Katoļu ielā 14, Rīgā (12 vietas). Kopā SRC pakalpojums tika nodrošināts 162 personām, no tām 44 (27%) personas sociālās rehabilitācijas rezultātā ir atjaunojušas savas sociālās prasmes dzīvot patstāvīgi. 2016. gadā SRC pakalpojums tika nodrošināts 130 personām, no tām 33 (25%) personas sociālās rehabilitācijas rezultātā ir atjaunojušas savas sociālās prasmes dzīvot patstāvīgi.

Pakalpojuma finansēšanai izlietos Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta līdzekļus skatīt 50. tabulā.

Rīgas patversmes Dienas centrs

Rīgas patversmes Dienas centrs (turpmāk – RPDC) nodrošina sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, sociālo prasmju attīstīšanu, atbalsta un pašpalīdzības grupu u.c. pakalpojumus.

Rīgā darbu uzsāka 2009. gadā. RPDC Katoļu ielā 57 var saņemt šādus pakalpojumus:

- * sociālā darba speciālistu pakalpojumus;
- * dažādu prasmju apguves un citus sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, t. sk. atbalsta un pašpalīdzības grupu nodarbības;
- * ģimenes ārsta pakalpojumus;
- * dušas pakalpojumus;
- * dezinfekcijas pakalpojumus;
- * pusdienas klientiem, kuri piedalās RPDC nodarbībās, veic līdzdarbības pienākumus;
- * veļas mazgāšanas pakalpojumus.

RPDC pakalpojumus persona saņem saskaņā ar sociālā darbinieka veiktu personas individuālo vajadzību un resursu novērtējumu. RPDC pakalpojumus 2017. gadā vidēji dienā saņēma 94 personas (48. tabulu.), tajā skaitā dušas pakalpojumu izmantoja vidēji 11 personas dienā, veļas mazgāšanas pakalpojumu - vidēji 2 personas dienā, 31 persona vidēji dienā apmeklēja bibliotēku un 43 personas vidēji dienā DC saņēma pusdienas. Vislielākais pieprasījums pēc DC pakalpojumiem bija ziemas mēnešos, piemēram, februāra mēnesī klientu skaits palielinājās līdz 155 personām dienā, savukārt siltajā laika periodā samazinājās līdz 53 personām dienā augusta mēnesī. 2017. gadā DC pakalpojumus izmantoja kopā 699 personas, no tām 381 jeb 55% darbspējīgas personas un 318 jeb 45% pensijas vecuma personas vai personas ar invaliditāti. 2017. gadā DC apmeklētāju skaits salīdzinoši ar 2016. gadu samazinājās par 121 personu jeb 15%.

RPDC pakalpojuma finansēšanai izlietotos Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta līdzekļus skatīt 50. tabulā.

48. tabula. Vidējais klientu skaits mēnesī un kopējais skaits gadā Rīgas patversmes dienas centrā 2015. – 2017. gadā

Mēnesis	2015	2016	2017
Janvāris	145	131	152
Februāris	157	133	155
Marts	147	144	138
Aprīlis	142	128	117
Maijs	146	87	83
Jūnijs	80	73	60
Jūlijs	82	69	54
Augusts	71	71	53
Septembris	79	73	58
Oktobris	99	113	81
Novembris	112	138	84
Decembris	120	157	90
Vidēji mēnesī	115	110	94
Klientu skaits gadā	853	820	699

Mobilā brigāde ielu sociālajam darbam ar bezpajumtniekiem

Rīgas patversmes struktūrvienība – Mobilā brigāde ielu sociālajam darbam ar bezpajumtniekiem (turpmāk – Mobilā brigāde) izveidota 2007. gada novembrī. Mobilās brigādes mērķis sniegt informāciju un atbalstu bezpajumtniekiem. Mobilās brigādes galvenie uzdevumi ir apzināt un regulāri apsekot bezpajumtnieku pulcēšanās vietas, apsekot konkrētas adreses pēc operatīvās informācijas saņemšanas, noskaidrot klientu vajadzības un problēmas, informēt par iespējam saņemt palīdzību, motivēt klientus risināt problēmas. Mobilā brigādē iekļauti 3 darbinieki – sociālais darbinieks, aprūpētājs un šoferis. Mobilās brigādes maršruts veidots, iekļaujot zupas virtuvju adreses un citas bezpajumtnieku pulcēšanās vietas. Mobilā brigāde bezpajumtniekiem aukstajā gada laikā izsniedz siltu tēju un apģērbu, nogādā personas uz naktspatversmēm.

Mobilās brigādes darba laiks ir darba dienās no plkst.9.00 līdz 17.00. Aukstajā gada periodā (no 1. oktobra līdz 30. aprīlim), ja pēc Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra sniegtās informācijas plkst.8.00 āra gaisa temperatūra ir zemāka par -10°C vai, ja āra gaisa temperatūra ir zemāka par 0°C un vēja ātrums ir lielāks par 10 m/s, Mobilā brigāde divas dienas nedēļā uzsāk darbu vēlāk (no plkst.11.00) un strādā līdz plkst.19.00, kā arī strādā sestdienās.

2017. gadā MB ir sniegusi konsultācijas 1 312 personām, saņēmusi 1 073 tālruņa zvanus, 463 personas nogādāta naktspatversmē vai ārstniecības iestādē (skat.49. tabulu).

2017. gadā salīdzinoši ar 2016. gadu palielinājies MB sniegto konsultāciju skaits par 19 jeb 1%, saņemto zvanu skaits samazinājies par 147 jeb 12%, nogādāto personu skaits naktspatversmē vai ārstniecības iestādē samazinājās par 178 jeb 28%.

49. tabula. Mobilās brigādes ielu sociālajam darbam ar bezpajumtniekiem sniegtie pakalpojumi 2015. – 2017. gadā

Pakalpojumu veids	2015	2016	2017
Konsultācijas	1 104	1 293	1 312
Saņemtie tālruņa zvani	946	1 220	1 073
Patversmē/ārstniecības iestādē nogādāto personu skaits	644	641	463

Lai attīstītu ielu sociālo darbu un gada aukstajā periodā sniegtu palīdzību pēc iespējas lielākam bezpajumtnieku skaitam, būtu vēlams paplašināt Mobilās brigādes darbību, pagarinot tās darba laiku darba dienās no 8 līdz 10 stundām diennaktī, kā arī īpaši nelabvēlīgos laika apstākļos – no 11 līdz 12 stundām diennaktī un nodrošinot darbību visās brīvdienās un svētku dienās.

Mobilās brigādes apkopotā informācija liecina, ka bezpajumtnieku galvenās problēmas ir mājokļa trūkums, veselības problēmas un informācijas trūkums par dažādām institūcijām, pakalpojumiem un to saņemšanas kārtību.

Mobilās brigādes pakalpojuma finansēšanai izlietos Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta līdzekļus skatīt 50. tabulā.

Zupas virtuves

Rīgas pilsētā ir vairākas zupas virtuves vietas, kurās gan bezpajumtnieki, gan arī citi trūcīgie Rīgas iedzīvotāji var saņemt siltu ēdienu. 2016. gadā tika līdzfinansēti 4 līgumorganizāciju sniegtie zupas virtuves pakalpojumi – nodibinājuma „Latvijas Evaņģēliski luteriskās baznīcas Diakonijas centrs” zupas virtuves pakalpojums, biedrības „Žēlsirdības misija „Dzīvības ēdiens”” zupas virtuves pakalpojums, Latvijas pareizticīgās baznīcas Rīgas svētās Trijādības – Sergija sieviešu klostera zupas virtuves pakalpojums un biedrības „Svētā Jāņa Palīdzība” zupas virtuves pakalpojums. Zupas virtuvēs 5 reizes nedēļā izsniegtas līdz 650 porcijām dienā, 2017. gadā kopā līdzfinansētas 126 400 porcijas par kopējo summu EUR 82 493. 2016.gadā līdzfinansētas 125 950 porcijas.

Zupas virtuves pakalpojuma finansēšanai izlietos Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta līdzekļus skatīt 50. tabulā.

50. tabula. No Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta līdzekļi sociālajiem pakalpojumiem pilngadīgām personām bez noteiktas dzīvesvietas vai krīzes situācijā nonākušām personām (EUR) 2015. – 2017. gadā

	2015	2016	2017
Rīgas patversme	661 799	706 417	886 575
Rīgas patversmes Dienas centrs	216 758	236 417	237 930
Mobilā brigāde	44 401	43 624	52 530
Līgumorganizāciju naktspatversmes*	455 050	436 426	528 039
Sociālās rehabilitācijas centra pakalpojumi	157 346	142 232	258 336
Zupas virtuves pakalpojums	78 920	75 329	82 493
Pansijas pakalpojums	-	-	55 655

*tajā skaitā izdevumi par rīcības plāna „Palīdzības sniegšana bezpajumtniekiem nelabvēlīgos laika apstākļos Rīgā”, kas apstiprināts ar Rīgas domes 30.01.2007. lēmumu Nr. 2001, izpildi.

Ēdiena piegāde un izdalīšana Rīgas mazaizsargātajiem iedzīvotājiem

Ēdināšanas pakalpojums Rīgā mazaizsargāto personu grupām tiek nodrošināts kopš 2010. gada 27. septembra, kad darba dienās divās vietās Rīgā tika izdalīts līdz 1 000 porcijām.

2017. gadā pakalpojums tika nodrošināts 6 ēdiena izdales vietās, vidēji dienā izdalot 1 642 porcijas. Ēdināšanas pakalpojums mazaizsargāto personu grupām papildus tiek nodrošināts arī sestdienās, svētdienās un svētku dienas. Katru dienu tiek piedāvāta cita ēdienkarte: zupa, otrais ēdiens un dzēriens. Ēdienu var ieturēt uz vietas vai arī ņemt līdzi uz mājām (savos traukos).

Silto ēdienu persona var saņemt, uzrādot personalizēto elektronisko viedkarti, kurā elektroniski ir ievadīta viena no RSD izziņām:

- * par atbilstību trūcīgas ģimenes (personas) statusam;
- * par atbilstību maznodrošinātās ģimenes (personas) statusam;
- * par ēdināšanas pakalpojuma saņemšanu, ja ģimenes (personas) ienākumu līmenis nepārsniedz noteikto ienākumu līmeni, atbilstoši kuram tiek piešķirts maznodrošinātās ģimenes (personas) statuss.

2017. gadā kopā tika izdalītas 592 651 porcijas par kopējo summu EUR 1 490 227. Salīdzinoši 2016. gadā, tika izdalītas 628 289 porcijas par kopējo summu EUR 1 447 398. Izdalīto porciju skaita samazinājumu 2017. gadā salīdzinājumā ar 2016. gadu varētu skaidrot ar trūcīgo personu samazināšanos – 2017. gadā Rīgā bija par 14% trūcīgo un 13% maznodrošināto personu mazāk nekā 2016. gadā.

2017. gadā ēdināšanas pakalpojumu saņēma 3 180 ģimenes (personas). Veicot datu analīzi, var secināt, ka ēdināšanas pakalpojumu 2017. gada periodā saņēma:

- 1 437 ģimenes (personas), kurām noteikts trūcīgās personas statuss;
- 1 932 ģimenes (personas), kurām noteikts maznodrošinātās personas statuss;
- 95 ģimenes (personas), kurām izsniegta izziņa ēdināšanas pakalpojuma saņemšanai (ienākumu līmenis nepārsniedz noteikto ienākumu līmeni, atbilstoši kuram tiek piešķirts maznodrošinātās ģimenes (personas) statuss);
- tajā skaitā 284 ģimenēm (personām) 2017. gada laikā ir mainījies status no/uz trūcīgās – maznodrošinātās personas statusa.

NODARBINĀTĪBAS JAUTĀJUMU KOORDINĀCIJA

Viena no Labklājības departamenta funkcijām ir nodarbinātības jautājumu koordinācija Rīgas pašvaldībā.

Pildot starp Labklājības departamentu un Nodarbinātības valsts aģentūras Rīgas reģionālo filiāli (turpmāk – NVA filiāle), 2012. gadā noslēgtajā sadarbības līgumā ietvertos uzdevumus par nodarbinātības veicināšanas pasākumu plānošanu un izpildi pašvaldībā, sadarbību aktīvo nodarbinātības pasākumu organizēšanā un īstenošanā, un savstarpēju informācijas apmaiņu, Labklājības departaments nodrošināja regulāru sadarbību un informācijas apmaiņu nodarbinātības jautājumos starp NVA filiāli un pašvaldības institūcijām šādos veidos:

- * piedalījās NVA filiāles Konsultatīvajā padomē;
- * piedalījās NVA filiāles aktīvo nodarbinātības pasākumu īstenošanu izvēles komisijās;
- * piedalījās NVA Filiāles organizētajā aktīvajā nodarbinātības pasākumā „Algoti pagaidu sabiedriskie darbi”;
- * piedalījās NVA filiāles organizētajos semināros par Nodarbinātības valsts aģentūras (turpmāk – NVA) un darba devēju sadarbību nodarbinātības veicināšanā;
- * regulāri informēja RSD speciālistus par NVA filiāles aktualitātēm;
- * organizēja kopīgus seminārus, lai veicinātu RSD un NVA filiāles sadarbību kopīgo klientu bezdarba un sociālo problēmu risināšanā, klientu aktivizēšanā un iesaistīšanā darba tirgū, kā arī darbspējīgo nestrādājošo klientu iesaistīšanā NVA filiāles organizētajos aktīvajos nodarbinātības pasākumos;
- * sagatavoja un iesniedza NVA filiālē pārskatu par Rīgas pašvaldībā 2016. gadā īstenoto nodarbinātības veicināšanas pasākumu izpildi un pārskatu par plānotajām aktivitātēm nodarbinātības jomā 2017. gadā.

Bezdarba situācijas raksturojums Rīgā

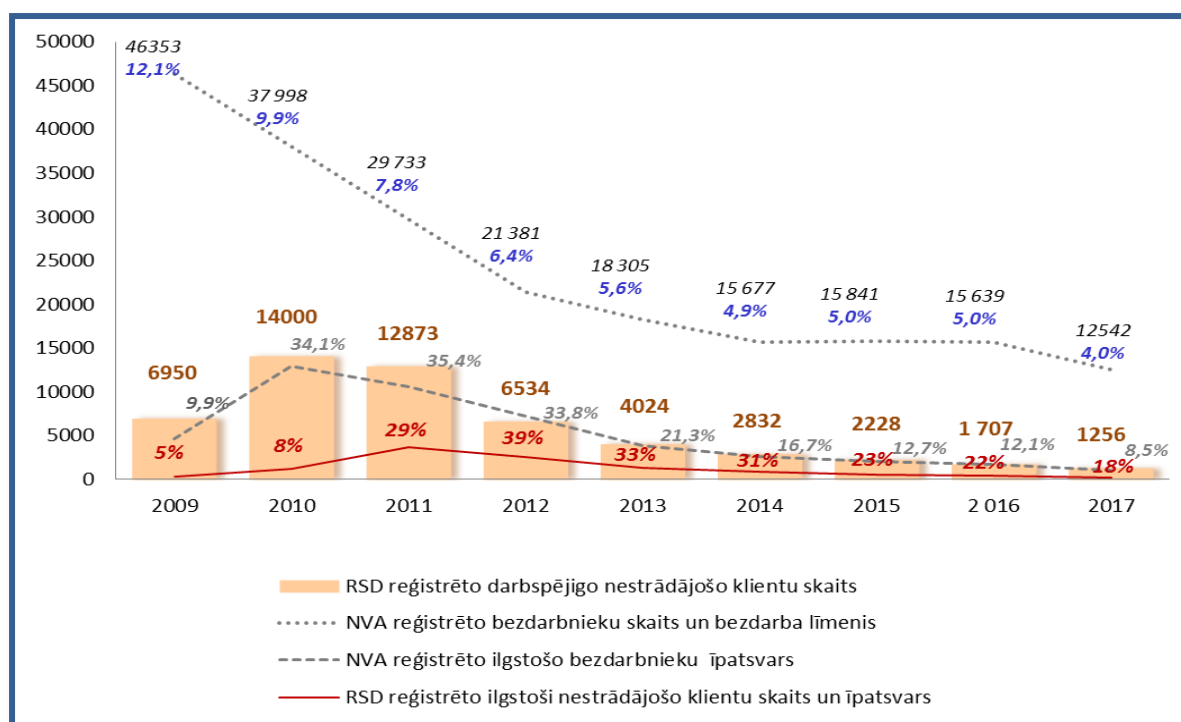
Latvijā situācija darba tirgū beidzamajos gados ir uzlabojusies. Būtiski samazinājies ir Nodarbinātības valsts aģentūrā (turpmāk – NVA) reģistrētais bezdarbs - no 14,5% 2011. gada sākumā līdz 6,8% 2017. gada nogalē. Reģistrētā bezdarba līmenis valstī šogad ir pazeminājies līdz viszemākajam rādītājam kopš 2009. gada un 2017. gada septembrī un oktobrī tas bija 6,6%. Novembra beigās tradicionāli vērojams reģistrētā bezdarba neliels pieaugums, kas ir saistīts ar vasaras un rudens sezonas darbu noslēgumu.

Valsts lielāko pilsētu vidū viszemākais reģistrētais bezdarbs ir Rīgā. 2017. gadā Rīgā turpinājās iepriekšējo gadu tendence – notika bezdarba līmeņa samazināšanās un stabilizēšanās, bezdarbnieku skaita samazināšanās, tai skaitā ilgstoši nestrādājošo bezdarbnieku skaita un īpatsvara samazināšanās (skat. 8.attēls). Rīgā NVA Filiālē reģistrētais bezdarba līmenis no 2009. gada beigām (12,1%) ar katru gadu samazinājās, līdz 2014. gada beigās sasniedza 4,9%. 2015. gada un 2016. gada beigās reģistrētais bezdarba līmenis nedaudz paaugstinājās līdz 5,0%. Rīgā 2017. gadā no janvāra vērojama pakāpeniska bezdarba līmeņa samazināšanās līdz 4,0%²⁴ oktobrī, novembrī un decembrī - viszemākais bezdarba līmenis kopš 2009. gada. Rīgā NVA Filiālē 2017. gada beigās bija reģistrētas 12 542 personas, no tām bezdarbnieka pabalstu nesaņēma 3 106 personas jeb 25%. Savukārt no NVA Filiālē reģistrēto bezdarbnieku skaita darbspējīgi nestrādājoši RSD klienti bija 10%, bet sociālās palīdzības saņēmēji tikai 7,5%. NVA Filiālē Rīgā decembra beigās bija pieejamas 9 944 reģistrētas brīvas darba vietas. Gada laikā brīvo darba vietu skaits palielinājies par 6 574 darba vakancēm. Uz katru brīvo darba vietu Rīgā 2017. gada decembra beigās pretendēja 1,3 bezdarbnieki. Ilgstošo bezdarbnieku²⁵ īpatsvars decembra beigās NVA Filiālē Rīgā reģistrēto bezdarbnieku vidū bija 8,5%. 2017. gadā reģistrēto ilgstošo bezdarbnieku skaits samazinājās par 665 personām (no 1 727 personām 2016. gada decembrī līdz 1 062 personām 2017. gada decembrī).

²⁴ Bezdarbnieku skaits ekonomiski aktīvo iedzīvotāju kopskaitā (ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaits 2016. gads).

²⁵ Darbspējīga persona, nestrādā un ir reģistrējusies NVA ilgāk kā 12 mēnešus.

8. attēls. Bezdarba statistika Rīgā un darbspējīgo nestrādājošo RSD klientu, tai skaitā ilgstoši nestrādājošo klientu skaits un īpatsvars 2009. - 2017. gadā (dati uz 31. decembri)

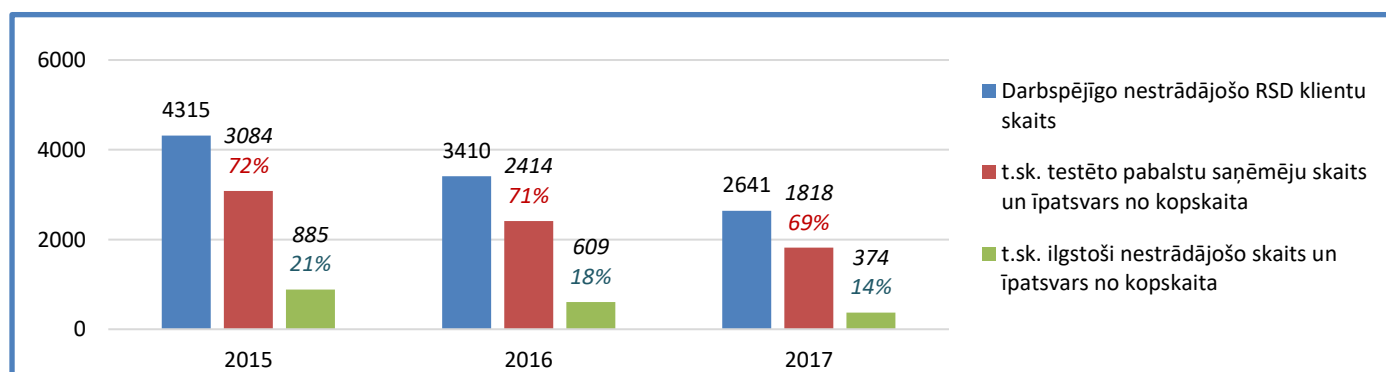

RSD reģistrēto darbspējīgo nestrādājoši klientu skaita izmaiņas

Samazinoties reģistrētajam bezdarba līmenim Rīgā, ievērojami ir samazinājies arī RSD reģistrēto darbspējīgo nestrādājošo klientu skaits no 14 000 klientu 2010. gada decembrī līdz 1 256 klientiem 2017. gada decembrī. RSD reģistrēto darbspējīgo nestrādājošo personu skaits 2017. gadā samazinājās par 479 personām jeb 28% (no 1 735 personām janvāra beigās līdz 1 256 personām decembra beigās). RSD ievērojami samazinājies arī ilgstoši nestrādājošo²⁶ personu skaits 2017. gada laikā par 164 personām jeb 42%, un decembrī ilgstoši nestrādājošo klientu skaita īpatsvars bija 17,8% – viszemākais pēdējo gadu laikā.

2017. gadā Rīgas domes Vienotās informatīvās sistēmas lietojumprogrammā SOPA no reģistrētajiem 40 883 sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības saņēmējiem, darbspējīgas nestrādājošas personas bija 6,4%, un 2017. gadā RSD datu bāzē kopā bija reģistrēta 2 641 darbspējīga nestrādājoša persona (2016. gadā 3 410 jeb personas 7,9%, 2015. gadā 4 315 personas jeb 9%), tai skaitā 1 818 personas jeb 69% bija testēto pabalstu (GMI, dzīvokļa un veselības aprūpei) saņēmēji (2016. gadā 2 414 personas jeb 71%, 2015. gadā 3 084 personas jeb 72%). 2017. gadā, salīdzinājumā ar 2016. gadu, testēto pabalstu saņēmēju skaits ir samazinājies par 25%. Salīdzinājumā ar iepriekšējiem diviem gadiem arī ilgstoši nestrādājošo darbspējīgo klientu skaits un īpatsvars ir samazinājies (skat. 9. attēls un 51. tabula).

9.attēls. RSD reģistrēto darbspējīgo nestrādājošo klientu, tai skaitā, pašvaldības testēto pabalstu saņēmēju skaits un īpatsvars %, ilgstoši nestrādājošo klientu skaits un īpatsvars % un vīriešu īpatsvars % 2015. – 2017. gadam

²⁶ Algotu darbu nestrādā ilgāk par 12 mēnešiem.

51. tabula. RSD darbaspējīgo nestrādājošo klientu skaits, t.sk. ilgstoši nestrādājošo klientu skaits un īpatsvars % 2015. – 2017. gadā

Klienti	2015	2016	2017
Darbspējīgi nestrādājoši RSD klienti t.sk.	4 315	3 410	2 641
Ilgstoši nestrādājoši	885 (21%)	609 (18%)	374 (14%)

Pašvaldības testētos pabalstus 2017. gadā kopā pavisam saņēmušas 1 818 darbaspējīgas nestrādājošas personas, kas ir 69% no visiem darbaspējīgajiem reģistrētajiem klientiem. No visiem 15 671 datu bāzē SOPA reģistrētajiem RSD klientiem – testēto pabalstu saņēmējiem darbaspējīgi nestrādājoši klienti bija 11,6%.

Trīs gadu laikā darbaspējīgo nestrādājošo testēto pabalstu saņēmēju skaits samazinājies par 41%, pabalsta garantētā minimālā ienākuma līmeņa nodrošināšanai (GMI) saņēmēju skaits samazinājies par 39%, personu skaits, kas saņēma dzīvokļa pabalstu samazinājies par 45%, savukārt personu skaits, kas saņēma pabalstu veselības aprūpei, ir nedaudz palielinājies (skat. 52. tabulu).

52. tabula. Testēto pabalstu saņēmēju skaita izmaiņas no 2015. gada līdz 2017. gadam

Pabalsta veids	2015	2016	2017
Visi testēto pabalstu saņēmēji	3 084	2 414	1 818
GMI	2 226	1 734	1 348
Dzīvokļa pabalsts	2 385	1 787	1 320
Pabalsts veselības aprūpei	10	23	28

SOPA datu bāzē no 2 641 reģistrētā darbaspējīgā nestrādājošā RSD klienta vienošanās ar klientu par līdzdarbības pienākumiem savas situācijas uzlabošanā 2017. gadā bija noslēgtas ar 76% klientu no visiem darbaspējīgiem nestrādājošiem klientiem. Trūcīgā vai maznodrošinātā izziņa tika izsniegta 2 114 klientiem jeb 80% no visiem darbaspējīgiem nestrādājošiem klientiem. 2017. gadā no visiem darbaspējīgiem nestrādājošiem RSD klientiem 92% bija reģistrēti NVA.

2017. gadā reģistrēto darbaspējīgu nestrādājošu klientu sadalījums vecuma grupās rāda, ka visvairāk personu 1 169 jeb 44% ir vecumā virs 50 gadiem, otra lielākā grupa – 1 166 jeb 44% ir personas vecuma grupā 30 – 39 gadi. 15 – 29 gadu veci jaunieši bija reģistrēti 314 jeb 12%. Pēc dzimuma sadalījuma 1 311 klientu jeb 50% bija sievietes.

Salīdzinot vecuma grupas no 2015. gada, vērojams, ka pieaug klientu skaita īpatsvars vecumā virs 60 gadiem par 4% punktiem, citās vecuma grupās skaita īpatsvars samazinās vai paliek praktiski nemainīgs. RSD darbaspējīgo nestrādājošo klientu dzimuma un vecuma struktūrā (skat.53. tabulu), salīdzinājumā ar 2015. gadu un 2016. gadu, izmaiņas ir vērojamas vecuma grupā 25-29 gadi – 2017. gadā ir samazinājums par 1% punktu, vecuma grupā 30-49 gadi ir samazinājums par 2% punktiem. Salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem, 2017. gadā redzams, ka vīriešu skaita īpatsvars pieaudzis par 3% punktiem. Jāsecina, ka RSD klientu portretā parādās sabiedrības novecošanās tendence un personām vecumā pēc 60 gadiem atrast darbu ir grūtāk.

53. tabula. RSD reģistrētie darbspējīgie nestrādājošie klienti no 2015. gada līdz 2017. gadam dzimuma un vecuma statistiskais portrets

2015			2016			2017		
Sievietes 2 304 53%	KOPĀ 4 315 Vecuma grupa 	Vīrieši 2 011 47%	Sievietes 1 752 51%	KOPĀ 3 410 Vecuma grupa 	Vīrieši 1 658 49%	Sievietes 1 311 50%	KOPĀ 2 641 Vecuma grupa 	Vīrieši 1 330 50%
122	15-24 6%	110	72	15-24 4%	69	56	15-24 5%	68
248	25-29 8%	101	183	25-29 8%	86	119	25-29 7%	63
1 107	30-49 46%	890	844	30-49 46%	727	601	30-49 44%	565
658	50-59 32%	720	491	50-59 32%	588	383	50-59 32%	472
169	60+ 8%	190	162	60+ 10%	188	152	60+ 12%	162

Lai arī kopējā situācija darba tirgū pēdējos gados ir uzlabojusies, joprojām vairākām nestrādājošo rīdzinieku grupām ir grūtības integrēties atklātā darba tirgū, t.sk. sabiedrībā – pirmspensijas vecuma personām jeb RSD klientiem „55+”, ilgstoši slimojošām, atkarīgām personām un personām ar vājām valsts valodas prasmēm, klientiem ar vāju sociālo funkcionēšanu un izteikti zemu motivāciju mainīt situāciju. Iepriekš uzskaitītās mērķa grupas nav gatavas nekavējoties stāties darba attiecībās. Sociālais darbs ar bezdarbniekiem nav zaudējis aktualitāti, bet mainījies ir sociālā darba ar bezdarbniekiem fokuss – mērķis ne vienmēr ir uzsākt algotu darbu, bet personas funkcionalitātes uzlabošana un integrācija sabiedrībā.

Sociālais darbs ar bezdarbniekiem

Sadarbība ar sociālo darbinieku ir viens no darbspējīgo nestrādājošo RSD klientu, sociālās palīdzības saņēmēju līdzdarbības pienākumiem savas sociālās situācijas uzlabošanā. Lai nodrošinātu kvalitatīvu sociālā darba pakalpojumu un veicinātu aktīvu darbspējīgo klientu iesaistīšanos savu sociālo problēmu risināšanā no 2011. gada RSD darbu ar sociālo gadījumu veica 20 sociālie darbinieki, kuru galvenā mērķa grupa bija personas un ģimenes, kurās ir bezdarba izraisītas problēmas. Pēdējo gadu laikā, uzlabojoties bezdarba rādītājiem un skaitliski samazinoties mērķa grupai – bezdarbniekiem un darbspējīgiem nestrādājošiem RSD klientiem, kā arī, sekojot tendencēm sociālā darba jomā ar ilgstošajiem bezdarbniekiem, 2017. gadā RSD sociālajā darbā ar bezdarbniekiem tika mainīta prakses pieeja - no sociālā darba ar personām ar bezdarba problēmu uz sociālo darbu ar sociālo gadījumu pilngadīgu personu problēmu risināšanai, kas ir par pamatu bezdarba vai ilgstoša bezdarba problēmai. Līdz ar to mainījās 20 sociālo darbinieku mērķa grupa – 10 sociālie darbinieki pievienojās sociālajiem darbiniekiem darbā ar ģimenēm ar bērniem, un 10 sociālie darbinieki turpmāk veic sociālā darbinieka pienākumus darbā ar pilngadīgām personām. Turpmāk visu RSD sociālo darbinieku darbā ar pilngadīgiem klientiem darba sastāvdaļa ir klientu nodarbinātības problēmu risināšana, integrācija sabiedrībā, neatkarīgas dzīves prasmju apguve, klientu atbildības palielināšanās par savas sociālās situācijas uzlabošanu. Visi sociālie darbinieki sniedz psihosociālu atbalstu darbspējīgām nestrādājošām personām, kuras saviem spēkiem nespēj pārvarēt šķēršļus, kas traucē gūt regulārus ienākumus no darba un apmierināt personas vai ģimenes pamatvajadzības, kā arī veic ilgstoši nestrādājošu darbspējīgu personu aktivizēšanu un motivēšanu.

No RSD sociālo darbinieku atskaitēm²⁷ redzams, ka RSD klientu nodarbinātības problēmas risinātas 557 ģimenēs jeb 23% no kopējo risināto sociālo gadījumu skaita 2 417 klientu lietām. 1 776 ģimenēs ar bērniem darbspējīgu nestrādājošu personu problēmas risinātas 266 jeb 15% gadījumos, savukārt no 460

²⁷ Pārskats par Rīgas sociālo darbinieku darbu ceturksnī (5.pielikums).

sociālajiem gadījumiem sociālajā darbā ar pilngadīgām personām un pilngadīgiem bāreņiem darbspējīgu nestrādājošu personu problēmas risinātas 232 jeb 50% gadījumu. Arī RSD vecākie sociālie darbinieki strādājuši ar 59 darbspējīgu nestrādājošu personu klientu lietām.

2017. gadā RSD sociālie darbinieki strādāja ar 636 darbspējīgām nestrādājošām personām, risinot viņu un ģimenes locekļu sociālās problēmas (skat. 54. tabulu). RSD speciālisti 2017. gadā darbspējīgām nestrādājošām personām kopā snieguši 12 550 konsultācijas, visvairāk konsultācijas sniegtas saistībā ar sociālās palīdzība saņemšanu un personām, kuras audzina bērnus. 2017. gadā 295 darbspējīgām personām sociālā palīdzība tika atteikta, jo klienti nelīdzdarbojās, no tiem 119 klienti paši atteicās no sadarbības, savukārt 2016. gadā no līdzdarbības atteicās 115 klienti.

54. tabula. Sociālais darbs ar darbspējīgiem nestrādājošiem RSD klientiem, tai skaitā sniegto konsultāciju un klientu, kas atteikušies no līdzdarbības skaits 2015. – 2017. gadā²⁸

Gads	2015	2016	2017
Kopējais reģistrētais darbspējīgu nestrādājošu personu skaits	4 315	3 410	2 641
Personu skaits, ar kurām risināts individuāls sociālais gadījums	1 087	869	636
Personu skaits, kas saņēmušas sociālo darbinieku konsultācijas	4 156	2 859	2 119
Konsultāciju kopējais skaits	17 708	17 325	12 550
Klientu, kas atteicās no sadarbības, skaits	117	115	119

Risināto sociālo gadījumu skaita samazinājums salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem skaidrojams gan ar mērķgrupas skaitlisku samazināšanos, gan ar komplicētāku klienta sociālo portretu un multiplām risināmajām problēmām, kā arī sociālo darbinieku mainību vai ilgstošu prombūtni pārejošas darba nespējas dēļ. Sociālo darbinieku darbā ar bezdarbniekiem klientu sociālais portrets pēdējos gados kļuvis sarežģītāks. Tas saistīts gan ar personības izmaiņām ilgstoša bezdarba rezultātā, gan sliktu veselības stāvokli, valsts valodas prasmju trūkumu un izteiktu motivācijas trūkumu mainīt savu sociālo situāciju. Sociālā darba prakse rāda, jo ilgāk cilvēks ir bez darba, jo vairāk pieaug sociālo problēmu loks, un cilvēks vairs nav gatavs nekavējoties stāties darba attiecībās, pat tad, ja ir tāda iespēja. Ilgstoši esot bez darba, klientiem ir zems motivācijas līmenis mainīt savu sociālo situāciju, kā arī personīgo resursu un pozitīvas pieredzes trūkums traucē risināt radušās problēmas, papildus to ietekmē arī dažādas atkarības, veselības problēmas, sociālo prasmju trūkums, piemēram, pašaprūpes un dzīves prasmju trūkums, plānojot savu laiku un resursus. Daļa cilvēku radušos situāciju - dzīves kvalitātes kritumu pieņem kā normu un nav gatavi pārmaiņām. Citiem tiešām trūkst sociālo un darba prasmju, un viņiem ir jāpalīdz saskatīt problēmu risinājumu.

SOPA pārskats par darbspējīgiem nestrādājošiem pašvaldības sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu saņēmējiem rāda papildus šķēršļus klientu integrācijai darba tirgū, un, uz kuru mazināšanu vai novēršanu vērsts individuāls sociālais darbs. 2017. gadā RSD reģistrētas:

- * 136 ilgstoši slimojošas personas,
- * 333 personas bez pastāvīgas dzīves vietas,
- * 341 patversmes klients,
- * 31 persona ar mājokļa problēmām (tiesas spriedums par izlikšanu, nepiemērots mājoklis, iesniegta prasība tiesā par izlikšanu),
- * 40 sodu izcietušas personas,
- * 7 personas nonākušas soda izciešanas vietā,
- * 1 persona ar garīga rakstura attīstības traucējumiem,
- * 9 personas ar atkarības problēmām,
- * 10 pilngadīgi bāreņi,
- * 127 personas, kuru ģimenēs ir bērns invalīds,
- * 4 personas, kuras aprūpē 1,5-3 gadu vecu bērnu,
- * 201 persona, kuru bērni neapmeklē bērnudārzu, u.c.

²⁸ Pašvaldības sociālo pabalstu administrēšanas informatīvās sistēmas (SOPA) atskaites „Pārskats par darbspējīgiem nestrādājošiem pašvaldības sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu saņēmējiem” (Nestrādājošo atskaite) datiem.

2017. gadā līdzīgi kā iepriekšējos gados tika risinātas arī citas klientu problēmas, piem., sociālo kontaktu un sociālo prasmju trūkums, mājokļa problēmas, vardarbībā cietušo personu problēmas, krīzes situācijas un psiholoģiska atbalsta trūkums krīzes situācijās, uzvedības problēmas, motivācijas trūkums, parādi un kredīti, zema pašapziņa, u.c.

Sociālais darbinieks sociālā gadījuma risināšanas ietvaros sadarbībā ar klientu izvērtē sociālo situāciju, problēmas apjomu un cēloņus, analizē klientam pieejamos resursus, klienta stiprās un vājās puses, atbalsta sistēmu, kā arī spēju un motivāciju risināt savas sociālās problēmas. Kopā ar klientu tiek izstrādāts un realizēts individuāls problēmu risināšanas plāns, sniegtas gan individuālas konsultācijas, gan piesaistīti klienta problēmu risināšanai nepieciešamie resursi. Sociālie darbinieki klientu interesēs sadarbojas ar NVA filiāles speciālistiem, veicot sociālās rehabilitācijas un individuālā darba meklēšanas plāna aktivitāšu saskaņošanu, atbalstot bezdarbniekus viņiem piemērotu RSD un NVA filiāles pakalpojumu izvēlē un izmantošanā. Sociālo darbinieku sadarbība ar NVA filiāles speciālistiem un sociālās palīdzības un pakalpojumu sistēmas attīstība ir veicinājusi klientu atbildības palielināšanos par savas sociālās situācijas uzlabošanu, klientu aktīvāku līdzdarbību, kā arī ļāvusi samazināt negodprātīgas sociālās palīdzības saņemšanas gadījumus.

Klientu motivēšana, līdzdarbības veicināšana un iesaistīšana savu problēmu risināšanā joprojām ir viens no sociālā darbinieka uzdevumiem. Ilgstošo bezdarbnieku problēmu risināšanā tiek piesaistīti dažādi resursi. Lai risinātu klientu komplicētās sociālās problēmas un palīdzētu ilgstoši nestrādājošām personām atkal iekļauties darba tirgū, 2017. gadā RSD nodrošināja dažādus atbalsta pakalpojumus.

Atbalsta pakalpojumi bezdarbniekiem

Populārākie atbalsta pakalpojumi, darbspējīgiem nestrādājošiem RSD klientiem, kas veicina nodarbinātību, lai sekmīgāk integrētos darba tirgū, ir parādīti 55. tabulā: NVA filiāles aktīvais nodarbinātības pasākums „Algoti pagaidu sabiedriskie darbi”; pašvaldības sabiedriskie darbi (12 stundas nedēļā); atbalsta grupas; atkarības profilakses speciālistu un psihologu konsultācijas.

55. tabula. Atbalsta pakalpojumi RSD darbspējīgām nestrādājošām personām 2015. – 2017. gadā

Pakalpojuma nosaukums un personu skaits	2015	2016	2017
Aktīvais nodarbinātības pasākums „Algoti pagaidu sabiedriskie darbi”	831	710	661
Pašvaldības sabiedriskie darbi (līdz 12 stundām nedēļā)	650	470	130
Atbalsta grupas bezdarbniekiem	232	118	45
Atkarības profilakses speciālistu pakalpojumi	197 <i>(155 RSD klienti; 91 reģistrēti NVA)</i>	167 <i>(136 RSD klienti; 105 reģistrēti NVA)</i>	193 <i>(150 RSD klienti; 84 reģistrēti NVA)</i>
Psihologa pakalpojumi	98	117	95
Latviešu valodas sarunvalodas treniņgrupas	110	95	-
Motivācijas programma bezdarbniekiem – psihosociālās rehabilitācijas pakalpojums ilgstošiem bezdarbniekiem	46	27	-

Pēdējo gadu laikā skaitliski samazinoties mērķa grupai – bezdarbniekiem un darbspējīgiem nestrādājošiem RSD klientiem, tai skaitā ilgstošiem bezdarbniekiem, un sakarā ar to, ka Filiāle organizēja valsts valodas apmācību bezdarbniekiem, RSD 2017. gadā tika pārtraukts pakalpojums „Latviešu sarunvalodas prasmju pilnveides grupas”. Savukārt, sakarā ar to, ka NVA Filiāle uzsāka Motivācijas programmas pakalpojumu ilgstošiem bezdarbniekiem, RSD 2017. gadā tika pārtraukts pakalpojums

Motivācijas programma ilgstošajiem bezdarbniekiem „Psihosociālās rehabilitācijas, adaptācijas un motivācijas pakalpojums”.

2017. gadā sadarbībā ar Biedrību „Rīgas pilsētas “Rūpju bērns”” tika realizēts inovatīvs sociālā darba pakalpojums pilngadīgām personām „Profilēšanas un atbalstītā darba pakalpojums pilngadīgām personām ar nediagnosticētām problēmām”. Pakalpojumu saņēma 6 personas. Pakalpojuma mērķa grupa - personas ar nediagnosticētām problēmām, t.sk. ar viegliem garīga rakstura traucējumiem (ar vai bez diagnozes) darbības vecumā. Pakalpojuma mērķis - nodrošināt mērķa grupas personu problēmu un vajadzību izvērtēšanu un atbalsta pasākumu īstenošanu, nodrošinot iekļaušanos atklātā darba tirgū uz līdzvērtīgiem noteikumiem ar citiem darbiniekiem, sniedzot nepieciešamo atbalstu darba prasmju apguvē un saglabāšanā, sociālo prasmju pilnveidē un nodrošinot atbalstu darba gaitu uzsākšanas periodā, gan darba ņēmējam, gan darba devējam. Pakalpojumā ietilpa mērķa grupas klientu profilēšana 2 nedēļas, kuru laikā personai tiek piesaistīti trīs speciālisti: sociālais darbinieks, ergoterapeits, psihiatrs, lai izstrādātu individuālu atbalsta plānu, un atbalsta pasākumu īstenošana 20 nedēļas.

Atbalsta grupas bezdarbniekiem

2017. gadā tikai vienā RSD dienas centrā „Ābeļzars” tika organizētas 2 (atvērtās) atbalsta grupas (viena sievietēm un viena vīriešiem), kurās piedalījās 45 darbības spējīgas nestrādājošas personas. Dienas centrā „Ābeļzars” tika organizēta arī grupa latviešu valodas praktizēšanai, kurā iesaistījās 20 personas. Citos dienas centros RSD klientiem, darbības spējīgām nestrādājošām personām bija pieejamas visas dienas centru organizētās aktivitātes. Salīdzinot ar 2016. gadu atbalsta grupu skaits ir samazinājies par 3 grupām un atbalsta grupu dalībnieku skaits samazinājies par 73 personām jeb 62%. Pēdējo gadu laikā skaitliski samazinoties mērķa grupai – bezdarbniekiem un darbības spējīgiem nestrādājošiem RSD klientiem, tai skaitā ilgstošiem bezdarbniekiem RSD, ievērojami samazinājies pieprasījums pēc atbalsta grupu pakalpojuma, līdz ar to samazinājies atbalsta grupu pakalpojumu saņēmumu skaits. Dienas centru sociālie darbinieki informēja, ka samazinājusies arī darbības spējīgu nestrādājošu personu iesaistīšanās citās dienas centru organizētās aktivitātēs, piemēram, samazinājies datoru prasmju apguvēju un datoru lietotāju apmeklējumu skaits. Tikai dienas centros „Kamene” un „Kastanis” bezdarbnieki dienas centru pieejamos datorus izmantoja darba vakanču meklēšanai. Dienas centros joprojām ir pieejamas individuālas sociālā darbinieka konsultācijas.

Psihologa un atkarības profilakses speciālistu konsultācijas

Tāpat kā iepriekšējos gados, arī 2017. gadā bezdarbniekiem ar psihosociālām problēmām tika nodrošinātas psihologa konsultācijas, savukārt bezdarbniekiem ar atkarības problēmām - RSD atkarības profilakses speciālistu un narkologa konsultācijas nepieciešamajā apjomā. Ar sociālā darbinieka atbalstu 2017. gadā:

- * 95 RSD klienti saņēma psihologa un psihoterapeita konsultācijas, par 22 personām mazāk salīdzinājumā ar 2016. gadu (2016. gadā 117 personas; 2015. gadā 98 personas);
- * Lai risinātu atkarības problēmas, 193 darbības spējīgas nestrādājošas personas saņēma atkarības profilakses speciālistu konsultācijas, no tām 150 jeb 78% bija RSD klienti (2016. gadā 167 personas saņēma atkarības profilakses speciālistu konsultācijas, no tām 136 jeb 81% bija RSD klienti; 2015. gadā 197 personas saņēma atkarības profilakses speciālistu konsultācijas, no tām 155 jeb 79% bija RSD klienti);
- * 83 personas saņēma narkologa pakalpojumus (2016. gadā 244 personas; 2015. gadā 195 personas).

Pašvaldības sabiedriskie darbi

Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums nosaka, ka pašvaldības sociālajiem dienestiem ir tiesības tos darbības spējīgos klientus, kuri saņem sociālo palīdzību vismaz 3 mēnešus pēc kārtas, iesaistīt darba un sociālo prasmju saglabāšanas, atjaunošanas un apgušanas pasākumos 12 stundas nedēļā. Tādējādi, kopš 2012. gada RSD tos darbības spējīgos klientus, kuri saņem sociālo palīdzību vismaz trīs mēnešus pēc kārtas, RSD iesaista darba un sociālo prasmju saglabāšanas, atjaunošanas un apgušanas pasākumos (turpmāk – sabiedriskie darbi).

Sakarā ar mērķa grupas skaitlisku samazināšanos un pārmaiņām sociālā darba jomā darbā ar bezdarbniekiem, no 2017. gada 1. aprīļa tika īstenotas pārmaiņas - izmainīta kārtība klientu nosūtīšanai uz sabiedriskajiem darbiem - RSD atteicās no sabiedrisko darbu koordinators. Turpmāk, lai klientus iesaistītu sabiedriskajos darbos, sociālie darbinieki, pēc klientu situācijas izvērtēšanas, paši slēdz vienošanos ar

klientiem par sabiedrisko darbu veikšanu konkrētā vietā, kā arī uzrauga klientu iesaistīšanos sabiedriskajos darbos.

2017. gadā ar 147 klientiem tika noslēgtas vienošanās par dalību sabiedriskajos darbos, no kuriem 130 personas iesaistījās sabiedriskajos darbos. 15 personas sabiedriskajos darbos gada laikā iesaistījās atkārtoti. 2017. gadā, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, ir samazinājies gan noslēgto līgumu/vienošanos skaits, gan arī personu skaits, skat. 56. tabula.

56. tabula. Pašvaldības sabiedriskajos darbos iesaistīto klientu, noslēgto un laužto līgumu un sadarbības partneru skaits 2015. - 2017. gadā

Klientu, vienošanos un sadarbības partneru skaits	2015	2016	2017
Klientu skaits, ar kuriem noslēgti līgumi/vienošanās	718	521	147
Sabiedriskajos darbos iesaistīto klientu skaits	650	470	130
t.sk., gada laikā atkārtoti iesaistīto skaits	150	171	15
Noslēgto līgumu/vienošanos skaits	1094	776	169
Pārtraukto līgumu/vienošanos skaits	438	346	67
t.sk., attaisnoti pārtraukti līgumi	305	261	53
t.sk., neattaisnotu iemeslu dēļ pārtraukti līgumi	133	85	14
Sadarbības partneru skaits, kur izveidotas darba vietas	109	114	26
Izveidoto darba vietu skaits	523	536	292

Sakarā ar darbinieku jau esošo lielo noslodzi un jauno nosūtīšanas kārtību uz sabiedriskajiem darbiem no 2017. gada 1. aprīļa, kas sociālajiem darbiniekiem prasa vairāk darbību kā iepriekš, ir samazinājies uz sabiedriskajiem darbiem nosūtīto klientu skaits. No visiem 2017. gadā noslēgtajiem līgumiem, 67 līgumi jeb 40% tika pārtraukti (salīdzinoši 2016. gadā 46% līgumi), no tiem 14 līgumi jeb 8% tika pārtraukti neattaisnotu iemeslu dēļ, savukārt 53 gadījumos līgums pārtraukts attaisnotu iemeslu dēļ, piemēram, uzsākts algots darbs vai uzsākta dalība NVA filiāles pasākumā, kā arī veselības problēmu dēļ.

2017. gadā visvairāk klientu tika iesaistīti sabiedriskajos darbos TC Purvciems un TC Avoti, bet vismazāk TC Bolderāja un TC Vidzeme (57. tabula). Sabiedriskajos darbos iesaistīto klientu atšķirīgais skaits TC skaidrojams, ar to, ka vienpadsmit TC ir dažāds sociālo darbinieku noslogojums, kas saistīts ar darba pienākumu sadali, vakanču skaitu sociālā darba jomā, sociālās palīdzības saņēmēju skaitu, kā arī sabiedrisko darbu veikšanas vietu izvietojumu.

57. tabula. Noslēgto vienošanos par dalību sabiedriskajos darbos un klientu skaita sadalījums pa RSD teritoriālajiem centriem 2017. gadā

Nr.	Teritoriālais centrs	Noslēgtās vienošanās	Klientu skaits
1	Avoti	34	27
2	Āgenskalns	12	12
3	Bolderāja	2	2
4	Dzirciems	22	19
5	Imanta	2	2
6	Krasts	22	21
7	Pļavnieki	5	5
8	Purvciems	48	38
9	Vidzeme	3	2
10	Ziemeļi	11	11
11	Daugava	8	8
KOPĀ		169	147

Ņemot vērā Bērnu tiesību aizsardzības likuma 72. panta piekto daļu, nosūtot klientus veikt sabiedriskos darbus iestādēs, kurās uzturas bērni, ir obligāta prasība pārbaudīt nosūtīto personu sodāmību. 2015. gada beigās tika noslēgts sadarbības līgums ar Iekšlietu ministrijas Informācijas centru par valsts informācijas sistēmas „Sodu reģistrs” lietošanu tiešsaistes datu pārraides režīmā, kas ļauj sabiedrisko darbu koordinatoriem ātrāk pārbaudīt personas sodāmību un iesaistīt sabiedriskajos darbos. Kā arī 2017. gadā RSD ir apmaksājis veselības pārbaudes un medicīnisko grāmatīņu noformēšanu 14 klientiem, jo sabiedriskie darbi tika veikti izglītības iestādēs. Obligātās veselības pārbaudes un medicīniskās grāmatīņas noformēšanu veica SIA „Rīgas veselības centrs” un SIA „Rīgas 1. slimnīca” (58. tabula).

58. tabula. Klientu skaits, kuriem veikta obligātā veselības pārbaude un izsniegta medicīniskās grāmatīņas 2017. gadā

Nr.	Nosaukums	Klientu skaits	Summa EUR
1.	SIA „Rīgas 1. slimnīca”	11	307
2.	SIA „Rīgas veselības centrs”	3	52
KOPĀ		14	359

59. tabulā ir apkopoti dati par sabiedriskos darbos iesaistījušos klientu skaitu sadalījumā pa vecuma grupām. Visvairāk sabiedriskajos darbos tika iesaistīti klienti vecuma grupā no 50-59 gadiem.

59. tabula. Sabiedriskajiem darbos iesaistījušos klientu skaits sadalījumā pa vecumu grupām

Nr.	Vecuma grupas	Sievietes	Vīrieši
1	18 – 29 gadi	0	1
2	30 – 39 gadi	11	5
3	40 – 49 gadi	11	21
4	50 – 59 gadi	22	37
5	60 un vairāk	13	9
KOPĀ		57	73

2017. gadā sabiedrisko darbu vietas nodrošināja 26 organizācijas (9 pašvaldības iestādes un 17 biedrības un nodibinājumi), kas kopā veidoja 292 sabiedrisko darbu veikšanas vietas, skat. 60. tabulu.

Līdztekus izmaiņām sabiedrisko darbu organizēšanas kārtībā, ir samazināts arī organizāciju skaits, kas nodrošina sabiedrisko darbu vietas.

60. tabula RSD noslēgtie līgumi ar nodibinājumiem un biedrībām

Nr.p.k.	Sadarbības partneris	Vietu skaits
1.	Nodibinājums „Baltijas Pastorālais institūts”	1
2.	Nodibinājums „Fonds Cerība”	8
3.	Fonds „Cerībai”	2
4.	Nodibinājums „Kraukļa fonds”	11
5.	Tautas palīdzības fonds	22
6.	Latvijas Cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizācija „SUSTENTO”	1
7.	Invalīdu un viņu draugu apvienība „Apeirons”	1
8.	Biedrība „DIA+LOGS”	2
9.	1991.gada barikāžu dalībnieku biedrība	4
10.	Rakstnieku muzeju biedrība „Pils”	1
11.	Biedrība „PINS”	5
12.	Latvijas Mākslinieku savienība	5

13.	Rīgas Latviešu biedrība	16
14.	Biedrība „Rīgas aktīvo senioru alianse”	6
15.	LMAB "DACE"	5
16.	LSIA "Aspazija"	1
17.	"Latvijas Patērētāju interešu aizstāvības asociācija"	1
18.	Rīgas Austrumu izpilddirekcija	16
19.	RD Mājokļu un vides departaments	138
20.	Rīgas Pārdaugavas izpilddirekcija	20
21.	Rīgas gaisma	3
22.	Sociālās aprūpes centrs „Stella maris”	10
23.	Rīgas Sociālās aprūpes centrs „Mežciems”	4
24.	Rīgas pilsētas būvvalde	3
25.	RD IKSD Rīgas pašvaldības kultūras iestāžu apvienība	2
26.	RD Īpašuma departaments	4
KOPĀ		292

Aktīvais nodarbinātības pasākums „Algotie pagaidu sabiedriskie darbi”

Būtisks aktīvās nodarbinātības atbalsta pasākums pašvaldības sociālās palīdzības saņēmējiem – bezdarbniekiem, ir Rīgas pašvaldības dalība NVA Filiāles organizētajā aktīvajā nodarbinātības pasākumā „Algoti pagaidu sabiedriskie darbi”²⁹ (turpmāk – APSD pasākums), kur bezdarbnieki savas darba un sociālās prasmes uzlabo pagaidu darba vietās 4 mēnešus gadā.

Pasākums tika īstenots no 2017. gada 01. februāra līdz 2017. gada 29. decembrim. NVA finansējums bija EUR 254 891, kas ietver atlīdzību bezdarbniekiem EUR 150,00 mēnesī, valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas pensiju apdrošināšanai EUR 15,00 mēnesī un, ja nepieciešams, tiek nodrošinātas obligātās veselības pārbaudes par naudas summu līdz EUR 28,46, un ikmēneša dotācijas EUR 128,06 sešiem pašvaldības darba koordinatoriem. Rīgas pašvaldības izlietotais līdzfinansējums 2017. gadā bija EUR 77 516, kas ietver atalgojumu darba vadītājiem, izdevumus inventāra un materiālu iegādei un darba organizēšanai, kā arī pašvaldības teritoriju sakopšanai (degviela, atkritumu izvešana u.c.).

2017. gadā Rīgā tika izveidotas 180 pagaidu darba vietas, no tām 168 vietas Rīgas pašvaldības iestādēs, 12 pagaidu darbu vietas – divās nevalstiskajās organizācijās: biedrībās „Latvijas Sarkanais Krusts” un „Zilais krusts”. APSD pasākuma organizēšanā tika iesaistītas 6 Rīgas domes struktūrvienības (skat. 60. tabulu) – Labklājības departaments, Mājokļu un vides departaments, Satiksmes departaments, Rīgas Pārdaugavas izpilddirekcija, Rīgas Austrumu izpilddirekcija un Rīgas Ziemeļu izpilddirekcija.

61. tabula. Algoti pagaidu sabiedrisko darbu vietas Rīgas pašvaldībā 2017. gadā

Nr. p.k.	Nosaukums	NVA apstiprināto pagaidu darbu vietu skaits	Pavisam nodarbināti bezdarbnieki
1.	Rīgas Austrumu izpilddirekcija	20	75
2.	RD Satiksmes departaments	20	65
3.	RD Mājokļu un vides departaments	30	119
4.	RD Labklājības departaments	70	259
5.	Rīgas Pārdaugavas izpilddirekcija	20	74
6.	Rīgas Ziemeļu izpilddirekcija	20	69
KOPĀ		180	661

²⁹ Līdz 2014. gadam APSD pasākums Rīgas pašvaldībā tika realizēts ar Eiropas sociālā fonda atbalstu. No 2015. gada projektu finansē NVA un līdzfinansē pašvaldība.

Labklājības departaments pasākuma ietvaros izveidoja un koordinēja visvairāk - 70 pagaidu darbu vietas 11 pašvaldības iestādēs (58 pagaidu darbavietas) un 2 biedrībās/nodibinājumos (12 pagaidu darbavietas) (skat. 62. tabulu). 77% no APSD pasākumā nodarbinātajiem bezdarbniekiem bija iesaistīti teritorijas sakopšanas un labiekārtošanas darbos, 11% telpu uzkopšanas darbos, 7% biroja palīgdarbos, 1% telpu remonta palīgdarbos, 2% satiksmes plūsmas skatīšanā un 2% virtuves palīgdarbos.

62. tabula. Labklājības departamenta izveidoto algoto pagaidu sabiedrisko darba vietu skaits

Nr.p.k.	Rīgas pašvaldības iestādes, struktūrvienības, biedrības un nodibinājumi	Vietu skaits 2015. gadā	Vietu skaits 2016. gadā	Vietu skaits 2017. gadā
1.	Rīgas sociālais dienests	22	14	10
2.	RSAC „Gaīlezers”	3	4	3
3.	RSAC „Mežciems”	3	4	3
4.	RSAC „Stella Maris”	4	4	4
5.	Rīgas Patversme/ DC bezpajumtniekiem	5	5	5
6.	Rīgas pašvaldības Bērnu un jauniešu centrs	3	2	2
7.	RD Labklājības departaments	3	3	3
8.	RD Īpašuma departaments	2	2	2
9.	Rīgas pilsētas būvvalde	2	3	2
10.	RD Izglītības, kultūras un sporta departaments ³⁰	57	15	20
11.	Rīgas pašvaldības aģentūra „Rīgas pieminēkļu aģentūra”	4	4	4
12.	Fonds „Zilais Krusts”	10	10	7
13.	Latvijas Sarkanais Krusts	5	5	5
KOPĀ		123	75	70

Pagaidu darbu vietas Rīgas pašvaldības iestādēs ir izveidotas gan RD struktūrvienībās, gan to pakļautībā esošajās iestādēs, piemēram, sociālās aprūpes centros, naktspatversmēs, pieaugušo un bērnu – jauniešu dienas centros, u.c. iestādēs. APSD pasākumā 2017. gadā 661 persona atbilstoši savām darba spējām un vēlmēm tika iesaistīta tādos palīgdarbos kā teritorijas labiekārtošana un sakopšana, telpu remonts, ģenerālā tīrīšana un ikdienas telpu uzkopšanas darbi, virtuves un biroja darbi, satiksmes plūsmas skaitīšana, u.c. No APSD pasākumā iesaistītajiem bezdarbniekiem 446 personas jeb 67% bija RSD klienti. APSD pasākuma laikā, no visiem iesaistītajiem, 22 klienti atrada pastāvīgu darbu (2016. gadā 20 bezdarbnieki; 2015. gadā 23 bezdarbnieki). Rezultātu analīze liecina, ka motivētākie klienti uzsāka darba attiecības arī pašvaldības iestādēs, kurās bija pastāvīga darba vakances. Piedāvāt patstāvīgu darbu motivētākajiem pagaidu darbu veicējiem kādā no Rīgas pašvaldības institūcijām un iestādēm ir ierasta prakse. Dalību APSD pasākumā, laužot noslēgto līgumu, pārtrauca 207 personas jeb 31% (2016. gadā 202 jeb 29% klientu, 2015. gadā 259 jeb 31% klientu). Jāsecina, ka lielākā daļa projektā iesaistīto cilvēku izmantoja iespēju strādāt visus 4 mēnešus, kas norāda uz cilvēku motivāciju strādāt. 2017. gadā biežāk minētie līguma laušanas iemesli bija 140 gadījumos līguma pārkāpumi: 133 neattaisnoti kavējumi un 7 iekšējās kārtības noteikumu pārkāpumi (2016. gadā 139 līguma pārkāpumi; 2015. gadā 154 līguma pārkāpumi), 30 bezdarbniekiem pagaidu darbu laikā pasliktinājās veselība (2016. gadā 39 personas; 2015. gadā 52 personas), un 15 gadījumos citi iemesli (2016. gadā 4 personas; 2015. gadā 30 personas).

APSD pasākumā iesaistīto ekspertu novērojumi liecina, ka visvairāk motivēti piedalīties pasākumā bija cilvēki, kuriem esošajā darba tirgū iekļauties ir ļoti grūti – pirmspensijas vecuma cilvēki, cilvēki ar zemām latviešu valodas prasmēm, personas ar invaliditāti un bezdarbnieki, kuriem ir tikai pamatizglītība. Trīs gadu laikā ir iezīmējušās to ilgstošo bezdarbnieku grupas, kurām šāda veida atbalsts iekļaušanai darba

³⁰ Departamenta pakļautībā esošās Pirmskolas izglītības iestādes un skolas.

tirgū nav bijis vispiemērotākais – tie ir cilvēki, kas sirgst ar atkarībām, cilvēki ar hroniskām veselības problēmām, vienūļie vecāki, kuriem nav atrisināts bērnu pieskatīšanas jautājums.

Nodarbinātības atbalsta pakalpojums personām ar invaliditāti

Lai veicinātu aizvien plašāku mērķa grupu integrēšanu darba tirgū un vienlīdzīgu tiesību principu ievērošanu, RSD sadarbībā ar „Invalīdu un viņu draugu apvienību „Apeirons”” jau sesto gadu Rīgas pašvaldībā īsteno nodarbinātības atbalsta pakalpojumu RSD klientiem – cilvēkiem ar invaliditāti ar mērķi integrēt viņus darba tirgū, kā arī mazināt un novērst sociālās izolētības risku un veicināt cilvēku ar invaliditāti iekļaušanos sabiedrībā. Pakalpojuma sniedzējs no 2012. gada realizē nodarbinātības atbalsta pakalpojumu cilvēkiem ar invaliditāti, strādājot gan ar konkrēto mērķgrupu, gan uzrunājot potenciālos darba devējus, gan organizējot dažādus izglītojošus un aktivizējošus pasākumus. Pēdējo trīs gadu laikā pakalpojumu kopā saņēmušas 163 personas ar invaliditāti (skat. 63. tabulu). 2017. gadā pakalpojumu saņēma 51 persona ar invaliditāti, kopā saņemot 2 250 konsultāciju stundas. 25 personas ar invaliditāti 12 mēnešu pakalpojuma saņemšanas laikā iekārtojās darbā.

63. tabula. Nodarbinātības atbalsta pakalpojums cilvēkiem ar invaliditāti 2015. – 2017. gadā

Saņemtais pakalpojums	2015	2016	2017	KOPĀ
Pakalpojumu saņēmušo personu skaits	68	44	51	163
Sniegts pakalpojums - konsultācijas (stundas)	3 372	3 009	2 250	8 631
Pakalpojuma summa, EUR	14 096	14 040	13 750	41 886
Iekārtojušies darbā (personu skaits)	24	20	25	69

Cilvēki ar invaliditāti, kuri vēlējas atrast darbu, saņēma konsultācijas, izglītojošu informāciju, motivējošu atbalstu un piedalījās praktiskās apmācību nodarbībās, kuru mērķis bija saistīts ar darba atrašanu. Pozitīvi vērtējams fakts, ka trīs gadu laikā 69 cilvēki jeb 42%, no visiem pakalpojumu saņēmušajiem, iekārtojās pastāvīgā darbā, tādējādi ceļot gan savas dzīves kvalitāti un laužot sabiedrībā pastāvošos stereotipus, gan apliecinot sevi kā vērtīgus darbiniekus konkrētos uzņēmumos. Cilvēki ar invaliditāti uzsāka darbu visdažādākajās profesijās, piemēram, apkopējs, dežurants, palīgstrādnieks, lietvedis, klientu apkalpošanas speciālists, sociālais darbinieks, transportlīdzekļa krāsotājs, apsargs, programmētājs, komplektētājs, datu ievades operators, arhīva darbinieks, noliktavas pārzinis, plakātu līmētājs, u.c.

Pakalpojuma ietvaros 10 cilvēki ar invaliditāti saņēma NVA Filiāles karjeras speciālistu konsultācijas, 10 cilvēki saņēma Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras speciālistu individuālas konsultācijas, darba praksē iestatījās 8 personas, 7 personas piedalījās ekskursijā uz mākslas muzeju „Rīgas birža”, 5 personas piedalījās Lucavsālas, Tartu centra un Motormuzeja vides pieejamības apsekošanā.

Sociālās atstumtības riska grupu nodarbinātības veicināšana Rīgā

2016. gadā tika uzsākta grantu programmas „Sociālās atstumtības riska grupu nodarbinātības veicināšana Rīgā” īstenošana. Grantu programmas mērķis ir stimulēt, uzsākt vai attīstīt un īstenot ilgtspējīgu biedrību un nodibinājumu vai komersantu attīstību, lai nodrošinātu nodarbinātības iespējas, t.sk. radot jaunas vai pilnveidojot esošas darba vietas sociālās atstumtības riskam pakļautajām mērķa grupām. Uz finansējumu var pretendēt Latvijas Republikas Biedrību un nodibinājumu reģistrā reģistrēta biedrība vai nodibinājums, vai Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra Komercreģistrā reģistrēts komersants, kura juridiskā adrese reģistrēta Rīgā, vai kurš gadījumā, ja tiktu pieņemts lēmums par atbalsta piešķiršanu, norādītajā termiņā reģistrētu juridisko adresi Rīgā, un kurš grantu atbalstu saņēmušo daļu apņemas apgūt Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā.

2017. gadā noslēdzās grantu programmas 1. konkursa atbalstīto projektu īstenošana. 4 grantu saņēmēji līguma darbības laikā sekmīgi ir realizējuši savus projektus, radot 9 jaunas darba vietas cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem, ar invaliditāti, bijušajiem ieslodzītajiem un jaunām māmiņām, un tādējādi veicinot nodarbinātību sociālās atstumtības riska grupās. Līgumi ar konkursa uzvarētājiem tika noslēgti 2016. gada septembrī un oktobrī, grantu apguves periods 1 grantu saņēmējam noslēdzās 2017. gada 31. martā, 3 grantu saņēmējiem 2017. gada 31. augustā.

VESELĪBAS APRŪPES PIEEJAMĪBAS NODROŠINĀŠANA

Ģimenes ārstu pieejamības nodrošināšana

Labklājības departaments saskaņā ar valstī noteikto veselības aprūpes organizēšanas un finansēšanas kārtību ir saskaņojis ar Nacionālā veselības dienesta Rīgas nodaļu līgumattiecībās esošo ģimenes ārstu darbības pamat teritorijas Rīgā. Primārās veselības aprūpes pakalpojumus 2017. gadā snieguši 445 ģimenes ārsti, kuri strādā 96 vietās, aptverot visu pilsētu. Savā ģimenes ārsta praksē kā pašnodarbinātas personas strādā 393 ģimenes ārsti.

Pašvaldība ir nodrošinājusi 76 ģimenes ārstu prakses vietu atrašanos Rīgas pašvaldībai piederošajos nekustamajos īpašumos, saskaņojot Rīgas pašvaldības veselības aprūpes kapitālsabiedrību apakšnomas līgumu slēgšanu ar ģimenes ārstu praksēm par telpu iznomāšanu. Rīgas pašvaldības veselības aprūpes kapitālsabiedrībās nodarbināti 7 ģimenes ārsti, no tiem 4 – SIA „Rīgas 1. slimnīca” un 3 – SIA „Rīgas veselības centrs”.

64. tabula. Ģimenes ārstu skaits Rīgā

Gads	2015	2016	2017
Ģimenes ārsti	447	444	445

2017. gadā pie ģimenes ārstiem reģistrēti 696 425 pacienti (t.sk. 119 785 bērni), vidēji pie viena ģimenes ārsta – 1 565 pacienti.

Rīgā strādājošajiem ģimenes ārstiem 2017. gadā organizēts viens informatīvais seminārs, kurā informāciju sniedza SIA „Rīgas 1. slimnīca”, Veselības inspekcijas un Sociālās integrācijas valsts aģentūras pārstāvji par šādām tēmām:

- ✳ Par aktualitātēm ārstniecības iestāžu reģistrācijā un uzraudzībā.
- ✳ Par jaunākajām uroloģisko saslimšanu ārstēšanas iespējām un metodēm.
- ✳ Par otorinolaringoloģisko saslimšanu ķirurģiskas ārstēšanas iespējām.
- ✳ Par sociālās un profesionālās rehabilitācijas pakalpojumiem.
- ✳ Par indikācijām/kritērijiem pacientu nosūtīšanai sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņemšanai par valsts budžeta līdzekļiem.
- ✳ Par ģimenes ārstu un Sociālās integrācijas valsts aģentūras (SIVA) sadarbības iespējām.
- ✳ Labklājības departamenta organizētajā seminārā, kas notika SIA „Rīgas 1. slimnīca” telpās, piedalījās 70 ģimenes ārsti.

Atbalsts tuberkulozes slimniekiem zāļu ambulatorai saņemšanai

Lai palīdzētu ārstiem motivēt tuberkulozes slimniekus DOTS ambulatorajai terapijai (*Directly Observed Therapy Short Course* jeb Tieši uzraugāmās ārstēšanas īsais kurss), Labklājības departaments 2017. gadā turpināja līdzfinansēt sabiedriskā transporta ceļa izdevumus EUR 2,30 dienā tiem tuberkulozes slimniekiem, kuru dzīvesvieta deklarēta Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā un kuriem jāizdzer zāļu deva ārstniecības personas uzraudzībā, kā arī līdzfinansēt pārtikas iegādi ne vairāk kā EUR 19,20 mēnesī (sadalojot to vienmērīgi mēneša ietvaros) tiem tuberkulozes slimniekiem, kuri regulāri ieradās tuberkulozes kontrolējamās terapijas kabinetos (Rīgā, Gogoļa ielā 3 vai Lielvārdes ielā 68) vai kuriem veselības stāvokļa dēļ zāļu deva piegādāta viņa dzīvesvietā.

Saskaņā ar noslēgto sadarbības līgumu ar SIA „Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca” pavisam 244 tuberkulozes slimnieki saņēma pašvaldības finansējumu. Finansējumam pavisam kopā izlietoti EUR 50 340.

65. tabula. Tuberkulozes pacientu skaits, kuri saņēma pašvaldības līdzfinansējumu

Rādītājs	2015	2016	2017
Pirmreizējo pacientu, kam sniegta ambulatorā terapija, skaits DOTS programmas ietvaros	180	168	158
Tuberkulozes slimnieku, kas saņēmuši pašvaldības līdzfinansējumu, skaits	283	262	244
Transporta līdzfinansēšanas reižu skaits	17 346	15 081	15 220
Pārtikas līdzfinansēšanas reižu skaits	10 861	7 327	10 131

Lai gan saslimstība ar tuberkulozi Latvijā samazinās, joprojām ik gadu tiek reģistrēti vairāk nekā 400 jauni saslimšanas gadījumi. Latvija vēl aizvien ir uzskatāma par vienu no prioritātes valstīm Eiropas reģionā, kurā saslimstība ar tuberkulozi tiek vērtēta kā augsta.

Lai gan mūsdienās tuberkulozes ārstēšana notiek sekmīgi, tas ir ļoti ilgstošs process. Sākumā slimnīcā, pēc tam ārstēšanās jāturpina ambulatori (vidēji 6 mēneši), savukārt multirezistentās tuberkulozes gadījumā ārstēšana var ilgt līdz pat 20 mēnešiem. Nenoliedzami, pašvaldības finansētais atbalsts ir svarīgs motivējošs faktors tuberkulozes slimnieku līdzdalībai ārstēšanas procesā.

Atbalsts asinsdonoru kustības veicināšanai

Lai veicinātu asinsdonoru kustību, Labklājības departaments sadarbībā ar biedrību „Latvijas Sarkanais Krusts” turpināja apmaksāt daļēju transporta izdevumu kompensāciju EUR 1,20 apmērā katram bezatlīdzības donoram, kas ieradies nodot asinis SIA „Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca” (Stacionārā „Gaiļezers”, Hipokrāta ielā 2, tālrunis uzziņām: 67042680) vai Valsts asinsdonoru centrā (Sēlpils ielā 6, bezmaksas informatīvais tālrunis: 80000003). Kopš 2017. gada likvidēts asins nodošanas punkts VSIA „Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca”.

Asinsdonoru atbalstam 2017. gadā izlietoti EUR 16 927.

66. tabula. Asinsdonoru skaits, kuriem pašvaldība daļēji apmaksāja sabiedriskā transporta izdevumus

Gads	2015	2016	2017
Asinsdonoru skaits	22 567	20 188	14 106

Sadarbība ar Rīgas pašvaldības veselības aprūpes kapitālsabiedrībām

Labklājības departamenta Veselības pārvalde veikusi pārvaldes uzdevumu deleģēšanas līgumu izpildes uzraudzību, izvērtējot veselības aprūpes kapitālsabiedrību darbību (tai skaitā vides pieejamības nodrošināšanu, infrastruktūras attīstīšanu un nepieciešamo veselības aprūpes pakalpojumu klāsta nodrošināšanu) un pacientu apmierinātību ar saņemto veselības aprūpes pakalpojumu, kā arī izskatījusi ne finanšu mērķu sasniegšanu un investīciju lietderību šādās Rīgas pilsētas pašvaldības veselības aprūpes kapitālsabiedrībās:

- * SIA „Rīgas 1. slimnīca”, www.1slimnica.lv;
- * SIA „Rīgas 2. slimnīca”, www.slimnica.lv;
- * SIA „Rīgas Dzemdību nams”, www.rdn.lv;
- * SIA „Rīgas veselības centrs”, www.rigasveseliba.lv, kurā ir šādas struktūrvienības:
 - * filiāle „Bolderāja”;
 - * filiāle „Imanta”;
 - * filiāle „Ilģuciems”;
 - * filiāle „Kengarags”;
 - * filiāle „Torņakalns”;
 - * filiāle „Ziepniekkalns”.

Saskaņā ar noslēgtajiem pārvaldes uzdevumu deleģēšanas līgumiem un līgumiem ar Nacionālo veselības dienestu veselības aprūpes kapitālsabiedrības nodrošina valsts apmaksāto un maksas veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu.

Apkopotās atskaites par 2017. gadu liecina, ka minētās kapitālsabiedrības nodrošinājušas veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību un sniegušas pavisam kopā 939 007 veselības aprūpes pakalpojumus (tai skaitā ģimenes ārstu konsultācijas un diagnostiskos izmeklējumus), no kuriem 71% bija valsts apmaksātie veselības aprūpes pakalpojumi.

SIA „Rīgas 1. slimnīca” sniegti veselības aprūpes pakalpojumi primārās un sekundārās veselības aprūpes līmenī, nodrošinot ģimenes ārstu un ārstu speciālistu (tai skaitā, medicīnisko komisiju) pakalpojumus, zobārstniecības pakalpojumus, diagnostiskos izmeklējumus (t.sk. daudzslāņu datortomogrāfiju, kodolmagnētisko rezonansi, koronarogrāfiju, plaša spektra endoskopiskos izmeklējumus, dažāda veida sirds funkcionālos izmeklējumus un vēža skrīningizmeklējumus), rehabilitācijas un fizikālās medicīnas pakalpojumus, vakcināciju un stomu slimnieku aprūpi, kā arī sniegti plānveida dienas stacionāra un stacionāra pakalpojumi un veikti pasākumi iedzīvotāju veselīga dzīvesveida veicināšanā. Pavisam 2017. gadā sniegtas 187 801 ambulatorās konsultācijas un 137 428 diagnostiskie izmeklējumi. Darbinieki

piedalījušies aptuveni 300 apmācībās, nodrošinot SIA „Rīgas 1. slimnīca” kvalificēta personāla zināšanu nodošanu kolēģiem, iesaistot pašu lektorus.

Iegādāts aprīkojums un mēbeles Sāpju centra izveidošanai, kas 2017. gada septembrī Anestezioloģijas un reanimācijas klīnikā sāka pieņemt klientus. Renovētas Terapijas nodaļas telpas. Sākta Rehabilitācijas klīnikas izveidošanas darbu plānošana un iegādātas medicīniskās iekārtas un aprīkojums.

Veikta SIA „Rīgas 1. slimnīcas” apkārtnes sakopšana un labiekārtošana, restaurēts vēsturiskais žogs, renovēti iebraukšanas vārti un uzstādīts apgaismojums. Veikti dažādi ēku remontdarbi.

SIA „Rīgas 2.slimnīca” sniegti veselības aprūpes pakalpojumi primārās un sekundārās ambulatorās un stacionārās veselības aprūpes līmenī, nodrošinot neatliekamo medicīnisko palīdzību traumatoloģijā, kustību balsta sistēmas slimību ārstēšanu un rehabilitāciju, lielo locītavu endoprotezēšanu, ginekoloģiskās manipulācijas, diagnostiskos izmeklējumus (t.sk. datortomogrāfiju, osteodensitometriju, ehokardiogrāfiju, doplerogrāfiju, ārējās elpošanas funkcijas rādītāju noteikšanu, Holtera monitoru un vēža skrīning izmeklējumus), rehabilitācijas pakalpojumus, veselības aprūpi mājās un endoprotezēšanas problēmu ārstu konsīliju, kā arī veikti pasākumi iedzīvotāju veselīga dzīvesveida veicināšanai. Pavisam 2017. gadā sniegti 120 112 veselības aprūpes pakalpojumi (ieskaitot diagnostiskos izmeklējumus un traumpunkta pakalpojumus).

Salīdzinot ar 2016. gadu SIA „Rīgas 2.slimnīca” palielinājies neatliekamās medicīniskās palīdzības pakalpojuma apjoms, gūžu un ceļa endoprotezēšanas pakalpojumu apjoms, kā arī palielinājusies dienas stacionāra operatīvā aktivitāte. Ārstnieciskās aprūpes procesus nodrošina augsti kvalificēts personāls, kas savus darba pienākumus veic, izmantojot Premium klases medicīniskās ierīces un implantus. Turpināta veselības aprūpes kvalitātes sistēmas uzturēšana un procesu pilnveidošana, noteikts pacientu identifikācijas process. Regulāri veikta pacientu apmierinātības monitorēšana. Pēc apjomīgām un smagām operācijām pacientiem ir iespēja pirmās 24 stundas saņemt individuālu aprūpi Intensīvās terapijas un anestezioloģijas nodaļā. Lai pacienti pēc iespējas ātrāk varētu atgriezties ierastajā vidē, agrīnajā pēcoperācijas periodā pacienti saņem kustību terapiju. Klīniski diagnostiskā laboratorija atkārtoti ir veikusi reakreditāciju un nodrošina dažādas laboratoriskos izmeklējumus.

SIA „Rīgas Dzemdību nams” sniegti veselības aprūpes pakalpojumi sekundārās ambulatorās, sekundārās stacionārās un terciārās stacionārās veselības aprūpes līmenī, nodrošinot ārstu speciālistu (ginekologs, internists, endokrinologs, oftalmologs) pakalpojumus, ārstniecību dienas stacionārā un stacionārā, dzemdību palīdzību, jaundzimušo aprūpi, vakcināciju, kā arī veikti pasākumi ģimenes izglītošanai par krūts ēdināšanu un elpošanas vingrinājumiem un pasākumi iedzīvotāju veselīga dzīvesveida veicināšanai. Pavisam 2017. gadā sniegti 45 423 veselības aprūpes pakalpojumi (tai skaitā dzemdību palīdzība, jaundzimušo intensīvā terapija un diagnostiskie izmeklējumi).

Pabeigts darbs pie pacientu identifikācijas sistēmas iesviešanas, turpinot 2016. gadā uzsāktu pilotprojektu par jaundzimušo identifikāciju, 2017. gadā ieviesta arī pieaugušo pacientu identifikācijas sistēma ar aprocēm un riska grupas pacientu papildus marķēšana. Jaundzimušo intensīvās aprūpes nodaļā veikta durvju piekļuves modernizēšana, ierobežojot nepiederošu personu iekļūšanu nodaļā, tajā pašā laikā ieviešot ērtu piekļuves karšu sistēmu māmiņām, kuru jaundzimušos ārstē nodaļā, kā arī nodrošinot sistēmu durvju automatiskai atslēgšanai ārkārtas situācijās.

Īpaša uzmanība veltīta sabiedrisko attiecību jomā: sagatavoti informatīvie materiāli par vecmāšu pēcdzemdību mājas vizītem, elektroniski – par uzturu grūtniecēm Lieldienās (pavasārī), aktualizēts materiāls „Ko ņemt līdzi uz dzemdībām”, aktualizētas informatīvās grāmatīņas klientiem, kas tiek izvietotas katrā palātā, izveidotas divas mapes ar informāciju par Rīgas domes iestāžu atbalstu māmiņām, vecākiem un maznodrošinātām personām, izveidots informatīvais stends par Rīgas domes piedāvātajiem pasākumiem un cita veida atbalstu rīdziniekiem.

Resertificēta Kvalitātes vadības sistēma, atbilstoši jaunā ISO 9001:2015 standarta prasībām. Īstenoti pasākumi E-veselības sistēmas darbības uzsākšanai.

Veikti dažādi vienkāršotās atjaunošanas darbi un kosmētiskais remonts Operāciju bloka telpās un atsevišķās palātās, iekārtotas papildu telpas statistikas darba vajadzībām.

2017. gadā turpinājās vērienīgais septiņu stāvu ēkas fasādes rekonstrukcijas projekts, pabeigta ēku Nr.1 un 1A siltināšana. Labiekārtota iekšējā teritorija. Veikta transportlīdzekļu stāvvietu pārorganizēšana, izstrādājot jaunas autotransporta novietošanas prasības un shēmu, paredzot autostāvvietas klientiem un

darbiniekiem, kā arī uzstādīta jauna iebraukšanas/izbraukšanas vadības sistēma (t.sk. divas jaunas vārtu barjeras).

SIA „Rīgas veselības centrs” sniegti veselības aprūpes pakalpojumi primārās un sekundārās ambulatorās veselības aprūpes līmenī, nodrošinot ģimenes ārstu (t.sk. dežūrārstu) un ārstu speciālistu (t.sk. medicīnisko komisiju) pakalpojumus, diagnostiskos izmeklējumus (t.sk. vēža skrīningizmeklējumus), rehabilitācijas un fizikālās medicīnas pakalpojumus, t.sk., ūdensdziedniecību, vakcināciju un diabētiskās pēdas aprūpi. Pavisam 2017. gadā sniegti 440 743 veselības aprūpes pakalpojumi (ieskaitot ģimenes ārstu konsultācijas un diagnostiskos izmeklējumus).

2017. gadā SIA „Rīgas veselības centrs” uzlabota infrastruktūra un ieviesti jauni pakalpojumi - „Virssvara kabinets bērniem iekļaujot ģimeņu izglītošanu” un „Vingrošanas nodarbības grūtniecēm”. Paplašināts fizikālās un rehabilitācijas medicīnas pakalpojumu klāsts filiālēs „Ķengarags” un „Ilģuciems”. Attīstīti kardiologa pakalpojumi filiālēs „Ilģuciems” un „Imanta”. Ieviesta attālināta radioloģisko izmeklējumu aprakstīšanas sistēma.

Klientu un pacientu reģistratoriem noorganizētas četras apmācības – par medicīnisko dokumentu noformēšanu, apkalpošanas kultūru, apdrošināšanas polisēm un konfliktsituāciju risināšanu. Izstrādāts Darba vides iekšējās uzraudzības preventīvo pasākumu plāns periodam: 2017. gada septembris - 2018. gada septembris.

Filiālē „Ķengarags” uzlabota zobārstniecības pakalpojumu kvalitāte un veikts kosmētiskais remonts pacientu pieņemšanas telpās (48. un 46.kabinetā), „Montesori” kabinetā un peldbaseina ģērbtuvē, kā arī citās filiālēs veikti dažādi remontdarbi (tai skaitā ūdens pievadu un kanalizācijas remonts, labotas lietus ūdeņu notekas, nomainītas bojātās telpu apgaismojuma armatūras, nomainīts grīdas segums u.c.).

Lai nodrošinātu vides pieejamību, filiālē „Torņakalns” un filiālē „Ilģuciems” uzsākta vienkāršota telpu atjaunošana. 2017. gada 22. maijā filiālē „Ilģuciems”, Sēlpils ielā 15, atsākts sniegt veselības aprūpes pakalpojumus.

VESELĪBAS VEICINĀŠANA

Arī 2017. gadā Rīgā tika turpināts veselības veicināšanas darbs saskaņā ar Rīgas pilsētas pašvaldības 2012. gada 15. maijā apstiprināto Rīgas pilsētas pašvaldības Sabiedrības veselības stratēģiju „Veselīgs rīdzinieks – veselā Rīgā” 2012. – 2021. gadam. Stratēģija ir pakārtota Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijai līdz 2030. gadam un Rīgas attīstības programmai 2014. – 2020. gadam. Stratēģija ietver pašvaldības kompetencē esošās darbības. Stratēģijas mērķis ir uzlabot Rīgas iedzīvotāju veselības stāvokli un mazināt priekšlaicīgas nāves gadījumu skaitu. Lai sasniegtu mērķi, izvirzīti apakšmērķi: 1. samazināt saslimstību ar neinfekcijas slimībām, tajā skaitā atkarībām; 2. uzlabot iedzīvotāju zināšanas par veselīgu dzīvesveidu; 3. veicināt veselīgu un drošu pilsētas, mācību un darba vidi; 4. uzlabot veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību Rīgas pilsētā. Ar Rīgas pilsētas Sabiedrības veselības stratēģiju iespējams iepazīties mājas lapās www.ld.riga.lv un www.veseligsrizdinieks.lv.

Darbu, kas ieguldīts Rīgas pilsētas pašvaldības Sabiedrības veselības stratēģijas īstenošanā, novērtējusi arī Latvijas Ārstu biedrība, Rīgas pašvaldībai piešķirot “Veselības gada balvu 2017” par nopelniem sabiedrības veselībā. Vienlaikus apbalvojumu dažādās nominācijās saņēma arī divi ilggadēji Departamenta līgumpartneri: nominācijā par nozīmīgu ieguldījumu pacientu atbalstam un sabiedrības izglītošanā balva tika pasniegta biedrībai „Dia+logs”, kas sniedz psiholoģisku, emocionālu un sociālu atbalstu visiem, kurus skar

HIV/AIDS, piedāvājot psihologa konsultācijas, iesaistoties šļircu apmaiņas programmā, izglītojot arī ielu prostitūcijā iesaistītos cilvēkus. „Dia+logs” darbojas arī mobilās izbraukuma brigādes, kas veic pārbaudes testus un profilaktiskus pasākumus. Savukārt, pasniedzot balvu par daudzpusīgu veselības un sociālā darba organizēšanu, tika novērtēts biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” darbs. Šodien biedrības darbība īstenojas trīs dažādos virzienos: sociālais darbs, veselības veicināšana un pirmās palīdzības sniegšanas apmācības.

Projekts „Mēs par veselīgu Rīgu!”

2017. gada 20. martā Rīgas domes Labklājības departaments uzsāka Eiropas Sociālā fonda projektu Nr.9.2.4.2./16/I/021 „Mēs par veselīgu Rīgu – daudzveidīgi un pieejami veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi!”. Projekta mērķis ir veicināt pašvaldības iedzīvotāju veselību un slimību profilaksi tādās jomās kā sirds un asinsvadu slimības, onkoloģiskās slimības, bērna (sākot no perinatālā un neonatālā perioda) veselību un psihisko veselību. Lai īstenotu projektā nospraustos mērķus Rīgas domes Labklājības departaments īsteno vairāk nekā 24 dažādas aktivitātes, katru mēnesi iedzīvotājiem sniedzot iespēju apmeklēt aptuveni 600 bezmaksas veselību vecinošas nodarbības. Projekts, nodrošinot

nodarbības pašvaldības apkaimēs, sniedz iespēju iedzīvotājiem, īpaši bērniem, personām virs 54 gadiem, trūcīgām, maznodrošinātām personām, bezdarbniekiem un iedzīvotājiem ar invaliditāti, apmeklēt nodarbības pēc iespējas tuvāk viņu dzīves vietai. Šobrīd jau vairāk nekā 11 000 pašvaldības iedzīvotāju ir izmantojuši iespēju piedalīties kādā no piedāvātajām bezmaksas aktivitātēm. Saņemtās iedzīvotāju atsauksmes ļauj secināt, ka nodarbībās iegūtās iemaņas un zināšanas veicina iedzīvotāju vēlmi turpināt iesāktās rūpes par savu veselību un uzlabo kopējo sabiedrības veselības situāciju pilsētā.

Projektā paredzētās aktivitātes atbilst pašvaldības sabiedrības veselības stratēģijas prioritārajiem darbības virzieniem un aptver dažādas mērķa grupas, īpašu vērību vēršot uz aktivitātēm, kas var radīt ilgtspējīgas izmaiņas iedzīvotāju paradumos. Lai nodrošinātu veselīgu paradumu veidošanos un veicinātu to noturību, Projekta aktivitātes tiek īstenotas cikliski -iedzīvotājiem ir iespējas apmeklēt vairākas nodarbības pēc kārtas, iegūstot pozitīvāku rezultātu un apgūstot dažādas prasmes.

Plānots, ka Projekts turpināsies līdz 2020. gadam, īstenojot arvien jaunas veselību vecinošas un izglītojošas aktivitātes.

Vairāk par projektu iespējams uzzināt mājas lapas www.veseligersidzinieks.lv sadaļā „Mēs par veselīgu Rīgu!”

67. tabula. Projekta “Mēs par veselīgu Rīgu!” aktivitātes 2017. gadā

Aktivitāte	Novadīto nodarbību skaits	Apmeklētāju skaits
Apmācības grūtniecēm un jaunajām māmiņām par veselīgu uzturu	no 2017.gada septembra līdz 2017.gada decembrim novadītas 52 nodarbības	360
Vingrošanas nodarbības grūtniecēm	no 2017.gada oktobra līdz 2017.gada decembrim novadītas 114 nodarbības: 81 zālē un 33 baseinā	684
Zīdīšanas apmācības	no 2017.gada augusta līdz 2017.gada decembrim novadītas 413 nodarbības	413
Bezmaksas holesterīna un glikozes līmeņa noteikšana asinīs	no 2017.gada jūlija līdz 2017.gada decembrim notikušas 1903 konsultācijas un veikti 3806 testi	1 903
Speciālistu vadīti semināri par veselības veicināšanas pasākumiem	no 2017.gada novembra līdz 2017.gada decembrim novadīti 4 semināri	40
Publiskās lekcijas par garīgās veselības veicināšanu	no 2017.gada septembra līdz 2017.gada decembrim novadītas 4 publiskās lekcijas	120
Nūjošanas nodarbību	no 2017.gada augusta līdz 2017.gada decembrim novadītas	7 305

nodrošināšana Rīgas iedzīvotājiem	487 nodarbības	
Vingrošanas nodarbību nodrošināšana Rīgas iedzīvotājiem brīvdabas zonās un pludmalēs	no 2017.gada septembra līdz 2017.gada decembrim novadītas 159 nodarbības	795
Nodarbības vispārizglītojošo skolu vecāko klašu un profesionālās izglītības iestāžu skolēniem	2017.gada decembrī novadīta 1 nodarbība	30
Vingrošana skolēniem un viņu vecākiem vispārējās izglītības iestāžu sporta zālēs	no 2017.gada oktobra līdz 2017.gada decembrim novadītas 131 nodarbība	1 965
Veselīga uztura programma bērniem pirmsskolas izglītības iestādēs	no 2017.gada novembra līdz 2017.gada decembrim novadītas 119 nodarbības	2 380
Virssvara kabinets bērniem, iekļaujot ģimeņu izglītošanu	no 2017.gada oktobra līdz 2017.gada decembrim īstenotas 176 epizodes	704
Reproduktīvās veselības nodarbības 5.-9.klašu meitenēm	no 2017.gada oktobra līdz 2017.gada decembrim novadītas 48 nodarbības	960
Nodarbības 1.-4.klašu skolēniem pagarināto dienas grupu laikā	no 2017.gada septembra līdz 2017.gada decembrim novadītas 90 nodarbības	1 800
Reproduktīvās veselības nodarbības 5.-9.klašu zēniem	no 2017.gada oktobra līdz 2017.gada decembrim novadītas 65 nodarbības	1 300
Interaktīvas forumteātra nodarbības bērnu un jauniešu garīgās veselības veicināšanai, samazinot mobinga izplatību	no 2017.gada septembra līdz 2017.gada decembrim novadītas 87 nodarbības	2 001
Nometnes/pārgājieni bērniem un jauniešiem veicinot šo personu psiholoģisko veselību	no 2017.gada jūlija līdz 2017.gada augustam organizētas 10 nometnes	160
Nometnes atkarīgo personu ģimenēm	2017.gada augustā organizētas 2 nometnes	30
Veselīga un ekonomiska uztura gatavošanas apmācības Rīgas pilsētas pašvaldības dienas centros	no 2017.gada septembra līdz 2017.gada decembrim novadītas 19 nodarbības	190
Veselīga un ekonomiska uztura gatavošanas apmācības Rīgas pašvaldības Bērnu un jauniešu centrā	no 2017.gada septembra līdz 2017.gada decembrim novadīta 21 nodarbība	126
Veselības veicināšanas	no 2017.gada septembra līdz 2017.gada decembrim	300

nodarbības ģimenēm ar bērniem	novadītas 25 nodarbības	
Veselības veicināšanas nodarbības vecāka gada gājuma sievietēm	no 2017.gada oktobra līdz 2017.gada decembrim novadītas 22 nodarbības	374
Garīgās veselības veicināšana – publiskie semināri par stresu un tā radītajam veselības problēmām	no 2017.gada oktobra līdz 2017.gada decembrim novadītas 24 semināri	840
Veselīga dzīvesveida diena	2017.gada 16.septembrī norisinājās pirmā veselīga dzīves veida diena	3 500

2017. gadā tika uzsākts lekciju cikls Rīgas vispārīgglītojošo skolu 10. – 12. klašu skolēniem par ar asinīm pārnēsājamo infekcijas slimību profilaksi (B,C hepatītu, HIV u.c.) ar mērķi izglītot jauniešos par šo infekciju specifiku, īpašu uzsvāru liekot uz HIV infekciju, kā arī izglītojot jauniešus par to kā, atbildīgi izturoties pret savu un apkārtējo veselību, pasargāt sevi no inficēšanās ar asinīm pārnestajām infekciju slimībām.

68. tabula. Izglītojošais darbs veselības veicināšanas jomā

Aktivitāte	Mērķa grupa	Aktivitātes norise, skaits	Apmeklētāju skaits
Nodarbības Rīgas pašvaldības 10.-12.klašu skolēniem par ar asinīm pārnēsājamo infekcijas slimību profilaksi (B,C hepatīts, HIV u.c.)	skolēni	65 nodarbības	1629
Nodarbības Rīgas pašvaldības 5.-9.klašu zēniem par reproduktīvo veselību, attīstību un higiēnu	skolēni	100 nodarbības	1981
Lekcijas „Kā vadīt sarunu ar bērnu par reproduktīvo veselību” pirmsskolu un 5.-7.klašu bērnu vecākiem	vecāki	42 lekcijas	612
Apmācības „Veselīga uztura paradumu veicināšana pirmsskolas vecuma bērniem”	pirmsskolas izglītības pedagogi	3 apmācības	41
Apmācības „Mutes dobuma veselības veicināšana pirmsskolas vecuma bērniem”	pirmsskolas izglītības pedagogi	4 apmācības	42

Apmācības „Veselīgs uzturs un ēšanas traucējumi jauniešiem”	vispārīzglītojošo skolu medicīnas māšas	2 apmācības	16
Interaktīvās nodarbības „Agresijas interence”	skolēni	36 nodarbības	821
Interaktīvās nodarbības „Stresa ietekme”	skolēni	16 nodarbības	227
Interaktīvās nodarbības „Dzīves prasmju attīstīšana”	skolēni	102 nodarbības	1890
Jauniešu grupa „Sociāli – emocionālo dzīves prasmju attīstīšana”	skolēni	1 grupa	14
Apmācības „Agresijas intervences programma jauniešiem”	pedagogi, soc.pedagogi, psihologi	2 apmācības	29
Apmācības speciālistiem „Sociāli – emocionālo dzīves prasmju attīstīšana”	pedagogi, soc.pedagogi, psihologi	2 apmācības	18
Apmācības „Stresa ietekme uz jauniešu veselību un iespējas to pārvaldīt”	pedagogi, soc.pedagogi, psihologi	2 apmācības	18
Lekcijas „Kā palīdzēt attīstīties bērniem ar koncentrēšanās grūtībām” speciālistiem	pedagogi, soc.pedagogi, psihologi	13 lekcijas	251
Nodarbības „Pirmās palīdzības sniegšana bērniem”	vecāki	13 nodarbības	251
Lekcijas „Jauno tehnoloģiju iespējas teorijā un praksē”	vecāki	10 lekcijas	359
Lekcijas „Kā palīdzēt attīstīties bērniem ar koncentrēšanās grūtībām” vecākiem	vecāki	8 lekcijas	158
Apmācības jauniešiem „Vienaudzis – vienaudzim” (programmas ietvaros tiek apgūtas zināšanas un prasmes par dažādām veselību veicinošām tēmām, tai skaitā atkarību profilaksi)	skolēni	1 apmācības 2 grupām	30

69. tabula. Aktivitātes atkarību profilakses jomā

Aktivitāte	Mērķa grupa	Aktivitātes norise, skaits	Apmeklētāju skaits
Diskusijas skolēniem par atkarībām	skolēni	105 diskusijas	2 465
Diskusijas skolēniem par jaunajām tehnoloģijām	skolēni	56 diskusijas	1 546
Diskusijas skolēniem par alkohola lietošanu	skolēni	8 diskusijas	193
Diskusijas skolēniem par smēķēšanu	skolēni	23 diskusijas	578
Diskusijas skolēniem par narkotiku lietošanu	skolēni	4 diskusijas	72

Diskusijas skolēniem par enerģijas dzērienu lietošanu	skolēni	8 diskusijas	255
Apmācības „Atkarības profilakse pirmsskolā un sākumskolā”	pedagogi, soc.pedagogi, psihologi	1 apmācības	5
Apmācības „Mācību motivācija pieaugušajiem – psihoaktīvo vielu lietotājiem”	pedagogi, soc.pedagogi, psihologi	1 apmācības	7
Apmācības „Apreibinošo vielu lietošanas diagnostika jauniešu vidū”	medicīnas darbinieki	2 apmācības	38

Veselīga uztura paradumu veicināšana

2017. gadā sadarbībā ar Rīgas Centrāltirgu tika uzsākts jauns projekts „Veselīga uztura skola”, kura ietvaros rīdziniekiem bija iespējams uztura speciālista vadībā no Rīgas Centrāltirgū sezonāli pieejamajiem pārtikas produktiem iemācīties pagatavot veselīgu un gardu maltīti. Nodarbības sākumā uztura speciāliste kopā ar meistarklases dalībniekiem iepirkās Rīgas Centrāltirgū, stāstot par to, kā izvēlēties svaigākos un kvalitatīvākos produktus no lielā piedāvājuma klāsta. Pēc iepirkšanās tika pagatavota maltīte. Meistarklases laikā ikviens dalībnieks tika iesaistīts gatavošanas procesā un varēja saņemt atbildes uz jautājumiem par veselīga ēdiena pagatavošanu. 2017. gadā notikušas **divpadsmit** „Veselīga uztura skola” nodarbības, kuras apmeklēja **107** rīdzinieki.

70. tabula. Aktivitātes veselīga uztura paradumu veicināšanai

Aktivitāte	Mērķa grupa	Aktivitātes norise, skaits	Apmeklētāju skaits
Semināri sēdoša darba veicējiem par fizisko aktivitāšu un veselīga uztura pamatprincipiem ikdienā	sēdoša darba veicēji	15 semināru cikli	406
Nodarbības skolēniem par mutes dobuma higiēnu un pareizām zobu tīrīšanas metodēm	5. – 6.klašu skolēni	75 nodarbības	1 668
Interaktīvās nodarbības par uzturu eksāmenu un paaugstinātas spriedzes	9. un 12.klašu skolēni	90 nodarbības	1 811

laikā un ēšanas traucējumiem			
Lekcijas par veselīgu bērnu uzturu	Pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņu vecāki	7 lekcijas	61

Ģimenes veselības veicināšanas pasākumi

2017. gadā rīdniekiem tika piedāvātas publiskas nodarbības vecākiem par veselīgu uzturu, bērna fizisko attīstību un pirmās palīdzības sniegšanu mājas apstākļos. Projekts tapa sadarbībā ar Rīgas Centrālo bibliotēku projekta „Jaunajām māmiņām” ietvaros. Lekciju laikā tika sniegta praktiska informācija par organisma fizioloģiskajām izmaiņām un vajadzībām, kuras ietekmē ikdienas uztura izvēli, pastāstīts par zīdīšanas priekšrocībām, kā arī par uztura un kariera saistību zīdaiņa vecumā. Savukārt lekcijās par bērna motoru attīstību un stājas traucējumu profilaksi tiks skaidrots par bērna fizioloģisko attīstību, tajā skaitā kustību attīstību, biežāk sastopamām muskuloskeletālās sistēmas problēmām bērna vecumā, tajā skaitā stājas traucējumiem un to profilaksi. Nodarbības par pirmās palīdzības sniegšanu mājas apstākļos māmiņas tika izglītotas par galvenajiem bērnu traumatisma riskiem un to novēršanu, kā rīkoties dažādās situācijās, ja noticis nelaimes gadījums, kā arī tika veikti praktiski pirmās palīdzības demonstrējumi ar manekena palīdzību, ļaujot praktizēties arī māmiņām. Kopumā novadītas **18** lekcijas, ko apmeklēja **210** cilvēki.

71. tabula. Aktivitātes ģimenes veselības veicināšanas pasākumiem

Aktivitāte	Mērķa grupa	Aktivitātes norise, skaits	Apmeklētāju skaits
Apmācības Bērna emocionālās audzināšanas programmā	vecāki, kuriem ir bērni vecumā līdz 7 gadiem	2 grupas, 20 nodarbības	25
Apmācību programma mīlestības pedagogijā „Mīlestības terapija manam bērnam un man”	vecāki	20 nodarbības	97
Speciālistu asistētas atbalsta (pašpalīdzības) grupas, sniedzot psihoemocionālu atbalstu	vecāki, kuru bērni gatavojas mācībām pirmajā klasē	8 grupas, 40 nodarbības	84
Atbalsta grupu nodarbības „Vecāku kompetences stiprināšana un efektīva bērnu un pusaudžu audzināšana”	vecāki	2 grupas, 16 nodarbības	31
Atbalsta grupas „Vecāku klubs”	vecāki, kuri ir apguvuši un pabeiguši izglītojošo programmu “Vecāku kompetences stiprināšana un efektīva bērnu un pusaudžu audzināšana”	3 nodarbības	41
Izglītojoša programma „Atbalsta grupas “Resursi vecākiem, iespējas bērniem””	nepilnu ģimeņu vecāki	6 grupas, 48 nodarbības	51
Mediācijas konsultācijas, rodot pieņemamu konflikta situācijas risinājumu visām iesaistītajām pusēm	RSD klientiem	106 konsultācijas	13 ģimenes
Informatīvs materiāls „Mūsu bērns”, kas informē jaunus vecākus par bērna aprūpi un veselību ietekmējošiem faktoriem un to profilaksi	Rīgā reģistrēto jaundzimušo vecāki	9300 eksemplāri	8232 jaundzimušo vecāki
Lekcijas – diskusijas dzīves	7. – 12.klašu skolēni	100 lekcijas	2234

prasmju un izpratnes veicināšanai par savstarpējo attiecību veidošanu un ģimenes vērtību stiprināšanu			
Nodarbības par bērnu psihoemocionālo attīstību un drošas, atbalstošas vides veidošanas veicināšanu bērna attīstībai	Pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņu un 1. – 4.klašu skolēnu vecāki	76 nodarbības	1087
Nodarbības par tēva lomu bērnu audzināšanā un attīstībā	Pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņu un 1. – 4.klašu skolēnu vecāki	19 nodarbības	411
Lekcijas „Vecāku attiecību stiprināšana” – informācija par vecāku un pusaudžu attiecībām, padomi, kā vecākiem saprast pusaudzi	vecāki	53 lekcijas	1574

Aktivitātes senioriem

- * **Nodarbības par mutes veselību.** 2017. gadā kā jaunums Rīgas pilsētas pašvaldības ilgstošas sociālās aprūpes iestāžu klientiem tika piedāvātas nodarbības zināšanu un iemaņu par mutes veselības profilaksi uzlabošanai. Nodarbību laikā seniori tika informēti par mutes veselības nozīmi seniora vecumā, zobu un smaganu kopšanu, zobu platītes, protēzes kopšanu, kā arī mutes un vispārējo veselību un dažādām saslimšanām (diabēts, sirds asinsvadu slimības u.c.). Nodarbību laikā tika praktiski demonstrēti kā pareizi kopt mutes dobumu, tajā skaitā zobu protēzes, platītes. Kopumā tika novadītas **6** nodarbības, kuras apmeklēja **119** dalībnieki.
- * **Diena labām domām.** 2017. gada 1. novembrī notika ikgadējais pasākums senioriem „Diena labām domām”. Šoreiz to apmeklēja **159** seniori. Pasākuma laikā seniori noklausījās lekcijas „Senioru traumatisma profilakse”, ko vadīja Rīgas 2. slimnīcas traumatologs – ortopēds Sandris Petronis, un “Racionāla medikamentu lietošana” - prof. Antons Skutelis. Senioriem tikai piedāvāta iespēja izmērīt holesterīna un cukura līmeni asinīs, kā arī asinsspiedienu. Pēc lekcijām notika radošās nodarbības – auduma iepirkuma somas apgleznošana ar ūdens noturīgām auduma krāsām un sveču liešana.

HIV profilakses un psihosociālie pakalpojumi narkotisko vielu lietotājiem un to kontaktpersonām biedrības „DIA+LOGS”, atbalsta centrs visiem, kurus skar HIV/AIDS”, telpās un Rīgas pilsētas apkaimēs Biedrības mikroautobusā.

HIV profilakses un psihosociālo pakalpojumu mērķis ir mazināt HIV inficēto skaitu injicējamo narkotiku lietotāju vidū, sniedzot pakalpojumu gan Biedrības telpās, gan pietuvināti mērķauditorijas uzturēšanās vietām (ar mikroautobusu), tādējādi mazinot risku inficēties ar HIV šo personu tuviniekiem, to kontaktpersonām, kā arī sabiedrībai kopumā.

Injicējamo narkotiku lietotājiem, viņu piederīgajiem un kontaktpersonām bija iespēja veikt HIV eksprestestu, saņemt bezmaksas prezervatīvus, nodot izlietotās un saņemt jaunas sterilas šļirces, apmeklēt psihologa, sociālā darbinieka un HIV konsultanta konsultācijas, iegūt informāciju par šo un citām infekcijas slimībām, kā arī ar atkarību izraisošo vielu lietošanu saistītiem jautājumiem. Biedrība pakalpojumu sniedza gan biedrības telpās Rīgas centrā, gan arī pietuvināti mērķauditorijas uzturēšanās vietām – mikroautobusā.

2017. gadā Biedrība kopumā ir sniegusi 2 815 konsultācijas injicējamo narkotiku lietotājiem, viņu ģimenes locekļiem un tuviniekiem gan Biedrības telpās, gan mikroautobusā, kā arī izsniegusi 558 326 tīras šļirces un 44 364 prezervatīvus. Šī pakalpojuma realizācijai 2017. gadā novirzīti EUR 82 000.

Biedrības rezultatīvie rādītāji liecina, ka ieguldītie resursi tiek izmantoti lietderīgi, lai sasniegtu Biedrības un Labklājības departamenta kopīgi izvirzīto mērķi – mazināt HIV inficēto skaitu injicējamo narkotiku lietotāju vidū un tādējādi uzlabot Rīgas iedzīvotāju drošību un veselību.

72. tabula. Biedrības „DIA+LOGS”, atbalsta centrs visiem, kurus skar HIV/AIDS sniegtā pakalpojuma darba rādītāji HIV profilakses programmā 2015. – 2017. gadā

Rādītājs	2015	2016	2017
Jauno (pirmreizējo) klientu skaits	1 421	1 318	1 646
Psihologa sniegto konsultāciju skaits	515	497	600
Sociālo darbinieku sniegto konsultāciju skaits	1 042	1 073	900
HIV konsultanta sniegto konsultāciju skaits	1 288	1 404	1 715
Veikto HIV testu skaits	1 180	1 402	1 519
Izsniegto šļirču skaits	380 284	529 957	558 326
Izsniegto prezervatīvu skaits	66 682	56 762	44 364
Konsultāciju skaits kopā	2 845	2 974	2 815

Biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” Veselības istabu darbības nodrošināšana

Biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” Veselības istabu darbības nodrošināšanas mērķis ir uzlabot Rīgas iedzīvotāju informētību par veselību ietekmējošiem faktoriem, saslimšanas riskiem un to profilaksi, kā arī par citiem veselības veicināšanas jautājumiem.

Lai nodrošinātu mērķa sasniegšanu, rīdiniem 2017. gadā Veselības istabās (Aptiekas ielā 8, Aglonas ielā 35/3, Gaiziņa ielā 7, Slokas ielā 161, Šarlotes ielā 1B) bija iespēja bez maksas saņemt medicīnas darbinieka konsultācijas, noteikt savu ķermeņa masas indeksu un izmērīt arteriālo asinsspiedienu.

Veselības istabu darbības nodrošināšanai tika izlietots finansējums EUR 30 763 apmērā.

73. tabula. Biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” Veselības istabu rādītāji

Rādītājs	2015	2016	2017
Veselības istabu skaits	5	5	5
Veselības istabu apmeklējumu skaits	6 699	6 247	5 263

Vidēji katru mēnesi viena Veselības istaba tika apmeklēta 88 reizes. 2017. gadā kopējais Veselības istabu apmeklējumu skaits bija 5 263 reizes.

2017. gada nogalē tika izdots galda kalendārs „Veselības veicināšanas kalendārs sēdoša darba veicējiem 2018. gadam”. Kalendārā ir iekļauti ieteikumi veselības uzlabošanai sēdoša darba veicējiem, piemēram, veselīga uztura receptes, ergonomika, stresa menedžments, miega kvalitāte, veselību veicinošu paradumu ieviešana un uzturēšana u.c. Tika izdoti **3000** galda kalendāri.

Reprezentatīvo materiālu iegādei 2017. gadā tika izlietoti EUR 4 463,20.

2017. gadā projektā „INHERIT” turpinājās darbs pie trešās un ceturrtās darba pakas. Projekta „INHERIT” ietvaros 2017. gadā tika izveidota publiski pieejama datubāze ar labās prakses iniciatīvām, kas veicina dzīvesveida izmaiņas, aizsargā apkārtējo vidi, veicina veselību un veselības vienlīdzību. Datubāze atrodama mājas lapa – www.inherit.eu. 2017. gadā turpinājās darbs pie iedzīvotāju māsaimniecību pētījuma un plānoto pilotprojektu izvērtēšanas, kas tiks īstenoti 2018. gadā.

SADARBĪBA AR NEVALSTISKAJĀM ORGANIZĀCIJĀM

Personu ar invaliditāti nevalstisko organizāciju konsultatīvā padome

Kopš 2007. gada Rīgas pilsētas pašvaldībā darbojas ar RD 2007. gada 10. septembra lēmumu Nr. 2 890 „Par personu ar invaliditāti nevalstisko organizāciju konsultatīvās padomes izveidošanu Rīgas pilsētas pašvaldībā” izveidota Personu ar invaliditāti nevalstisko organizāciju konsultatīvā padome (turpmāk – Padome), kuras mērķis ir veicināt personu ar invaliditāti pilsonisko līdzdalību lēmumu pieņemšanas procesos, kā arī sadarbību starp personas ar invaliditāti pārstāvošajām nevalstiskajām organizācijām un Rīgas pilsētas pašvaldību. Padomes sastāvā ir RD deputāti, Labklājības departamenta amatpersonas un 33 personu ar invaliditāti NVO, kuras pārstāv personu ar invaliditāti intereses Rīgas pilsētas pašvaldībā.

Padomes uzdevumi ir:

- * piedalīties ilgtermiņa stratēģijas izstrādē personu ar invaliditāti vienlīdzīgu iespēju nodrošināšanā un sekot tās īstenošanai pašvaldībā;
- * sniegt atzinumus par pašvaldības institūciju un iestāžu normatīvajiem un stratēģiskajiem dokumentiem;
- * izskatīt un sniegt atzinumus par RD lēmumu projektiem, kas skar pašvaldībā dzīvojošo personu ar invaliditāti tiesības;
- * veicināt sabiedrības iesaistīšanos lēmumu projektu izstrādes procesā;
- * izstrādāt un iesniegt priekšlikumus pašvaldības institūcijām un iestādēm veiksmīgākai personu ar invaliditāti integrāciju veicinošo pasākumu īstenošanai un pilsoniskai līdzdalībai;
- * aktualizēt informāciju par personu ar invaliditāti jautājumiem, problēmām, vajadzībām un interesēm pašvaldībā.

Ik gadu notiek vismaz četras Padomes sēdes, kurās tiek izskatīti personām ar invaliditāti Rīgā aktuāli jautājumi – par sabiedrisko transportu, par vides pieejamību, par iespējamiem atvieglojumiem personām ar invaliditāti, kā arī citi jautājumi, kas saistīti ar personu ar invaliditāti dzīves kvalitātes uzlabošanu. Padomes pārstāvji iepazīstina ar savu organizāciju darbību, aktuālajiem projektiem un labās prakses piemēriem RD deputātus, speciālistus un citu nevalstisko organizāciju pārstāvjus. Aktualizēto jautājumu izskatīšanā un risināšanā tiek iesaistītas atbildīgās RD struktūrvienības.

Vairāki Padomē izskatītie jautājumi bijuši aktuāli ne tikai Rīgas pašvaldībā dzīvojošām personām ar invaliditāti, bet arī personām ar invaliditāti visā valstī. Šādu jautājumu izskatīšanai tiek pieaicināti pārstāvji no atbildīgajām valsts pārvaldes iestādēm.

2017. gadā pēc Padomes ierosinājuma:

- ar Rīgas Ziemeļu rajona izpilddirekcijas pārstāvjiem apspriesta vides pieejamības uzlabošanas iespējas;
- Rīgas pilsētas Pašvaldības ieņēmumu pārvalde informējusi Padomi par nekustamā īpašuma nodokļu atvieglojumiem;
- aktualizēts jautājums par personām ar invaliditāti paredzētu autostāvvietu izveidi pie šo personu dzīvesvietām;
- palielināts pabalsts mājokļa pielāgošanai personām, kuras pārvietojas riteņkrēslā;
- notikušas diskusijas par sabiedriskās kārtības un sociālās vides uzlabošanas iespējām Rīgas pilsētas pašvaldības sociālajās mājās;
- ar Rīgas pilsētas būvvaldes un Rīgas pilsētas būvinspekcijas pārstāvjiem pārrunātas personu ar invaliditāti vajadzības un ierosinājumi attiecībā uz minēto organizāciju darbu.

Informācija par Padomi pieejama internetā: www.ld.riga.lv sadaļā „Personu ar invaliditāti NVO konsultatīvā padome”.

Finansiāls atbalsts Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta programmas „Sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām” ietvaros

Lai atbalstītu nevalstisko organizāciju projektus sociālajā un veselības aprūpes jomā un veicinātu sociālo un veselības aprūpes pakalpojumu attīstību Rīgā, kā arī atbalstītu NVO darbības nodrošināšanu vai pasākumus, kas paredzēti bērniem no sociālā riska ģimenēm, personām ar invaliditāti, pensijas vecuma, tostarp politiski represētām personām u.c. mazaizsargātu personu grupām, Labklājības departamenta budžeta programmas „Sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām” ietvaros 2017. gadā atbalstīti 63 nevalstisko organizāciju projekti par kopējo summu EUR 87 602.

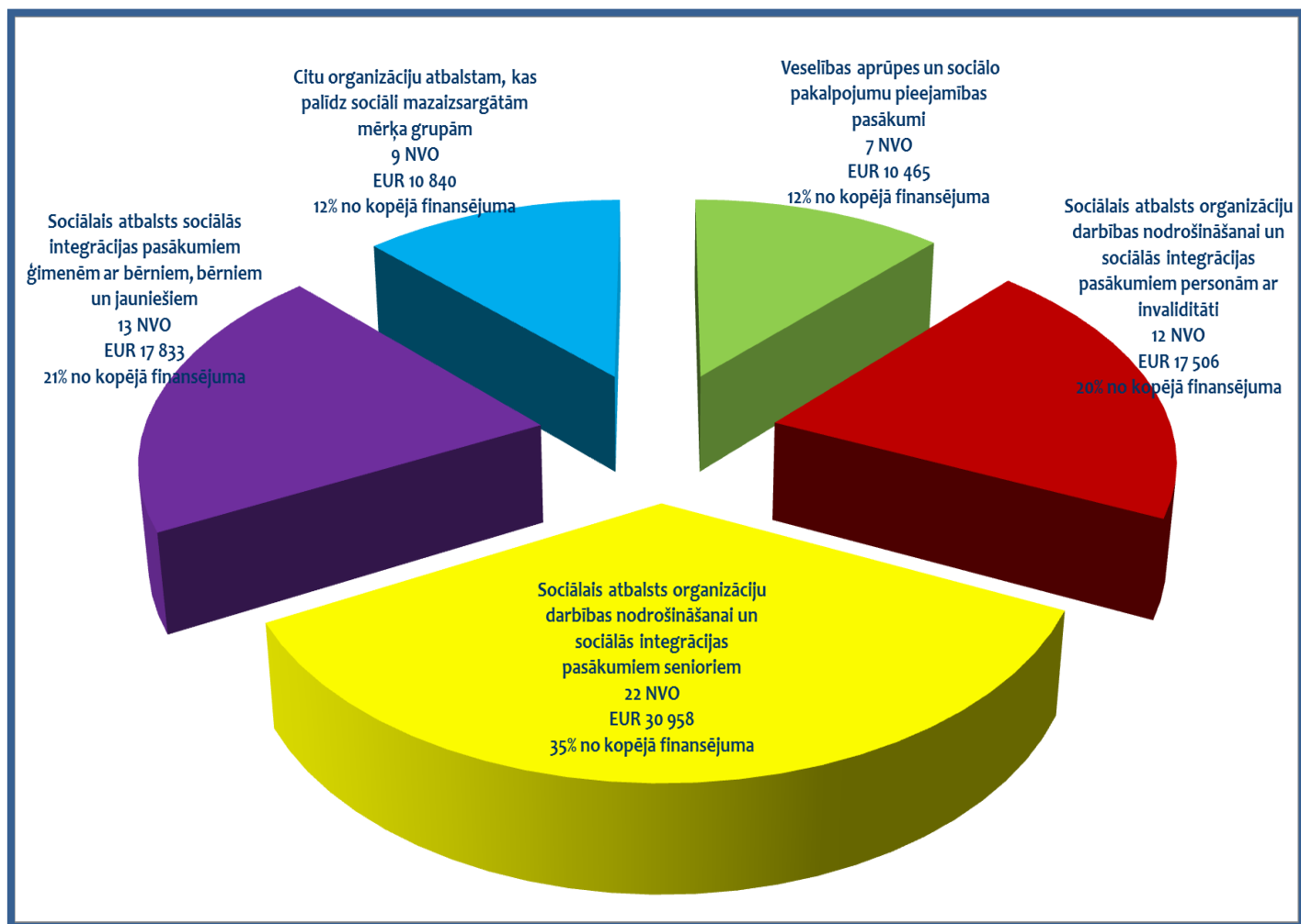
Lai nevalstiskās organizācijas varētu saņemt finansējumu, iesniegtajiem projektiem jāatbilst kādai no tālāk uzskaitītajām prioritātēm:

- * Pasākumi Rīgas pašvaldības sociāli mazaizsargāto grupu sociālās integrācijas jomā.
- * Pasākumi un informatīvi izglītojošie materiāli, lai veicinātu sabiedrības informētību par sociālās atbalsta sistēmas pieejamību un sociālās sistēmas piedāvāto pakalpojumu klāstu pašvaldībā, kā arī veselības veicināšanas un slimību profilakses jomā noteiktajās apakšprioritātēs.
- * Veselības aprūpes profesionāļu, pacientu un sociālā darba profesionāļu biedrību un nodibinājumu īstenotie pasākumi, kas vērsti uz veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības uzlabošanu.
- * Sociālā atbalsta nevalstisko organizāciju darbības nodrošināšanai pensionāru, invalīdu, politiski represēto u.c. sociāli mazaizsargāto personu grupu apvienībām.

2017. gadā atbalstītās organizācijas pārstāv dažādas iedzīvotāju sociālās grupas un piešķirtā finansējuma izlietojums sadalāms piecās grupās (skat.10. attēlu):

- * 35% sociālais atbalsts organizāciju darbības nodrošināšanai un sociālās integrācijas pasākumiem senioriem (22 organizācija);
- * 21 % sociālais atbalsts sociālās integrācijas pasākumiem ģimenēm ar bērniem, bērniem un jauniešiem (13 organizācijas);
- * 20 % sociālais atbalsts organizāciju darbības nodrošināšanai un sociālās integrācijas pasākumiem personām ar invaliditāti (12 organizācijas);
- * 12 % veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu pieejamības pasākumi (7 organizācijas);
- * 12 % atbalsts citām organizācijām, kas palīdz sociāli mazaizsargātām mērķa grupām (9 organizācijas).

10. attēls. Programmas 18.13.00. „Sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām” faktisko izdevumu struktūra

2017. gadā piešķirtā finansējuma izlietojuma mērķi atbilstoši iedzīvotāju sociālajām grupām:

1. Senioru NVO finansējumu ir izlietojušas darbības nodrošināšanai (komunālie maksājumi, telpu noma, sakari (tālrunis, internets) bankas konta uzturēšana, kancelejas preces, saimniecības preces), salidojumiem, dalībai starptautiskajā konferencē, foruma apmeklēšana, tikšanās reizēm, piemiņas un atceres brīžiem, citu tautu kultūru izziņāšanas pasākumiem, pieredzes apmaiņas braucieniem pie citu pilsētu senioriem, sportiskām aktivitātēm, deju un kustību terapijai, nodarbībām, semināriem, nodarbībām par psiholoģisko veselību, foto izstāžu organizēšanai, dzīvesstāstu pierakstīšanai un apkopošanai elektroniskā veidā, paaudžu saliedēšanās pasākumiem, radošām darbnīcām, dažādiem svētkiem (organizāciju pastāvēšanas jubilejas pasākumiem, Lieldienām, Valsts svētkiem, Ziemassvētkiem, u.c. svētkiem) utt.

2. NVO, kuras pārstāv personas ar invaliditāti, finansējumu ir izlietojušas ekskursijām, pieredzes apmaiņas braucieniem, dažādiem svētkiem (organizāciju pastāvēšanas jubilejas pasākumiem, Lieldienām, Valsts svētkiem, Ziemassvētkiem, u.c. svētkiem), saliedēšanās pasākumiem, radošajām darbnīcām (rokdarbi, šūšana u.c.), biodeju nodarbībām cilvēkiem ar redzes invaliditāti, salona „Saulgrieze” uzturēšanas izmaksu segšanai, semināriem, informatīviem materiāliem, darbības nodrošināšanai (komunālie maksājumi, telpu noma, sakari (tālrunis, internets) bankas konta uzturēšanai, kancelejas precēm, saimniecības precēm) utt.

3. NVO, kuras pārstāv ģimenes ar bērniem, bērnus un jauniešus, finansējumu ir izlietojušas darbības nodrošināšanai (komunālie maksājumi, telpu noma, sakari (tālrunis, internets) bankas konta uzturēšana, kancelejas preces, saimniecības preces), radošām darbnīcām, dažādiem svētkiem (organizāciju pastāvēšanas jubilejas pasākumiem, Mātes dienai, Lieldienām, Valsts svētkiem, Ziemassvētkiem, u.c. svētkiem), semināru organizēšanai, kampaņai „Katram bērnam sava ģimene”, drāmas terapijas nodarbībām, radošām darbnīcām, audžuģimeņu kustības popularizēšanai, kursiem, izglītojošiem materiāliem, ēst gatavošanas nodarbībām, ekskursijām, u.c. aktivitātēm.

4. NVO, kuras pārstāv veselības aprūpes un sociālā darba speciālistu intereses, finansējumu ir izlietojušas divu konferenču organizēšanai (14.Baltijas bērnu neirologu asociācijas konference un „Sievietes veselība pēc 40”), vienam kongresam (Latvijas Anesteziologu un Reanimatologu asociācijas 6.Nacionālais kongress.), mājas vingrojumu bukleta pulmonālās arteriālās hipertensijas pacientiem izveidei, atbalsta aktivitātēm onkoloģijas pacientiem, informatīvo dienu organizēšanai, veselības veicināšanas semināriem, bezmaksas laikraksta „Pacienta balss” izdošanai, u.c. aktivitātēm veselības veicināšanas un profilakses jomā.

5. NVO, kuras palīdz dažādām sociāli mazaizsargātām mērķa grupām, finansējumu ir izlietojušas tautas veselības gadagrāmatas izdošanai, žurnālam topošajiem un jaunajiem vecākiem, drēbju kameras izveidei, ielu dejas sacensībām, izglītojošām un izklaidējošām aktivitātēm, tehnisko palīgīdzekļu nodrošināšanai Rīgas iedzīvotājiem ar funkcionāliem traucējumiem u.c. aktivitātēm.

ĪSTENOTIE PROJEKTI

Nacionālā līmeņa projekti

- 1) 2017. gadā turpināja īstenot **aktīvās nodarbinātības pasākumu „Algoti pagaidu sabiedriskie darbi” (PVS ID 3 567; turpmāk –APSD pasākums)**. APSD pasākuma mērķis ir darba iemaņu un sociālo prasmju attīstīšana un uzturēšana ilgstošiem bezdarbniekiem Rīgas pašvaldības izveidotajās darba vietās (bez nolūka gūt peļņu), veicot pagaidu darbus, kas rada sociālu labumu sabiedrībai. Sadarbībā ar NVA APSD pasākumā kopumā 2017. gadā tika iesaistīti 648 bezdarbnieki no kuriem 460 nostrādāja visu paredzēto laiku, 188 personas līgumu lauza priekšlaicīgi (ietverot 22 personas, kuras uzsāka patstāvīgas darba attiecības). APSD pasākuma kopējās izmaksas bija EUR 332 406 t.sk. EUR 77 516 Rīgas pašvaldības līdzfinansējums.
- 2) Sadarbībā ar Jaunatnes starptautisko programmu aģentūru Labklājības departaments turpināja īstenot **projektu „PROTI un DARI!” (PVS ID 3 482; turpmāk – projekts „PROTI un DARI!”)**, kura mērķis ir attīstīt jauniešu (15–29 gadi), kuri nemācās, nestrādā algotu darbu, prasmes un motivāciju, tā veicinot viņu iesaisti izglītībā, tai skaitā aroda apgūvē pie amata meistara, Nodarbinātības valsts aģentūras vai Valsts izglītības attīstības aģentūras īstenotajos Jauniešu garantijas projektu pasākumos vai NVA īstenotajos aktīvajos nodarbinātības vai preventīvajos bezdarba samazināšanas pasākumos, kā arī nevalstisko organizāciju vai jauniešu centru darbībā. 2017. gada pavasarī tika uzsākts darbs ar jauniešiem, un līdz 2017. gada beigām projektā bija iesaistīti 133 mērķa grupas jaunieši. Projektu „PROTI un DARI!” finansē Eiropas Sociālais fonds un tā kopējās plānotās izmaksas ir EUR 643 708, t.sk. Rīgas pašvaldības līdzfinansējums EUR 174 448 apmērā.
- 3) Labklājības departaments turpināja īstenot sadarbībā ar LR Labklājības ministriju un partneriem no Jelgavas un Valmieras pašvaldībām, kā arī ar Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūtu **projektu „Elastīga bērnu uzraudzības pakalpojuma nodrošināšana darbiniekiem, kas strādā nestandarta darba laiku” (PVS ID 3561; turpmāk – EBUP)**. EBUP mērķis ir izveidot ilgtermiņā funkcionējošu modeli elastīgu bērnu uzraudzības pakalpojumu subsidēšanai un attīstībai, veicinot vecāku nodarbinātību, kā arī darba un ģimenes dzīves saskaņošanu. No 2015. gada līdz 2017. gadam nodrošinot elastīgu bērnu uzraudzības pakalpojumu Rīgas pilsētas pašvaldībā kopumā tika noslēgti 168 līgumi par bērnu uzraudzību. EBUP tiek finansēts ar Nodarbinātības un sociālo inovāciju programmas atbalstu, un tā kopējās plānotās izmaksas EUR 1 063 554, Rīgas pašvaldības veikto maksājumu daļa pakalpojuma sniedzējiem ir EUR 289 290 apmērā, bet administratīvie izdevumi ir EUR 12 321, tsk. Rīgas domes līdzfinansējums EUR 4 755 apmērā.
- 4) 2017. gada 20. martā tika noslēgta vienošanās starp Centrālo finanšu un līgumu aģentūru (turpmāk - CFLA) un Labklājības departamentu par projekta Nr.9.2.4.2/16/I/021 **„Mēs par veselīgu Rīgu! - daudzveidīgi un pieejami veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi” (PVS ID 3 634; turpmāk – Projekts „Mēs par veselīgu Rīgu!”)** realizēšanu. Projekts „Mēs par veselīgu Rīgu!” norisināsies līdz 2020. gada 20. martam. Projekta galvenā mērķa grupa ir nabadzības un sociālās atstumtības riskam pakļautie iedzīvotāji, t.sk., bērni, personas vecumā virs 54 gadiem, personas ar invaliditāti un bezdarbnieki. Projektā kopējā sasniedzamā mērķa grupa ir 29 000 unikālu personu. 2017. gadā apgūtais projekta finansējums ir EUR 349 744 (ESF) un EUR 10 758 Rīgas pašvaldības līdzfinansējums. Projekta aktivitātes uzsākās 2017. gada augustā, piedāvājot iedzīvotājiem vairāk nekā divdesmit dažādas regulāri notiekošas bezmaksas aktivitātes veselības veicināšanas un slimību profilakses jomā, tajā skaitā fizisko aktivitāšu nodarbības dažāda vecuma iedzīvotāju grupām, veselīga uztura apmācības un gatavošanas paraugdemonstrējumus, izglītojošas nometnes gan pieaugušajiem, gan bērniem, lekcijas par dažādām tēmām, tajā skaitā par garīgās veselības stiprināšanu, reproduktīvās veselības jautājumiem skolēniem, kā arī sievietēm menopauzes vecumā, gan teorētiskas, gan praktiskas apmācības jaunajiem un topošajiem vecākiem, aktivitātes atkarību profilakses jomā un publiskus pasākumus aicinot piedalīties ikvienu interesentu. Kopā ik mēnesi projekta ietvaros noris ap 600 aktivitātēm visā Rīgas pilsētas pašvaldības teritorijā, tajā skaitā tādās no centra attālinātās apkaimēs kā Bolderāja, Vecmīlgrāvis, Ķengarags u.c., nodrošinot ikvienam iedzīvotājam iespēju dzīvesvietas tuvumā (tuvējā skvērā vai parkā, izglītības iestādē, bibliotēkā, dienas centrā un tml.) apmeklēt bezmaksas veselības veicināšanas aktivitātes. 2017. gadā projekta ietvaros aktivitātes apmeklējušas ap 10 000 personas.

- 5) Sadarbībā ar Latvijas „SOS Bērnu ciemati” asociāciju uzsāka īstenot „SOS Resursu un kompetences centra prakse uz bērnu vērsta pieejas ieviešanai Latvijā” (PVS ID 3 670; turpmāk - SOS projekts). SOS projekta mērķis ir veicināt izglītības, veselības un sociālās jomas profesionāļu starpinstitucionālo sadarbību, uzlabojot prevencijas un atbalsta sistēmu ģimenēm ar bērniem, tai skaitā pakalpojumu pieejamību un kvalitāti. SOS projekts īstenošies līdz 2019. gada 31. decembrim, tā kopējās izmaksas plānotas EUR 898 500, t.sk. EUR 434 160 Rīgas pašvaldības līdzfinansējums. 2017. gadā Rīgas pašvaldības līdzfinansējuma daļa bija EUR 95 343 apmērā.

Starptautiskā līmeņa projekti

- 1) Noslēdza Centrālā Baltijas jūras reģiona projekta „Būsim aktīvi! – Vecāka gadagājuma cilvēku sociālās izolētības mazināšana caur brīvprātīgo darbu Igaunijā, Latvijā un Somijā” (PVS ID 3 437; turpmāk – projekts „Būsim aktīvi!”) īstenošanu. Projekta „Būsim aktīvi!” mērķis bija veicināt aktīvu dzīvesveidu Pērnavas, Rīgas un Turku senioriem, iesaistot tos brīvprātīgajā darbā. Rīgas seniori ar lielu interesi apmeklēja gerontologu lekcijas un iesaistījās radošās darbnīcās, kurās apguva pārļošanas un dekupāžas prasmes. Projekta īstenošanas laikā tika izveidots “Senioru zvanu centrs”, kura darbībā iesaistījās vairāk kā 70 brīvprātīgie seniori. Pateicoties lielajai senioru aktivitātei, Rīgas pašvaldība nodrošina zvanu centra savu darbību arī pēc projekta darbības beigām. Senioru zvanu centrs kā inovatīva ideja un veiksmīgs senioru brīvprātīgā darba piemērs ir veicinājis citu pašvaldību interesi veidot līdzīgus zvanu centrus Latvijā un ārzemēs. „Būsim aktīvi!” kopējās izmaksas bija EUR 42 918, t.sk. Rīgas pašvaldības līdzfinansējums EUR 11 890 apmērā.
- 2) Noslēdza ES grantu programmas „Seed Money” projekta „Baltijas jūras reģiona jauniešu sociālās uzņēmējdarbības tīkla attīstīšana” (PVS ID 3 560; turpmāk – BYSED). BYSED tika īstenots sadarbībā ar „Baltijas reģiona un Eiropas koncerna institūta „BISER”” un partneriem no Igaunijas, Lietuvas, Dānijas un Polijas, tā mērķis bija izpētīt kā atbalsts jauniešiem sociālā uzņēmējdarbībā veicināt ilgtspējīgu izaugsmi Baltijas reģionā. BYSED kopējās izmaksas bija EUR 49 180, Rīgas pašvaldības budžeta daļa bija EUR 3 360, t.sk. EUR 504 Rīgas pašvaldības līdzfinansējums.
- 3) Turpināja īstenot starptautisku projektu „INHERIT - Veselības un vides starpsektorālās sadarbības pētniecība un inovācijas” (PVS ID 3 533; turpmāk – „INHERIT”), kura galvenais mērķis ir noteikt efektīvas starpnozaru politikas un intervences pasākumus, kas risina svarīgākos vides apdraudējuma faktorus un nevienlīdzību trīs galvenos virzienos: patēriņš, kustība un mājoklis. 2017. gadā „INHERIT” ietvaros tika izvēlēts labās prakses pilotprojekts, kurš tiks testēts Rīgas pilsētas pašvaldībā - „The place standard tool”. Pamatojoties uz jau izveidotu anketu (Skotijas pieredze) tiks aptaujāti iedzīvotāji par viņu apkaimēs pieejamo transportu, zaļo zonu, sabiedrisko dzīvi un citiem veselības un labklājības aspektiem. Aptauja plānota 3 Rīgas pašvaldības apkaimēs - Vecmīlgrāvis, Grīziņkalns, Ziepiņkalns. „INHERIT” finansē Eiropas Komisijas pētniecības un inovāciju programma „Apvārnis 2020”, un tā kopējās plānotās izmaksas EUR 5 952 898, kur Rīgas pašvaldības daļa EUR 93 628 apmērā.
- 4) Sadarbībā ar Baltijas reģiona veselīgo pilsētu asociāciju un partneriem no Igaunijas, Lietuvas, Norvēģijas, Somijas un Zviedrijas 2017. gadā uzsāka īstenot projektu „Veselība visās politikās īstenošana pašvaldībās, lai uzlabotu iedzīvotāju veselību Baltijas jūras reģionā” (PVS ID 3 683; turpmāk – projekts „Labākai veselībai!”), kurš tiek finansēts ar ES grantu programmas „Sākuma kapitāls” atbalstu un tiks īstenots līdz 2018. gada augustam. Projekta „Labākai veselībai!” pamatideja ir rast risinājumus kā visefektīvāk pašvaldībās praktiski ieviest “veselība visās politikās” principus, savstarpēji sadarbojoties dažādām pašvaldības iestādēm/institūcijām. Mērķis ir stiprināt pašvaldību kapacitāti, ieviest progresīvu/viedu starpsektoru politiku, lai mazinātu ar dzīvesveidu saistītās saslimšanas iedzīvotājiem. Projekta „Labākai veselībai!” kopējās plānotās izmaksas ir EUR 50 000, kur Rīgas pašvaldības daļa ir EUR 5 000 no kopējām izmaksām.
- 5) Tika uzsākts īstenot Centrālās Baltijas jūras reģiona programmas projektu „Vairāk iespēju!” (PVS ID 3 684; turpmāk – projekts „Vairāk iespēju!”), kurā sadarbības partneri ir Baltijas reģiona veselīgo pilsētu asociācija un partneri no Somijas un Zviedrijas. Projekta „Vairāk iespēju!” mērķis ir uzlabot dzīves kvalitāti 30-60 gadus veciem vīriešiem ar alkohola atkarību pagātnē, izglītojot un attīstot zaudētās prasmes, lai mazinātu nevienlīdzību un sekmētu integrāciju sabiedrībā. Projektu „Vairāk iespēju!” paredzēts īstenot līdz 2019. gada 31. jūlijam un tā kopējās plānotās izmaksas ir EUR 52 198, t.sk. EUR 13 779 Rīgas pašvaldības līdzfinansējums.

- 6) Ar Ziemeļu Ministru padomes biroja administrētās Ziemeļu un Baltijas valstu mobilitātes programmas „Valsts administrācija” atbalstu uzsāka īstenot projektu „**Labklājības tehnoloģijas - informācijas tehnoloģiju resursi ilgstošās aprūpes pakalpojumu saņēmēju patstāvīgai dzīvošanai Ziemeļvalstīs**” (PVS ID 3 689; turpmāk – projekts „**Labklājības tehnoloģijas**”). Projekta „Labklājības tehnoloģijas” mērķis bija iegūt un apmainīties ar pieredzi par pieejamajiem informācijas tehnoloģiju instrumentiem, kas nodrošina ilgstošās aprūpes pakalpojumu saņēmēju neatkarību un patstāvīgāku dzīvi Dānijā un Zviedrijā, kā arī iepazīties ar Ziemeļvalstu izstrādātajiem informācijas tehnoloģiju risinājumiem un izvērtēt, kādi soļi Rīgas pašvaldībai ir veicami, lai pārņemtu Ziemeļvalstu labo praksi. „Labklājības tehnoloģijas” projekts noslēdzās 2017. gada decembrī, un tā kopējās izmaksas bija EUR 11 634, t.sk. EUR 4 654 Rīgas pašvaldības līdzfinansējums.

INFORMĀCIJAS SNIEGŠANA IEDZĪVOTĀJIEM

Labklājības departamenta sabiedrības informēšanas aktivitātes vērstas uz to, lai uzrunātu esošos un potenciālos klientus, iedrošinātu un radītu pārlicību par piedāvāto sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības pieejamību un efektivitāti Rīgas pilsētas pašvaldībā. Saskaņā ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 6. pantu klientam ir tiesības „bez maksas iegūt no sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniedzēja informāciju par iespējām saņemt sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību, un to saņemšanas nosacījumiem un kārtību”. Labklājības departaments saskaņā ar nolikuma 9.10. punktu apņemas „nodrošināt informācijas pieejamību iedzīvotājiem par sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības saņemšanas iespējām un kārtību, kā arī sekmēt iedzīvotāju informētību par veselības aprūpi un izpratni par veselības veicināšanas, slimību profilakses, t.sk. atkarību profilakses, jautājumiem un veikt šo jautājumu koordināciju Pašvaldībā.”

Iedzīvotāji informāciju par sociālo pakalpojumu un sociālo pabalstu saņemšanas kārtību var saņemt, zvanot pa Labklājības departamenta bezmaksas **informatīvo tālruni 80005055** darbdienās no plkst. 9.00 līdz 17.00, bet ārpus darba laika darbojas balss pastkastīte. 2017. gadā informāciju pa bezmaksas tālruni sniedza divi sociālā darba speciālisti. Tika saņemti 9 774 zvani un sniegtas atbildes uz klientu uzdotajiem jautājumiem. Bezmaksas informatīvais tālrunis darbojas kopš 1999. gada, tas dod iespēju Rīgas iedzīvotājiem saņemt savlaicīgu un viegli pieejamu informāciju par sociālo palīdzību un sociālajiem pakalpojumiem.

Vislielākais zvanu skaits saņemts par Rīgas domes sociālajiem pabalstiem, pabalstu piešķiršanas noteikumiem un iesniedzamajiem dokumentiem – 2 710 zvani, kas ir 27,7% no zvanu kopskaita, savukārt pabalstu jomā visvairāk jautājumu bija par dzīvokļa pabalstu - 904 zvani, kas ir 9,25% no visiem zvaniem un 374 zvani jeb 3,83% attiecās uz pabalstu veselības aprūpei, un 340 zvani, kas ir 3,48% par ēdināšanas pakalpojumu mācību iestādēs. Vismazāk ir jautāts par vienreizēju pabalstu ārkārtas situācijā - tikai 14 reizes, 27 par pabalstu rehabilitācijas mērķu sasniegšanai un 77 - par pabalstu aizgādņiem, aizbildņiem, audžuģimenēm.

2 599 zvani jeb 26,6% no kopskaita bija jautājumi par sociālo pakalpojumu saņemšanas iespējām un samaksas kārtību, visvairāk tika jautāts par pakalpojumu „Aprūpe mājās” - 969 zvani, par sociālās aprūpes centru sniegtajiem pakalpojumiem – 480, 285 zvani saņemti par transporta pakalpojumu personām ar apgrūtinātu pārvietošanos, un 231 - par valsts finansētā asistenta pakalpojumu.

Par iztikas līdzekļu deklarācijas aizpildīšanas kārtību jautāts 955 reizes. Kas ir 9,71% no zvanu kopskaita.

Par trūcīgas un maznodrošinātas personas (ģimenes) statusa piešķiršanu informēti 745 reizes – 8.39%.

Par ES atbalsta pakām vistrūcīgākajām personām, saņemšanas kārtību, paku saturu, izdales vietu adresēm un darba laikiem informācija sniegta 322 gadījumos, kas ir 3,3%.

178 reizes ir jautāts par sociālo pabalstu izmaksu un sociālo pakalpojumu apmaksas kārtību.

Gada laikā saņemti 1 526 jeb 24,3% jautājumi par Rīgas pašvaldības sociālo iestāžu darba laikiem, atrašanās vietām, tālruniem. 506 zvani bija par RSD teritoriālo centru atrašanās vietām, pieņemšanas laikiem un sociālo darbinieku darba laikiem, par Labklājības departamentu saņemti 102 zvani. 858 reizes sniegtas atbildes par citiem Rīgas domes departamentiem un iestādēm, par valsts un sabiedriskajām iestādēm.

2017. gadā vidēji mēnesī bija saņemti 815 zvani. Noslogotākie mēneši bija janvāris – 1 229 zvani, marts – 1 131. Vismazākais zvanu skaits bija aprīlī – 679 un septembrī – 678, kas ir 45% mazāk salīdzinot ar janvāri. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, arī 2017. gadā zvanu skaits ir stabilizējies, pieaugot ziemas periodā un samazinoties vasarā. Arvien dominējošie bija kvalitatīvie jautājumi, kas prasīja detalizētu un padziļinātāku izklāstu par sociālo pabalstu saņemšanas iespējām un sociālo pakalpojumu pieejamību. Pēdējos gados novērojama tendence, ka pieaug klientu interese par valsts un pašvaldības saistošajiem noteikumiem, un to izskaidrojama aizņem vairāk laika.

Rīdziniekiem informācijas par sociālajiem jautājumiem ir pieejama RSD teritoriālajos un dienas centros, RD struktūrvienībās, bibliotēkās, ārstniecības iestādēs, organizētas sociālās kampaņas sabiedriskajā transportā un sabiedriskā transporta pieturvietās. 2017. gadā plašsaziņas līdzekļiem izsūtīti 66 paziņojumi presei ar aktuālo informāciju sociālajā jomā Rīgas pašvaldībā. Lielu atsaucību iedzīvotāju vidū ir ieguvušas katru pavasari rīkotās Rīgas sociālās sistēmas atvērtās durvju dienas, kuru laikā var iepazīties ar RSD teritoriālajiem centriem un dienas centriem, RSAC telpām, iemītnieku ikdienas ritmu, kā arī tikties ar darbiniekiem, un noskaidrot interesējošos jautājumus pie sociālā darba speciālistiem.

Visiem interesentiem ir pieejama Labklājības departamenta mājaslapa www.ld.riga.lv, kurā var iepazīties ar informāciju par sociālo palīdzību, sociālajiem pakalpojumiem, veselības aprūpes un atkarību profilaksi, naktspatversmēm, ilgstošas sociālās aprūpes institūcijām, RPBJC struktūrvienībām, krīzes centriem Rīgas pilsētā, kā arī iegūt informāciju par projektiem un finansējuma pieprasījuma kārtību budžeta programmas „Sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām” ietvaros. Mājaslapā var iepazīties un izdrukāt 38 bukletus latviešu valodā, 19 bukletus krievu valodā, kā arī infografikas par sociālo palīdzību un sociālajiem pakalpojumiem galvaspilsētā. Mājaslapā sadaļā „Viegli lasīt” ir pieejama informācija viegli uztveramā valodā, kā arī ir iespēja visas mājas lapas sadaļās palielināt burtu izmērus. Mājaslapa ir apskatīta 576 117 reizes. Visvairāk skatītās lapas sadaļas ir tās, kuras sniedz informāciju par sociālo palīdzību (pabalstiem), RSD tālruniem, kā arī bezmaksas informācija un bukleti. Mājaslapā informācija pieejama gan latviešu, gan krievu valodā.

No 2017. gada 15. septembrim līdz 14 decembrim Rīgas sabiedriskajā transportā: tramvajos, autobusus un trolejbusos notika informatīva kampaņa „Rīdziniek, uzzini par Rīgas pašvaldības sociālo palīdzību (pabalstiem) un sociālajiem pakalpojumiem.” Kampaņa nodrošināja lielu rīdzinieku auditorijas sasniedzamību.

Laikā no 1. oktobra līdz 24. novembrim notika reklāmas kampaņa „Rīdziniek, uzzini par Rīgas pašvaldības sociālo palīdzību (pabalstiem) un sociālajiem pakalpojumiem VAS „Latvijas Pasts” 42 Rīgas pasta nodaļās. Īstenota informatīvā kampaņa izvietojot septiņu sociālās reklāmas plakātus „Nepaej garām cilvēkam, kurš nonācis nelaimē!” un septiņu sociālās reklāmas plakātus „Rīdziniek, uzzini par pašvaldības piedāvāto sociālo atbalstu”. Plakāti izvietoti Rīgas pilsētā uz 7 tiltu pārvadiem: Brasas tilta pārvads, tilta pārvads pār Mīlgrāvi, satiksmes pārvads pār dzelzceļu G.Zemgala gatvē, autotransporta tunelis Brīvības gatves un Juglas ielas krustojumā virzienā (uz centru), estakāde nobraukšanai no Lāčplēša ielas uz Krasta ielu (virzienā uz centru), satiksmes pārvads pār dzelzceļi K.Ulmaņa gatvē (virzienā uz centru), estakāde pār Zundas kanālu (virzienā no T/C „Olimpia”).

Labklājības departaments ir izstrādājis pašvaldības portālu par veselības veicināšanas tēmām un veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību Rīgā - www.veseligridzinieks.lv. Mājaslapā ir publicētas sadaļas par ģimenes veselību, veselīgu uzturu, fiziskajām aktivitātēm un drošības jautājumiem, infekciju slimību profilaksi, garīgo veselību, atkarību profilaksi un veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību. Iedzīvotāji mājaslapā var uzzināt par Rīgas pašvaldības kompetenci sabiedrības veselības jomā, dažādiem projektiem un RD līdzfinansētajiem pakalpojumiem, kas iedzīvotājiem pieejami bez maksas – piemēram, Latvijas Sarkanā Krusta Veselības istabām. Tāpat mājaslapā tiek publicēti informatīvi izglītojoši raksti ar speciālistu komentāriem un ieteikumiem par dažādām tēmām, kā arī informācija par semināriem un citiem aktuāliem pasākumiem sabiedrības veselības un labklājības jomā. Mājaslapa apmeklēta 53 152 reizes.

Iedzīvotāju papildu informēšana par Labklājības departamenta un sadarbības partneru pakalpojumiem tiek sniegta, izmantojot sociālo kontu www.facebook.com/veseligrdzinieks.lv, sekotāju skaits 1 792 cilvēki. Galvenās apskatītās tēmas: informācija par semināriem, apmācību iespējām ģimenēm un topošajiem vecākiem; par veselības aprūpes pieejamību; ieteikumi veselīgam dzīvesveidam; veselīgam uzturam; infekciju slimību profilaksei; informācija par veselības uzlabošanu ģimenē; informācija senioriem dzīves kvalitātes uzlabošanai; kā arī informācija par dažādiem Labklājības departamenta rīkotajiem projektiem un atkarību profilakses palīdzības iespējas, ieteikumi.

ATBALSTS BĀRENIEM UN BEZ VECĀKU GĀDĪBAS PALIKUŠAJIEM JAUNIEŠIEM

UZSĀKOT PATSTĀVĪGU DZĪVI -

* ārpusģimenes aprūpes pakalpojuma sniedzējam jānodod Tavš apģērbs, apavi un jāzīmē ar naudas līdzekļi divu sociāla nodrošinājuma pabalstu apmērā

Rīgas Sociālajam dienestam (turpmāk RSD) pēc iesnieguma saņemšanas Tev jāzīmē:

- ★ Vienreizējs pabalsts - patstāvīgas dzīves uzsākšanai
- ★ sadzīves priekšmetu un mīksta inventāra iegādei
- ★ pabalsts ikmēneša izdevumiem, ja Tu esi izglītības iestādes audzēknis un mācies sekmīgi
- ★ ja Tu nav pietiekoši iztikas līdzekļi vari RSD pieprasīt pabalstu garantētā minimālā ienākuma (GMI) līmeņa nodrošināšanai

Te ir tiesības reģistrēties rindā pašvaldības dzīvokļa saņemšanai
(Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta Juridisko konsultāciju nodaļā (Brīvības ielā 49/53 501. vai 503.kab.) vai apmeklētāju pieņemšanas centra ☎ 80000800)

Ja Tu esi atradīs ierījamu dzīvojamo platību, vērsties RSD, vari pretendēt saņemt pabalstu dzīvokļa ires apmaksai

Ja Tu esi bez darba, nezaudē drosmi un meklē to!
Vērsies Nodarbinātības Valsts aģentūrā, kur speciālisti Tev palīdzēs atrast darbu un sniegs noderīgu informāciju

Vairāk informācijas NVA mājas lapā:
www.nva.gov.lv Klientiem/jauniešiem ☎ 80200206

Plāša informācija pa BEZMAKSAS informatīvo tālruni ☎ 8000 5055

Diennakts psiholoģisko palīdzību var saņemt, zvanot pa diennakts krīzes tālruni ☎ 6722 2922/2772 2292

RĪGAS DOMES LABKLĀJĪBAS DEPARTAMENTS
www.ld.riga.lv

BEZMAKSAS ZUPAS VIRTUVES, KURAS LĪDZFINANSĒ RĪGAS PAŠVALDĪBA

Zupas virtuvēs var vērsties jebkurš trūcīgs iedzīvotājs un saņemt siltu ēdienu bezmaksas, neuzrādot nekādus dokumentus!

Ēdienu var baudīt uz vietas, vai ņemt līdzi savos traukos!

Pakalpojumu nodrošina Nodibinājuma "Latvijas evaņģēliski luteriskās baznīcas Diakonijas centrs"		Daugavgrīvas ielā 1 Darba dienās no plkst. 12.00 - 13.00
Pakalpojumu nodrošina Biedrība "Zēlsirdības misija "Dzīvības ēdiens""		Kr. Barona ielā 56 Katru dienu (izņemot svētdienas) no plkst. 9.00 - 11.00
Pakalpojumu nodrošina Latvijas Pareizticīgās Baznīcas Rīgas Svētās Trīnādības - Sergija sieviešu klostera zupas virtuve		Kr. Barona ielā 126 Katru dienu no plkst. 12.00 - 13.00
Pakalpojumu nodrošina Biedrība "Svēta Jāņa palīdzība"		Laktas ielā 8, k-1 Darba dienās no plkst. 10.00 - 11.00

Plāša informācija pa BEZMAKSAS informatīvo tālruni ☎ 8000 5055

RĪGAS DOMES LABKLĀJĪBAS DEPARTAMENTS
www.ld.riga.lv

Rīgas Sociālā dienesta informatīvais tālrunis ☎ 6710 5048

RĪGAS PAŠVALDĪBAS SOCIĀLIE PAKALPOJUMI

Lai saņemtu sociālos pakalpojumus, cilvēkam jābūt deklarētam Rīgā un ar iesniegumu jāvērstas Rīgas Sociālajā dienestā

Aprūpe dzīvesvietā:
cilvēkiem, kuri slimības, vecuma vai funkcionālo traucējumu dēļ nevar veikt ikdienas mājas darbus un savu personisko aprūpi, ir iespēja saņemt dažādus aprūpes dzīvesvietā pakalpojumus

- ☎ Aprūpes biroja nodrošināts aprūpes dzīvesvietā pakalpojums
- ☎ Silto pusdienu piegāde dzīvesvietā
- ☎ Materiāls atbalsts aprūpes mājas pakalpojuma nodrošināšanai
- ☎ Pavadona - asistenta pakalpojums
- ☎ Drošības poga

Dienas centri un kopienas centrs pilngadīgiem rīdziniekiem, tai skaitā senioriem, cilvēkiem ar invaliditāti u.c.

Ēdināšanas pakalpojums:
jāvēršas Rīgas satiksmes klientu apkalpošanas centrā ar Rīgas Sociālā dienesta izsniegtu spēkā esošu:
☎ izziņu par ēdināšanas pakalpojuma saņemšanu
☎ maznodrošinātās personas izziņu
☎ trūcīgas personas izziņu

Silto ēdienu var saņemt, uzrādot personalizētu e-talonu vienā no 6 ēdināšanas vietām

Ja sociālās aprūpes apjoms pārsniedz aprūpei mājās vai dienas aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā noteikto apjomu, var saņemt:
Islaicīgas vai ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas (pansionāta) pakalpojumu

Cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem:
☎ Dienas aprūpes centri
☎ Specializētās darbnīcas
☎ Grupu (dzīvokļu) mājas

Cilvēkiem ar invaliditāti:
☎ Transporta pakalpojumu atmaksa
☎ Pacēlāja ierīkošana cilvēkam, kurš pārvietojas riteņkrēslā, dzīvojamajā mājā
☎ Pabalsts mājokļa pielāgošanai

Cilvēkiem bez noteiktas dzīvesvietas:
☎ Vērsties Rīgas patversmē vai naktspatversmē
☎ Saņemt zupas virtuves pakalpojumu
☎ Saņemt dienas centra pakalpojumu

Vērsties tieši pie pakalpojuma sniedzēja

Plāša informācija pa BEZMAKSAS informatīvo tālruni ☎ 8000 5055

RĪGAS DOMES LABKLĀJĪBAS DEPARTAMENTS
www.ld.riga.lv

Diennakts psiholoģisko palīdzību var saņemt, zvanot uz diennakts krīzes tālruni ☎ 67105048

PABALSTS KRĪZES SITUĀCIJĀ

Personām, kuras ir deklarējušas pamata dzīvesvietu Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā

Pēkšņa, neparedzama, no personas darbības neatkarīga situācija

☎ SOS ☎ SOS ☎ SOS

☎ avārija
☎ nelaimes gadījums
☎ ugunsgrēks

Pabalsta apmēru nosaka, izvērtējot klienta situāciju, neņemot vērā ienākumus

Pakalpojuma saņemšanai nepieciešamie dokumenti:

- ☎☎☎ personu apliecināošs dokuments
- ☎☎☎ parakstīts rakstveida iesniegums (atļauju izmantot pašvaldības un valsts datu reģistros pieejamo informāciju par sevi un ģimenes locekļiem)
- ☎☎☎ dokumenta kopija (uzrādot oriģinālu, kas apliecina ārkārtas situācijas faktu)

Ar iesniegumu Rīgas Sociālajā dienestā jāvērstas viena mēneša laikā pēc ārkārtas situācijas rašanās

Rīgas Sociālā dienesta teritoriālajos centros

Pārdaugavas rajona nodaļā ☎ 6701 2271
Latgales rajona nodaļā ☎ 6703 7695
Ziemeļu rajona nodaļā ☎ 6701 2126

Kur var saņemt pabalstu?

Plāša informācija pa BEZMAKSAS informatīvo tālruni ☎ 8000 5055

RĪGAS DOMES LABKLĀJĪBAS DEPARTAMENTS
www.ld.riga.lv